

Päihdetilastollinen vuosikirja 2001

Alkoholi ja huumeet

Rusmedelsstatistisk
årsbok 2001

Alkohol och narkotika

Yearbook of Alcohol and
Drug Statistics 2001

Päihdetilastollinen vuosikirja 2001

Alkoholi ja huumeet

Rusmedelsstatistik årsbok 2001

Alkohol och Narkotika

Yearbook of Alcohol and

Drug Statistics 2001

Tiedustelut – Förfrågningar – For further information
Ritva Hein (09) 3967 2494
Ari Virtanen (09) 3967 2378
Lennart Wahlfors/STTV (09) 3967 2717

SVT

Suomen Virallinen Tilasto
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland

Toimitusneuvosto – Redaktionsråd – Editorial board
Hannu Hämäläinen, puheenjohtaja – ordförande – chairman
Esa Arajärvi
Anu Muuri
Mikko Nenonen
Olli Nylander

Taitto – Lay-out: Sirpa Virtanen
Kansikuva – Omslagsbild: Gorilla/Nana Reimers

ISBN 951-33-1249-6
ISSN 0785-4625 (Sosiaaliturva)
ISSN 1455-7444 (Päihdetilastollinen vuosikirja)

Gummerus Kirjapaino Oy
Saarijärvi 2001

Tekijät - Författare - Authors

STAKES: Ritva Hein

Ari Virtanen

STTV: Lennart Wahlfors

Julkaisija - Utgivare - Publisher

Stakes

Kustantaja - Förläggare - Publisher

Stakes

Julkaisun nimi - Titel - Title

Päihdetilastollinen vuosikirja 2001. Alkoholi ja huumeet - Rusmedelsstatistisk Årsbok 2001. Alkohol och narkotika - Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2001.

Julkaisun sarja ja numero - Serie och nummer - Publication series and number

SVT, Suomen Virallinen Tilasto, Finlands Officiella Statistik, Official Statistics of Finland; Sosiaaliturva, Socialskydd, Social Security 2001:2

Tiivistelmä - Sammandrag - Abstract

Päihdetilastollinen vuosikirja sisältää tietoja päihdeiden aiheuttamista terveydellisistä ja sosiaalisista haitoista sekä päihdehuollosta. Lisäksi vuosikirjassa on tietoja alkoholijuomien, huumausaineiden ja päihteenä käytettyjen lääkeaineiden kulutuksesta ja käytöstä, alkoholijuomien hinnoista, alkoholijuomien tuotannosta ja kaupasta. Julkaisun tiedot esitetään aikasarjoina. Viimeisimmän vuoden tietoja käsitellään syventävästi taulukoissa ja yleiskatsauksessa.

Rusmedelsstatistisk Årsbok innehåller uppgifter om rusmedels hälsomässiga och sociala skadeverkningar samt om rusmedelsvården. Ytterligare presenteras i årsboken uppgifter om alkoholkonsumtion och missbruk av narkotiska ämnen och läkemedel samt uppgifter om alkoholpriser och production av och handel med alkoholdrycker. Uppgifterna i publikationen presenteras som tidsserier. Det senaste årets uppgifter behandlas fördjupande i tabeller och i allmän översikt.

Yearbook of Alcohol and Drug Statistics contains informatin about the ill effects of intoxicants on health and society and the welfare of intoxicants abusers. Subjects dealt with also include data on the consumption of alcoholic beverages, narcotics and pharmaceuticals abuse, prices of alcoholic beverages and the production of and trade in alcoholic beverages. The information in the yearbook is presented as time series, with an indepth look given at the previous year's information in the tables and in overview.

Avainsanat - Nyckelord - Keywords

Alkoholi, huume, huumausaine, tilasto, yleiskatsaus.

Alcohol, narkotika, narkotiska ämnen, rusmedel, statistik, översikt.

Alcohol, drug, narcotic, intoxicant, statistic, overview.

ISSN 0785-4625 (Sosiaaliturva)

1455-7444 (Päihdetilastollinen vuosikirja)

ISBN

951-33-1249-6

Kokonaissivumäärä - Antal sidor - No. of pages 134

Kieli - Språk - Language

Suomi, ruotsi, englanti - Finska, svenska, engelska - Finnish, swedish, english

Hinta - Pris - Price

110 mk (sis. alv) - 110 mk (inkl.moms) - 110 FIM (incl. VAT) - 18,50 EUR

Jakaja ja myyjä - Distribution och försäljning - Distribution and sale

Stakes, PL 220, 00531 Helsinki, puh. 09 3967 2140 tai (09) 3967 2141 tai automaatti (09) 3967 2308, faksi 09 3967 2450

Stakes, PB 220, 00531 Helsingfors, tel. 09 3967 2140 eller (09) 3967 2141 eller automat (09) 3967 2308, fax 09 3967 2450

Stakes, P.O.Box 220, 00531 Helsinki, tel +358 9 3967 2190 and +358 9 3967 2308, telefax +358 9 3967 2450

PÄIHDETILOSTOLLINEN VUOSIKIRJA 2001

Alkoholi ja huumeet

Päihdetilastollinen vuosikirja 2001 on päihdealan yleisteos, joka antaa kokonaiskuvan Suomen alkoholi- ja huumeoloista sekä päihdetilanteen kehityksestä. Sen lisäksi se sisältää tietoja myös muista maista.

Päihdetilastollinen vuosikirja ilmestyy nyt viidentenä vuosikertana. Alkoholijärjestelmän muutoksesta vuoden 1995 alussa on esitetty tarkempi kuvaus vuoden 1997 vuosikirjassa. Päihdetilastollinen vuosikirja on jatkoa Alkon vuodesta 1932 julkaisemalle Alkoholitilastolliselle vuosikirjalle, mutta sen sisältöä on laajennettu käsittämään myös huumausaineet ja päihdetarkoitukseen käytetyt lääkkeet.

Päihdetilastollinen vuosikirja tehdään Stakesin StakesTieto -yksikön sekä Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen yhteistyönä. Vuosikirjan vastaavina toimittajina ovat olleet Stakesista kehittämisspäällikkö Ritva Hein, suunnittelijat Aulikki Anttonen ja Sirpa Virtanen ja STTV:stä tietohallintopäällikkö Lennart Wahlfors. Julkaisun laadintaan ovat osallistuneet STTV:ssä erikoissuunnittelija Merja Hietala ja Stakesissa erikoissuunnittelija Ari Virtanen, suunnittelija Airi Partanen, erikoistutkija Esa Österberg ja toimistosihteeri Aino Alha.

Helsingissä, marraskuussa 2001
Hannu Hämäläinen Ritva Hein

RUSMEDELSSTATISTISK ÅRSBOK 2001

Alkohol och narkotika

Rusmedelsstatistisk årsbok 2001 är ett allmänt verk om rusmedel och ger en helhetsbild av alkohol- och narkotikasituationen samt av rusmedelssituationens utveckling i Finland. Därtill innehåller årsboken även uppgifter om situationen i andra länder

Rusmedelsstatistisk årsbok utkommer nu för femte året. Om ändringen i alkoholsystemet i början av 1995 har en noggrannare beskrivning getts i årsboken av 1997. Rusmedelsstatistisk årsbok är en fortsättning på den tidigare alkoholstatistiska årsboken vilken Alko har publicerat sedan år 1932. Årsbokens innehåll har utvidgats att även omfatta narkotika och läkemedel som används som rusmedel.

Rusmedelsstatistisk Årsbok görs i samarbete med enheten för StakesInformation vid Stakes och Produkttillsynscentralen för social- och hälsovård (STTV). Ansvariga redaktörer för årsboken är utvecklingschef Ritva Hein, planerare Aulikki Anttonen och Sirpa Virtanen (Stakes) och dataadministrationschef Lennart Wahlfors vid STTV. Publikationen har utarbetats av specialplanerare Merja Hietala (STTV) och specialplanerare Ari Virtanen, planerare Airi Partanen, specialforskare Esa Österberg och kanslisekreterare Aino Alha (STAKES).

Helsingfors, i november 2001
Hannu Hämäläinen Ritva Hein

YEARBOOK OF ALCOHOL AND DRUG STATISTICS 2001

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2001 gives an overview of the drug and alcohol situation in Finland and discusses the developments in the intoxicant situation. It also contains information on other countries.

This is the fifth time the Yearbook of Alcohol and Drug Statistics is published. The changes having taken place in the alcohol policy system in early 1995 are more closely described in the 1997 Yearbook. The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics replaces the Alcohol Statistical Yearbook published by ALKO Inc., the Finnish alcohol monopoly, since 1932. The Yearbook has been expanded to comprise narcotics and medicines used as narcotics.

The Yearbook resulted from collaboration between the StakesInformation Unit at the National Research and Development Centre for Welfare and Health (STAKES) and the National Product Control Agency for Welfare and Health (STTV). The editors in charge were Development Manager Ritva Hein, Planners Aulikki Anttonen and Sirpa Virtanen of STAKES and Chief of Data Administration Lennart Wahlfors of STTV. The following persons participated in the compilation of the Yearbook: Senior Planner Merja Hietala of STTV and Senior Planner Ari Virtanen, Planerar Airi Partanen, Senior Researcher Esa Österberg and Secretary Aino Alha of STAKES.

In Helsinki, November 2001

Hannu Hämäläinen

Ritva Hein

SISÄLLYS:

Alkusanat

Yleiskatsaus

1. <i>Alkoholiolojen kehitys</i>	11
1.1. Alkoholipolitiikan peruslinja	12
1.2. Alkoholijuomien kulutus vuonna 2000	12
1.3. Alkoholijuomien käytön laajuus	12
1.4. Alkoholijuomien kulutuksesta aiheutuvat haitat	13
1.5. Alkoholitalous	13
2. <i>Huumeolojen kehitys</i>	13
2.1. Huumausainepolitiikan peruslinja	14
2.2. Huumeiden käytön laajuus	14
2.3. Huumeiden käyttöön liittyviä haittavaikutuksia	15
2.4. Huumehoitojärjestelmän kehitys	16
3. <i>Lupa- ja valvontakäsymykset</i>	16
3.1. Vähittäismyynti	17
3.2. Anniskelu	18
3.3. Valmistus, maahantuonti, tukkumyynti ja teknillinen käyttö	18
3.4. Mainonta	19

Käytetyt käsitteet	39
---------------------------	----

Tilastoaineisto ja tietosisältö	48
--	----

Taulukot

Päihteiden kulutus ja käyttö

Alkoholijuomien kulutus

1. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti	54
2. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina	54
3. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti vuosina 1991-2000	55
4. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1991-2000	56
5. Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1991-2000	57
6. Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1991-2000	58
7. Alkoholijuomien kulutuksen arvo vuosina 1991-2000	59
8. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen arvo vuosina 1991-2000	60
9. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen arvo vuosina 1991-2000	61
10. Alkoholijuomien kulutuksen määrä vuosina 1991-2000	62
11. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä vuosina 1991-2000	63
12. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä vuosina 1991-2000	64
13. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti maakunnittain vuosina 1999-2000	66
14. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuosina 1999-2000	67
15. Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuosina 1999-2000	68
16. Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuosina 1999-2000	69
17. Alkoholijuomien kulutuksen arvo maakunnittain vuosina 1999-2000	70
18. Alkoholijuomien kulutuksen määrä maakunnittain vuosina 1999-2000	71
19. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä maakunnittain vuosina 1999-2000	72
20. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä maakunnittain vuosina 1999-2000	73
21. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti 100 %:n alkoholina eräissä maissa vuosina 1995-1999	75
22. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti juomaryhmittäin eräissä maissa vuonna 1999	76
Alkoholien käyttö	
23. Raittiiden osuus sukupuolen ja iän mukaan	77
24. Alkoholia vähintään kerran viikossa juovat 12-18-vuotiaat	79

Huumeiden käyttö		
25.	Huumetarjonnan kohtaaminen vuosina 1992, 1996 ja 1998	81
26.	Kannabista kokeilleet tai käyttäneet ikäryhmittäin vuosina 1992, 1998 ja 2000	81
27.	Huumeita kokeilleiden osuus varusmiehistä	81
28.	Amfetamiinin ja opiaattien käyttäjien määrä Suomessa ja pääkaupunkiseudulla vuonna 1998	82
29.	Kannabiksen kokeilu tai käyttö eräissä EU-maissa	82
 <i>Päihteiden käyttöön liittyviä haittavaikutuksia</i>		
Liikenne		
30.	Henkilövahinkoihin johtaneet alkoholitapaukset tieliikenneonnettomuuksissa vuosina 1996-2000	85
31.	Liikennejuopumustapaukset vuosina 1996-2000	86
32.	Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet vuonna 2000	88
Säilönnöt		
33.	Päihtyneiden säilönnöt maakunnittain vuosina 1999-2000	89
Päihderikollisuus		
34.	Väkivaltarikollisuus vuosina 1996-2000	90
35.	Huumausainerikollisuus vuosina 1980-2000	91
36.	Takavarikoidut huumausaineet, kg, vuosina 1983-2000	92
37.	Tullin takavarikoiman alkoholin ja pirtun (litraa) määrä vuosina 1995-2000	92
38.	Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset vuosina 1996-2000	93
Sairaalahoito		
39.	Päihdesairauksien hoitajaksot ikäryhmittäin vuonna 2000	95
40.	HIV-tartunnat sekä suonensisäisen huumeiden käytön välityksellä saatujen tartuntojen osuus vuosina 1996-2000	95
41.	Alkoholisairauksien hoitajaksot vuosina 1991-2000	96
42.	Huumesairauksien hoitajaksot vuosina 1991-2000	98
Päihdehuolto		
43.	Päihdehuollon erityispalvelut vuosina 1996-2000	100
44.	Päihdehuollon laitoksissa hoidetut asiakkaat vuonna 2000	101
45.	Hoitajaksot päihdehuollon laitoksissa vuonna 2000	101
46.	Päihdehuollon huumehoitoasiakkaiden päihdekäyttö vuosina 1996-2000	102
47.	Kodin ulkopuolelle sijoitetut sekä avohuollon piirissä olleet lapset ja nuoret v. 1994-2000	103
Päihde-eläkkeet		
48.	Alkoholisairauksien perusteella myönnetyt, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet vuosina 1996-2000	104
49.	Huumesairauksien perusteella myönnetyt, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet vuosina 1996-2000	105
Päihdekuolemat		
50.	Alkoholin käytön seurauksena kuolleet vuosina 1995-1999	106
51.	Alkoholisairauksiin kuolleet vuosina 1992-1999	107
52.	Huumausainekuolemat ruumiinavauksissa tehtyjen löydösten perusteella vuosina 1989-1999	107
 <i>Alkoholijuomien kulutuksen säätely</i>		
Hinnat		
53.	Alkoholijuomien kulutuksen nimellishintaindeksejä vuosina 1991-2000	109
54.	Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä vuosina 1991-2000	110
Jakeluverkosto		
55.	Alkoholijuomien vähittäismyyntiverkosto vuosina 1991-2000	111
56.	Alkoholijuomien anniskeluverkosto vuosina 1991-2000	112
Valvonta		
57.	Väkiviinan ja teollisuusalkoholin käyttökohteiden valvontaan liittyviä toimenpiteitä vuosina 1991-2000	113
58.	Vähittäismyyntin valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1991-2000	113
59.	Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä vuosina 1991-2000	114
60.	Mainonnan valvonta vuosina 1999-2000	115

Työllisyys	
61.	Alkoholiteollisuuden ja kaupan palveluksessa olevat henkilöt 116
62.	Anniskeluravintoloiden palveluksessa olevat henkilöt vuosina 1988-2000 117
Talous	
63.	Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittain ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista vuosina 1991-2000 118
64.	Valtion alkoholitulot vuosina 1995-2000 119
65.	Päihdehuollon menot ja tulot vuosina 1994-1999 119
66.	Haittakustannukset pääryhmittäin vuonna 1998, milj.mk 120
Tuotanto	
67.	Alkoholijuomien valmistus vuosina 1992-2000 122
68.	Väkiiviinan valmistus 100 %:n alkoholina vuosina 1992-2000 122
Kauppa	
69.	Alkoholittomien juomien toimitukset vuosina 1995-2000 123
70.	Väkiiviinan kotimainen myynti vuosina 1990-1999 123
71.	Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin vuosina 1996-2000 124
72.	Alkoholijuomien myynti jakeluteittain 100 %:n alkoholina vuosina 1991-2000 125
73.	Kotimaiset ja ulkomaiset valmisteet alkoholijuomien myynnissä vuonna 2000 125
74.	Alkoholijuomien myynti vuosina 1991-2000 126
75.	Alkoholijuomien tuonti vuosina 1985-2000 127
76.	Alkoholijuomien vienti vuosina 1985-2000 128

Kuviot

Alkoholijuomien kulutus

Kuvio 1.	Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 53
Kuvio 2.	Alkoholijuomien kulutuksen rakenne juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 53
Kuvio 3.	Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 54
Kuvio 4.	Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti maakunnittain vuonna 2000 65
Kuvio 5.	Alkoholijuomien kulutus eräissä maissa 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuonna 1999 74

Alkoholin käyttö

Kuvio 6.	Nuorten alkoholijuomien käyttö ikäryhmittäin 77
Kuvio 7.	Alkoholia vähintään kerran kuukaudessa juovat 12-18-vuotiaat 78

Huumeiden käyttö

Kuvio 8.	Kannabiksen kokeilu tai käyttö eräissä EU-maissa 80
Kuvio 9.	Kannabista kokeilleiden tai käyttäneiden aikuisten osuudet vuosina 1992, 1998 ja 2000 83
Kuvio 10.	Kannabista kokeilleiden tai käyttäneiden nuorten osuudet vuosina 1995 ja 1999 83

Päihteen käyttöön liittyviä haittavaikutuksia

Kuvio 11.	Sosiaali- ja terveydenhuollon päihdeasiakkaat vuosina 1991, 1995 ja 1999 84
Kuvio 12.	Alkoholi ja huumeet, kokeilu-, käyttö- ja haittaaindeksejä 84

Päihteen käyttöön liittyvä sairaalahoito

Kuvio 13.	Hoitojaksot sairaaloiden vuodeosastoilla 94
-----------	---

Alkoholijuomien kulutuksen säätely

Kuvio 14.	Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä 108
Kuvio 15.	Alkoholijuomien jakeluverkosto 108

Alkoholijuomien tuotanto ja kauppa

Kuvio 16.	Alkoholituotannon ja -kaupan puitteet 121
-----------	---

LIITE:

Päihteitä koskevan lainsäädännön kehitys ja päihdeoloihin vaikuttaneita tapahtumia 129
--

INNEHÅLL:

Förord

Allmän översikt

1. <i>Alkohollägets utveckling</i>	20
1.1. Alkoholpolitikens grundlinje	21
1.2. Alkoholkonsumtion år 2000	21
1.3. Alkoholkonsumtionens omfattning	21
1.4. Skadeverkningar till följd av alkoholkonsumtion	22
1.5. Alkoholekonomin	22
2. <i>Narkotikalägets utveckling</i>	22
2.1. Grundlinjen i narkotikapolitiken	23
2.2. Narkotikabrukets omfattning	23
2.3. Skadeverkningar i anslutning till narkotikabruk	24
2.4. Utvecklingen av narkotikabehandlingssystemet	25
3. <i>Tillstånds- och övervakningsfrågor</i>	25
3.1. Detaljhandel	26
3.2. Servering	27
3.3. Tillverkning, import, partiförsäljning och teknisk användning	27
3.4. Reklam	28

Använda begrepp	42
------------------------	-----------

Statistiskt material och innehåll	49
--	-----------

Tabeller

Konsumtion och bruk av rusmedel

Alkoholkonsumtion

1. Total alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare	54
2. Icke statistikförd alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol	54
3. Alkoholkonsumtion per invånare åren 1991-2000	55
4. Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol åren 1991-2000	56
5. Alkoholkonsumtion genom detaljhandel i 100 %-ig alkohol åren 1991-2000	57
6. Alkoholkonsumtion genom servering i 100 %-ig alkohol åren 1991-2000	58
7. Värde av alkoholkonsumtion åren 1991-2000	59
8. Värde av alkoholkonsumtion genom detaljhandel åren 1991-2000	60
9. Värde av alkoholkonsumtion genom servering åren 1991-2000	61
10. Volym av alkoholkonsumtion åren 1991-2000	62
11. Volym av alkoholkonsumtion genom detaljhandel åren 1991-2000	63
12. Volym av alkoholkonsumtion genom servering åren 1991-2000	64
13. Alkoholkonsumtion per invånare, landskap, åren 1999-2000	66
14. Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol, landskap, åren 1999-2000	67
15. Alkoholkonsumtion genom detaljhandel i 100 %-ig alkohol, landskap, åren 1999-2000	68
16. Alkoholkonsumtion genom servering i 100 %-ig alkohol, landskap, åren 1999-2000	69
17. Värde av alkoholkonsumtion, landskap, åren 1999-2000	70
18. Volym av alkoholkonsumtion, landskap, åren 1999-2000	71
19. Volym av alkoholkonsumtion genom detaljhandel, landskap, åren 1999-2000	72
20. Volym av alkoholkonsumtion genom servering, landskap, åren 1999-2000	73
21. Alkoholkonsumtion per invånare i 100 %-ig alkohol i några länder åren 1995-1999	75
22. Alkoholkonsumtion per invånare i några länder, per dryckesgrupp år 1999	76
Bruk av alkohol	
23. Antalet nykterister enligt ålder och kön	77
24. Individer som dricker alkohol minst en gång om veckan, 12-18 åriga	79

Bruk av narkotika		
25.	Bemötande av narkotikautbudet under åren 1992, 1996 och 1998	81
26.	Individer som prövat på eller använt cannabis enligt åldersgrupp åren 1992, 1998 och 2000	81
27.	Andel av värnpliktiga som prövat på narkotika	81
28.	Antalet användare av amfetamin och opiater i Finland och huvudstadsområdet år 1998	82
29.	Experimentering med eller användning av cannabis i några EU-länder	82
<i>Skadeverkningar i anslutning till användning av rusmedel</i>		
Trafik		
30.	Alkoholfall i vägtrafikolyckor med personskada åren 1996-2000	85
31.	Fall av trafiknykterhetsbrott åren 1996-2000	86
32.	I vägtrafikolyckorna dödade och skadade, alkoholfall år 2000	88
Omhändertagandena		
33.	Omhändertagandena av berusade, efter landskap, åren 1999-2000	89
Rusmedelsbrott		
34.	Våldsbrott åren 1996-2000	90
35.	Narkotikabrottslighet åren 1980-2000	91
36.	Narkotikabeslag, kg, åren 1983-2000	92
37.	Tullbeslagen av alkohol- och sprit (liter) åren 1995-2000	92
38.	Brott mot alkohollagstiftningen åren 1996-2000	93
Sjukhusvård		
39.	Rusmedelssjukdomar, vårdfall enligt åldersgrupp år 2000	95
40.	HIV-smittade och andel av smittade via intravenöst narkotikabruk åren 1996-2000	95
41.	Alkoholbetingade sjukdomar, vårdfall åren 1991-2000	96
42.	Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdfall åren 1991-2000	98
Missbrukarvård		
43.	Missbrukarvården åren 1996-2000	100
44.	Klienter i anstalter för missbrukare år 2000	101
45.	Vårdperioder i anstalter för missbrukare år 2000	101
46.	Narkotika användning av narkomaner vid rusmedelvården åren 1996-2000	102
47.	Barnskyddsbarn och unga personer och barn och unga i öppenvård under åren 1994-2000	103
Rusmedelspensioner		
48.	På grund av alkoholbetingade sjukdomar beviljade, vid årslutet gällande pensionerna för arbetsoförmåga åren 1996-2000	104
49.	På grund av narkotikabetingade sjukdomar beviljade, vid årslutet gällande pensionerna för arbetsoförmåga åren 1996-2000	105
Rusmedelsdödsfall		
50.	Dödsfall till följd av alkohol åren 1995-1999	106
51.	Dödsfall i alkoholbetingade sjukdomar åren 1992-1999	107
52.	Narkotikadödlighet på basis av obduktionsfynd åren 1989-1999	107
<i>Reglering av alkoholkonsumtionen</i>		
Prisen		
53.	Nominella prisindex för alkoholkonsumtion åren 1991-2000	109
54.	Realprisindex för alkoholkonsumtion åren 1991-2000	110
Nätet för distribution		
55.	Distributionsnät för detaljhandel av alkoholdrycker åren 1991-2000	111
56.	Distributionsnät för servering av alkoholdrycker åren 1991-2000	112
Kontroll		
57.	Åtgärder i samband med kontroll av industriella alkohol- och spritförbrukningen åren 1991-2000	113
58.	Åtgärder i samband med kontroll av detaljhandel åren 1991-2000	113
59.	Åtgärder i samband med serveringskontroll åren 1991-2000	114
60.	Reklamtillsyn åren 1999-2000	115
Sysselsättningen		
61.	Anställda inom alkoholindustrin och handel	116
62.	Restaurangernas personal åren 1988-2000	117

Ekonomi

63.	Konsumenternas alkoholutgifter enligt distributionsväg och deras andel av de privata konsumtionsutgifterna åren 1991-2000	118
64.	Statens alkoholintäkter åren 1995-2000	119
65.	Rusvårdens utgifter och inkomster åren 1994-1999	119
66.	Skadekostnader per huvudgrupp år 1998, miljoner mark	120
Produktion		
67.	Tillverkning av alkoholdrycker åren 1992-2000	122
68.	Tillverkning av sprit i 100 %-ig alkohol åren 1992-2000	122
Handel		
69.	Leveranserna av alkoholfria drycker åren 1995-2000	123
70.	Försäljning av sprit inom landet åren 1990-1999	123
71.	Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp åren 1996-2000	124
72.	Försäljning av alkoholdrycker enligt distributionsväg i 100 %-ig alkohol åren 1991-2000	125
73.	Inhemsk och utländska produkter inom försäljningen av alkoholdrycker år 2000	125
74.	Försäljning av alkoholdrycker åren 1991-2000	126
75.	Import av alkoholdrycker åren 1985-2000	127
76.	Export av alkoholdrycker åren 1985-2000	128

Diagram:

Alkoholkonsumtion

Diagram 1.	Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare	53
Diagram 2.	Fördelning av alkoholkonsumtionen per dryckesgrupp i 100 %-ig alkohol	53
Diagram 3.	Total alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare	54
Diagram 4.	Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare, landskap, år 2000	65
Diagram 5.	Alkoholkonsumtion per invånare i 100 %-ig alkohol i några länder år 1999	74

Bruk av alkohol

Diagram 6.	Ungdomar som konsumerar alkohol enligt åldersgrupp	77
Diagram 7.	Individer som dricker alkohol minst en gång i månad, 12-18 åriga	78

Bruk av narkotika

Diagram 8.	Experimentering med eller användning av cannabis i några EU-länder	80
Diagram 9.	Andel av vuxna som prövat på eller använt cannabis åren 1992, 1998 och 2000	83
Diagram 10.	Andel av ungdomarna som prövat på eller använt cannabis åren 1995 och 1999	83

Skadeverkningar i anslutning till användning av rusmedel

Diagram 11.	Missbrukarklienter inom social- och hälsovården åren 1991, 1995 och 1999	84
Diagram 12.	Alkohol och narkotika, index för experiment, användning och skador	84

Rusmedelsbetingad sjukhusvård

Diagram 13.	Vårdperioderna i sjukhusens bäddavdelningar	94
-------------	---	----

Reglering av alkoholkonsumtionen

Diagram 14.	Realprisindex för alkoholkonsumtion	108
Diagram 15.	Nätet för distribution av alkoholdrycker	108

Produktion och handel av alkoholdrycker

Diagram 16.	Ramen av alkoholproduktionen och -handeln	121
-------------	---	-----

BILAGA:

Utveckling av lagstiftning i fråga om rusmedel och händelser med inverkan på rusmedelsläget	131
---	-----

CONTENTS:

Foreword

Overview

<i>1. Development of alcohol situation</i>	29
1.1. Alcohol policy guidelines	30
1.2. Alcohol consumption in 2000	30
1.3. Prevalence of alcohol use	30
1.4. Detrimental effects of alcohol consumption	31
1.5. Alcohol economy	31
<i>2. Drug situation</i>	32
2.1. The basis of narcotics policy	32
2.2. Prevalence of drug use	32
2.3. Detrimental effects of drug use	33
2.4. Development of the drug-treatment system	34
<i>3. Licensing and control</i>	35
3.1. Retail sale	35
3.2. Licensed serving	36
3.3. Production, import, wholesale and technical use	37
3.4. Advertising	38

Concepts used in this publication 45

Statistical material and data content 50

Tables

Consumption and use of intoxicants

Consumption of alcoholic beverages

1. Total consumption of alcoholic beverages per capita, 100 % alcohol	54
2. Non-statistical consumption of alcoholic beverages, 100 % alcohol	54
3. Consumption of alcoholic beverages per capita in 1991-2000	55
4. Consumption of alcoholic beverages, 100 % alcohol, in 1991-2000	56
5. Consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 100 % alcohol, in 1991-2000	57
6. Consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 100 % alcohol, in 1991-2000	58
7. Value of consumption of alcoholic beverages in 1991-2000	59
8. Value of consumption of alcoholic beverages through retail outlets in 1991-2000	60
9. Value of consumption of alcoholic beverages through licensed serving in 1991-2000	61
10. Volume of consumption of alcoholic beverages in 1991-2000	62
11. Volume of consumption of alcoholic beverages through retail outlets in 1991-2000	63
12. Volume of consumption of alcoholic beverages through licensed serving in 1991-2000	64
13. Consumption of alcoholic beverages per capita, by province, in 1999-2000	66
14. Consumption of alcoholic beverages, 100 % alcohol, by province, in 1999-2000	67
15. Consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 100 % alcohol, by province, in 1999-2000	68
16. Consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 100 % alcohol, by province, in 1999-2000	69
17. Value of consumption of alcoholic beverages, by province, in 1999-2000	70
18. Volume of consumption of alcoholic beverages, by province, in 1999-2000	71
19. Volume of consumption of alcoholic beverages through retail outlets, by province, in 1999-2000	72
20. Volume of consumption of alcoholic beverages through licensed serving, by province, in 1999-2000	73
21. Consumption of alcoholic beverages per capita in certain countries, 100 % alcohol, in 1995-1999	75
22. Consumption of alcoholic beverages per capita in certain countries, by type of beverages, in 1999	76

Use of alcohol

23. Prevalence of abstainers, men and women by age groups	77
24. Individuals drinking alcohol at least once a week, 12-18 year-olds	79

Use of narcotics

25. Encounters with drug supply in 1992, 1996 and 1998	81
26. Experimental or habitual use of cannabis by age group in 1992, 1998 and 2000	81
27. Experimental use of drugs among conscripts	81
28. Number of amphetamine and opiate users in Finland and in the Greater Helsinki Area in 1998	82
29. Experimental or habitual use of cannabis in some EU-countries	82

Detrimental effects related to the use of intoxicants

Traffic

30. Alcohol-related cases involving personal injury in road traffic accidents in 1996-2000	85
31. Cases of road temperance offences in 1996-2000	86
32. Persons killed or injured in accidents under the influence of alcohol in 2000	88

Taken in custody

33. Number of cases taken in custody for drunkenness, by province, in 1999-2000	89
---	----

Crimes involving intoxicants

34. Violent crimes in 1996-2000	90
35. Drug-related criminality in 1980-2000	91
36. Drug seizures, kg, in 1983-2000	92
37. Alcohol and spirit seizures by Customs (litres) in 1995-2000	92
38. Offences against the Alcohol Act in 1996-2000	93

Hospital treatment

39. Intoxicant-related illnesses, hospital care periods by age group in 2000	95
40. HIV-notifications and proportion of intravenous drug use transmission in 1996-2000	95
41. Alcohol-related illnesses, hospital care periods in 1991-2000	96
42. Drug-related illnesses, hospital care periods in 1991-2000	98

Welfare of intoxicant abusers

43. Welfare for substance abusers in 1996-2000	100
44. Clients in institutional care for substance abusers in 2000	101
45. Care periods in institutional care for substance abusers in 2000	101
46. Intoxicants used by drug users visiting intoxicant abuse clinics in 1996-2000, according to Pompidou Drug Treatment Demand Data Collection	102
47. Placements of children and young persons in substitute and non-institutional care in 1994-2000	103

Intoxicant-related pensions

48. Disability pensions effective at the end of the year, granted on the grounds of alcohol-related illnesses in 1996-2000	104
49. Disability pensions effective at the end of the year, granted on the grounds of drug-related illnesses in 1996-2000	105

Intoxicant-related deaths

50. Alcohol-related deaths in 1995-1999	106
51. Deaths of alcohol-related illnesses in 1992-1999	107
52. Deaths associated with classical drug findings in autopsies in 1989-1999	107

Regulating the consumption of alcoholic beverages

Prices

53. Nominal price indices for consumption of alcoholic beverages in 1991-2000	109
54. Real price indices for consumption of alcoholic beverages in 1991-2000	110

Distribution network

55. Distribution network for alcoholic beverages through retail outlets in 1991-2000	111
56. Distribution network for alcoholic beverages through licensed serving in 1991-2000	112

Control

57. Control of sale and use of industrial ethyl alcohol in 1991-2000	113
58. Control measures related to sale through retail outlets in 1991-2000	113
59. Control measures related to licensing supervision in 1991-2000	114
60. State Control of Alcohol Advertising in 1999-2000	115

Employment

61. Persons employed by the alcohol industry and trade 116
62. Personnel at licensed premises in 1988-2000 117

Economy

63. Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure in 1991-2000 118
64. State revenues from alcohol in 1995-2000 119
65. Expenditure and revenue of the welfare of intoxicant abusers in 1994-1999 119
66. Costs of detrimental effects by main category in 1998 in FIM million 120

Production

67. Production of alcoholic beverages in 1992-2000 122
68. Production of industrial ethyl alcohol, 100 % alcohol, in 1992-2000 122

Sale

69. Deliveries of non-alcoholic beverages in 1995-2000 123
70. Domestic sales of industrial ethyl alcohol in 1990-1999 123
71. Sales of alcoholic beverages per drink category in 1996-2000 124
72. Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100 % alcohol, in 1991-2000 125
73. Domestic and imported products in sales of alcoholic beverages in 2000 125
74. Sales of alcoholic beverages in 1991-2000 126
75. Imports of alcoholic beverages in 1985-2000 127
76. Exports of alcoholic beverages in 1985-2000 128

Figures:

Consumption of alcoholic beverages

- Figure 1. Consumption of alcoholic beverages per capita, 100 % alcohol 53
Figure 2. Division of the consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100 % alcohol 53
Figure 3. Total consumption of alcoholic beverages per capita, 100 % alcohol 54
Figure 4. Consumption of alcoholic beverages per capita, 100 % alcohol, by province, in 2000 65
Figure 5. Consumption of alcoholic beverages per capita in certain countries, 100 % alcohol, in 1999 74

Use of alcohol

- Figure 6. Alcohol drinking among young people by age group 77
Figure 7. Individuals drinking alcohol at least once a month, 12-18-year-olds 78

Use of narcotics

- Figure 8. Experimental or habitual use of cannabis in some EU-countries 80
Figure 9. Shares of adults who have experimented with or used cannabis in 1992, 1998 and 2000 83
Figure 10. Shares of young who have experimented with or used cannabis in 1995 and 1999 83

Detrimental effects related to the use of intoxicants

- Figure 11. Substance abusers in social and health services in 1991, 1995 and 1999 84
Figure 12. Experimenting, use and harm indices for alcohol and drugs 84

Hospital treatment related to the use of intoxicants

- Figure 13. Hospital inpatient care periods 94

Regulating the consumption of alcoholic beverages

- Figure 14. Real price indices for consumption of alcoholic beverages 108
Figure 15. Distribution network for alcoholic beverages 108

Production and trade of alcoholic beverages

- Figure 16. Frame of the production and trade in alcoholic beverages 121

APPENDIX:

Legislation and other issues with an impact on the drug and alcohol situation

1. Alkoholiolojen kehitys

Alkoholijuomien kokonaiskulutus kääntyi taloudellisen noususuhdanteen myötä kasvuun 1990-luvun puolivälissä. Alkoholin kulutuksen keskimääräinen vuosikasvu oli lähes puolitoista prosenttia. Samanaikaisesti myös alkoholin käytön aiheuttamat haitat kääntyivät kasvuun. Sekä pitkään jatkuneen alkoholin käytön että humalan aiheuttamien kuolemien ja sairastumisten määrät lisääntyivät. Järjestyshäiriöt ja huoli yleisestä turvallisuudesta kasvoivat. Väkivaltatapausten määrät niin kaduilla kuin kodeissa sekä häiritsevästi humalassa esiintyminen yleistyivät. Tämä lisäsi myös päihteisiin liittyvien sosiaali- ja terveyspalveluiden käyttöä.

Viimeisen kolmen vuoden aikana alkoholijuomien kokonaiskulutuksen kasvu on kuitenkin vaimentunut. Alkoholin kokonaiskulutus on ollut noin 9 litraa 100 %:n alkoholia asukasta kohti. Vaikka alkoholin kokonaiskulutuksen kasvu on viime vuosina hidastunut, alkoholin käytöstä aiheutuvien haittojen määrä on jatkanut kasvuaan. Erityisesti on kiinnitetty huomiota nuorison alkoholinkäyttöön ja julkisilla paikoilla juomiseen sekä niistä aiheutuneisiin häiriöihin ja niihin liittyviin lieveilmiöihin.

Lähivuosina voidaan odottaa alkoholin kulutuksen edelleen kasvavan. Euroopan Unionin jäsenyys tulee lieventämään alkoholijuomien matkustajatuontia koskevia rajoituksia olennaisesti. Talouspoliittinen ministerivaliokunta päätti toukokuussa 2001 suurentaa matkustajien toisesta EU:n jäsenvaltiosta tuomien alkoholijuomien kiintiöitä 1.1.2003 ja edelleen 1.1.2004. Samalla päätettiin, että alkoholijuomaverojen mahdolliset alennukset tehtäisiin samanaikaisesti. Alkoholijuomien hintojen mahdollinen aleneminen kasvattanee alkoholijuomien kulutusta. Samalla myös alkoholin aiheuttamat haitat ja niihin liittyvät lieveilmiöt tulevat lisääntymään.

Alkoholiasenteet ovat kiristyneet viime vuosina. Väestön yhä suurempi enemmistö on vallitsevien alkoholipoliittisten rajoitusten kannalla. Kun vuoden 2000 alussa Stakesin Suomen Gallupilla teettämän mielipidekyselyn mukaan vallitsevia alkoholipoliittisia rajoituksia kannatti 52 prosenttia vastanneista, oli vastaava osuus 58 prosenttia vuonna 2001 suoritetussa tutkimuksessa. Nykyisten alkoholipoliittisten rajoitusten tiukentamista toivoi 22 prosenttia väestöstä ja 17 prosenttia olisi ollut edelleen lieventämässä niitä. Asenteiden kiristymistä kuvaa hyvin se, että alkoholipolitiikan lieventämistä kannattavien osuus oli seitsemän vuotta sitten 41 prosenttia ja kiristämistä kannattavien osuus 13 prosenttia.

Väestön valtaenemmistö kannattaa vallitsevia alkoholijuomien oston oikeuttavia ikärajoja. Väkevien alkoholijuomien oston oikeuttavaa 20 vuoden ikärajaa piti sopivana 82 prosenttia vastanneista ja 86 prosenttia piti viinien ja oluen 18 vuoden ostoikärajaa sopivana.

Alle 25-vuotiaista mietojen alkoholijuomien ostoikärajaa piti liian korkeana 8 prosenttia ja liian matalana 9 prosenttia vastanneista.

Alkoholijuomien hinnat eivät ole Suomessa alentuneet EU-jäsenyyden aikana. Tästä huolimatta alkoholijuomien hintoja sopivina pitävien osuus on lisääntynyt vuodesta 1998 vuoteen 2001 noin 10 prosenttisyksikköä.

Väkeviä alkoholijuomia suomalaiset eivät halua galleriutkimusten mukaan päivittäistavara kauppoihin, eivätkä edes vahvaa olutta. Tammikuussa vuonna 2001 suoritetussa tutkimuksessa 84 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että väkeviä alkoholijuomia tulisi saada ostaa vain Alkosta. Vastaava osuus oli vahvan oluen kohdalla 56 prosenttia. Keskioluen nykyinen myyntijärjestelmä saa väestön valtaenemmistön tuen, sillä 82 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että keskiolutta pitää saada ostaa myös elintarvikeliikkeistä.

1.1. Alkoholipolitiikan peruslinja

Suomen alkoholipolitiikan päätavoitteita ovat alkoholin käytöstä aiheutuvien sosiaalisten ja terveydellisten haittojen ennaltaehkäisy ja vähentäminen. Alkoholipolitiikan perustan muodostavat sosiaali- ja terveyspoliittiset linjaukset. Vuonna 1995 valmistui Suomen kansallinen alkoholiohjelma. Esitys kansallisen alkoholiohjelman toimeenpanemiseksi nimeltään "Onks tietoo?" valmistui vuonna 1997. Nämä alkoholiohjelmat pohjautuivat WHO:n Euroopan alkoholiohjelmaan (European Alcohol Action Plan) vuodelta 1992.

WHO:n toinen Euroopan alkoholiohjelma "Second European Alcohol Action Plan 2000-2005" hyväksyttiin syyskuussa 1999. Vuoden 2000 aikana Suomen alkoholiohjelma päivitettiin ja samalla arvioitiin edellistä alkoholiohjelmaa ja sen toimeenpanoa. Suomen 2000-luvun alkoholiohjelma: "Yhteistyötä ja vastuuta", valmistui maaliskuussa 2001.

Sosiaali- ja terveysministeriön sosiaali- ja terveyden huollon tavoite- ja toimintaohjelmassa 2000-2003 painotetaan yhteistyötä sekä korostetaan kuntien roolia päihdeongelmien vähentämisessä ja ehkäisemisessä. Ohjelmassa kiinnitetään erityistä huomiota nuorten alkoholin ja huumeiden käytön ehkäisyyn.

1.2. Alkoholijuomien kulutus vuonna 2000

Tilastojen mukaan alkoholijuomia kulutettiin vuonna 2000 sadan prosentin alkoholiiksi muunnettuna 36,5 miljoonaa litraa. Tilastoitu kulutus kasvoi 0,1 prosenttia edellisestä vuodesta. Asukasta kohti alkoholia kulutettiin 7,0 litraa eli yhtä paljon kuin edellisenä vuonna, mutta 0,4 litraa enemmän kuin vuonna 1994.

Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus eli alkoholijuomien laillinen ja laitton kotivalmistus, matkustajien alkoholin tuonti, salakuljetus ja korvikkeet sekä suomalaisten Suomen rajojen ulkopuolella kuluttama alkoholi oli viime vuonna hieman alle 2 litraa asukasta kohti eli suunnilleen samalla tasolla kuin kahtena edellisellä vuotena.

Alkoholijuomien kokonaiskulutus eli tilastoitu ja tilastoimaton kulutus oli vuonna 2000 noin 9 litraa alkoholia asukasta kohti. Viimeisen kolmen vuoden aikana alkoholijuomien kokonaiskulutus on pysynyt lähes samalla tasolla.

1.3. Alkoholijuomien käytön laajuus

Alkoholi on suomalaisten valtapäihde. Lähes 90 prosenttia aikuisväestöstä käyttää alkoholia. Suurin osa alkoholin käyttäjistä käyttää alkoholia joko kohtuullisesti tai hyvin vähän. Alkoholin suurkuluttajia on arvioitu olevan 250 000 - 500 000 eli noin 6 - 12 prosenttia aikuisväestöstä. Miehistä joka kymmenes käyttää alkoholia vähintään neljä kertaa viikossa, naisista joka viideskymmenes. Vuonna 2000 raittiiden miesten osuus oli 8 prosenttia ja raittiiden naisten osuus 9 prosenttia 15-69 -vuotiaasta väestöstä.

ESPAD -koululaistutkimusten mukaan nuorten humalakokeilut alkavat suurelta osin peruskoulun yläasteella 13-15-vuotiaana. Alle 12-vuotiaana ensimmäisen kerran humaltuneita oli hyvin vähän ja 12-vuotiaanakin humaltuminen oli hyvin harvinaista. Kolme neljästä 15-16-vuotiaasta työstä ja pojasta oli kokenut humalan ja vain 9 prosenttia oli oman ilmoituksensa mukaan raittiita. 1990-luvun loppupuolella 15-16-vuotiaiden alkoholin käytössä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

1.4. Alkoholijuomien kulutuksesta aiheutuvat haitat

Alkoholin käytön seurauksena Suomessa kuolee vuosittain noin 3 000 henkeä. Tämä on keskimäärin 6 prosenttia kaikista kuolemantapauksista. Miesten osuus alkoholikuolleisuudesta on yli 80 prosenttia.

Vuonna 2000 sairaaloiden vuodehoito-osastoilla kirjattiin yli 34 900 hoitojaksoa, joissa alkoholisairaus on joko pää- tai sivudiagnoosina. Miesten osuus näistä oli yli 80 prosenttia. Alkoholisairauksien vuoksi hoidossa olevista runsas kolmannes oli 40-50 -vuotiaita. Päihdehuollon laitoksissa hoidettiin lähes 11 200 asiakasta. Miesten osuus näistä oli 80 prosenttia. Puolet päihdehuollon laitoksissa hoidossa olevista oli 35-49-vuotiaita. A-klinikoilla ja nuorisoasemilla käy vuosittain yli 43 000 asiakasta (vuonna 2000 yli 46 000) ja päihdehuollon asumispalveluita ja ensisuoja käyttäviä yli 5 400 asiakasta.

Alkoholijuomien käytön yhteys rikoksiin käy ilmi poliisitilastoista sekä rikoksia ja väkivaltaa käsittelevistä tutkimuksista. Sekä alkoholi- että muiden päihdetapausten osuudet rikostapauksista ovat viime vuosina kasvaneet. Alkoholitapausten osuus vuonna 1998 selvityksissä rikoksissa oli 18,8 prosenttia ja muiden päihdetapausten osuus 2,5 prosenttia. Vuonna 1999 osuudet olivat 19,0 ja 2,9.

Alkoholin käyttö aiheuttaa yhteiskunnalle vuosittain 3-3,5 miljardin markan välittömät kustannukset ja 14-26 miljardin markan välilliset kustannukset. Vuonna 1998 lähes 40 prosenttia haittamenoista aiheutui järjestyksen ylläpidosta. Terveystapausten osuus oli runsas neljännes, sosiaalihuollon vajaa viidennes alkoholihaittamenoista.

1.5. Alkoholitalous

Alkoholijuomien hintojen nousu jatkui vuonna 2000. Vähittäismyyntihinnat nousivat keskimäärin 3,0 prosenttia ja anniskeluhinnat 2,9 prosenttia. Reaalisesti, kuluttajahintaindeksiin verrattuna, alkoholijuomien hinnat olivat vuonna 2000 keskimäärin 0,4 prosenttia alemmalla tasolla kuin edellisenä vuonna.

Vuonna 2000 kuluttajien alkoholiin käyttämä rahamäärä oli yhteensä 20,8 miljardia markkaa eli 4 024 markkaa asukasta kohti. Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutusmenoista oli 5,4 prosenttia. Valtion alkoholista saamat verotulot ml. arvonnäisävero olivat 11,2 miljardia markkaa, mikä oli 4,8 prosenttia valtion tuloista ilman rahoitustaloustoimia.

2. Huumeolojen kehitys

Huumausaineiden kokeilu, käyttö ja haitat ovat lisääntyneet 1990-luvulla koko maassa, mutta erityisesti Etelä-Suomessa ja pääkaupunkiseudulla. Kokeilut ovat yleistyneet suhteellisesti eniten Uudenmaan läänin ulkopuolella. Etenkin nuorten ja nuorten aikuisten huumausaineiden kokeilu ja käyttö ovat väestökyselyjen mukaan lisääntyneet. Samanaikaisesti kysynnän kasvun kanssa aineiden tarjonta on lisääntynyt. Vasta vuosikymmenen vaihteessa esiin ovat nousseet ensimmäiset merkit kehitysvauhdin hidastumisesta. Huumausaineiden kokeilujen levinneisyys Suomessa on kuitenkin eurooppalaisittain vielä suhteellisen matalalla tasolla.

Suomessa huumausaineiden käytöstä aiheutuvat ongelmat ovat lisääntyneet 1990-luvulla, mutta ne eivät ole vielä saavuttaneet samanlaisia mittasuhteita kuin muualla Euroopassa. Huumausainehaittoja kuvaavien lukujen nopea kasvu Suomessa heijastaa paitsi huumeiden lisääntynyttä kokeilua ja käyttöä myös muutoksia suomalaisessa palvelujärjestelmässä ja tilastointikäytännöissä sekä koko palvelujärjestelmän lisääntynyttä huomiota huumeekysymystä kohtaan. Viime vuosikymmenen vaihteen jälkeen myös haittaintendenssissa on kuitenkin ilmennyt ensimmäisiä merkkejä kasvuvauhdin hidastumisesta.

2.1. Huumausainepolitiikan peruslinja

Suomen huumausainepolitiikan tavoitteena on päihteiden käytön vähentäminen ja ehkäisy sekä huumeiden käytön aiheuttamien haittavaikutusten minimoiminen. Suomen huumausainepolitiikan lähtökohtana ovat sosiaali- ja terveystieteelliset linjaukset sekä kansainväliset sopimukset. Kansallisen politiikan keskeisenä perustana on huumausainelaki (1289/93).

Vuonna 1998 valmistui valtioneuvoston periaatepäätös kansallisesta huumausainepolitiikasta. Päätöksen mukaan huumausaineiden leviämistä ja käyttöä ehkäistään ensisijaisesti vaikuttamalla väestön elinolosuhteisiin yhdenvertaisuuden ja perusoikeuksien pohjalta toteuttaen pohjoismaista hyvinvointipolitiikkaa. Huumausaineiden käyttäjien hoito perustuu sosiaali- ja terveydenhuollon yleiseen periaatteeseen, joka antaa kansalaisille yhdenvertaisesti tarvittavat palvelut. Huumausainevalvonnan perustan muodostavat YK:n huumausaineyleissopimukset. Vuonna 2000 valtioneuvosto teki periaatepäätöksen huumausainepolitiikan tehostamisesta. Periaatepäätöksen tarkoitus on vähentää huumausaineiden kysyntää ja tarjontaa sekä pysäyttää huumausaineiden käytön ja huumausainerikollisuuden kasvu. Toteutettavia toimenpiteitä ovat mm. väestöön suunnattu tiedotuskampanja, huumehoitomahdollisuuksien parantaminen sekä huumerikollisten kiinnijoutumisriskin lisääminen ja vankiloiden huumetyön vahvistaminen. Päätöksen toteuttamiseen on varattu 32,5 miljoonaa markkaa ja siihen osallistuvat viiden eri ministeriön hallinnonalat.

2.2. Huumeiden käytön laajuus

Vuonna 2000 vajaa 10 prosenttia suomalaisesta aikuisväestöstä ilmoitti kokeilleensa joskus kannabista. Viimeisen vuoden aikana kannabista kokeilleita oli hieman yli 2 prosenttia aikuisväestöstä. Helsingissä luvut ovat lähes kaksinkertaiset. Amfetamiinien ja opiaattien käyttäjiä arvioitiin vuonna 1998 olevan 15-55-vuotiaiden keskuudessa yhteensä noin 0,3-0,5 prosenttia, kun pääkaupunkiseudulla vastaava arvio oli 0,6-1,0 prosenttia. Vuoden 1999 tietojen mukaan tilanne ei ole juurikaan muuttunut tästä.

Ainekohtaisesti tarkasteltuna kannabiksen käyttö on lisääntynyt tasaisesti koko 1990-luvun, ensimmäisenä poikkeuksena vuosikymmenen vaihde. Myös amfetamiinien ja opiaattien käyttö näyttäisi lisääntyneen varsinkin 1990-luvun puolivälissä. Kuitenkin myös arviot kovien huumeiden käyttäjien määristä ovat pysyneet melko tasaisina vuosikymmenen jälkipuolella. Piikkihuumeikäytön (amfetamiinit ja opiaatit) lisääntymiseen viittaavat nuorten korkeat hepatiittiluvut sekä ensimmäinen suonensisäisestä huumeidenkäytöstä aiheutunut pääkaupunkiseudulta alkanut HIV-epidemia.

Huumausaineiden käyttö keskittyy erityisesti nuorten ja nuorten aikuisten ikäluokkaan. Nuorista aikuisista (15- 24-vuotiaista) hieman alle 20 % on joskus elämänsä aikana kokeillut kannabista ja viimeisenkin vuoden aikana 6-7 %. Vuonna 1999 tehdyn, 15-16-vuotiaisiin kohdistuneen tutkimuksen mukaan noin 10 % ikäluokasta oli joskus kokeillut kannabista. Käytön levinneisyys oli lisääntynyt kaksinkertaiseksi vuoteen 1995 nähden. Erityisesti nuorilla tytöillä esiin nousi ensi kerran poltettavan heroiinin käyttö.

Entistä vapaampi suhtautuminen alkoholinkäyttöön on alentanut nuorten alkoholin kokeiluja käyttöikää 1990-luvulla, mikä on altistanut nuoria myös lisääntyville huumausainekokeiluille. Suomessa pisin aika-sarja nuorten huumausaineiden käytöstä saadaan varusmiestutkimuksista, joita on tehty muutaman vuoden välein vuodesta 1968 lähtien. Vuoden 2000 varusmiestutkimuksen mukaan huumausaineita joskus kokeilleiden määrä oli noin tuhannen varusmiehen otoksessa 19,5 prosenttia.

Huumeiden käyttöprofiileissa ei ole tapahtunut suurtakaan muutosta 1990-luvulla. Keskeiset päihteiden käyttäjäryhmät ovat edelleen (1) alkoholin ongelmakäyttäjät, (2) alkoholin ja lääkkeiden sekäkäyttäjät sekä (3) kannabiksen ja amfetamiinin käyttäjät ja (4) opiaattien käyttäjät. Opiaattien käyttö on lisäänty-

nyt koko 1990-luvun ajan. Kovien huumausaineiden ja Suomen oloissa varsinkin amfetamiinin käyttö liittyy usein sosiaaliseen huono-osaisuuteen ja syrjäytymiseen.

Asenteet huumausaineisiin ovat jonkin verran lieventyneet koulutetussa, sosiaalisesti aktiivisessa väestössä ja nuorten ikäluokassa. Huumausainekielteinen perusasenne koko väestön laajuudessa ei kuitenkaan ole suuresti muuttunut 1990-luvulla, olivatpa kyseessä sitten nuoret tai aikuiset.

2.3. Huumeiden käyttöön liittyviä haittavaikutuksia

Vuonna 1999 tehtiin laskenta päihde-ehtoisten palvelujen käytöstä sosiaali- ja terveystalouksissa. Kaikkiaan palveluissa kohdattiin yhden laskentapäivän aikana yli 11 500 päihdeasiakasta. Näistä 23 prosentin osalta asiointi liittyi lääkeaineisiin ja 15 prosentin osalta huumausaineisiin: kannabis (11 %), amfetamiinit (9 %) ja opiaatit (5 %). Aineiden sekakäyttäjistä oli kolmasosa asiakkaista. Päihdehuollon erikois- ja palvelujen avopalveluissa huumausaineisiin liittyvien asiakkaiden osuus oli lähes 20 prosenttia ja laitospalveluissa lähes 30 prosenttia. Luvut ovat lähes samat kuin näissä päihdehuollon erityis- ja palveluissa kohdattujen lääkeaineasiakkaiden määrät.

Vuonna 2000 toteutettiin huumehoitotiedonkeruu 113:ssa päihdehuollon yksikössä. Selvityksen mukaan huumausaineiden tai lääkeaineiden ongelmakäyttäjillä eli ns. huumeasiakkailta hoitoon hakeutumisen ensisijainen syy oli yhtä suurena määrin sekä amfetamiinin tai muiden stimulanttien (28 %) että opiaattien (29 %) käyttö. Sekakäyttö oli yleistä, ja varsinaisten huumausaineiden käyttö sekakäytön osana oli lisääntynyt. Hoitoon hakeutuneet olivat nuoria, suurimpana ikäryhmänä olivat 20-24 -vuotiaat. Heillä oli myös runsaasti syrjäytymisriskejä sekä kasaantuvia ongelmia kuten työttömyyttä ja asunnottomuutta. Opiaattien ja stimulanttien käyttäjistä lähes 80 prosentilla ensisijaisena käyttötavan oli aineen piikittäminen.

Sairaalatilastojen mukaan vuonna 2000 terveydenhuollon vuodeosastoilla rekisteröitiin 6 053 huumehoitojaksoa, joissa huumesairaus, so. huumausaineisiin tai lääkeaineisiin liittyvä sairaus, oli päädiagnoosina, ja 8 057 hoitojaksoa, joissa huumesairaus oli pää- tai sivudiagnoosina. Huumesairauksien joukossa erityisesti laittomiin huumausaineisiin liittyvien hoitojaksojen määrä on kasvanut voimakkaasti 1990-luvulla. Huumehoitojaksoista jo useampi kuin joka neljäs liittyy suoraan huumausaineisiin, kun prosentiosuus vielä 1990-luvun alussa oli hieman yli 5 prosenttia. Huumausaineisiin liittyvistä hoitojaksoista noin kaksi kolmasosaa kohdistui miehiin tai alle 30-vuotiaiden ikäluokkaan.

Tartuntataudeista maksatulehdukset, etenkin C-hepatiitti, sekä HIV-infektiot liitetään usein piikittämällä tapahtuvaan huumausaineiden käyttöön. Vuosittain uusia C-hepatiittitartuntoja on noin 1 700, joista yli puolet on alle 30-vuotiailla. Vuonna 1998 alkanut, piikkihuumeiden käytöstä johtuva HIV-epidemia jatkui edelleen, mutta samalla osoitti jonkinlaisia kasvun taittumisen merkkejä: vuoden 2000 aikana noin kolmannes uusista HIV-tartunnoista johtui piikkihuumeiden käytöstä, kun vuotta aiemmin osuus oli ollut yli puolet. HIV-tartunta todettiin syksyllä 1998 tehdyssä tutkimuksessa kolmella prosentilla piikkihuumeiden käyttäjistä.

Vuonna 1997 suoritetuissa oikeuslääketieteellisissä lääke- ja huumausainetutkimuksissa löytyi ns. klassisia huumausaineita 89 kuolemantapauksessa. Vastaavia kuolemantapauksia oli 107 vuonna 1998 ja 140 vuonna 1999. Alustavien tietojen mukaan vuonna 2000 kuolemantapausten määrä olisi noin 160. Suurin yksittäinen syy kuolemantapausten lisääntymiselle olivat heroini- ja kokaiinimyrkytykseen liittyvät kuolemantapaukset, joita vuonna 1999 oli 50, kun tapausmäärä vielä vuonna 1997 oli vain 15. Vuonna 2000 heroini- ja kokaiinikuolemien määrä on edelleen kasvanut ja ennakoarvion mukaan se on noin 60.

Huumausainerikollisuus kasvoi poliisin ja tullin tilastojen mukaan edelleen vuonna 2000. Huumausainerikoksista tehtiin 10 714 rikosilmoitusta, ja niistä epäiltiin 10 771 henkilöä. Luvut nousivat edellisvuodesta 16 prosenttia. Huumerikoksista epäiltyjen lukumäärä oli vuonna 2000 kasvanut kaikissa ikäryh-

missä, erityisesti kuitenkin 19-25-vuotiaiden joukossa. Vuonna 2000 huumeiden takavarikkojen lukumäärä lisääntyi 18 prosenttia edellisestä vuodesta. Huumausainerikos päärikoksena tuomittuja kaikista vangeista oli vuonna 2000 noin 15 prosenttia.

Huumausaineiden ja lääkeaineiden väärinkäytön aiheuttamat välittömät haittakustannukset olivat vuonna 1998 noin 0,7-1,0 miljardia markkaa ja arvio välillisistä haittakustannuksista oli 1,7-3,6 miljardia markkaa. Eniten välittömiä kustannuksia aiheutui sosiaalitoimen menoista sekä rikoskontrollista. Välillisistä kustannuksista ylivoimaisesti suurin erä oli menetetyt elämän arvo ennenaikaisen kuoleman johdosta.

2.4. Huumehoitojärjestelmän kehitys

Suomessa on kahden viime vuoden aikana lisätty huumeiden käyttäjien hoitoon erikoistuneiden yksiköiden palveluja mm. perustamalla uusia, nuorille huumeiden käyttäjille suunnattuja avohoitoyksiköitä. Myös joitakin uusia kuntoutusyksiköitä on perustettu. Päihdehuollossa tehdyn huumehoitotiedonkeruun mukaan erityisesti uudet huumehoitoyksiköt ovat onnistuneet myös tavoittamaan nuoria huumeiden käyttäjiä.

Opiaattiriippuvaisten lääkkeellistä vieroitus- ja korvaushoitoa on vähitellen lisätty hoitoon hakeutuvien opiaattiriippuvaisten määrän kasvaessa. Vuoden 2000 aikana sosiaali- ja terveysministeriö antoi asiasta uuden asetuksen, joka kattaa myös jatkuvan ylläpitohoidon ja jossa alueellista hoitoon pääsyä pyritään helpottamaan. Opiaattiriippuvaisten hoidon tarpeen arviointien toteuttaminen keskussairaaloissa saattaa osin myös nostaa opiaattien osuutta sairaalahoidossa.

Eräs merkittävä hoitojärjestelmässä tapahtunut muutos on matalakynnyksisten, suonensisäisesti huumeita käyttäville tarkoitettujen terveysneuvontapalvelujen laajeneminen. Ensimmäinen terveysneuvontapiste avattiin Helsingissä vuonna 1997, ja vuoden 2000 loppuun mennessä terveysneuvontapisteitä on avattu kymmenkunta. Niitä on useimmissa suurimmissa kaupungeissa sekä joissakin pienemmissä kaupungeissa. Käynnit ovat monissa terveysneuvontapisteissä lisääntyneet nopeasti, niin että asiakaskunta terveysneuvontapisteissä oli yli kaksinkertainen sairaaloiden vuodeosastolla huumausaineiden käytön vuoksi hoidettujen asiakkaiden määrään (noin 2 200 hoitojaksoa) nähden.

3. Lupa- ja valvontakysymykset

Tuotevalvontakeskuksen (STTV) ja lääninhallitusten alkoholijuomien myynnin ja anniskelun valvontaan käytettävät voimavarat ovat viime vuosina vähentyneet. STTV:n strategisen suunnitelman mukaan viiraston tärkein "asiakas" on yhteiskunta ja tärkein arvo kansalaisten terveys. Tulosalue "Alkoholin aiheuttamien haittojen ehkäiseminen" käsittelee neljää kokonaisuutta: lupahallintoa, valvontaa, nuorten alkoholinkäyttöä ja tuotevalvontaa.

Erityisesti alkoholijuomien anniskelun luvanvaraisuuteen liittyy säädettyjen edellytysten olemassaolon varmistamisen lisäksi mahdollisuus tunnistaa haittoja aiheuttavia tilanteita ennakolta ja ehkäistä niitä rajoittamalla lupaa, asettamalla luvalle ehtoja tai epäämällä lupaa.

Valmistuneen strategian mukaan Tuotevalvontakeskus rajoittaa anniskelua sellaisissa työelämän, urheilun ja vapaa-ajan tilanteissa, joihin alkoholi ei ole aikaisemmin kuulunut. Anniskelun jatkoaikoja on myös päätetty vähentää tiukentamalla luvan saamisen edellytyksiä.

Valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että alkoholijuomien myynnissä ja anniskelussa noudatetaan annettuja säännöksiä ja määräyksiä, joilla alkoholilain tarkoituksen mukaisesti pyritään ehkäisemään alkoholijuomista aiheutuvia yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja.

Valvonnan painopiste on rikkomusten ja epäkohtien ennaltaehkäisyssä, ja siten myyntipaikan oman valvonnan järjestelyillä on keskeinen merkitys. Henkilökunnan vähäinen määrä suhteessa asiakaspaikkoihin on heikentänyt tehokkaan valvonnan edellytyksiä. STTV:ssä on laadittu luvanhaltijoiden omavalvontaa auttava ja säännösten mukaiseen toimintaan ohjaava omavalvonnan malli, joka tuli aluksi käyttöön vapaaehtoisena. Myöhemmin harkitaan sen lakisääteisyyttä.

Vähäisistä resursseista huolimatta valvonnalla ja erityisesti kovennetulla sanktiolinjalla on pyritty ehkäisemään rikkomuksia ja epäkohtia. Erityistä huomiota on kiinnitetty alaikäisille myynnin ja anniskelun ehkäisyyn sekä ravintoloiden omavalvonnan tehostamiseen.

Vuonna 1999 Helsingissä aloitettu "Päihteiden nuoruus" -hanke laajeni Vihtiin, Lohjalle, Espooseen ja Kauniaisiin. Hankkeen tarkoituksena on perinteisten viranomaiskeinojen lisäksi tukea kaikkia yhteistyökumppaneita ja erityisesti kansalaisjärjestöjä nuorten päihdetyössä.

STTV ylläpitää alkoholijuomien tuoterekisteriä, jossa on tiedot noin 17 000 tuotteesta. Tuotevalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että markkinoilla olevat alkoholijuomat ovat säännösten mukaisia.

3.1. Vähittäismyynti

Vuoden 1995 alkoholilain mukaan yli 4,7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien alkoholijuomien vähittäismyynnin yksinoikeus jäi edelleen Alkolle. Elintarvikeliikkeet ja kioskit voivat saada luvan myydä käymisteitse valmistettuja enintään 4,7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältäviä juomia. Lisäksi käymisteitse valmistetun enintään 13 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävän alkoholijuoman valmistaja voi tiettyin ehdoin saada luvan myydä valmistamia juomia valmistuspaikan yhteydessä (ns. tilaviini- ja sahtimyyvälät). Enintään 2,8 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävät juomat eivät ole alkoholilain alaisia juomia, joten niiden anniskelu ja vähittäismyynti ei ole luvanvaraista. Alkoholilain muutoksella vähintään 1,2 ja enintään 2,8 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien myynti kuitenkin kiellettiin alle 18-vuotiaille 1.6.1997 lukien.

Lupa- ja valvontaviranomaisina toimivat Tuotevalvontakeskus, joka hyväksyy Alkon myymälät ja myöntää luvat Alkon luovutuspaikoille sekä tilaviini- ja sahtimyyvälöille, sekä lääninhallitukset, jotka myöntävät muut vähittäismyyntiluvat. Vuonna 2000 vähittäismyyntilupapäätös maksoi 1 000-2 000 markkaa.

Alkon myymälöitä oli vuoden 2000 lopussa 275. Alkolla on oikeus toimittaa tilauksesta alkoholijuomia luovutuspaikkojen kautta, niiden määrä oli vuoden lopussa 124.

Enintään 4,7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien käymisteitse valmistettujen juomien vähittäismyyntilupia oli 7 348 elintarvikeliikkeellä. Vaikka lupien määrä väheni vuonna 2000 vajaalla 300:lla, oli niitä edelleen runsas tuhat enemmän kuin vuosikymmenen puolivälissä. Tuolloin lupien määrän merkittävä kasvu johtui siitä, että uusi alkoholilaki salli alle 4,7-tilavuusprosenttisten alkoholijuomien myynnin myös kioskityyppisissä elintarvikeliikkeissä ja huoltoasemien elintarvikepisteissä.

Tilaviini- ja sahtimyyvälöitä oli vuoden 2000 lopussa 49 kappaletta.

Lääninhallitukset peruuttivat valvontatoimenpiteinä lopullisesti 4 ja määrääjäksi 24 vähittäismyyntilupa. Kirjallisia varoituksia ja huomautuksia annettiin 46.

3.2. Anniskelu

STTV myöntää kaikkien alkoholijuomien anniskeluluvat (A-luvat) ja enintään 22 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien alkoholijuomien anniskeluluvat (B-luvat). Lääninhallitukset puolestaan myöntävät anniskeluluvat enintään 4,7-tilavuusprosenttisille käymisteitse valmistetuille alkoholijuomille (C-luvat). Vuonna 2000 anniskelulupapäätös maksoi 1 000-3 000 mk.

Vuonna 2000 Tuotevalvontakeskus myönsi 363 uutta toistaiseksi voimassa olevaa anniskelulupaa eli 71 lupaa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Määräaikaista, korkeintaan vuodeksi annettuja anniskelulupia myönnettiin 108 kappaletta eli 22 vähemmän kuin vuonna 1999. Tilapäisiä, korkeintaan kuukauden kestäviä anniskelulupia eri tilaisuuksiin myönnettiin 526. Vuonna 1999 vastaavia lupia myönnettiin 609.

Vuoden 2000 lopussa oli voimassa 4 904 anniskelulupaa A- ja B-ravintoloille ja 4 050 anniskelulupaa C-ravintoloille. Uuden alkoholilain aikana A- ja B-ravintoloiden määrä on kasvanut 1 676:lla ja C-ravintoloiden määrä on vähentynyt 1 679:llä.

Tuotevalvontakeskus antoi anniskeluluvanhaltijoilleen toimintavuoden aikana 124 kirjallista varoitusta ja peruutti luvan määräajaksi 33 ja pysyvästi 48 kertaa. Lääninhallitukset peruuttivat luvan lopullisesti 28 kertaa ja määräaikaaisesti 46 kertaa sekä antoivat kirjallisia varoituksia 244.

Tuotevalvontakeskuksen toiminnassa on tärkeänä painoalueena harmaan talouden ja talousrikollisuuden ehkäiseminen ravintola-alalla. Tältä osin valvonnan tehostuminen onkin lisännyt anniskelulupien lopullisten peruutusten määrää.

3.3. Valmistus, maahantuonti, tukkumyynti ja teknillinen käyttö

Vuonna 2000 alkoholijuomia valmistettiin 581 miljoonaa litraa. Laskua edelliseen vuoteen oli 4,5 prosenttia. Viinien valmistus väheni 2,9 prosenttia, oluen ja long drink -juomien 5,0 prosenttia ja väkevien alkoholijuomien 0,9 prosenttia.

Markkinoilla olevien alkoholijuomatuotteiden määrä on edelleen lisääntynyt voimakkaasti. Tuotevalvontakeskuksen pitämässä tuoterekisterissä oli vuoden 2000 lopussa 17 300 alkoholijuomatuotetta, kun vastaava määrä edellisvuonna oli 15 100.

Tuotevalvontakeskus myöntää alkoholijuoman, väkiviinan ja alkoholivalmisteen valmistus-, tukkumyynti- ja käyttöluvut sekä väkiviinan maahantuontiluvat.

Alkoholijuomien valmistuslupia myönnettiin vuonna 2000 kaupalliseen tarkoitukseen 11 kappaletta. Vuoden aikana 9 valmistuslupan haltijaa lopetti toimintansa. Vuoden lopussa alkoholijuomien valmistuslupa oli 116 valmistuspaikassa, joista kahdeksalla oli lupa valmistaa ainoastaan opetus- ja tutkimustarkoituksiin. Pienvalmistajien osuus alkoholijuomien valmistuksessa oli 0,6 prosenttia.

Alkoholijuomien tukkumyyntilupia myönnettiin 26 ja määräaikaista 2. Alkoholivalmisteen tukkumyyntilupia myönnettiin 3. Vuoden aikana toimintansa lopetti 8 tukkumyyntiluvan haltijaa. Vuoden 2000 lopussa alkoholijuomien ja väkiviinan tukkumyyntiluvan haltijoiden määrä oli 229, joista 47 luvanhaltijaa toimi ainoastaan alkoholijuomien kauppaeustajana.

Alkoholin teknillisen käytön lupia myönnettiin 90 kappaletta ja alkoholin käytön loppumisen johdosta peruutettiin 46 lupaa. Vuoden 2000 lopussa oli voimassa 2 293 lupaa alkoholin teknilliseen käyttöön.

Vuonna 2000 Tuotevalvontakeskus toimitti tutkittavaksi Alkoholintarkastuslaboratorioon (ACL) yhteensä 332 alkoholijuomanäytettä.

Käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien okratoksiinipitoisuusmäärien tutkimuksia jatkettiin ottamalla 74 uutta näytettä (51 näytettä vuonna 1999). Kolmen näytteen okratoksiinipitoisuus oli suurempi kuin 1 µg/l. Noin 60 prosentilla tutkituista näytteistä okratoksiinipitoisuus oli alle määritysrajan 0,05 µg/l. Vuoden 2000 lopussa Tuotevalvontakeskus käynnisti alkoholijuomissa havaittavien haitallisten aineiden laajemman selvitystyön.

Vuonna 2000 Tuotevalvontakeskus teetti ACL:ssä tutkimukset makeutus-, väri- ja muista lisäaineista 90 alkoholijuomasta. Huomautettavaa oli näistä ja alkoholipitoisuuden poikkeamista kaikkiaan 35 tuotteessa. Yksi tuote asetettiin myyntikieltoon päällyserkintöihin nähden liian korkean alkoholipitoisuuden takia, kahdessa muussa tapauksessa myynti kiellettiin elintarvikekaupoissa.

Kehitystyötä käymisalkoholin määrittämiseksi sekä väkevien alkoholijuomien ns. sormenjälkitutkimusta jatkettiin yhdessä ACL:n kanssa.

Tuotevalvontakeskuksen tarkastajat suorittivat vuoden 2000 aikana 320 hyväksymis- ja valvontatarkastusta. Tarkastusten yhteydessä annettiin 38 huomautusta. Kirjallisia vastineita pyydettiin 24 luvanhaltijalta.

3.4. Mainonta

Alkoholijuomien mainonnan rajoittamista on pidetty tärkeänä keinona alkoholin kulutuksen ohjaamisessa. Useimmissa Euroopan maissa on voimassa alkoholimainontaa koskevia rajoituksia. EU:n televisio-toimintadirektiivissä on alkoholijuomien mainontaa rajoitettu televisiossa. Suomessa tämä direktiivi on saatettu voimaan vuoden 1995 alkoholilain mainontasäännöksillä. Muista Pohjoismaista Norjassa alkoholimainonta on kokonaan kiellettyä ja Ruotsissa mainonta on kiellettyä useimmissa kuluttajiin kohdistuvissa mainosvälineissä.

WHO:n suositus joulukuulta 1995 puoltaa alkoholimainonnan, ja erityisesti nuoriin kohdistuvan mainonnan, rajoittamista. Yhtenä erityisesti nuoriin vetoavana keinona mainitaan alkoholin yhdistäminen urheiluun. Periaatetta on noudatettu esim. Ranskan lainsäädännössä, jossa kielletään alkoholin mainonta urheilukilpailuissa.

Suomessa alkoholijuomien mainontaa säänneltiin vuosina 1960-1977 Alkon hallintoneuvoston ohjeilla. Vuonna 1977 alkoholimainonta kiellettiin lailla. Alle 2,8 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien mainonta oli kuitenkin sallittua. Alkoholilain muutos 1.1.1995 merkitsi mainontasäännösten lievenemistä: mietojen, korkeintaan 22 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien mainonta sallittiin tietyin rajoituksin. Rajoitukset koskevat mm. alaikäisiin kohdistuvaa mainontaa, terveysväitteiden käyttöä ja hyvän tavan vastaista mainontaa. Toisaalta mainontaa kiristettiin siten, että rajoitukset koskevat myös 1,2-2,8 tilavuusprosenttisten juomien mainontaa ja väkevien alkoholijuomien mainontakielto ulotettiin koskemaan myös epäsuoraa mainontaa. Kiellettyä on myös muu väkevien alkoholijuomien myyninedistäminen. Tuotevalvontakeskus uudisti vuonna 1999 alkoholijuomien mainontaa koskevan ohjeen, johon on koottu yhteen aiemmin annetut erilliset ohjeet ja mainontaa koskevat tapausesimerkit.

Alkoholijuomien ja yli 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien mainonnan valvonta kuuluu Tuotevalvontakeskukselle ja lääninhallituksille. Molemmat voivat kieltää lainvastaisen mainonnan ja tehostaa kieltoa uhkasakolla. Vaihtoehtoisesti mainostajalle voidaan antaa kirjallinen ohje mainonnan oikaisemiseksi. Mainonnan valvonta on painottunut ennalta ehkäisevään toimintaan.

Vuonna 2000 Tuotevalvontakeskus ratkaisi 73 alkoholimainonta-asiaa. Kieltoja on viraston toiminta-aikana, 1995-2000, annettu yhteensä 12 jutussa 14 kappaletta, näistä yhdeksää on tehostettu uhkasakolla. Ohjeita annettiin vuonna 2000 kaikkiaan 30 kappaletta. Elinkeinonharjoittajien omien tiedustelujen johdosta annettiin vuonna 2000 yhteensä viisi ennakkolausuntoa mainonnan lainmukaisuudesta. Näiden lisäksi elinkeinonharjoittajille annetaan henkilökohtaista neuvontaa sekä puhelimitse että kirjallisesti, mitä ei ole tilastoitu. Suurin osa käsiteltävistä asioista on koskenut väkevien alkoholijuomien mainontaa. Lääninhallituksien valvontatoimenpiteitä kirjattiin 17. Lisäksi Internetissä toteutettua alkoholimainontaa valvottiin vuoden aikana tehostetusti.

1. Alkohollägets utveckling

Totalkonsumtionen av alkoholdrycker började öka i mitten av 1990talet som en följd av den ekonomiska uppgången. I medeltal var alkoholkonsumtionens årliga ökning närmare en och en halv procent. Även de alkoholrelaterade skadorna började öka. Därutöver ökade både de dödsfall och sjukdomar som förorsakats av långvarigt alkoholbruk och de som förorsakats av akuta alkoholförgiftningar. Det gäller även störningar av den allmänna ordningen och bekymmer över den allmänna tryggheten. Våldet både på gatorna och i hemmen samt störande beteende i berusat tillstånd blev vanligare. Detta ökade även efterfrågan på missbruksrelaterade tjänster inom social- och hälsovården.

Under de senaste tre åren har den totala konsumtionen av alkoholdrycker förblivit tämligen oförändrad. Den totala alkoholkonsumtionen har varit ca 9 liter i 100-procentig alkohol per invånare. Trots att ökningen i den totala alkoholkonsumtionen har varit mindre under de senaste åren, ökar de alkoholrelaterade skadeverkningarna fortfarande. Speciell uppmärksamhet har fästs vid ungdomens alkoholbruk och vid drickandet på offentliga platser, samt vid de olägenheter och följdfenomen detta ger upphov till.

Alkoholkonsumtionen kan förväntas att öka vidare under de närmaste åren. Medlemskapet i Europeiska unionen kommer att medföra avsevärda lindringar i begränsningar som angår passagerarnas rätt att importera alkoholdrycker. Finanspolitiska ministerutskottet beslöt i maj 2001 att fr.o.m. 1.1.2003 och 1.1.2004 öka kvoterna för alkoholdrycker som införs av resenärer från de övriga medlemsstaterna. Samtidigt beslöts att alla möjliga sänkningar i alkoholpriserna skulle göras på samma gång. Om alkoholpriserna kommer att sänkas, medför detta förmodligen också ökat alkoholbruk och ökade alkoholrelaterade skadeverkningar.

Finländarnas alkoholattityder har blivit mindre liberala under de senaste åren. En alltmer större andel av befolkningen är för de rådande alkoholpolitiska begränsningarna. Enligt en enkät som Stakes i början av 2000 lät Finska Gallup utföra var 52 procent av finländarna nöjda med den rådande alkoholpolitiken, medan motsvarande siffra i en enkät som genomfördes 2001 var 58 procent. Tjugotvå procent av befolkningen ville skärpa begränsningarna och 17 procent ville vidare liberalisera dem. Det att attityderna blivit mindre liberala kan ses i att 41 procent av befolkningen ville lindra och 13 skärpa alkoholpolitiken för sju år sedan.

En stor majoritet av befolkningen anser att åldersgränserna i fråga om rätten att köpa alkoholdrycker är lämpliga. Åldersgränsen på 20 år i fråga om inköp av spritdrycker ansåg 82 procent vara lämplig, och 86 procent ansåg att åldersgränsen på 18 år för inköp av vin och öl var lämplig.

Av dem som var yngre än 25 år ansåg 8 procent att åldersgränsen för inköpet av milda alkoholdrycker är för hög och 9 procent att den är för låg.

Alkoholpriserna har inte sjunkit i Finland under EU-medlemskapet. Trots detta har andelen besvarare som anser alkoholpriserna vara lämpliga ökat med ungefär 10 procentenheter från 1998 till 2001.

Enligt gallupundersökningarna vill majoriteten av finländarna inte att spritdrycker skall säljas inom dagligvaruhandeln, och inte heller starköl. I en undersökning som gjordes i januari 2001 ville 84 procent av besvararna att spritdryckerna och 56 procent att A -ölet fortfarande skall säljas enbart i Alkos affärer. Också det nuvarande försäljningssystemet för mellanöl får folkmajoritetens stöd, eftersom 82 procent av besvararna ansåg att mellanöl skall säljas också inom dagligvaruhandeln.

1.1. Alkoholpolitikens grundlinje

Huvudsyftet med Finlands alkoholpolitik är att förebygga och reducera de sociala och hälsorelaterade skador som alkoholen förorsakar. Alkoholpolitiken bygger på de social- och hälsopolitiska riktlinjerna. Det nationella alkoholprogrammet färdigställdes 1995. Förslaget till genomförandet av det nationella programmet ("Onks tietoo?") är från år 1997. Bägge programmen bygger på WHO:s europeiska alkoholprogram från 1992 (European Alcohol Action Plan).

WHO:s andra alkoholprogram för Europa (Second European Alcohol Plan 2000-2005) godkändes i september 1999. Under 2000 uppdaterades Finlands nationella program och utvärderades det tidigare alkoholprogrammet och dess genomförande. I maj 2001 färdigställdes Finlands nationella alkoholprogram för 2000-talet ("Yhteistyötä ja vastuuta").

I Finland har social- och hälsovårdsministeriet uppgjort ett målsättnings- och verksamhetsprogram för social- och hälsovården 2000-2003, där man betonar samarbete och kommunernas roll när det gäller att förebygga och minska missbruksproblem. Speciell uppmärksamhet fästs vid förebyggandet av ungdomarnas alkohol- och narkotikabruk.

1.2. Alkoholkonsumtion år 2000

Enligt statistiken konsumerades år 2000 36,5 miljoner liter alkohol, omräknat i 100-procentig alkohol. Den registrerade konsumtionen ökade med 0,1 procent från föregående år. Per invånare uppgick konsumtionen till 7,0 liter, vilket var lika mycket som året innan men 0,4 liter mera än 1994.

Den icke-registrerade alkoholkonsumtionen, d.v.s. alkohol som införs av resenärer, legal och illegal hemtillverkning av alkoholdrycker, smuggling och surrogat samt den alkohol finländare konsumerar utanför landets gränser, var senaste år något under 2 liter per invånare, eller ungefär på samma nivå som under de två föregående år.

Totalkonsumtionen av alkohol, d.v.s. den registrerade och ickeregistrerade konsumtionen, uppgick år 2000 till ungefär 9,0 liter absolut alkohol per invånare. Under de senaste tre åren har totalkonsumtionen av alkoholdrycker förblivit på väsentligen samma nivå.

1.3. Alkoholkonsumtionens omfattning

Alkoholen är det rusmedel finländarna använder mest. Nästan 90 procent av den vuxna befolkningen använder alkohol. Merparten använder alkohol måttligt eller mycket lite. Man har uppskattat att antalet storkonsumenter uppgår till 250 000 - 500 000, eller ca 6 - 12 procent av den vuxna befolkningen. Var tionde man och var femtionde kvinna använder alkohol minst fyra gånger i veckan. År 2000 var andelen nyktra män 8 procent och andelen nyktra kvinnor 9 procent bland befolkningen i åldern 15-69 år.

Enligt ESPAD -undersökningar som genomförts bland elever börjar ungdomarna experimentera med att

berusa sig huvudsakligen i 13-15 års ålder på högstadiet i grundskolan. Andelen ungdomar som för första gången varit berusade under 12 års ålder är mycket liten och även bland 12-åringarna är det mycket sällsynt. Tre av fyra 15-16-åringar hade varit berusade och enbart 9 procent uppgav att de var nyktra. Mot slutet av 1990-talet skedde det inga större förändringar i alkoholbruket bland 15-16-åringar.

1.4. Skadeverkningar till följd av alkoholkonsumtion

I Finland dör ungefär 3 000 personer årligen till följd av alkoholbruk. Detta utgör i genomsnitt 6 procent av alla dödsfall. Männens andel av dödlighet till följd av alkoholbruk är över 80 procent.

År 2000 registrerades på sjukhusen drygt 34 900 vårdperioder till följd av någon alkoholsjukdom, antingen som huvuddiagnos eller bidiagnos. Männens andel av dessa var över 80 procent. Av dem som vårdades för någon alkoholsjukdom är drygt en tredjedel 40-50-åringar. På vårdinstitutioner för rusmedelsmissbrukare vårdades nästan 11 200 klienter. Av klienterna var 80 procent män. Av dem som vårdades på dessa institutioner för någon alkoholsjukdom var hälften i åldern 35-49 år. A-klinikerna och ungdomsstationerna besöks av över 43 000 klienter årligen (år 2000 över 46 000 klienter). Bostadsservice för missbrukare och skyddshärbergen används årligen av drygt 5 400 klienter.

Sambandet mellan alkoholbruk och brott framgår av undersökningar som gjorts om brott och våld samt av polisens statistik. Andelen av både alkoholrelaterade fall och andra rusmedelrelaterade fall av alla brottsfall har ökat under de senaste åren. Andelen alkoholrelaterade fall av alla de brott som polisen utredde år 1998 var 18,8 procent och andelen andra rusmedelsrelaterade fall 2,5 procent. År 1999 var motsvarande siffror 19,0 och 2,9 procent.

De direkta kostnaderna för de skadeverkningar som alkoholbruket förorsakar till samhället uppgår årligen till 3-3,5 miljarder mark och de indirekta kostnaderna till 14-26 miljarder mark. År 1998 härrörde ungefär 40 procent av skadekostnaderna från ordningens upprätthållande, en fjärdedel från hälso- och sjukvården samt nästan en femtedel från socialvården.

1.5. Alkoholekonomin

Alkoholpriserna fortsatte att stiga år 2000. Detaljhandelspriserna steg 3,0 procent i medeltal och utskänkingspriserna 2,9 procent. Reellt, i förhållande till konsumentprisindexet, var priserna på alkoholdrycker i genomsnitt 0,4 procent lägre år 2000 än året innan.

Den penningssumma som konsumenterna år 2000 använde till inköp av alkohol uppgick till sammanlagt 20,8 miljarder mark, d.v.s. 4 024 mark per invånare. Alkoholutgifternas andel av de privata konsumtionsutgifterna var 5,4 procent. Statens skatteintäkter av alkoholen, inkl. mervärdesskatt, uppgick till 11,2 miljarder mark, vilket utgjorde 4,8 procent av statens intäkter (exkl. finansieringsekonomiska åtgärder).

2. Narkotikalägets utveckling

Experimenterandet med och användningen av narkotika, och därav förorsakade skador, har på 1990-talet ökat i hela landet, men i synnerhet i södra Finland och huvudstadsregionen. Experimenterandet med droger har relativt sett ökat mest utanför Nylands län. Enligt de enkäter som gjorts har bruket av och experimenten med narkotika ökat i synnerhet bland ungdomar och unga vuxna. Samtidigt med ökad efterfrågan har utbudet av olika preparat ökat. Det var först vid övergången till 2000-talet som de första tecknen på att ökningstakten höll på att bli långsammare visade sig. Omfattningen i fråga om drogexperimenten står emellertid fortfarande på en relativt låg nivå i Finland, jämfört med det övriga Europa.

De narkotikarelaterade problemen har ökat i Finland under 1990-talet, men har ännu inte nått samma omfattning som på andra håll i Europa. Kningen i de siffror som beskriver narkotikasituationen i Finland avspeglar, förutom att allt fler prövar på och använder narkotika, också att det har skett förändringar i det finländska servicesystemet och registreringsförfarandet, och att man i hela servicesystemet börjat ägna narkotikafrågan allt större uppmärksamhet. Efter decennieskiftet har även skadeindikatorerna visat de första tecknen på en minskning i utvecklingstakten.

2.1. Grundlinjerna i narkotikapolitiken

Den narkotikapolitik som Finland följer har som syfte att minska och förebygga bruk av narkotika samt minimera skadeverkningar förorsakade av narkotikabruk. Utgångspunkten för den finländska narkotikapolitiken utgörs av de social- och hälsopolitiska riktlinjerna samt av internationella avtal. Den viktigaste grunden för den nationella politiken är narkotikalagen (1289/1993).

Under år 1998 utarbetades statsrådets principbeslut om den nationella narkotikapolitiken. Enligt beslutet skall spridningen och användningen av narkotika förebyggas i första hand genom att i enlighet med den nordiska välfärdspolitikens principer förbättra befolkningens levnadsförhållanden, utgående från principerna om jämlikhet och medborgarnas grundrättigheter. Vården för dem som använder narkotika grundar sig på social- och hälsovårdens allmänna princip om att jämlikt erbjuda medborgarna den service de behöver. Grunden för narkotikakontrollen anges i FN:s internationella konventioner om narkotiska ämnen. Statsrådets principbeslut från år 2000 syftar till att effektivisera narkotikapolitiken. Avsikten är att minska både efterfrågan och utbudet av narkotika samt hejda ökningen i bruket av narkotika och i narkotikabrottslighet. Åtgärderna innefattar bl.a. en informationskampanj som skall riktas till hela befolkningen, bättre tillgång till behandling, ökandet av risken att bli fast när det gäller narkotikabrottslighet samt förstärkning av förebyggande missbruksarbete vid fängelserna. För ändamålet har reserverats 32,5 miljoner mark, och förvaltningsområdena för fem olika ministerier kommer att delta i att verkställa beslutet.

2.2. Narkotikabrukets omfattning

År 2000 uppgav knappt 10 procent av den finska vuxna befolkningen att de i något skede prövat på cannabis. Under det senaste året hade drygt 2 procent av den vuxna befolkningen prövat på cannabis. I Helsingfors är motsvarande siffror nästan dubbelt så höga. År 1998 uppskattades andelen användare av amfetamin och opiater bland personer i åldern 15 - 55 år uppgå till ungefär 0,3 - 0,5 procent, medan motsvarande andel i huvudstadsregionen uppgick till 0,6 - 1,0 procent. Uppgifterna från år 1999 tyder på att situationen inte nämnvärt har förändrats.

Om man ser till de olika typerna av narkotika ökade bruket av cannabis i jämn takt under hela 1990-talet ända fram till decennieskiftet. Även amfetamin- och opiatbruket förefaller att ha ökat, speciellt i mitten av 1990-talet. Dock har det inte skett några större ändringar i de uppskattade antalen användare av hårda droger under den senare delen av decenniet. Tecken på ett ökat bruk av intravenös narkotika är att hepatitsiffrorna bland ungdomar har ökat och att vi upplevt en första HIV-epidemi, som fick sin början i huvudstadsregionen och som förorsakats av användning av intravenös narkotika.

Bruket av narkotika koncentreras speciellt till ungdomar och unga vuxna. Av de unga vuxna (15-24-åringar) har närmare 20 procent någon gång i sitt liv prövat på cannabis, och under det senaste året nästan 6-7 procent. Enligt en undersökning som gjordes bland 15-16-åringar år 1999 har ungefär 10 procent av åldersklassen någon gång prövat på cannabis. Brukets omfattning hade fördubblats jämfört med år 1995. Speciellt bland unga flickor kunde man också notera användning av rökbart heroin.

Den allt liberalare attityden till alkoholbruk sänkte under 1990-talet de ungas debutålder i fråga om alko-

hol, vilket gjorde dem mer benägna att experimentera också med narkotika. Den längsta tidsserien i fråga om ungas bruk av narkotika fås från de undersökningar av beväringar som gjorts med några års mellanrum sedan år 1968. Enligt den undersökning som gjordes 2000 hade 19,5 procent av beväringarna någon gång prövat cannabis, i ett sampel på ungefär 1 000 beväringar.

Det har inte skett någon större förändring i användarprofilerna under 1990-talet. De centrala användargrupperna utgörs fortfarande av 1) alkoholmissbrukarna, 2) de som använder både alkohol och läkemedel, 3) de som använder cannabis och amfetamin samt 4) de som använder opiater. Opiatbruket ökade under 1990-talet. Användningen av hårda droger, och i finländska förhållanden i synnerhet användningen av amfetamin, är ofta förknippad med social utslagning och marginalisering.

Attityderna till narkotika har blivit en aning tolerantare bland välutbildade, socialt aktiva och unga åldersgrupper, men den negativa grundattityden till narkotika har inte nämnvärt förändrats i Finland under 1990-talet bland hela befolkningen, vare sig bland unga eller vuxna.

2.3. Skadeverkningar i anslutning till narkotikabruk

År 1999 registrerades under en dag samtliga rusmedelsrelaterade besök inom social- och hälsovården. Det sammanlagda antalet rusmedelsklienter var över 11 500. Av dessa hänförde sig 23 procent till bruk av läkemedel och 15 procent till bruk av droger: cannabis (11 %), amfetamin (9 %) och opiater (5 %). Blandbrukarnas andel uppgick till en tredjedel. Bland dem som använt sig av missbrukarvårdens specialtjänster inom öppenvården var andelen som använt droger nästan 20 procent, medan motsvarande siffra för dem som använt institutionstjänster var nästan 30 procent. Siffrorna är ungefär desamma som för de klienter inom missbrukarvårdens specialtjänster som använt läkemedel.

År 2000 genomfördes under tre månader en insamling av uppgifter om behandlingen av narkotikamissbrukare vid 113 missbrukarvårdsenheter. Enligt utredningen var den främsta orsaken till att man sökte vård bland de som använder narkotika eller läkemedel i lika stor grad både bruket av amfetamin eller andra stimulanter (28 %) och bruket av opiater (29 %). Blandbruket var vanligt, samtidigt som användningen av egentliga droger som en del av detta blandbruk hade ökat. De som uppsökte vård var unga, den största åldersgruppen var 20-24-åriga. De löpte även stor risk att marginaliseras på grund av ackumulerade problem av typen arbetslöshet och bostadslöshet. Nästan åttio procent av dem som använde opiater och stimulanter gjorde det huvudsakligen intravenöst.

Enligt sjukhusstatistiken registrerades under år 2000 sammanlagt 6 053 drogbehandlingsperioder, där någon narkotikasjukdom (d.v.s. sjukdom förorsakad av narkotika eller läkemedel) var huvuddiagnos, och 8 057 vårdperioder där narkotikasjukdom utgjorde huvud- eller bidiagnos. Bland narkotikasjukdomarna har speciellt de vårdperioder som hänför sig till bruket av illegala droger ökat starkt under 1990-talet. Av drogbehandlingsperioderna är redan mera än en fjärdedel direkt narkotikarelaterade, jämfört med början av 1990-talet, då andelen ännu var drygt 5 procent. Av de narkotikarelaterade vårdperioderna angick ungefär två tredjedelar män eller personer under 30 år.

Av de smittsamma sjukdomarna är leverinflammationerna, och framför allt C-hepatit, samt HIV-infektioner ofta förknippade med intravenös användning av narkotika. Årligen insjuknar ca 1 700 personer i C-hepatit, av vilka över hälften är under 30 år. Den HIV-epidemi som bröt ut år 1998 och som fick sin början bland intravenösa drogmissbrukare, fortsatte, men det fanns också tecken på att den höll på att avta: år 2000 berodde ungefär en tredjedel av nya HIV-infektioner på användning av intravenös narkotika, medan andelen var mera än hälften året innan. Vid en undersökning som gjordes hösten 1998 konstaterades tre procent av dem som använde intravenös narkotika ha smittats med HIV.

I samband med de rättsmedicinska läkemedels- och narkotikaundersökningar som gjordes år 1997 hitta-

des s.k. klassiska narkotiska ämnen i sammanlagt 89 av dödsfallen. Motsvarande antal dödsfall år 1998 var ungefär 107 och år 1999 ungefär 140. Enligt de preliminära uppgifterna var antalet år 2000 ungefär 160. Den viktigaste enskilda orsaken till ökningen av antalet dödsfall utgjordes av heroinförgiftningar, av vilka det år 1999 fanns 50, medan antalet år 1997 var enbart 15. År 2000 var antalet heroindödsfall ännu högre, enligt de preliminära uppgifterna ungefär 60.

Kriminaliteten med anknytning till narkotika ökade enligt polisens och tullens statistik fortfarande år 2000. Om narkotikabrott gjordes 10 714 brottsanmälningar och i samband med dessa misstänktes 10 771 personer. Siffrorna ökade med 16 procent från året innan. Antalet personer misstänkta för narkotikabrott ökade i alla åldersgrupper år 2000, men speciellt bland personer mellan 19 och 25 år. År 2000 ökade antalet beslagtagnade av narkotika med över 18 procent jämfört med året innan. Av samtliga fångar uppgick andelen som dömts för narkotikabrott som huvudsakligt brott till ca 15 procent år 2000.

De direkta kostnader som narkotika- och läkemedelsmissbruket förorsakat uppgick år 1998 till ungefär 0,7-1,0 miljarder mark, medan de indirekta skadekostnaderna uppskattades till 1,7 - 3,6 miljarder mark. De största direkta kostnaderna uppstod inom socialvården och brottskontrollen. Den överlägset största delen av de indirekta kostnaderna hänförde sig till värdet på det liv som förlorats till följd av förtidig död.

2.4. Utvecklingen av narkotikabehandlingssystemet

I Finland har under de två senaste åren utökats de specialiserade vårdtjänsterna för drogmissbrukare, bl.a. genom att inrätta nya öppenvårdsenheter som är avsedda uttryckligen för unga drogmissbrukare. Man har också grundat några nya rehabiliteringsenheter. Att särskilt de nya behandlingsenheterna uppenbarligen har lyckats att nå de unga missbrukarna framgår bl.a. av de uppgifter om drogbehandlingen som samlats in inom missbrukarvården.

Den medicinska avgiftnings- och substitutionsvården av opiatberoende har gradvis utökats, i takt med det ökade antalet opiatmissbrukare som sökt sig till vård. År 2000 gav social- och hälsovårdsministeriet en ny förordning som även gäller underhållsbehandling och syftar till att regionalt förbättra tillgången till behandlingen. Det att på centralsjukhusen görs bedömningar av opiatmissbrukarnas vårdbehov kan öka andelen av opiater i sjukhusvården.

En betydande förändring inom servicesystemet är att man inrättat flera s.k. lågtröskelenheter avsedda för intravenösa drogmissbrukare. Den första serviceenheten av det här slaget öppnades i Helsingfors år 1997, och i slutet av 2000 hade ett tiotal liknande enheter öppnats. De finns i de största städerna och även i några mindre städer. Besökarsiffrorna i flera av dessa serviceenheter har ökat mycket snabbt så att antalet klienter som besökt dem redan är mer än dubbelt jämfört med antalet klienter som vårdats på sjukhusens bäddavdelningar till följd av drogmissbruk (circa 2 200 vårdfall).

3. Tillstånds- och övervakningsfrågor

De resurser som Produkttillsynscentralen (STTV) och länsstyrelserna har till sitt förfogande för övervakning av försäljning och utskänkning av alkoholdrycker har minskat under de senaste åren. Enligt centralens strategiska plan är samhället dess viktigaste "kund" och medborgarnas hälsa den viktigaste målsättningen. Inom resultatområdet för förebyggandet av alkoholskador behandlas fyra helheter: tillståndsförvaltningen, övervakningen, de ungas alkoholbruk och produkttillsynen.

Det är framför allt i anslutning till beviljandet av serveringstillstånd det finns möjligheter att på förhand identifiera situationer som kan ge upphov till problem, och därmed förebygga dessa genom begränsning

av tillstånden, genom att förse dem med villkor och genom att vägra bevilja dylika.

Enligt den nya strategin skall Produkttillsynscentralen begränsa utskänkningsn i sådana sammanhang inom arbetslivet, idrotten och fritiden där alkoholen tidigare saknats. Man har också skärpt reglerna för erhållande av rätt till förlängda serveringstider.

vervakningens syfte är att säkerställa att man inom försäljning och utskänkning följer de regler och direktiv, med vars hjälp man i enlighet med alkohollagens anda försöker förebygga de samhällsliga, sociala och hälsomässiga skadeverkningar alkoholen medför.

Tyngdpunkten i övervakningen är i förebyggandet av överträdelser och andra olägenheter, och därför är utskänkningsställets egenkontroll av central betydelse. Personalvägden är inte tillräcklig i relation till antalet kundplatser för att genomföra effektiv övervakning. Därför har Produkttillsynscentralen utarbetat en modell som avser att bidra till restaurangernas egenkontroll och ge råd för att säkerställa att reglerna följs. Det har varit frivilligt att ta modellen i bruk, men den kan senare bli lagstadgad.

Trots de begränsade resurserna har man med hjälp av övervakning och fr.a. med skärpta sanktioner försökt förebygga överträdelser och andra problem. Man har fäst speciell uppmärksamhet vid att förhindra försäljning och utskänkning åt minderåriga och vid att effektivisera restaurangernas egenkontroll.

År 1999 påbörjades i Helsingfors projektet "Rusmedelsfri ungdom", som nu har utvidgats till Vichtis, Esbo, Lojo och Grankulla. Dess syfte är att vid sidan av de metoder myndigheterna traditionellt förfogar över också i det preventiva arbetet stöda alla samarbetspartners och fr.a. de olika medborgarorganisationerna.

STTV upprätthåller ett produktregister över alkoholdryckerna, med uppgifter om ca 17 000 produkter. Produkttillsynens uppgift är att garantera att de alkoholdrycker som finns på marknaden är lagenliga.

3.1. Detaljhandel

Enligt alkohollagen från år 1995 har Alko fortfarande ensamrätt till detaljhandel med alkoholdrycker vilka innehåller mer än 4,7 volymprocent alkohol. Livsmedelsaffärer och kiosker kan få tillstånd att sälja genom jäsnings tillverkade alkoholdrycker vilka innehåller högst 4,7 volymprocent alkohol. Därtill kan en tillverkare av genom jäsnings tillverkade alkoholdrycker, vilka innehåller högst 13 volymprocent alkohol, på vissa villkor beviljas tillstånd att i anslutning till tillverkningsplatsen sälja självtillverkade drycker (s.k. gårdsvinbutiker och sahtibutiker). De drycker som innehåller högst 2,8 volymprocent alkohol lyder inte under alkohollagen och kan därför säljas fritt. En ändring av alkohollagen förbjöd dock fr.o.m. 1.6.1997 försäljning av alkoholdrycker som innehåller minst 1,2 och högst 2,8 volymprocent alkohol till personer under 18 år.

Som tillstånds- och övervakningsmyndigheter fungerar Produkttillsynscentralen, som godkänner Alkos butiker och beviljar tillstånd till gårdsvin- och sahtibutiker, och länsstyrelserna som beviljar övriga detaljhandelstillstånd. År 2000 kostade beslut om tillstånd till detaljhandel 1 000 - 2 000 mark.

I slutet av 2000 uppgick antalet Alko-butiker till 275. Alko har rätt att på beställning leverera alkoholdrycker via expeditionsplatser och deras antal var i slutet av året 124.

Antalet tillstånd till detaljhandel av genom jäsnings tillverkade drycker vilka innehåller högst 4,7 procent alkohol uppgick till 7 348. Även om antalet tillstånd under år 2000 minskade med ca 300, fanns det ändå drygt tusen fler än i mitten av decenniet. Den stora ökningen berodde på att den nya alkohollagen gav också kiosklänkande livsmedelsbutiker och bensinstationer rätt till försäljning av dylika alkoholdrycker.

Antalet gårdsvin- och sahtibutiker var i slutet av året 49 stycken.

Länsstyrelserna återkallade 4 detaljhandelstillstånd och drog in 24 för en begränsad tid. Antalet skriftliga varningar och anmärkningar uppgick till 46.

3.2. Servering

Produkttillsynscentralen beviljar serveringstillstånden för samtliga starka alkoholdrycker (A-tillstånd) och för alkoholdrycker med högst 22 procent volymalkohol (B-tillstånd). Länsstyrelserna beviljar i sin tur tillstånd för genom jäsnings tillverkade alkoholdrycker med högst 4,7 volymprocent alkohol (C-tillstånd). År 2000 kostade beslut om serveringstillstånd 1 000 3 000 mark.

År 2000 beviljade Produkttillsynscentralen 363 nya serveringstillstånd som är i kraft tills vidare, d.v.s. 71 tillstånd mindre än året innan. Tidsbundna serveringstillstånd för högst ett år beviljades 108 stycken, d.v.s. 22 tillstånd färre än år 1999. Temporära tillstånd för olika tillställningar, för högst en månad, beviljades sammanlagt 526 (609 år 1999).

I slutet av 2000 fanns det 4 904 giltiga serveringstillstånd för A- och B-restauranger och 4 050 för C-restauranger. Under den tid den nya alkohollagen varit i kraft har antalet A- och B-restauranger ökat med 1 676 stycken medan antalet C-restauranger minskat med 1 679.

Produkttillsynscentralen gav under verksamhetsåret 124 skriftliga varningar åt olika serveringstillståndshavare, medan 33 tillstånd återkallades för en viss tid och 48 slutgiltigt. Länsstyrelserna återkallade tillstånd slutgiltigt 28 gånger och tidsbundet 46 gånger, och gav 244 skriftliga varningar.

Tyngdpunkten i Produkttillsynscentralens verksamhet ligger på åtgärder mot den grå ekonomin och den ekonomiska brottsligheten inom restaurangbranschen. I detta hänseende har effektiveringen av övervakningen bidragit till att antalet slutgiltigt återkallade tillstånd ökat.

3.3. Tillverkning, import, partiförsäljning och teknisk användning

År 2000 uppgick produktionen av alkoholdrycker till 581 miljoner liter. I jämförelse med året innan var minskningen 4,5 procent. Vinproduktionen minskade med 2,9 procent, produktionen av öl och long drinks med 5,0 procent och produktionen av spritdrycker med 0,9 procent.

Antalet alkoholdrycksprodukter på marknaden har fortfarande ökat kraftigt. Produkttillsynscentralens produktregister innehöll 17 300 alkoholdrycksprodukter i slutet av 2000, medan motsvarande antal året innan var 15 100.

Produkttillsynscentralen beviljar tillstånd till tillverkning, partiförsäljning, försäljning och hantering av alkoholdrycker, sprit och alkoholpreparat samt tillstånd till import av starksprit.

År 2000 beviljades 11 tillstånd till tillverkning av alkoholdrycker för kommersiellt ändamål. Under året avslutade 9 innehavare av tillverkningstillstånd sin verksamhet. I slutet av året tillverkades alkoholdrycker på 116 tillverkningsställen, av vilka 8 hade tillstånd till tillverkning endast i undervisnings- och forsknings syfte. Småtillverkarnas andel av alkoholproduktionen var 0,6 procent.

Tillstånd till partiförsäljning av alkoholdrycker beviljades 26 stycken och tidsbundna tillstånd beviljades 2 stycken. Tillstånd till partiförsäljning av alkoholpreparat beviljades 3 stycken. Under året avslutade 8 innehavare av tillstånd till partiförsäljning sin verksamhet. I slutet av år 2000 fanns det 229 giltiga tillstånd till partiförsäljning av alkoholdrycker och starksprit, av vilka 47 tillståndsinnehavare verkade

endast som alkoholdrycksagenter.

Tillstånd till teknisk användning av alkohol beviljades 90 stycken och till följd av upphörd verksamhet återkallades 46 tillstånd. I slutet av 2000 fanns det 2 293 giltiga tillstånd till teknisk användning av alkohol.

Produkt tillsynscentralen lät Alkoholkontrollaboratoriet (ACL) analysera sammanlagt 332 prov på alkoholdrycker år 2000.

Undersökningarna av ochratoxinhalten i de alkoholdrycker som framställs genom jäsnings fortsattes genom att ta 74 nya prov (51 prov år 1999). Ochratoxinhalten av tre av proven var högre än 1 mg/l. Ca 60 procent av de analyserade proven hade en ochratoxinhalt som var lägre än bestämningsgränsen 0,05 mg/l. I slutet av 2000 inledde STTV en vidare utredning av skadliga ämnen i alkoholdrycker.

Därtill lät Produkt tillsynscentralen ACL undersöka 90 alkoholdrycker för deras sötnings- och färgmedel samt andra tillsatser. Något att anmärka fanns i sammanlagt 35 produkter i fråga om dessa ämnen och alkoholhalten. Försäljning av en produkt förbjöds på grund av att dess alkoholhalt var högre än den på etiketten angivna alkoholhalten. I två andra fall förbjöds försäljningen på livsmedelsaffärer.

Utvecklandet av metoder för att bestämma jäsningsalkohol samt s.k. fingeravtrycksanalyser av starka alkoholdrycker fortsattes tillsammans med ACL.

Inspektörerna på Produkt tillsynscentralen utförde 320 inspektioner för godkännande och tillsyn år 2000. I samband med inspektionerna gavs 38 anmärkningar. 24 tillståndsinnehavare ombads inkomma med skriftliga svar.

3.4. Reklam

Begränsning av reklam för alkoholdrycker har ansetts vara en viktig metod för att styra alkoholkonsumtionen. I de flesta europeiska länder finns det begränsningar av reklamen för alkoholdrycker. Enligt EU-direktivet om televisionsverksamhet skall reklam för alkoholdrycker begränsas i televisionen. I Finland har detta direktiv verkställt genom reklamstadgandena i alkohollagen av 1995. I fråga om de övriga nordiska länderna har reklam för alkoholdrycker förbjudits totalt i Norge, och i Sverige är reklam för alkoholdrycker förbjudet i de flesta medier via vilka reklam riktas till konsumenterna.

WHO:s rekommendation från december 1995 förordar en begränsning av alkoholreklam, i synnerhet reklam som riktar sig till unga. En närmast metod som i synnerhet attraherar unga är alkoholens anknytning till sport. Principen har följts till exempel i Frankrikes lagstiftning enligt vilken reklam för alkohol förbjöds i samband med idrottstävlingar.

I Finland reglerades reklam av alkoholdrycker genom Alkos förvaltningsråds anvisningar åren 1960-1977. År 1977 förbjöds alkoholreklam genom lag. Reklam för alkoholdrycker som innehåller mindre än 2,8 volymprocent alkohol var dock tillåten. Ändringen av alkohollagen 1.1.1995 betydde en lindring av reklambestämmelserna. Reklam för drycker som innehåller högst 22 volymprocent alkohol tilläts med vissa begränsningar. Begränsningarna gäller bl.a. reklam som riktar sig till minderåriga och reklam med missvisande påståenden om hälsoeffekter samt reklam som strider mot god sed. Samtidigt blev bestämmelserna strängare på så vis att begränsningarna även gäller reklam för drycker som innehåller 1,2 2,8 volymprocent alkohol och förbudet av reklam för starka alkoholdrycker omfattade även indirekt reklam. Även andra former av säljfrämjande verksamhet för starka alkoholdrycker blev förbjuden. År 1999 förnyade Produkt tillsynscentralen anvisningarna i fråga om reklam för alkoholdrycker genom att samla ihop alla tidigare anvisningar och exempel på alkoholreklamfall.

Det är Produkttillsynscentralen och länsstyrelserna som övervakar reklam för alkoholdrycker och drycker som innehåller över 1,2 volymprocent alkohol. Reklam som strider mot lagen kan förbjudas och förbudet förstärkas med vite. Annonssören kan alternativt ges skriftliga anvisningar om rättande av reklamen. Tyngdpunkten i övervakningen ligger på förebyggande arbete.

År 2000 avgjorde Produkttillsynscentralen 73 alkoholreklamfall. Under centralens verksamhetsperiod 1995-2000 har sammanlagt i 12 fall utdelats 14 förbud, av vilka 9 har förstärkts med vite. År 2000 gavs anvisningar i 30 fall. Med anledning av förfrågningar från näringsidkare avgavs sammanlagt 5 förhandsutlåtanden om lagenligheten hos reklam år 2000. Därtill ges näringsidkarna personliga råd både per telefon och skriftligen, vilket inte har registrerats. Flertalet av frågorna som har behandlats har gällt reklam för starka alkoholdrycker. Sjutton åtgärder genomförda av länsstyrelserna registrerades. Därutöver effektiviserades övervakningen av alkoholreklam på Internet.

1. Development of the alcohol situation

The total consumption of alcoholic beverages started to increase with the economic upswing in the mid-1990s. The average growth rate of alcohol consumption was nearly 1.5 per cent. At the same time the adverse effects of alcohol use started to increase. This was seen in the increasing numbers of deaths and diseases caused both by long-term alcohol use and by occasional heavy drinking. Disturbances of public order and concerns about safety in general also increased. Violence in the street and domestic violence and disturbing behaviour under the influence of alcohol became more prevalent. This also increased the use of intoxicant-related social welfare and health care services.

There has been no major changes in the total consumption of alcoholic beverages during the last three years. The total consumption of alcohol has been about 9 litres of pure alcohol per inhabitant. Despite the slower growth rate of the total alcohol consumption in recent years, the adverse effects of alcohol use are still on the increase. Attention has been paid particularly to the use of alcohol among young people, to drinking at public places and to the resultant disturbances and other related effects.

The alcohol consumption can be expected to increase further in the years to come. The Finnish membership in the European Union will substantially relax the restrictions imposed on the import of alcoholic beverages by passengers. In May 2001, the Cabinet Committee on Economic Policy decided to increase the quota for the import of alcoholic beverages from another EU Member State as from 1 January 2003 and further as from 1 January 2004. Furthermore, it was decided that any reductions in taxes on alcoholic beverages would be made simultaneously. A possible reduction in alcohol prices is likely to increase consumption and thus the adverse effects of alcohol use and other related harm.

In recent years, attitudes towards alcohol have become less liberal. An increasing majority of the population is in favour of the present restrictions. According to an opinion poll commissioned by the National Research and Development Centre for Welfare and Health (STAKES) and conducted by Suomen Gallup Oy at the beginning of 2000, 52 per cent of Finns were satisfied with the present alcohol policy, while the corresponding figure was 58 per cent in a survey conducted in 2001. Twenty-two per cent were in favour of stricter regulations, while 17 per cent were in favour of even more liberal regulations. The change towards less liberal attitudes is reflected in that seven years ago the proportion of those in favour of less strict regulations was still 41 per cent and the proportion of those in favour of stricter regulations 13 per cent.

An overwhelming majority of the population regards the present age limits for buying alcoholic beverages as appropriate. The age limit of 20 years for buying strong alcoholic beverages was regarded as appropriate by 82 per cent of respondents and the age limit of 18 years for buying beer and wine by 86 per cent.

Of those under 25 years of age, a total of 8 per cent regarded the age limit for buying mild alcoholic beverages as too high and 9 per cent as too low.

The prices of alcoholic beverages have not gone down during the EU membership. In spite of this, the proportion of those who regard the prices as appropriate has increased by about 10 percentage units from 1998 to 2001.

According to Gallup surveys a majority of Finns were of the opinion that strong alcoholic beverages, including strong beer, should not be sold in grocery stores. In a study conducted in January 2000 a total of 84 per cent of respondents thought that strong alcoholic beverages should only be sold at ALKO's retail outlets, the corresponding figure for strong beer being 56 per cent. Further, most Finns support the present system for the sale of medium-strong beer, as 82 per cent of respondents thought that medium-strong beer should also be available in grocery stores.

1.1. Alcohol policy guidelines

The main objectives of Finnish alcohol policy include the prevention and reduction of the social and health-related problems caused by alcohol consumption. The national alcohol policy is based on social and health policy guidelines. In 1995 a National Alcohol Policy Programme was adopted and a proposal for implementing this programme was set forth in 1997. These programmes in turn were based on the European Alcohol Action Plan from 1992, drafted by the World Health Organisation (WHO).

WHO's Second European Alcohol Action Plan 2000-2005 was adopted in September 1999. During 2000 the Finnish Alcohol Policy Programme was updated and the previous alcohol policy programme and its implementation were evaluated. The new Alcohol Policy Programme for the first decade of the new century was completed in March 2001. It emphasises co-operation and joint responsibility.

The Target and Action Programme for Social Welfare and Health Care 2000-2003 adopted by the Finnish Ministry of Social Affairs and Health puts the emphasis on co-operation and the role of municipalities in reducing and preventing drug-related problems. Special attention is drawn to the prevention of the use of alcohol and drugs among young people.

1.2. Alcohol consumption in 2000

Statistics show that in 2000 the consumption of alcohol amounted to 36.5 million litres as pure alcohol. Documented consumption increased 0.1 per cent from the preceding year. Consumption per capita was 7.0 litres, which is the same as in 1999 but 0.4 litres more than in 1994.

The undocumented consumption of alcoholic beverages includes the legal and illegal domestic brewing and distilling, imports of alcoholic beverages by passengers, smuggling, substitutes, and alcohol consumed by Finns outside Finland. Last year, this consumption was slightly less than 2 litres per capita, which means that it remained substantially on the same level as during the two previous years.

In 2000, the total consumption of alcoholic beverages, that is, both documented and undocumented consumption, was about 9.0 litres as pure alcohol per capita. During the last three years the total consumption of alcoholic beverages has remained substantially unchanged.

1.3. Prevalence of alcohol use

Alcohol is the dominant intoxicant in Finland. Nearly 90 per cent of all adults consume alcohol. Most of them drink alcohol in moderation or very little. The number of heavy consumers is estimated to range

between 250,000 and 500,000, which accounts for about 6 to 12 percent of the adult population. Every tenth men as compared with every fiftieth women consumes alcohol at least four times a week. In 2000 the share of abstainers was about 8 per cent for men and about 9 per cent for women among those 15 to 69 years of age.

ESPAD school surveys show that most young people start to experiment with drinking to drunkenness in the upper level of the comprehensive school at the age of 13 to 15 years. A very low proportion has been drunk for the first time when under 12 years of age. Even at the age of 12 drinking to drunkenness was very rare. Three out of four girls and boys aged 15 to 16 years had been drunk and only 9 per cent reported that they did not consume any alcohol. Towards the end of the 1990s there have been no major changes in the use of alcohol among 15 16- year-olds.

1.4. Detrimental effects of alcohol consumption

In Finland, the annual rate of alcohol-related deaths is about 3,000. This is approximately 6 per cent of all cases of death. The proportion of men in alcohol-related mortality is over 80 per cent.

In 2000, hospital wards registered more than 34,900 periods of care in which the primary or secondary diagnosis was an alcohol-related disease. Of these, men accounted for more than 80 per cent. Slightly more than one third of patients treated for alcohol-related diseases were 40 to 50 years of age. The number of clients in units providing care for substance abusers was nearly 11,200. Men account for 80 per cent of this number. Half of the persons receiving treatment for alcohol diseases were 35 to 49 years of age. Each year more than 43,000 clients visit A-Clinics and youth clinics, and housing services and overnight shelters for substance abusers are used by more than 5,400 clients.

Research into violence and crimes as well as police statistics show a link between the use of alcohol and crimes. The proportion of both alcohol- and other drug-related cases of all criminal cases has increased during the last few years. In 1998, alcohol was involved in 18.8 per cent of all settled cases and other intoxicants in 2.5 per cent. In 1999 the corresponding figures were 19.0 per cent and 2.9 per cent.

Each year, society pays between FIM 3 and 3.5 billion in direct costs and between FIM 14 and 26 billion in indirect costs as a result of the use of alcohol. In 1998, nearly 40 per cent of these costs were due to public disturbances. Health care accounted for slightly more than a quarter and social services for nearly one fifth of the costs caused by alcohol-related harm.

1.5. Alcohol economy

Alcohol prices continued to rise in 2000. The rise in retail prices was 3.0 per cent on average, while restaurant prices rose by 2.9 per cent. In real terms, that is, in relation to the consumer price index, the prices of alcoholic beverages were approximately 0.4 per cent lower in 2000 than the year before.

In 2000, consumers' expenditure on alcohol totalled FIM 20.8 billion or FIM 4,024 per inhabitant. Alcohol expenditure accounted for 5.4 per cent of private consumption expenditure. The government gained FIM 11.2 billion in alcohol tax revenues, value-added tax included, which accounted for 4.8 per cent of the total state revenues (financing measures excluded).

2. Drug situation

Experimental use and abuse of drugs and drug-related problems have increased in the 1990s throughout the country, especially in southern Finland and the Greater Helsinki Area. Proportionally, experimenting has increased most outside the region of Uusimaa. According to population surveys, experimental use and abuse of drugs have become more prevalent among the youth and young adults in particular. The supply of drugs has increased with increasing demand. The first signs of the slowing down of the growth rate did not become visible until at the turn of the decade. Nevertheless, experimenting with drugs is not as extensive in Finland as elsewhere in Europe.

Although drug-related problems have increased in Finland in the 1990s, they are not yet on the same level as in other European countries. The rapidly growing drug-use figures in Finland reflect not only an increase in drug experimenting and use but also changes in the Finnish service system and statistical practices and increasing awareness of the drug problem within the service system as a whole. After the turn of the decade, however, the harm indicators have shown the first signs of the slowing down of the upward trend.

2.1. The basis of the narcotics policy

The goal of the national narcotics policy is to reduce and prevent substance abuse and to minimise the harm done by drugs. The Finnish narcotics policy is based on social and health policy guidelines and international agreements. The Narcotics Act (1289/93) forms the basis of the national narcotics policy.

The Government of State Decision-in-Principle on Drug Policy was adopted in 1998. It states that the spread and use of drugs should be prevented primarily by influencing people's living conditions while guaranteeing equality and basic rights in accordance with the Nordic welfare policy. The treatment of drug abusers should be based on the general principle of providing equitable social and health care services for those who need them. The narcotics conventions of the UN are the cornerstones of the drug control policies. In 2000 the Council of State adopted a decision-in-principle on the intensification of the narcotics policy. The aim is to reduce both the demand and the supply of drugs and stop the growth of drug use and drug-related criminality. To this end, an information campaign should be launched, access to drug-treatment should be improved, the risk of getting caught should be increased for drug criminals and preventive work in prisons should be intensified. A total of FIM 32.5 million has been earmarked for the measures, which are to be implemented within the sphere of activities of five different ministries.

2.2. Prevalence of drug use

In 2000, less than 10 per cent of all adult Finns reported that they had experimented with cannabis at least once in lifetime. Slightly more than 2 per cent of the adult population had experimented with cannabis during the last year. In the Helsinki area the figures were nearly twice as high. In 1998, about 0.3-0.5 per cent of all 15-55-year-olds were estimated to use amphetamines and opiates in the whole country, while the corresponding figure was 0.6-1.0 per cent in the Greater Helsinki Area. The 1999 data show that the situation has remained substantially unchanged.

As regards the type of substances abused, the use of cannabis has increased steadily throughout the 1990s. The first signs of a change in this trend became apparent at the turn of the decade. The use of amphetamines and opiates also seems to have increased particularly in the mid-1990s. However, there have been no greater changes in the estimated numbers of hard-drug users during the latter half of the decade. The growing hepatitis C figures among the youth and the first HIV epidemic, which started from the Helsinki area due to intravenous drug use, suggest that the use of injection drugs (amphetamines and opiates) is now more common.

Drug use is concentrated among youths and young adults. Of young adults (15-24-year-olds), slightly less than 20 per cent have experimented with cannabis at least once during lifetime and nearly 6-7 per cent within the last year. In 1999, a study conducted on 15-16-year-olds showed that about 10 per cent of the age group had experimented with cannabis at least once. As compared with the year 1995, the prevalence of the use had doubled. Further, the use of smoked heroin among young girls in particular was observed for the first time.

In the 1990s, the age at which young people start experimenting with or using alcohol became lower, as attitudes towards alcohol became more liberal. This has also exposed young people to drug experiments. In Finland, the longest time series on young people's drug use can be obtained from conscript surveys carried out since 1968 at a few years' intervals. According to the 2000 conscript survey, the proportion of conscripts who had experimented with narcotics at least once was 19.5 per cent in a sample of about 1,000 conscripts.

During the 1990s, no great changes have taken place in the drug-user profiles. The four main substance abuser groups are (1) alcohol abusers, (2) polydrug users of alcohol and medicines, (3) cannabis and amphetamine users, and (4) opiate users. The use of opiates increased throughout the 1990s. The use of hard drugs, in Finland especially amphetamine, is often connected with social deprivation and exclusion.

Attitudes towards drugs have become slightly more liberal among educated, socially active and young people. Nevertheless, the generally negative attitudes towards narcotic drugs among the entire population, that is, both among young people and adults, did not change much in the 1990s.

2.3. Detrimental effects of drug use

In 1999, a census was carried out on the use of intoxicant-related social and health care services during one day. A total of over 11,5000 intoxicant related visits were counted in these services. Twenty-three per cent of all intoxicant-related visits were associated with medicines and 15 per cent with drugs as follows: cannabis (11 per cent), amphetamines (9 per cent) and opiates (5 per cent). One third of clients were polydrug users. In specialised outpatient services for substance abusers, nearly 20 per cent of clients had drug-related problems, while the corresponding figure for residential services was nearly 30 per cent. The figures were almost identical with the numbers of medicine abusers encountered in these specialised services.

In 2000, a survey on drug treatment demand was carried out in 113 units for substance abusers. It showed that the primary reason for seeking treatment among narcotic and medicine abusers was equally frequently both the use of amphetamine or other stimulants (28 per cent) and the use of opiates (29 per cent). Polydrug use was common, and the use of illegal drugs as part of polydrug use had increased. The persons seeking treatment were young, aged 20 to 24 years was the major age groupe. They faced a great risk of exclusion and accumulating problems, such as unemployment and homelessness. For nearly 80 per cent of opiate and stimulant users, the primary route of administration of drug was injection.

Hospital statistics show that in inpatient health care a total of 6,053 drug-treatment periods were recorded in 2000 in which a drug-related disease, i.e. a disease related to medicines or narcotic drugs, was the primary diagnosis. The corresponding figure for periods of care in which a drugrelated disease was the primary or secondary diagnosis was 8,057. In the treatment of drug-related diseases the number of care periods related to illegal drugs in particular has increased rapidly in the 1990s. More than every fourth care period is now directly related to narcotic drugs, while the corresponding percentage was still slightly above 5 per cent at the beginning of the 1990s. Men or persons under 30 years of age account for about two thirds of all drug-related care periods.

Such communicable diseases as hepatitis B and C and HIV infection are often associated with intravenous drug abuse. Annually, there are about 1,700 new hepatitis C infections, out of which more than half among persons under 30 years of age. The epidemic of HIV infection that broke out due to intravenous drug use in 1998 still continued, although it also showed some signs of decline: in 2000, about one third of all new HIV notifications during that year were due to intravenous drug use as compared with more than half the year before. A study conducted in the autumn of 1998 indicated that a total of three per cent of intravenous drug users were HIV positive.

In 1997, it was found in forensic analyses on medicinal and narcotic drugs that 89 deaths were associated with so called classic drugs. The number of such deaths was 107 in 1998 and 140 in 1999. Preliminary data indicate that the corresponding figure was about 160 in 2000. The most important single reason for this increase was the rise in the number of deaths related to heroin poisoning. In 1999, there were 50 such cases while the figure was still as low as 15 in 1997. In 2000, the number of heroin deaths has further increased, being about 60 according to preliminary data.

According to the statistics of the police and the customs, drug-related criminality continued to increase in 2000. A total of 10,714 drug offences were reported to the police, and 10,771 persons were suspected of these crimes. The figures were 16 per cent higher than the year before. In 2000 the number of persons suspected of drug offences grew in all age groups, particularly among 19-25-year-olds. In the same year, drug seizures increased by 18 per cent over the previous year. In 2000, a drug-related crime was the principal offence in about 15 per cent of all prison sentences.

In 1998, the direct costs caused by the misuse of narcotic and medicinal drugs were about FIM 0.7-1.0 billion, and the indirect costs were estimated at FIM 1.7-3.6 billion. Social services and crime control accounted for the bulk of the direct costs. By far the greatest proportion of indirect costs were due to the premature loss of life.

2.4. Development of the drug-treatment system

During the last two years, the provision of services for the treatment of drug abusers has been increased in Finland e.g. by establishing new outpatient drug treatment units for young drug abusers. In addition, a number of rehabilitation centres have started operation. Drug-treatment surveys on services for substance abusers have indicated that these new drug-treatment units have been particularly successful in meeting the needs of young abusers.

With increasing numbers of persons addicted to opiates, medicinal detoxification and substitution treatment has been gradually increased. In 2000, the Ministry of Social Affairs and Health issued a new decree on such treatment. This decree also covers sustained maintenance treatment and it aims at improving access to treatment regionally. The responsibility for treatment periods related to the assessment of the need for treatment for opiate addicts was given to the central hospitals, which may also increase the share of opiates in hospital care.

One major development in the treatment system is the greater supply of easily accessible health counselling services for injecting drug abusers. The first health counselling unit was opened in Helsinki in 1997, and by the end of 2000 there were around ten such units in most larger towns and even in a few smaller ones. The number of visits in many of the counselling units has increased rapidly. The number of clients that visited these health counselling centres was thus more than twice as high as the number of clients that received treatment for narcotic abuse (over 2 200 care periods) in hospital wards.

3. Licensing and control

Resources available to the National Product Control Agency for Welfare and Health (STTV) and the Provincial State Offices for the control of the sale and serving of alcoholic beverages have decreased during the last few years. The strategic paper adopted by the Agency is based on the principle that society is the most important "client" of the Agency and that citizens' health is its highest priority. The Agency has a special division that is concerned with the prevention of the harm done by alcohol. The division comprises four thematic groups: licensing, control, use of alcohol among young people and product control.

As the serving of alcoholic beverages is subject to licensing it is necessary not only to ensure compliance with the regulations but also to identify the risks and thus prevent potential harm by laying down limitations or conditions on the licence or by rejecting it.

The strategy paper provides that the Product Control Agency limits serving of alcoholic beverages in situations associated with work, sports and leisure time where alcohol was not previously present. Furthermore, it has been decided that the continuation of alcohol serving will be limited by making it more difficult obtain a licence.

Control measures also aim at ensuring that the provisions and rules laid down in accordance with the Alcohol Act are respected in the sale and serving of alcoholic beverages in order to prevent the societal, social and health problems caused by alcohol.

Prevention of the violation of rules and other shortcomings is given a priority. Therefore the control arrangements at each retail outlet are of vital importance. The low number of staff members in proportion to the number of customer places has, however, made efficient control more difficult to implement. Therefore the Agency has drafted a model that aims to promote control by the licence holders themselves and advance alcohol serving practices that ensure compliance with the provisions. This model is applied on a voluntary basis, although it may become statutory later on.

In spite of the scarce resources, efforts have been made to prevent violations and shortcomings through control and especially by stricter sanctions. Attention has been paid particularly to the prevention of the sale and serving of alcohol to persons aged under 18 and the improving of the control by the restaurants themselves.

In 1999, a project for the prevention of substance abuse among young people was launched in Helsinki. It has been extended to include the municipalities of Vihti, Lohja, Espoo and Kauniainen as well. The project aims at supporting all co-operation partners and especially non-governmental organisations in the preventive work in addition to traditional public measures.

The Product Control Agency maintains a product register for alcoholic beverages. The register contains information on about 17,000 products. The aim of product control is to ensure that all commercially available alcoholic beverages comply with the relevant provisions.

3.1. Retail sale

The 1995 Alcohol Act provides that ALKO Ltd. retains its monopoly on the retail sale of alcoholic beverages with an alcohol content exceeding 4.7 per cent by volume. Grocery stores and kiosks may be authorised to sell fermented beverages with an alcohol content of 4.7 per cent or less. In addition, the producer of fermented beverages with an alcohol content of no more than 13 per cent may under certain conditions be licensed to sell their produce on the premises (e.g. wine farms). The Alcohol Act does not

apply to beverages with an alcohol content of 2.8 per cent or less, which means that they may be sold and served without a licence. However, an amendment to the Alcohol Act that entered into force on the 1st of June 1997 prohibits the sale of beverages with an alcohol content between 1.2 and 2.8 per cent by volume to persons under the age of 18.

The licensing and control authorities comprise the National Product Control Agency for Welfare and Health, which approves ALKO's stores and grants permits to delivery points and farms producing wine or beer, and the Provincial State Offices, which issue other retail licences. In 2000, the retail licence fee varied between FIM 1,000 and FIM 2,000.

At the end of 2000, there were 275 ALKO stores. ALKO Ltd also has the right to supply alcoholic beverages in response to orders through its delivery points, the number of which was 124 at the end of the year.

A total of 7,348 grocery shops held a retail licence for fermented beverages with an alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume. Although the licences decreased in number by about 300 in 2000, the number is still about 1,000 licences higher than in the middle of the decade. At that time the significant increase in the number of licences was due to the fact that the new Alcohol Act allowed the sale of alcoholic beverages with an alcohol content under 4.7 per cent by volume at kiosk-type grocery shops and at petrol stations having a special compartment for the sale of groceries.

At the end of 2000, there were 49 shops selling farm wine or beer.

The Provincial State Offices revoked 4 and suspended 24 retail licences. A total of 46 retailers received a written warning or admonition.

3.2. Licensed serving

The Product Control Agency grants licences for serving all types of alcoholic beverages (licence A) and for serving alcoholic beverages with an alcohol content of 22 per cent by volume or less (licence B). The Provincial State Offices grant licences for fermented alcoholic drinks containing no more than 4.7 per cent alcohol (licence C). In 2000, the fee for the licensing decision varied from FIM 1,000 to FIM 3,000.

In 2000, the Product Control Agency issued 363 new permanent licences, which is 71 licences less than the year before. The number of fixed-term licences granted for a maximum period of twelve months was 108, which is 22 less than in 1999. Further, the Agency granted 526 short-term licences for a maximum of 1 month for special occasions. In 1999, the corresponding figure was 609.

By the end of 2000, the total number of restaurants with licences A or B was 4,904 while that of restaurants with licence C was 4,050. Since the entry into force of the new Alcohol Act, the number of restaurants with licence A or B has increased by 1,676, while the number of restaurants with licence C has decreased by 1,679.

During the reporting year the Product Control Agency gave a written warning to 124 licence holders, suspended 33 licences and revoked 48 licences. Provincial State Offices revoked 28 licences and suspended 46 licences in addition to giving a written warning to 244 licence holders.

The Product Control Agency has given priority to measures to combat the grey economy and financial crime in the restaurant business. Accordingly, the number of revoked licences has increased with increasing control.

3.3. Production, import, wholesale and technical use

A total of 581 million litres of alcohol was produced in 2000. As compared with the preceding year, the decrease was 4.5 per cent. The production of wine decreased by 2.9 per cent, the production of beer and long drinks by 5.0 per cent and the production of spirits by 0.9 per cent.

The number of alcohol products on the market has increased steadily. At the end of 2000 the product register maintained by the Product Control Agency listed 17,300 alcohol products, while the corresponding figure was 15,000 the year before.

The Product Control Agency grants the licences for the production, wholesale and use of alcoholic beverages, spirits or other alcohol preparations and for the import of spirits.

In 2000, a total of 11 licences were granted for the commercial production of alcoholic beverages. During the year, 9 holders of production licences stopped operation. At the end of the year alcoholic beverages were produced at 116 production sites; eight out of these were authorised to produce for the purposes of training and research only. In the production of alcoholic beverages, the share of small-scale producers was 0.6 per cent.

Twenty-six licences were issued for the wholesale of alcoholic beverages, and two licences were granted for a fixed period. Furthermore, three licences for the wholesale of an alcoholic preparation were granted. During the year, 8 holders of a wholesale licence stopped operation. At the end of 2000 there were 229 wholesale licences for alcoholic beverages. Among these, a total of 47 licence holders acted solely as a commercial agent.

A total of 90 licences were granted for the technical use of alcohol, and 46 licences were revoked on the grounds that alcohol was no longer used. At the end of 2000, the number of licences for technical use of alcohol was 2,293.

In 2000, the Product Control Agency had 332 samples of alcoholic beverages analysed by the Alcohol Control Laboratory (ACL).

The analyses of the ochratoxin content of fermented alcoholic beverages were continued. The Agency had 74 samples of alcoholic beverages (51 in 1999) analysed for their ochratoxin content. The ochratoxin content of three samples exceeded 1 mg/l. Sixty per cent of the samples analysed had an ochratoxin content below the determination level of 0.05 mg/l. At the end of 2000 the Product Control Agency started a more comprehensive analysis of the harmful substances to be found in alcoholic beverages.

In 2000, the Product Control Agency had 90 alcoholic beverages analysed for their sweetening and colouring agents and other additives. The analyses were carried out by the Alcohol Control Laboratory. In all, 35 products failed to meet the requirements with respect to additives and alcohol content. One product was withdrawn from the market due to its labelling, which did not correspond to the actual alcohol content of the product. In two other cases, the sale of the product at grocery stores was prohibited.

Co-operation with the Alcohol Control Laboratory was continued in the development of fermentation alcohol and the so-called chemical fingerprinting analysis.

In 2000, the inspectors of the Product Control Agency carried out 320 approval and control inspections, which resulted in 38 admonitions. A written reply was required from 24 licence holders.

3.4. Advertising

The regulation of alcohol advertising has been considered an important way of controlling alcohol consumption. Most European countries have imposed restrictions on alcohol advertising. The Television Directive of the EU restricts alcohol advertising on television. In Finland this directive was implemented by the provisions on advertising included in the 1995 Alcohol Act. As for the other Nordic countries, Norway allows no alcohol advertising, while in Sweden this type of advertising is forbidden in most public media targeted at consumers.

The WHO recommendation adopted in December 1995 supports restrictions on alcohol advertisements, especially in advertising directed at young people. It is explicitly mentioned that alcohol is often associated with sports to appeal to young people. This is taken into account in France, for instance, where alcohol advertising is banned in sports events.

In 1960 - 1977, the regulation of alcohol advertising in Finland was based on guidelines given by the Board of Directors of ALKO Ltd (the monopoly company). In 1977, alcohol advertising was prohibited by law. However, beverages with an alcohol content lower than 2.8 per cent by volume could still be advertised. An amendment to the Alcohol Act that entered into force on the 1st of January 1995 contains less stringent provisions: the advertising of beverages with an alcohol content not more than 22 per cent by volume was allowed, with certain restrictions. These restrictions concerned e.g. advertising targeted at minors, alleged health effects and advertising contrary to good manners. On the other hand, the advertising regulations were tightened in that these restrictions now also applied to beverages with an alcohol content between 1.2 and 2.8 per cent by volume. In addition, the ban on the advertising of spirits was extended to indirect advertising. Other types of sales promotion regarding spirits is also forbidden. In 1999 the Product Control Agency revised the earlier guidelines on the advertising of alcoholic beverages. The revised guidelines include all previous guidelines and examples of earlier cases.

The supervision of the advertising of beverages containing alcohol more than 1.2 per cent by volume is the responsibility of the Product Control Agency and the Provincial State Offices. Both these authorities may forbid advertising which does not comply with the law and impose a conditional fine. Alternatively, the advertiser may be given written directives to rectify the advertisement. Emphasis in the supervision of advertising has been on preventive measures.

In 2000 the Product Control Agency dealt with 73 cases relating to alcohol advertising. During its time of operation, 1995-2000, the Agency has issued 14 bans in 12 cases, and 9 of these bans included a fine. In 2000, directives were given in 30 cases. In 2000, 5 preliminary statements were given on the request of commercial enterprises concerning the conformity to law of an advertisement. In addition, individual guidance was available to entrepreneurs by phone and by mail, but no statistical data are available on these activities. Most questions concerned the advertising of spirits. Seventeen control measures by the Provincial State Offices were recorded. In addition, special emphasis was placed on alcohol advertising over the Internet during the year.

KÄYTETYT KÄSITTEET

Päihde:	alkoholi, korvikkeet, liuottimet, lääkeaineet ja huumausaineet.
Alkoholijuoma:	nautittavaksi tarkoitettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2.8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkevä juoma:	alkoholipitoisuus yli 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viina ja muu väkevä juoma.
Mieto juoma:	alkoholipitoisuus enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viini, siideri, long drink -juoma ja olut eli mallasjuoma.
Tislattu juoma:	tislaamalla valmistettu alkoholijuoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2.8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkevöity viini:	viinistä tai hedelmäviinistä etyylialkoholia lisäämällä valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Mieto viini tai hedelmäviini:	viinirypäleistä, hedelmistä tai marjoista käymisteitse valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 15 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.
Vahva olut:	käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 4.7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Keskiolet:	käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 4.7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Alkoholiton juoma:	ei sisällä lainkaan tai enintään 2.8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Mieto olut:	käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 2.8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Alkoholipitoinen virvoitusjuoma:	alkoholipitoisuus yli 1.2 mutta enintään 2.8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkiviina:	Etyylialkoholi tai sen vesiliuos, jota ei ole denaturoitu.
Denaturoitu etanoli:	Alkoholivalmiste, joka on valmistettu denaturoimalla väkiviinaa tai sen vesiliuosta.
Huume:	yleiskäsite, joka sisältää sekä huumausaineet että ne pääasiassa keskushermostoon vaikuttavat lääkeaineet, joita voidaan käyttää päihtymistarkoitukseen.
Huumausaine:	määritellään huumausaineasetuksessa mainittujen ainelistojen perusteella.

Alkoholijuomien ostoikärajat:

Vähittäismyynnissä 18 vuotta täyttäneet voivat ostaa mietoja alkoholijuomia ja 20 vuotta täyttäneet kaikkia alkoholijuomia. Anniskelussa ikäraja on 18 vuotta.

Juomien, joiden alkoholipitoisuus on 1.2-2.8 til-% etyylialkoholia, vähittäismyynti ja anniskelu on sallittua 18 vuotta täyttäneille.

Alkoholijuomien kokonaismyynti:

sisältää seuraavat myynti- ja toimituserät.

Vähittäismyynti:

vähittäismyynti Alkon myymälöistä ja tilauspalvelupisteistä sekä alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeille ja tilaviini- ja sahtimyymälöille.

Anniskelu:

alkoholijuomien toimitukset anniskeluravintoloille.
 A-ravintolat: anniskelulupa kaikille alkoholijuomille
 B-ravintolat: anniskelulupa miedoille alkoholijuomille
 C-ravintolat: anniskelulupa enintään 4.7 til-% alkoholijuomille.

Muu myynti:

myynti lääkinnällisiin, teknisiin ja kirkollisiin tarkoituksiin, myynti ulkomaan liikenteeseen ja vienti.

Alkoholijuomien kulutus:

Tilastoitu kulutus:

alkoholijuomien vähittäismyynti ja alkoholijuomien anniskelu kotimaassa (sisältää erät: Alkon myymälöiden myynti vähittäismyynntiasiakkaille, alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeille sekä anniskeluravintoloille).

Kulutuksen arvo:

Vähittäiskulutuksen arvo on vähittäismyynnin arvo pl. long drink -juomien, siiderin ja mallasjuomien osalta paluupullojen arvo. Anniskelukulutuksen arvo sisältää oston arvon lisäksi ravintoloiden perimän anniskelukatteen.
 Edustuskulutusta ei ole vähennetty kulutuksen arvosta.

Tilastoimaton kulutus:

turistien alkoholituomiset, alkoholijuomien kotivalmistus, laiton alkoholijuomien valmistus, salakuljetus ja korvikealkoholi sekä turistien ulkomailla nauttima alkoholi.

Kokonaiskulutus:

tilastoitu ja tilastoimaton kulutus yhteensä.

Sekakäyttö:

eri päihteiden samanaikainen käyttö.

Päihdepalvelut:

päihdehuollon erityispalvelut ja sosiaali- ja terveyspalvelut, joista haetaan apua päihteiden käyttöön liittyvistä syistä.

Päihdehuollon erityispalvelut:

A-klinikat ja nuorisoasemat sekä vastaavat avohoitoyksiköt, katkaisuasemat ja kuntoutusyksiköt, päihdeongelmallisille tarkoitetut asumispalvelut, ensisuojaajat ja päivätoimintakeskukset.

Päihde-ehtoinen asiakkuus:	päihdeongelmainen tai myös A-klinikoiden palveluita käyttävä päihdeongelmaisen omainen.
Päihdetapaus:	päihdetapauslaskennassa päihdetapaus ei tarkoita henkilöä vaan päihde-ehtoista asiointikertaa.
A-klinikat:	'A-klinikkapohjaiset' toimintayksiköt.
Päihdehuollon laitos:	KELAn kuntoutusrahaan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhoidoasemat.
Huumehoitoon erikoistuneet yksiköt:	päihdehuollon erityispalveluiden tai terveydenhuollon yksiköt, jotka ovat erikoistuneet huumeiden käyttäjien hoitoon.
Päihdesairauksien sairaalahoito:	sairaalahoitajakso, jossa päihdediagnoosi on joko 1. päädiagnoosina ja/tai 2.-3. sivudiagnoosina.
Alkoholisairaus:	
ICD-9 tautiluokituksen diagnoosit:	2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A-5713X, 5770D-F, 5771C-D, 6484A, 7607A, 980.
ICD-10 tautiluokituksen diagnoosit:	F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1.
Huumesairaus:	
ICD-9 tautiluokituksen diagnoosit:	292, 3040A-9X, 3052A-9X, 6483A, 7607X, 967, 9694A-5X, 9696A, 9697A,B,X; 9650A-X, 9651A-7A,9X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A-3X, 9698X-9X, 9701A, 982.
ICD-10 tautiluokituksen diagnoosit:	F11-16, F18-19, F55, T39, T40, T42.3-.4, T42.6-.7, T43, T50.7, T52, R78.0-.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40-42.
Väkivalta-rikollisuus:	poliisin tietoon tulleet murhat, tapot ja pahoinpitelyrikokset sekä vamman tai kuolemantuottamus-rikokset.
Lastensuojelu:	
Lapsi:	henkilö, joka ei ole täyttänyt 18 vuotta (LsL 3 pyk.).
Huostaanotto:	lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestäminen yhteiskunnan (kunnan sosiaalilautakunta) toimesta.
Sijoitettu lapsi:	sosiaalilautakunnan päätöksellä kodin ulkopuolelle joko avohuollon tukitoimena, huostaanotettuna tai jälkihuoltona sijoitettu lapsi.
Taulukoissa käytetyt symbolit:	
-	Ei yhtään.
0	Suure pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä.
.	Tieto epälooginen esitettäväksi.
..	Tietoa ei ole saatu tai se on liian epävarma esitettäväksi.

ANVÄNDA BEGREPP

Rusmedel:	alkohol, surrogat, lösningsmedel, psykoaktiva läkemedel och illegala narkotika.
Alkoholdryck:	dryck för njutningsändamål, vilken innehåller mer än 2,8 volymprocent etylalkohol.
Stark dryck:	alkoholhalt högre än 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör brännvin och andra starka drycker.
Svag dryck:	alkoholhalt högst 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör vin, cider, long drink och öl d.v.s. maldryck.
Destillerad dryck:	genom destillation tillverkad alkoholdryck, vars alkoholhalt är över 2,8 volymprocent etylalkohol.
Förskuret vin:	av vin eller fruktvin genom tillsats av etylalkohol tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 22 volymprocent etylalkohol.
Lättvin eller fruktvin:	av vinduvor, frukt eller bär genom jäsnings tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 15 volymprocent etylalkohol och som inte innehåller tillsatt etylalkohol.
Starköl:	i huvudsak av malt genom jäsnings tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högre än 4,7 volymprocent etylalkohol.
Mellanöl:	i huvudsak av malt genom jäsnings tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 4,7 volymprocent etylalkohol.
Alkoholfri dryck:	innehåller ingen etylalkohol alls, eller högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Lättöl:	i huvudsak av malt genom jäsnings tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Alkoholhaltiga läskedrycker:	alkoholhalt högre än 1,2 men högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Starksprit:	Etylalkohol eller vattenlösning därav som inte denaturerats
Denaturerad alkohol:	Alkoholpreparat som tillverkats genom att denaturera starksprit eller vattenlösning därav
Narkotika:	ett allmänt begrepp, som innehåller narkotiska ämnen samt de läkemedel som påverkar centralnervsystem och som kan användas som knark.
Narkotiska ämnen:	narkotiska ämnen definieras på grundval av de i förordningen om narkotika nämnda förteckningarna.

Åldersgränserna för köp av alkoholdrycker:

I detaljhandeln kan 18 år fyllda köpa svaga alkoholdrycker och 20 år fyllda alla alkoholdrycker. I fråga om utskänkning är åldersgränsen 18 år.

Detaljhandel och utskänkning av drycker som innehåller 1,2 - 2,8 volymprocent etylalkohol är tillåten för 18 år fyllda.

Total försäljning av alkoholdrycker:

vari ingår följande försäljning och leveranser:

Detaljhandel:

minutförsäljning i Alkos butiker och expeditionsplatser samt leveranser av alkoholdrycker till livsmedelsaffärer, gårdsvin- och sahtibutiker.

Servering:

leveranser av alkoholdrycker till restauranger med rättigheter
restauranger med A-rättigheter: tillstånd till servering av alla alkoholdrycker
restauranger med B-rättigheter: tillstånd till servering av svaga alkoholdrycker
restauranger med C-rättigheter: tillstånd till servering av alkoholdrycker som innehåller högst 4,7 volymprocent alkohol

Övrig försäljning:

försäljning för medicinska, tekniska och kyrkliga ändamål, försäljning till utrikestrafiken samt export.

Alkoholkonsumtion:**Registrerad konsumtion:**

minutförsäljning av alkoholdrycker och utskänkning av alkohol i hemlandet (innehåller posterna: försäljning i Alkos butiker till detaljhandelskunder, leveranser av alkoholdrycker till livsmedelsaffärer och restauranger.

Värde av alkoholkonsumtion:

Värde av alkoholkonsumtion genom detaljhandel är värde av detaljhandel exkl. returnsflaskans värde i long drink, cider och öl. Utskänkningens värde inkluderar värdet på inköpet samt det utskänkingsarvode som restaurangerna uppbär.
Värde av alkoholkonsumtion inkluderar representationsutgifter.

Icke-registrerad konsumtion:

turisternas införsel, hemtillverkning av alkoholdrycker, illegal tillverkning och smuggling av alkoholdrycker, surrogat samt den alkohol turister dricker i utlandet.

Total konsumtion:

registrerad och icke-registrerad konsumtion sammanlagt.

Blandad användning:

samtidigt bruk av olika rusmedel.

Tjänster inom missbrukarvården:

missbrukarvårdens specialtjänster samt den social- och hälsovård där vården söks av rusmedelsrelaterade skäl.

Missbrukarvårdens specialtjänster:

A-klinikerna och ungdomsstationerna samt motsvarande öppenvårdsenheter, akutvårdsstationer och rehabiliteringsenheter, boendeservice för missbrukare samt skyddshärbärgen och dagcenter.

Rusmedelsrelaterade klienter:

missbrukare, men även anhöring till missbrukare som använder A-klinikens tjänster.

Rusmedelsfall:	i räkningen av antalet rusmedelsfall avser rusmedelsfall inte en person utan ett rusmedelsbetingat klientbesök.
A-kliniker:	"A-klinikbaserade" verksamhetsenheter.
Vårdinstitution för rusmedelsmissbrukare:	institutioner som är berättigade till FPA:s rehabiliteringspenning och alla akutvårdsstationer.
Enheter som specialiserat sig på narkomanvård:	enheter inom missbrukarvården och hälsovården som specialiserat sig på att behandla narkomaner.
Rusmedelsrelaterad sjukhusvård:	vårdperiod vid sjukhus, där en rusmedelsrelaterad diagnos ingår som 1. huvuddiagnos och/eller 2. - 3. som bidragade diagnos.
Alkoholsjukdom: ICD-9 klass. av sjukdomar	diagnoserna 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A-5713X, 5770D-F, 5771C-D, 6484A, 7607A, 980.
ICD-10 klass. av sjukdomar	F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1.
Narkotika-sjukdom: ICD-9 klass. av sjukdomar	diagnoserna 292, 3040A-9X, 3052A-9X, 6483A, 7607X, 967, 9694A-5X, 9696A, 9697A,B,X; 9650A-X, 9651A-7A,9X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A-3X, 9698X-9X, 9701A, 982.
ICD-10 klass. av sjukdomar	F11-16, F18-19, F55, T39, T40, T42.3-.4, T42.6-.7, T43, T50.7, T52, R78.0-.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40-42.
Våldsbrottslighet:	mord, dråp och misshandel, som kommit till polisens kännedom både brott som leder till skada och dödsvållande.
Barnskydd: Barn:	person som inte fyllt 18 år (BsL 3).
Omhändertagande:	ordnande av barnets vård och uppfostran på samhällets (kommunens socialnämnd) försorg.
Placerat barn:	barn, som genom beslut av socialnämnden placerats utanför hemmet antingen som stödåtgärd av den öppna vården, som omhändertaget eller för eftervård.
Teckenförklaring	
-	Värdet noll.
0	Mindre än hälften av den använda enheten.
.	Uppgift kan inte förekomma.
..	Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges.

CONCEPTS USED IN THIS PUBLICATION

Intoxicant:	alcohol, surrogates, solvents, psychoactive pharmaceuticals and illegal drugs.
Alcoholic beverage:	a beverage intended for consumption and containing over 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.
Strong beverage:	alcohol content over 22 percent by volume of ethyl alcohol. Includes spirits and other strong beverages.
Light beverage:	alcohol content max. 22 percent by volume of ethyl alcohol. Includes wine, cider, long drinks and beer (malted beverages).
Distilled beverage:	an alcoholic beverage produced by distillation and containing over 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.
Fortified wine:	a beverage produced from wine or fruitwine by adding ethyl alcohol and containing max. 22 percent by volume of ethyl alcohol.
Light wine or fruit wine:	a beverage produced from grape, fruits or berries by fermentation, containing max. 15 percent by volume of ethyl alcohol and to which ethyl alcohol has not been added.
Strong beer:	a beverage produced primarily from malt by fermentation and containing over 4.7 percent by volume of ethyl alcohol.
Medium beer:	a beverage produced primarily from malt by fermentation and containing max. 4.7 percent by volume of ethyl alcohol.
Non-alcoholic beverage:	contains no ethyl alcohol or max. 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.
Mild beer:	a beverage produced primarily from malt by fermentation and containing max. 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.
Alcoholic soft drinks:	alcohol content over 1.2 but max 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.
Strong spirits:	ethanol or its aqueous solution, which has not been denatured.
Denatured ethanol:	alcohol product, made by denaturing strong spirits or their aqueous solutions.
Drug:	a general term, which includes both narcotics and medicines which effect to the central nervous system and which can be used for the purpose of becoming intoxicated.
Narcotic:	defined according to the lists of substances mentioned in the Narcotics Decree.

Minimum age limits on purchase of alcohol: In retail sale people who are 18 years of age or older are entitled to buy mild alcoholic beverages and those aged 20 or over may buy all alcoholic beverages. In licensed serving the age limit is 18 years.

Drinks containing 1.2 - 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol may be sold and served to people aged 18 or over.

Total sales of alcoholic beverages: incl. the following sales and delivery items.

Retail sale: Retail trade at ALKO stores and its delivery points and deliveries to grocery stores as well as wine and beer farms.

Licensed serving of alcohol: deliveries of alcoholic beverages to licensed restaurants
Restaurants, Class A: Licence to serve all types of alcohol.
Restaurants, Class B: Licence to serve mild alcoholic beverages.
Restaurants, Class C: Licence to serve alcoholic beverages with alcohol contents not more than 4.7 per cent by volume.

Other sales: sales for medicinal, technical or ecclesiastical purposes, duty-free sales and exports.

Consumption of alcoholic beverages:

Documented consumption: the retail sale of alcoholic beverages and the serving of alcoholic beverages in Finland (includes the following items: sales by Alko stores to retail clients, deliveries of alcoholic beverages to grocery stores and restaurants).

The value of consumption: The value of consumption excludes the price of the return bottle of long drinks, cider and beer. The value of licensed consumption includes the purchase value as well as the margin on licensed serving recovered by restaurants. The value of consumption includes entertainment expenses.

Undocumented consumption: alcoholic beverages brought to Finland by tourists, home-brewed alcoholic beverages, illicit products, smuggled products, surrogates and alcoholic beverages consumed by Finnish tourists abroad.

Overall consumption: The total documented and undocumented consumption.

Mixed use: the simultaneous use of different intoxicants.

Services for substance abusers: specialised services for substance abusers and social and health services used for intoxicant-related reasons.

Specialised services for substance abusers: A-clinics and youth clinics and other similar open-care units, detoxification centres and rehabilitation units, housing services for substance abusers and overnight shelters and activity centres.

Intoxicant related client: a substance abuser or also the abuser's family member who uses the services of an A-clinic.

Case of intoxicant abuse: Cases of intoxicant abuse are calculated according to the number of intoxicant-related client visits, not according to the number of abusers.

A-Clinics:	Units operating on an A-Clinic basis.
Unit providing welfare for substance abusers:	Facilities entitled to rehabilitation benefits of the Social Insurance Institution and all detoxification units.
Units specialised in drug-treatment:	units in specialised services for substance abusers or in health care services that are specialised in the treatment of drug users.
Inpatient care for intoxicant-related disease:	period of hospital care with an intoxicant-related diagnosis either as the first primary diagnosis or as the second or third secondary diagnosis.
Alcohol-related diseases: diagnoses	
disease classification system ICD-9:	2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A-5713X, 5770D-F, 5771C-D, 6484A, 7607A, 980.
disease classification system ICD-10:	F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1.
Drug-related diseases: diagnoses	
disease classification system ICD-9:	292, 3040A-9X, 3052A-9X, 6483A, 7607X, 967, 9694A-5X, 9696A, 9697A,B,X; 9650A-X, 9651A-7A,9X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A-3X, 9698X-9X, 9701A, 982.
disease classification system ICD-10:	F11-16, F18-19, F55, T39, T40, T42.3-4, T42.6-7, T43, T50.7, T52, R78.0-.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40-42.
Violent offenses:	murders, manslaughter and assault offenses reported to the police as well as offences involving personal injury or involuntary manslaughter.
Child welfare:	
Child:	a person who has not yet turned 18 (Child Welfare Act, Section 3).
Transfer of guardianship:	transfer of the care and upbringing of a child to society (the municipal social welfare board)
Placed child:	a child that, at the decision of the social welfare board, has been placed in the care of someone not its parent in the framework of open care, transfer of guardianship or aftercare.
Explanation of symbols:	
-	Magnitude nil.
0	Magnitude less than half of unit employed.
.	Category not applicable.
..	Data not available or too uncertain for presentation.

Tilastoaineisto ja tietosisältö

Tämä julkaisu sisältää tilastotietoa alkoholijuomien myynnistä ja kulutuksesta, alkoholijuomien hinnoista, alkoholivalvonnasta, huumausaineiden ja lääkeaineiden käytöstä, päihteiden aiheuttamista terveydellisistä ja sosiaalisista haitoista ja päihdehuollosta.

Alkoholijuomien myynti- ja kulutustilastot on kerätty Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen ja Stakesin rekistereistä.

Alkoholijuomien tuonti- ja vientitilastot sekä alkoholittomien juomien toimitustiedot on saatu tullihallituksen rekistereistä.

Tiedot alkoholin valmistuksesta ja valvonnasta on saatu Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen rekistereistä.

Tietoja päihteiden kokeilusta ja käytöstä on arvioitu erilaisilla väestökyselyillä.

Tiedot päihteiden kulutuksesta ja käytöstä aiheutuvasta sairaalahoidosta on kerätty Stakesin hoitoilmoitusrekisteristä. Tiedot on kerätty vuodesta 1987, jolloin tautiluokitus ICD-9 otettiin käyttöön. Ne kattavat vuodet 1987-1995. Vuoden 1996 alussa otettiin käyttöön uusi tautiluokitus ICD-10.

Päihdehuoltoa koskevia tilastoja on saatu A-klinikkasäätiön keräämistä tiedoista sekä Stakesin rekistereistä. Kuntien kustantamaa päihdehuoltoa koskevat tiedot on kerätty tilastotietokanta SOTKA:sta. Tämän lisäksi päihdehuoltoa koskevaa tietoa on saatu Stakesin koordinoimasta Pompidou-huumehoitotiedonkeruusta. Se on päihdehoitoyksiköiden vapaaehtoisuuteen perustuva erillisselvitys, jossa kerätään anonyymiä tilastotietoa huumeiden käytön vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista asiakkaista. Tiedonkeruujaksot on toteutettu 10-12 kk/1996 N=1332, 5-12 kk/1998 N=2862, 10-12 kk/1999 N=1774 ja 1-12 kk/2000 N=5685.

Päihdetapauskasvatiedot on kerätty Stakesin 10.10. 1991, 1995 ja 1999 suorittamien valtakunnallisten yhden päivän laskentojen tuloksista.

Työkyvyttömyyseläketiedot on saatu KELAn ja Eläketurvakeskuksen rekistereistä.

Poliisin tietoon tulleet rikokset: liikennejuopumus-, päihtyneiden säilöönnotto- ja väkivaltarikostilastot on kerätty Tilastokeskuksen rekistereistä.

Huumausainerikollisuutta koskevat tiedot on saatu Tilastokeskuksen ja keskusrikospoliisin rekistereistä, huumausainekuolemia koskevat tiedot Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitokselta ja huumeiden kokeilua ja käyttöä koskevat tiedot Pääesikunnan aineistosta, Stakesin keräämistä tiedoista ja EMCDDA:sta.

Tiedot päihteiden takavarikoinneista on saatu Tullihallituksen ja Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen rekistereistä.

Tiedot lasten ja nuorten huostaanotoista perustuvat Stakesin lastensuojelurekisteriin ja -tilastoihin.

Julkaisussa käytettyjä julkaisemattomia tietoja saa Stakesin StakesTiedosta.

Statistiskt material och innehåll

Denna publikation innehåller statistik över försäljningen och konsumtionen av alkoholdrycker, alkoholpriserna, alkoholkontroll, bruket av narkotiska ämnen och läkemedel, de av rusmedel förorsakade hälsomässiga och sociala skadeverkningarna samt rusmedelsvården.

Alkoholkonsumtionsstatistiken är hämtad ur Social- och hälsovårdens produkttillsynscentralers och Stakes' register.

Statistiken över införseln och utförseln av alkoholdrycker samt uppgifterna om leveransen av alkoholfria drycker har erhållits från tullverkets register.

Uppgifterna om produktion av alkohol och alkoholkontroll har erhållits från Produkttillsynscentralens register.

Flera befolkningsenkäter har genomförts för att samla in uppgifter om experimentering med och användning av rusmedel.

Uppgifterna om sjukhusvård betingad av konsumtion och bruk av rusmedel är hämtad ur Stakes' vårdanmälningsregister. Uppgifterna är insamlade från och med år 1987, då sjukdomsklassificeringen ICD-9 togs i bruk. De täcker åren 1987-1995. I början av år 1996 togs den nya sjukdomsklassificeringen ICD-10 i bruk.

Statistiken över missbrukarvård bygger på uppgifter som A-klinikstiftelsen samlat in samt på Stakes register. Uppgifterna om kommunalt finansierad missbrukarvård har tagits från den statistiska databasen SOTKA. Därutöver har uppgifter om missbrukarvård erhållits genom Pompidou-datainsamlingen angående vården av drogmissbrukare. Det är fråga om en särskilt utredning i syfte att få anonyma statistiska uppgifter från enheter inom missbrukarvård angående klienter som sökt sig till behandling med anledning av drogmissbruk. Datainsamlingen samordnas av Stakes och den sker på frivillig grund. Följande datainsamlingsperioder har använts: 10-12 mån./1996 N=1332, 5-12 mån./1998 N=2862, 10-12 mån./1999 N=1774 och 1-12 mån./2000 N=5685.

Uppgifterna om rusmedelsfall baserar sig på resultaten från de riksomfattande inventeringarna som Stakes gjort under ett dygn den 10 oktober 1991, 1995 och 1999.

Uppgifterna om invaliditetspensioner har hämtats ur FPA:s och Pensionsskyddscentralens register.

De brott som kommit till polisens kännedom statistiken över trafikfylleri, omhändertagande av berusade och våldsbrott har hämtats ur Statistikcentralens register.

Uppgifterna om narkotikarelaterad kriminalitet är hämtade ur Statistikcentralens och centralkriminalpolisens register, narkotikarelaterade dödsfall från Helsingfors universitets rättsmedicinska institution och uppgifterna om erfarenhet och användning av narkotika ur Huvudstabens material, uppgifter som Stakes samlat in och från EMCDDA.

Uppgifterna om konfiskering av rusmedel är hämtade ur Tullstyrelsens och Rättspolitiska forskningsinstitutionens register.

Uppgifterna om omhändertaganden av barn och ungdomar bygger på barnskyddsregister och -statistik vid Stakes.

De uppgifter som inte har publicerats men som används i denna publikation kan fås från StakesInformation vid Stakes.

Statistical material and data content

This publication contains statistics on the sales and consumption of alcoholic beverages, the prices of alcoholic beverages, alcohol control the use of narcotics and pharmaceuticals, the ill effects of intoxicants on health and society and the welfare of intoxicant abusers.

The statistics on the consumption of alcoholic beverages have been compiled from the registers of the National Product Control Agency for Welfare and Health (STTV) and the National Research and Development Centre for Welfare and Health Care (STAKES).

Statistics on alcohol imports and exports and data on the supply of nonalcoholic beverages have been obtained from the registers of the Finnish Customs.

Data on the production of alcohol and alcohol control measures have been obtained from the registers of the National Product Control Agency for Welfare of Agency for Welfare and Health.

Various population surveys have been conducted to obtain data on the experimentation and use of intoxicants.

The data on hospital treatment related to intoxicants consumption and use are based on STAKES' register of treatment reports. The data have been collected since 1987, when the disease classification system ICD-9 was introduced. Disease classification system ICD-10 entered into force in the beginning of 1996.

Statistics on services for substance abusers have been compiled from data collected by the A-Clinic Foundation and from STAKES' register data. Data on municipally funded substance-abuse services were taken from the Finnish Care Register (SOTKA). In addition, data on substance-abuse services have been obtained from the Pompidou Drug Treatment Demand Data Collection, co-ordinated by STAKES. These data have been collected from substance-abuse service units on a voluntary basis with the aim of obtaining anonymous statistical data on clients who have sought treatment on account of substance abuse. The data collection periods were as follows: Oct-Dec /1996 N=1332, May-Dec/1998 N=2862, Oct-Dec/1999 N=1774 and Jan-Dec/2000 N=5685.

Data on intoxicant-related cases are based on the results of the 24-hour national-level counts carried out by STAKES on the 10th of October in 1991, 1995 and 1999.

The data on disability pensions came from the registers of the Social Insurance Institution and the Central Pension Security Institute.

The registers of Statistics Finland have been used when collecting data on offenses reported to the police, i.e., statistics on drunken driving, the taking into custody of persons under the influence and violent offenses.

Information about drug-related crime was collected from the registers of Statistics Finland and the National Bureau of Investigation, the data on drug-related deaths came from the Department of Forensic Medicine at the University of Helsinki, information about drug experimenting and use was based on material provided by the Defence Staff, STAKES and the EMCDDA.

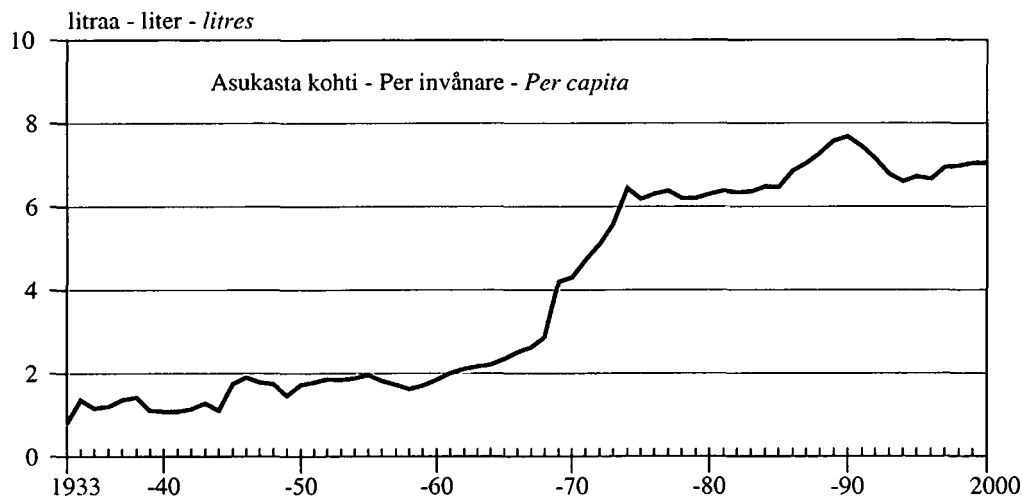
The data on drug seizures were based on the registers of the National Board of Customs and the National Research Institute of Legal Policy.

Figures concerning transfer of the guardianship of children and youngsters are from Register and Statistics of Child Welfare, Stakes.

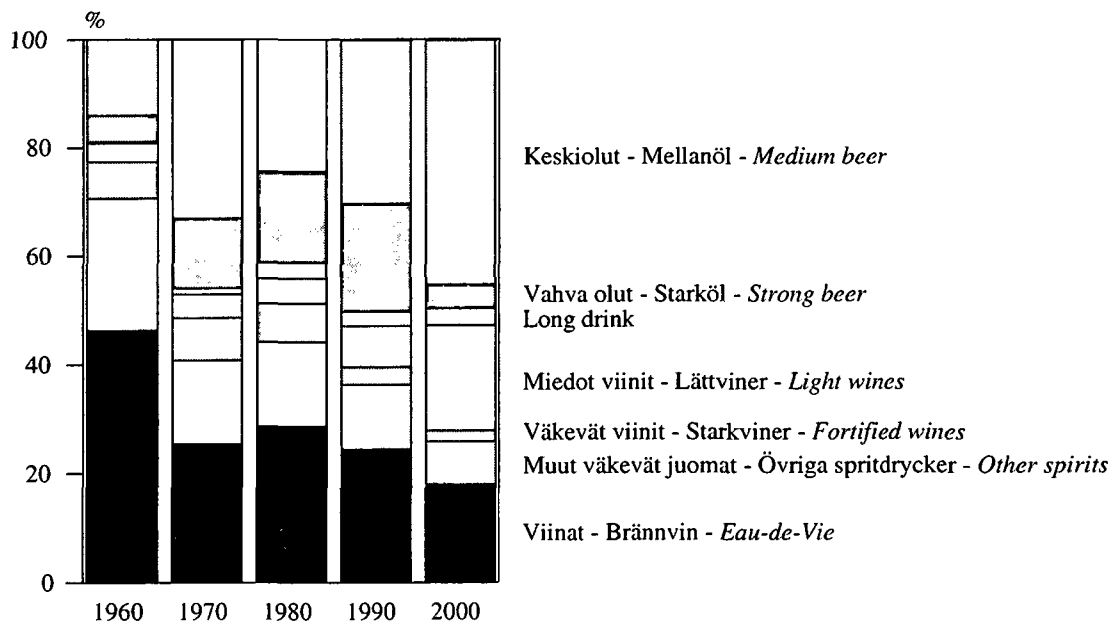
Unpublished data used in this publication are available from STAKES Information at STAKES.

TAULUKOT JA KUVIOT
TABELLER OCH DIAGRAM
TABLES AND FIGURES

Kuvio 1. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti
Diagram 1. Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare
 Figure 1. Consumption of alcoholic beverages per capita, 100 % alcohol

Kuvio 2. Alkoholijuomien kulutuksen rakenne juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina
Diagram 2. Fördelning av alkoholkonsumtionen per dryckesgrupp i 100 %-ig alkohol
 Figure 2. Division of the consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100 % alcohol

1. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti
Total alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare
Total consumption of alcoholic beverages per capita, 100 % alcohol

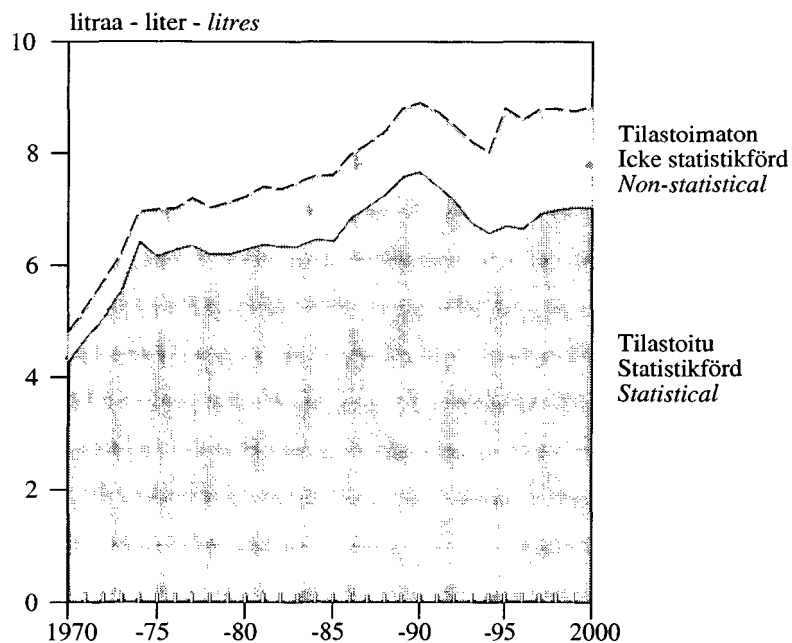
	1985	1990	1998	1999	2000	
Tilastoitu kulutus- <i>Statistical consumption</i>	6.5	7.7	7.0	7.1	7.0	Statistikförd konsumtion
Tilastoimaton kulutus- <i>Non-statistical consumption</i>	1.1	1.2	1.8	1.7	1.8	Icke statistikförd konsumtion
Kokonaiskulutus- <i>Total consumption</i>	7.6	8.9	8.8	8.8	8.8	Konsumtion sammanlagt

2. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina
Icke statistikförd alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol
Non-statistical consumption of alcoholic beverages, 100 % alcohol

	1995	1996	1998	1999	2000 ¹⁾	
	milj.littraa - milj. liter - million litres					
Kotivalmistus- <i>Home distilled</i>	2.3	1.9	1.4	1.0	1.0	Hembrygd
Turistialkoholi- <i>Tourist alcohol</i>	5.9	5.1	5.1	4.7	5.2	Turistinköp
Ulkomailla nautittu- <i>Consumed abroad</i>	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7	Konsumerade utomlands
Laiton valmistus ja salakuljetus- <i>Illegal distilling and smuggling</i>	1.1	1.1	1.4	1.3	1.2	Olaglig tillverkning och smuggling
Yhteensä- <i>Total</i>	11.0	9.8	9.6	8.7	9.1	Sammanlagt

¹⁾ Ennakkotieto - Förhandsuppgift - Advance information.

Kuvio 3. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti
Diagram 3. Total alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare
Figure 3. Total consumption of alcoholic beverages per capita, 100 % alcohol

3. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti vuosina 1991-2000
Alkoholkonsumtion per invånare åren 1991-2000
Consumption of alcoholic beverages per capita in 1991-2000

Vuosi År Year	Litraa 100 %:n alkoholia Liter i 100 %-ig alkohol Litres 100 % alcohol	Asukasta kohti Per invånare Per capita	15 vuotta täyttä- nyttä kohti Per invånare 15 år och däröver Per capita aged 15 years or more	18 vuotta täyttä- nyttä kohti Per invånare 18 år och däröver Per capita aged 18 years or more	Markkaa, käypiin hintoihin Mark, till löpande priser Marks, at current prices	Asukasta kohti Per invånare Per capita	15 vuotta täyttä- nyttä kohti Per invånare 15 år och däröver Per capita aged 15 years or more	18 vuotta täyttä- nyttä koti Per invånare 18 år och däröver Per capita aged 18 years or more
---------------------	--	--	--	--	---	--	--	---

Kulutus - Konsumtion - Consumption

1991	7.44	9.22	9.66	3 837	4 754	4 981
1992	7.18	8.88	9.33	3 746	4 636	4 869
1993	6.78	8.39	8.82	3 543	4 383	4 606
1994	6.60	8.16	8.57	3 481	4 304	4 522
1995	6.73	8.31	8.72	3 551	4 387	4 606
1996	6.68	8.24	8.65	3 544	4 375	4 590
1997	6.94	8.56	8.98	3 711	4 574	4 798
1998	7.00	8.60	9.03	3 753	4 615	4 844
1999	7.05	8.62	9.05	3 911	4 783	5 024
2000	7.04	8.59	9.02	4 024	4 911	5 153

Vähittäiskulutus - Konsumtion genom detaljhandel - Consumption through retail outlets

1991	5.73	7.09	7.43	2 327	2 883	3 021
1992	5.50	6.81	7.15	2 268	2 807	2 948
1993	5.17	6.40	6.73	2 132	2 638	2 772
1994	5.02	6.20	6.52	2 072	2 562	2 692
1995	5.01	6.19	6.50	2 110	2 607	2 737
1996	4.99	6.16	6.46	2 115	2 611	2 739
1997	5.15	6.35	6.66	2 209	2 723	2 856
1998	5.34	6.56	6.89	2 265	2 785	2 923
1999	5.48	6.70	7.04	2 413	2 951	3 100
2000	5.54	6.76	7.09	2 480	3 027	3 176

Anniskelukulutus - Konsumtion genom servering - Consumption through licensed serving

1991	1.72	2.13	2.23	1 510	1 871	1 960
1992	1.68	2.08	2.18	1 478	1 829	1 921
1993	1.61	1.99	2.09	1 411	1 745	1 834
1994	1.58	1.96	2.06	1 409	1 742	1 830
1995	1.72	2.12	2.23	1 441	1 780	1 869
1996	1.69	2.08	2.18	1 429	1 764	1 851
1997	1.79	2.21	2.31	1 502	1 851	1 942
1998	1.66	2.04	2.14	1 488	1 830	1 920
1999	1.57	1.92	2.02	1 498	1 832	1 924
2000	1.51	1.84	1.93	1 544	1 884	1 977

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes, STTV

4. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1991-2000
Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol åren 1991-2000
Consumption of alcoholic beverages, 100 % alcohol, in 1991-2000

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>
1 000 l								
1991	8 336	4 019	1 160	3 460	774	6 135	13 310	37 193
1992	7 140	3 608	1 096	3 787	606	3 945	15 918	36 101
1993	6 126	3 407	949	4 018	524	2 513	16 763	34 299
1994	6 227	2 629	1 273	4 071	571	2 137	16 613	33 520
1995	6 634	2 660	1 265	4 570	677	2 032	16 456	34 295
1996	6 473	2 544	1 268	4 485	1 022	1 874	16 501	34 167
1997	6 657	2 739	1 170	5 060	1 216	1 803	16 986	35 632
1998	6 750	2 888	772	5 872	1 398	1 749	16 579	36 009
1999	6 609	2 846	748	6 636	1 222	1 750	16 635	36 446
2000	6 579	2 863	747	7 090	1 090	1 642	16 469	36 480

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 18 år och däröver, liter -
Per capita aged 18 years or more, litres

1991	2.16	1.04	0.30	0.90	0.20	1.59	3.46	9.66
1992	1.85	0.93	0.28	0.98	0.16	1.02	4.11	9.33
1993	1.58	0.88	0.24	1.03	0.13	0.65	4.31	8.82
1994	1.59	0.67	0.33	1.04	0.15	0.55	4.25	8.57
1995	1.69	0.68	0.32	1.16	0.17	0.52	4.19	8.72
1996	1.64	0.64	0.32	1.14	0.26	0.47	4.18	8.65
1997	1.68	0.69	0.29	1.27	0.31	0.45	4.28	8.98
1998	1.69	0.72	0.19	1.47	0.35	0.44	4.16	9.03
1999	1.64	0.71	0.19	1.65	0.30	0.43	4.13	9.05
2000	1.63	0.71	0.18	1.75	0.27	0.41	4.07	9.02

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

1991	1.67	0.80	0.23	0.69	0.15	1.23	2.66	7.44
1992	1.42	0.72	0.22	0.75	0.12	0.78	3.17	7.18
1993	1.21	0.67	0.19	0.79	0.10	0.50	3.32	6.78
1994	1.23	0.52	0.25	0.80	0.11	0.42	3.27	6.60
1995	1.30	0.52	0.25	0.90	0.13	0.40	3.23	6.73
1996	1.27	0.50	0.25	0.88	0.20	0.37	3.22	6.68
1997	1.30	0.53	0.23	0.99	0.24	0.35	3.31	6.94
1998	1.31	0.56	0.15	1.14	0.27	0.34	3.22	7.00
1999	1.28	0.55	0.14	1.28	0.24	0.34	3.22	7.05
2000	1.27	0.55	0.14	1.37	0.21	0.32	3.18	7.04

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes, STTV

5. Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1991-2000
Alkoholkonsumtion genom detaljhandel i 100 %-ig alkohol åren 1991-2000
Consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 100 % alcohol, in 1991-2000

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>
1 000 l								
1991	7 322	3 477	1 132	3 099	542	2 510	10 537	28 618
1992	6 211	3 128	1 072	3 436	414	1 732	11 664	27 658
1993	5 297	2 985	927	3 660	343	1 241	11 700	26 153
1994	5 430	2 198	1 245	3 654	359	1 178	11 412	25 476
1995	5 619	2 228	1 195	3 874	399	1 064	11 158	25 538
1996	5 548	2 067	1 168	3 701	676	937	11 437	25 535
1997	5 608	2 085	1 045	4 026	836	941	11 909	26 450
1998	5 764	2 242	750	4 801	1 100	960	11 851	27 468
1999	5 733	2 305	730	5 495	957	978	12 124	28 322
2000	5 700	2 344	731	5 944	868	965	12 128	28 680

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 18 år och däröver, liter -
Per capita aged 18 years or more, litres

1991	1.90	0.90	0.29	0.80	0.14	0.65	2.74	7.43
1992	1.61	0.81	0.28	0.89	0.11	0.45	3.01	7.15
1993	1.36	0.77	0.24	0.94	0.09	0.32	3.01	6.73
1994	1.39	0.56	0.32	0.93	0.09	0.30	2.92	6.52
1995	1.43	0.57	0.30	0.99	0.10	0.27	2.84	6.50
1996	1.40	0.52	0.30	0.94	0.17	0.24	2.89	6.46
1997	1.41	0.53	0.26	1.01	0.21	0.24	3.00	6.66
1998	1.45	0.56	0.19	1.20	0.28	0.24	2.97	6.89
1999	1.42	0.57	0.18	1.36	0.24	0.24	3.01	7.04
2000	1.41	0.58	0.18	1.47	0.21	0.24	3.00	7.09

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

1991	1.46	0.70	0.23	0.62	0.11	0.50	2.11	5.73
1992	1.24	0.62	0.21	0.68	0.08	0.34	2.32	5.50
1993	1.05	0.59	0.18	0.72	0.07	0.25	2.31	5.17
1994	1.07	0.43	0.25	0.72	0.07	0.23	2.25	5.02
1995	1.10	0.44	0.23	0.76	0.08	0.21	2.19	5.01
1996	1.08	0.40	0.23	0.72	0.13	0.18	2.24	4.99
1997	1.09	0.41	0.20	0.78	0.16	0.18	2.32	5.15
1998	1.12	0.44	0.15	0.93	0.21	0.19	2.30	5.34
1999	1.11	0.45	0.14	1.06	0.19	0.19	2.34	5.48
2000	1.10	0.45	0.14	1.15	0.17	0.19	2.34	5.54

Lähteet: - Källor: - *Sources: Stakes, STTV*

6. Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1991-2000
Alkoholkonsumtion genom servering i 100 %-ig alkohol åren 1991-2000
Consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 100 % alcohol, in 1991-2000

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>
1 000 l								
1991	1 013	542	28	362	232	3 626	2 773	8 575
1992	929	480	24	351	192	2 213	4 254	8 443
1993	828	422	22	358	181	1 272	5 063	8 146
1994	797	431	28	416	212	958	5 201	8 044
1995	1 015	432	71	695	278	968	5 298	8 757
1996	925	476	99	784	347	938	5 064	8 633
1997	1 049	654	125	1 033	380	862	5 077	9 181
1998	986	646	22	1 072	298	789	4 728	8 541
1999	876	542	18	1 141	265	773	4 510	8 125
2000	879	519	16	1 146	222	677	4 342	7 800

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 18 år och däröver, liter -
Per capita aged 18 years or more, litres

1991	0.26	0.14	0.01	0.09	0.06	0.94	0.72	2.23
1992	0.24	0.12	0.01	0.09	0.05	0.57	1.10	2.18
1993	0.21	0.11	0.01	0.09	0.05	0.33	1.30	2.09
1994	0.20	0.11	0.01	0.11	0.05	0.25	1.33	2.06
1995	0.26	0.11	0.02	0.18	0.07	0.25	1.35	2.23
1996	0.23	0.12	0.03	0.20	0.09	0.24	1.28	2.18
1997	0.26	0.16	0.03	0.26	0.10	0.22	1.28	2.31
1998	0.25	0.16	0.01	0.27	0.07	0.20	1.19	2.14
1999	0.22	0.13	0.00	0.28	0.07	0.19	1.12	2.02
2000	0.22	0.13	0.00	0.28	0.05	0.17	1.07	1.93

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

1991	0.20	0.11	0.01	0.07	0.05	0.73	0.55	1.72
1992	0.18	0.10	0.00	0.07	0.04	0.44	0.85	1.68
1993	0.16	0.08	0.00	0.07	0.04	0.25	1.00	1.61
1994	0.16	0.08	0.01	0.08	0.04	0.19	1.02	1.58
1995	0.20	0.08	0.01	0.14	0.05	0.19	1.04	1.72
1996	0.18	0.09	0.02	0.15	0.07	0.18	0.99	1.69
1997	0.20	0.13	0.02	0.20	0.07	0.17	0.99	1.79
1998	0.19	0.13	0.00	0.21	0.06	0.15	0.92	1.66
1999	0.17	0.10	0.00	0.22	0.05	0.15	0.87	1.57
2000	0.17	0.10	0.00	0.22	0.04	0.13	0.84	1.51

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes, STTV

7. Alkoholijuomien kulutuksen arvo vuosina 1991-2000
Värde av alkoholkonsumtion åren 1991-2000
Value of consumption of alcoholic beverages in 1991-2000

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Eau-de-Vie	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker Other spirits	Väkeviä viinejä Starkviner Fortified wines	Mietoja viinejä Lättviner Light wines	Long drink -juomia Long drinks Long drinks	Vahvaa olutta Stark öl Strong beer	Keskiolutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Summa Total
---------------------	----------------------------------	--	--	--	---	--	--	----------------------------

Käypiin hintoihin - till löpande priser - at current prices

1 000 mk

1991	4 543 363	2 457 711	483 249	1 652 231	471 812	4 154 002	5 418 292	19 180 660
1992	4 065 488	2 265 027	473 850	1 809 920	386 201	2 538 787	7 298 855	18 838 128
1993	3 513 407	2 128 023	411 240	1 896 920	341 199	1 597 099	8 024 482	17 912 370
1994	3 377 082	1 803 727	563 596	1 982 385	425 996	1 416 126	8 108 132	17 677 044
1995	3 542 741	1 700 929	603 382	2 434 213	508 199	1 325 007	7 990 501	18 104 971
1996	3 471 645	1 674 174	614 626	2 494 844	723 045	1 245 091	7 910 865	18 134 290
1997	3 420 733	1 849 982	577 701	2 915 347	800 340	1 064 788	8 416 166	19 045 056
1998	3 763 816	2 200 616	450 788	3 319 041	715 091	1 047 212	7 823 593	19 320 158
1999	3 692 714	2 205 638	338 509	3 834 764	665 745	1 086 645	8 399 940	20 223 956
2000	3 757 614	2 250 414	341 116	4 230 545	626 828	976 982	8 664 411	20 847 910

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, markkaa - Per invånare 18 år och däröver, mark -
Per capita aged 18 years or more, marks

1991	1 180	638	126	429	123	1 079	1 407	4 981
1992	1 051	585	122	468	100	656	1 886	4 869
1993	904	547	106	488	88	411	2 064	4 606
1994	864	461	144	507	109	362	2 074	4 522
1995	901	433	153	619	129	337	2 033	4 606
1996	879	424	156	631	183	315	2 002	4 590
1997	862	466	146	734	202	268	2 120	4 798
1998	944	552	113	832	179	263	1 961	4 844
1999	917	548	84	953	165	270	2 087	5 024
2000	929	556	84	1 046	155	241	2 142	5 153

Asukasta kohti, markkaa - Per invånare, mark - Per capita, marks

1991	909	492	97	331	94	831	1 084	3 837
1992	808	450	94	360	77	505	1 451	3 746
1993	695	421	81	375	67	316	1 587	3 543
1994	665	355	111	390	84	279	1 597	3 481
1995	695	334	118	477	100	260	1 567	3 551
1996	678	327	120	488	141	243	1 546	3 544
1997	667	360	113	568	156	207	1 640	3 711
1998	731	428	88	645	139	203	1 520	3 753
1999	714	427	65	742	129	210	1 624	3 911
2000	725	434	66	817	121	189	1 672	4 024

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes, STTV

8. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen arvo vuosina 1991-2000
Värde av alkoholkonsumtion genom detaljhandel åren 1991-2000
Value of consumption of alcoholic beverages through retail outlets in 1991-2000

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>
---------------------	---	---	--	---	--	---	---	-----------------------------------

Käypiin hintoihin - till löpande priser - *at current prices*

1 000 mk

1991	3 382 241	1 680 667	448 238	1 197 117	251 653	1 075 909	3 596 285	11 632 110
1992	2 982 917	1 561 252	442 134	1 359 704	198 849	762 514	4 098 436	11 405 806
1993	2 544 451	1 492 601	381 573	1 427 972	164 453	552 956	4 215 388	10 779 394
1994	2 464 721	1 147 765	527 403	1 462 883	171 457	488 087	4 261 161	10 523 477
1995	2 492 745	1 160 923	522 899	1 676 619	198 752	424 087	4 282 743	10 758 769
1996	2 490 426	1 111 656	500 377	1 661 320	341 919	375 058	4 340 165	10 820 920
1997	2 523 636	1 144 439	448 234	1 863 572	416 980	372 510	4 567 466	11 336 836
1998	2 584 652	1 183 774	420 703	2 099 616	400 661	396 516	4 573 820	11 659 742
1999	2 578 327	1 319 747	313 792	2 527 365	407 216	416 884	4 916 309	12 479 641
2000	2 607 162	1 342 892	317 322	2 815 366	380 456	422 831	4 963 441	12 849 471

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, markkaa - Per invånare 18 år och däröver, mark -
Per capita aged 18 years or more, marks

1991	878	436	116	311	65	279	934	3 021
1992	771	404	114	351	51	197	1 059	2 948
1993	654	384	98	367	42	142	1 084	2 772
1994	630	294	135	374	44	125	1 090	2 692
1995	634	295	133	427	51	108	1 089	2 737
1996	630	281	127	420	87	95	1 099	2 739
1997	636	288	113	469	105	94	1 151	2 856
1998	648	297	105	526	100	99	1 147	2 923
1999	640	328	78	628	101	104	1 221	3 100
2000	644	332	78	696	94	105	1 227	3 176

Asukasta kohti, markkaa - Per invånare, mark - *Per capita, marks*

1991	677	336	90	239	50	215	719	2 327
1992	593	310	88	270	40	152	815	2 268
1993	503	295	75	282	33	109	834	2 132
1994	485	226	104	288	34	96	839	2 072
1995	489	228	103	329	39	83	840	2 110
1996	487	217	98	325	67	73	848	2 115
1997	492	223	87	363	81	73	890	2 209
1998	502	230	82	408	78	77	889	2 265
1999	499	255	61	489	79	81	951	2 413
2000	503	259	61	543	73	82	958	2 480

Lähteet: - Källor: - *Sources: Stakes, STTV*

9. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen arvo vuosina 1991-2000
Värde av alkoholkonsumtion genom servering åren 1991-2000
Value of consumption of alcoholic beverages through licensed serving in 1991-2000

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>
---------------------	---	---	--	---	--	---	---	-----------------------------------

Käypiin hintoihin - till löpande priser - at current prices

1 000 mk

1991	1 161 122	777 044	35 011	455 114	220 159	3 078 093	1 822 007	7 548 550
1992	1 082 571	703 775	31 716	450 216	187 352	1 776 273	3 200 419	7 432 322
1993	968 956	635 422	29 667	468 948	176 746	1 044 143	3 809 094	7 132 976
1994	912 361	655 962	36 193	519 502	254 539	928 039	3 846 971	7 153 567
1995	1 049 996	540 005	80 483	757 593	309 447	900 920	3 707 758	7 346 203
1996	981 219	562 517	114 249	833 524	381 127	870 033	3 570 700	7 313 370
1997	897 097	705 543	129 467	1 051 775	383 360	692 277	3 848 700	7 708 220
1998	1 179 165	1 016 842	30 084	1 219 426	314 430	650 696	3 249 773	7 660 416
1999	1 114 387	885 891	24 717	1 307 399	258 529	669 761	3 483 631	7 744 315
2000	1 150 452	907 522	23 794	1 415 178	246 372	554 151	3 700 970	7 998 439

18 vuotta täyttäneitä asukasta kohti, markkaa - Per invånare 18 år och däröver, mark -
Per capita aged 18 years or more, marks

1991	302	202	9	118	57	799	473	1 960
1992	280	182	8	116	48	459	827	1 921
1993	249	163	8	121	45	269	980	1 834
1994	233	168	9	133	65	237	984	1 830
1995	267	137	20	193	79	229	943	1 869
1996	248	142	29	211	96	220	904	1 851
1997	226	178	33	265	97	174	970	1 942
1998	296	255	8	306	79	163	815	1 920
1999	277	220	6	325	64	166	865	1 924
2000	284	224	6	350	61	137	915	1 977

Asukasta kohti, markkaa - Per invånare, mark - *Per capita, marks*

1991	232	155	7	91	44	616	364	1 510
1992	215	140	6	90	37	353	636	1 478
1993	192	126	6	93	35	207	754	1 411
1994	180	129	7	102	50	183	758	1 409
1995	206	106	16	149	61	177	727	1 441
1996	192	110	22	163	74	170	698	1 429
1997	175	137	25	205	75	135	750	1 502
1998	229	198	6	237	61	126	631	1 488
1999	215	171	5	253	50	130	674	1 498
2000	222	175	5	273	48	107	714	1 544

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes, STTV

10. Alkoholijuomien kulutuksen määrä vuosina 1991-2000
Volym av alkoholkonsumtion åren 1991-2000
Volume of consumption of alcoholic beverages in 1991-2000

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>
1 000 l							
1991	21 529	12 457	6 518	30 684	14 066	115 559	302 456
1992	18 413	10 971	6 151	34 045	11 026	74 178	360 924
1993	15 795	10 469	5 333	36 630	9 518	46 786	380 484
1994	16 168	8 024	6 787	37 826	10 378	39 975	373 016
1995	17 271	7 787	7 201	51 606	12 300	37 965	368 115
1996	16 838	7 483	7 313	51 648	19 901	34 659	371 630
1997	17 453	8 015	6 772	60 351	23 800	33 687	382 320
1998	17 897	8 370	4 511	72 988	23 298	31 374	367 535
1999	17 678	8 304	4 361	85 715	20 683	31 352	368 203
2000	17 759	8 352	4 359	92 908	18 405	29 354	363 840

18 vuotta täyttäneitä asukasta kohti, litraa - Per invånare 18 år och däröver, liter -
Per capita aged 18 years or more, litres

1991	5.59	3.24	1.69	7.97	3.65	30.01	78.55
1992	4.76	2.84	1.59	8.80	2.85	19.17	93.28
1993	4.06	2.69	1.37	9.42	2.45	12.03	97.85
1994	4.14	2.05	1.74	9.68	2.65	10.23	95.42
1995	4.39	1.98	1.83	13.13	3.13	9.66	93.65
1996	4.26	1.89	1.85	13.07	5.04	8.77	94.06
1997	4.40	2.02	1.71	15.20	6.00	8.49	96.31
1998	4.49	2.10	1.13	18.30	5.84	7.87	92.14
1999	4.39	2.06	1.08	21.29	5.14	7.79	91.46
2000	4.39	2.06	1.08	22.96	4.55	7.26	89.93

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

1991	4.31	2.49	1.30	6.14	2.81	23.12	60.51
1992	3.66	2.18	1.22	6.77	2.19	14.75	71.77
1993	3.12	2.07	1.05	7.25	1.88	9.26	75.27
1994	3.18	1.58	1.34	7.45	2.04	7.87	73.46
1995	3.39	1.53	1.41	10.12	2.41	7.45	72.20
1996	3.29	1.46	1.43	10.09	3.89	6.77	72.63
1997	3.40	1.56	1.32	11.76	4.64	6.56	74.49
1998	3.48	1.63	0.88	14.18	4.53	6.10	71.40
1999	3.42	1.61	0.84	16.58	4.00	6.06	71.20
2000	3.43	1.61	0.84	17.93	3.55	5.67	70.22

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes, STTV

11. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä vuosina 1991-2000
Volym av alkoholkonsumtion genom detaljhandel åren 1991-2000
Volume of consumption of alcoholic beverages through retail outlets in 1991-2000

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>
1 000 l							
1991	18 970	10 994	6 362	26 946	9 851	47 770	239 618
1992	16 068	9 671	6 015	30 246	7 535	32 781	264 747
1993	13 698	9 324	5 209	32 534	6 233	23 011	265 836
1994	14 110	6 816	6 635	32 743	6 521	21 719	256 840
1995	14 617	6 552	6 813	41 581	7 249	19 539	249 551
1996	14 448	6 086	6 738	40 709	13 275	17 187	258 199
1997	14 719	6 111	6 027	46 077	16 534	17 248	268 088
1998	15 319	6 470	4 379	56 595	17 817	17 463	261 631
1999	15 382	6 692	4 255	67 175	15 838	17 502	267 486
2000	15 454	6 785	4 265	74 333	14 364	16 968	267 408

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 18 år och däröver, liter -
Per capita aged 18 years or more, litres

1991	4.93	2.86	1.65	7.00	2.56	12.41	62.23
1992	4.15	2.50	1.55	7.82	1.95	8.47	68.43
1993	3.52	2.40	1.34	8.37	1.60	5.92	68.36
1994	3.61	1.74	1.70	8.38	1.67	5.56	65.70
1995	3.72	1.67	1.73	10.58	1.84	4.97	63.48
1996	3.66	1.54	1.71	10.30	3.36	4.35	65.35
1997	3.71	1.54	1.52	11.61	4.17	4.34	67.54
1998	3.84	1.62	1.10	14.19	4.47	4.38	65.59
1999	3.82	1.66	1.06	16.69	3.93	4.35	66.44
2000	3.82	1.68	1.05	18.37	3.55	4.19	66.10

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

1991	3.79	2.20	1.27	5.39	1.97	9.56	47.94
1992	3.20	1.92	1.20	6.01	1.50	6.52	52.64
1993	2.71	1.84	1.03	6.44	1.23	4.55	52.59
1994	2.78	1.34	1.31	6.45	1.28	4.28	50.58
1995	2.87	1.28	1.34	8.16	1.42	3.83	48.94
1996	2.82	1.19	1.32	7.96	2.59	3.36	50.46
1997	2.87	1.19	1.17	8.98	3.22	3.36	52.24
1998	2.98	1.26	0.85	10.99	3.46	3.39	50.83
1999	2.97	1.29	0.82	12.99	3.06	3.38	51.72
2000	2.98	1.31	0.82	14.35	2.77	3.27	51.61

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes, STTV

12. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä vuosina 1991-2000

Volym av alkoholkonsumtion genom servering åren 1991-2000

Volume of consumption of alcoholic beverages through licensed serving in 1991-2000

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>
1 000 l							
1991	2 559	1 463	156	3 738	4 215	67 789	62 838
1992	2 345	1 300	136	3 799	3 491	41 397	96 177
1993	2 097	1 145	124	4 096	3 285	23 775	114 648
1994	2 058	1 208	152	5 083	3 857	18 256	116 176
1995	2 654	1 235	388	10 025	5 051	18 426	118 565
1996	2 390	1 397	575	10 940	6 626	17 472	113 431
1997	2 735	1 903	744	14 274	7 266	16 439	114 232
1998	2 577	1 900	132	16 393	5 481	13 911	105 904
1999	2 295	1 611	105	18 540	4 845	13 851	100 717
2000	2 305	1 567	95	18 575	4 041	12 386	96 432

18 vuotta täyttäneitä asukasta kohti, litraa - Per invånare 18 år och däröver, liter -
Per capita aged 18 years or more, litres

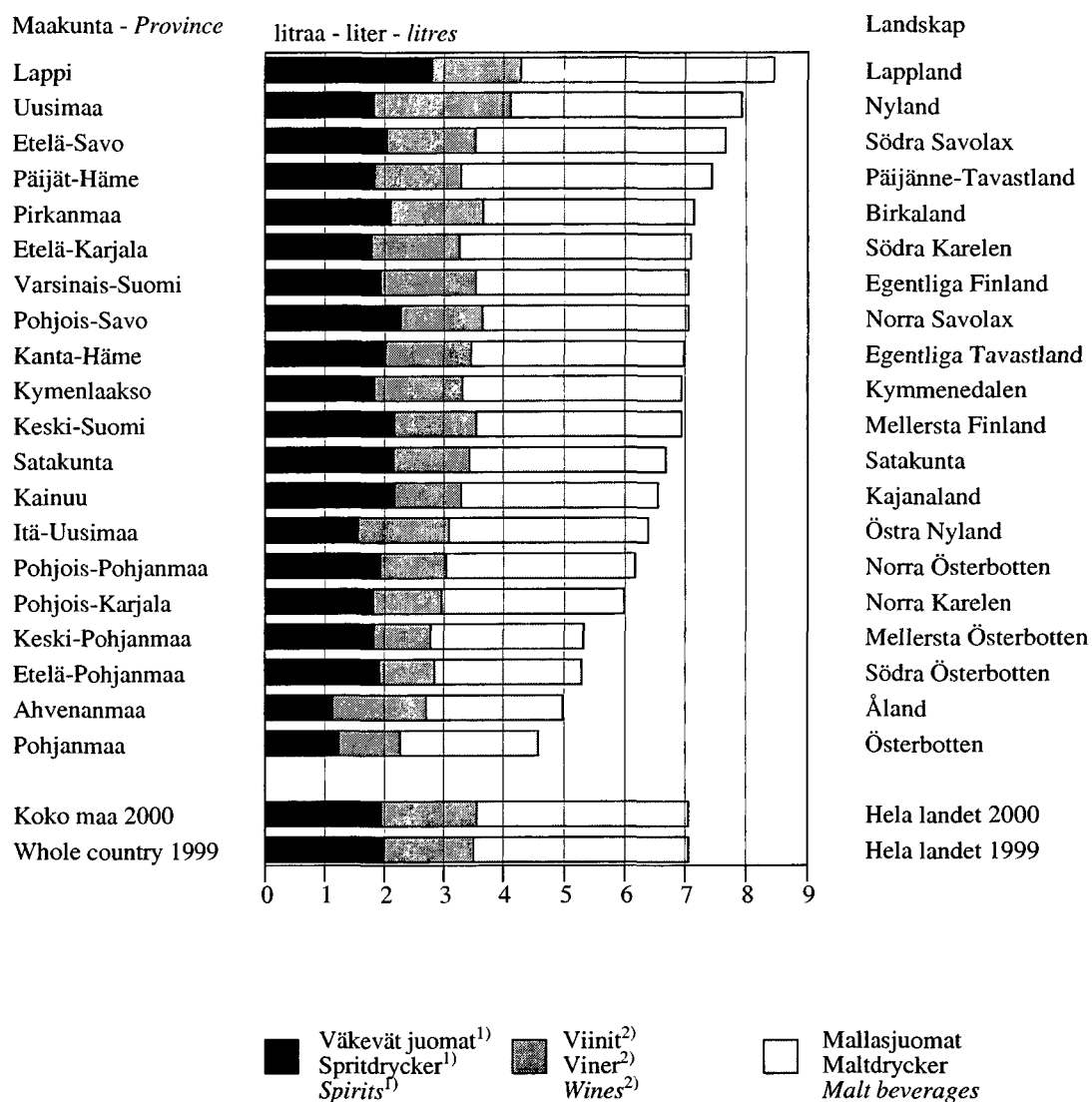
1991	0.66	0.38	0.04	0.97	1.09	17.61	16.32
1992	0.61	0.34	0.04	0.98	0.90	10.70	24.86
1993	0.54	0.29	0.03	1.05	0.84	6.11	29.48
1994	0.53	0.31	0.04	1.30	0.99	4.67	29.72
1995	0.68	0.31	0.10	2.55	1.28	4.69	30.16
1996	0.60	0.35	0.15	2.77	1.68	4.42	28.71
1997	0.69	0.48	0.19	3.60	1.83	4.14	28.78
1998	0.65	0.48	0.03	4.11	1.37	3.49	26.55
1999	0.57	0.40	0.03	4.61	1.20	3.44	25.02
2000	0.57	0.39	0.02	4.59	1.00	3.06	23.84

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

1991	0.51	0.29	0.03	0.75	0.84	13.56	12.57
1992	0.47	0.26	0.03	0.76	0.69	8.23	19.12
1993	0.41	0.23	0.02	0.81	0.65	4.70	22.68
1994	0.41	0.24	0.03	1.00	0.76	3.60	22.88
1995	0.52	0.24	0.08	1.97	0.99	3.61	23.25
1996	0.47	0.27	0.11	2.14	1.30	3.41	22.17
1997	0.53	0.37	0.15	2.78	1.42	3.20	22.26
1998	0.50	0.37	0.03	3.18	1.06	2.70	20.57
1999	0.44	0.31	0.02	3.59	0.94	2.68	19.48
2000	0.44	0.30	0.02	3.59	0.78	2.39	18.61

Lähteet: - Källor: - *Sources: Stakes, STTV*

Kuvio 4. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti maakunnittain vuonna 2000
Diagram 4. Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare, landskap, år 2000
Figure 4. Consumption of alcoholic beverages per capita, 100 % alcohol, by province, in 2000

1) Sis. tislatulla alkoholilla väkevöidyt long drink -juomat. - Inkl. long drinks som gjorts starkare med destillerad alkohol. -
Incl. long drink beverages fortified with distilled alcohol.

2) Sis. käymisteitse valmistetut long drink -juomat. - Inkl. long drinks som framställts genom jäsnig. -
Incl. fermented long drink beverages.

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes, STTV

Alkoholijuomien kulutus
Alkoholkonsumtion
Consumption of alcoholic beverages

13. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti maakunnittain vuosina 1999-2000
Alkoholkonsumtion per invånare, landskap, åren 1999-2000
Consumption of alcoholic beverages per capita, by province, in 1999-2000

Maakunta <i>Province</i>	Asukasta kohti Per invånare <i>Per capita</i>		15 v. täyttäneitä kohti Per invånare 15 år och däröver <i>Per capita aged 15 years or more</i>		18 v. täyttäneitä kohti Per invånare 18 år och däröver <i>Per capita aged 18 years or more</i>		Landskap
Vuosi - Year	1999	2000	1999	2000	1999	2000	År
<i>Litraa 100 %:n alkoholia - Liter i 100 %-ig alkohol - Litres in 100 % alcohol</i>							
Koko maa- Whole country	7.05	7.04	8.62	8.59	9.05	9.02	Hela landet
Uusimaa	7.90	7.93	9.69	9.72	10.12	10.14	Nyland
Itä-Uusimaa	6.43	6.39	8.03	7.98	8.43	8.39	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	7.01	7.06	8.47	8.53	8.86	8.91	Egentliga Finland
Satakunta	6.71	6.69	8.10	8.05	8.51	8.45	Satakunta
Kanta-Häme	6.94	7.00	8.46	8.52	8.88	8.93	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	7.22	7.16	8.74	8.66	9.15	9.06	Birkaland
Päijät-Häme	7.49	7.44	9.07	8.99	9.51	9.42	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	7.13	6.95	8.55	8.32	8.95	8.70	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	7.15	7.09	8.55	8.46	8.95	8.85	Södra Karelen
Etelä-Savo	7.66	7.66	9.18	9.16	9.65	9.62	Södra Savolax
Pohjois-Savo	7.10	7.05	8.65	8.56	9.11	9.01	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	6.07	6.00	7.40	7.28	7.81	7.68	Norra Karelen
Keski-Suomi	6.88	6.94	8.42	8.47	8.86	8.90	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	5.29	5.29	6.52	6.50	6.90	6.88	Södra Österbotten
Pohjanmaa	4.47	4.59	5.50	5.64	5.79	5.93	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	5.32	5.32	6.68	6.65	7.12	7.07	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	6.15	6.17	7.85	7.85	8.36	8.34	Norra Österbotten
Kainuu	6.65	6.55	8.10	7.95	8.59	8.42	Kajanaland
Lappi	8.66	8.45	10.67	10.36	11.30	10.96	Lapland
Ahvenanmaa	4.92	4.98	6.05	6.12	6.31	6.38	Åland
<i>Markkaa - Mark - Marks</i>							
Koko maa- Whole country	3 911	4 024	4 783	4 911	5 024	5 153	Hela landet
Uusimaa	4 506	4 725	5 530	5 791	5 776	6 042	Nyland
Itä-Uusimaa	3 400	3 488	4 245	4 355	4 459	4 575	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	3 849	3 976	4 654	4 802	4 868	5 018	Egentliga Finland
Satakunta	3 588	3 665	4 329	4 412	4 550	4 629	Satakunta
Kanta-Häme	3 759	3 854	4 582	4 693	4 805	4 920	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	4 019	4 084	4 870	4 940	5 097	5 165	Birkaland
Päijät-Häme	4 229	4 347	5 119	5 253	5 370	5 506	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	4 006	4 074	4 805	4 878	5 031	5 104	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	4 025	4 068	4 815	4 857	5 038	5 080	Södra Karelen
Etelä-Savo	4 161	4 270	4 991	5 104	5 243	5 363	Södra Savolax
Pohjois-Savo	3 836	3 904	4 670	4 740	4 919	4 991	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	3 199	3 239	3 901	3 935	4 115	4 147	Norra Karelen
Keski-Suomi	3 698	3 849	4 525	4 696	4 763	4 937	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2 851	2 888	3 511	3 548	3 718	3 754	Södra Österbotten
Pohjanmaa	2 472	2 565	3 044	3 153	3 202	3 313	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	2 902	2 939	3 643	3 675	3 880	3 909	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	3 352	3 448	4 278	4 390	4 553	4 663	Norra Österbotten
Kainuu	3 522	3 529	4 290	4 278	4 551	4 533	Kajanaland
Lappi	5 013	4 893	6 175	5 999	6 542	6 346	Lapland
Ahvenanmaa	2 790	2 901	3 430	3 564	3 582	3 718	Åland

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes, STTV

14. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuosina 1999-2000
Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol, landskap, åren 1999-2000
Consumption of alcoholic beverages, 100 % alcohol, by province, in 1999-2000

Maakunta <i>Province</i>	Väkeviä juomia ¹⁾ Spritdrycker ¹⁾ <i>Spirits¹⁾</i>		Viinejä ²⁾ Viner ²⁾ <i>Wines²⁾</i>		Mallasjuomia Maltdrycker <i>Malt beverages</i>		Yhteensä Summa <i>Total</i>		Landskap År
	1999	2000	1999	2000	1999	2000	1999	2000	
	1 000 l								
Koko maa- <i>Whole country</i>	10174	10101	7888	8268	18385	18111	36446	36480	Hela landet
Uusimaa	2327	2379	2829	3005	5036	4958	10192	10342	Nyland
Itä-Uusimaa	139	140	132	136	302	297	573	573	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	845	864	670	717	1607	1576	3122	3157	Egentliga Finland
Satakunta	520	512	298	302	789	775	1607	1589	Satakunta
Kanta-Häme	330	334	229	239	588	584	1147	1156	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	954	947	672	698	1600	1577	3226	3221	Birkaland
Päijät-Häme	368	364	275	286	835	819	1478	1468	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	370	343	270	279	705	681	1345	1302	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	249	244	198	203	535	525	982	972	Södra Karelen
Etelä-Savo	346	342	235	247	711	693	1292	1282	Södra Savolax
Pohjois-Savo	584	571	335	342	883	863	1803	1777	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	319	311	189	197	539	520	1047	1029	Norra Karelen
Keski-Suomi	563	564	340	361	888	887	1791	1812	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	384	376	174	180	483	480	1042	1035	Södra Österbotten
Pohjanmaa	218	215	162	177	395	403	776	795	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	132	130	66	69	184	181	381	379	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	707	707	389	404	1135	1143	2230	2254	Norra Österbotten
Kainuu	204	195	101	101	300	293	605	588	Kajanaland
Lappi	588	536	287	285	808	799	1683	1620	Lappland
Ahvenanmaa	28	29	38	40	60	59	126	128	Åland
	Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - <i>Per capita, litres</i>								
Koko maa- <i>Whole country</i>	1.97	1.95	1.53	1.60	3.56	3.50	7.05	7.04	Hela landet
Uusimaa	1.80	1.82	2.19	2.30	3.90	3.80	7.90	7.93	Nyland
Itä-Uusimaa	1.56	1.56	1.47	1.52	3.39	3.31	6.43	6.39	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	1.90	1.93	1.50	1.60	3.61	3.52	7.01	7.06	Egentliga Finland
Satakunta	2.17	2.15	1.25	1.27	3.30	3.26	6.71	6.69	Satakunta
Kanta-Häme	2.00	2.02	1.39	1.44	3.56	3.53	6.94	7.00	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2.13	2.10	1.50	1.55	3.58	3.50	7.22	7.16	Birkaland
Päijät-Häme	1.86	1.84	1.39	1.45	4.23	4.15	7.49	7.44	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1.96	1.83	1.43	1.49	3.74	3.63	7.13	6.95	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	1.81	1.78	1.44	1.48	3.89	3.83	7.15	7.09	Södra Karelen
Etelä-Savo	2.05	2.04	1.39	1.48	4.22	4.14	7.66	7.66	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2.30	2.27	1.32	1.36	3.48	3.42	7.10	7.05	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1.85	1.81	1.09	1.15	3.13	3.03	6.07	6.00	Norra Karelen
Keski-Suomi	2.16	2.16	1.31	1.38	3.41	3.40	6.88	6.94	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1.95	1.92	0.88	0.92	2.46	2.45	5.29	5.29	Södra Österbotten
Pohjanmaa	1.26	1.24	0.94	1.02	2.28	2.32	4.47	4.59	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	1.84	1.82	0.92	0.96	2.57	2.54	5.32	5.32	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	1.95	1.93	1.07	1.11	3.13	3.13	6.15	6.17	Norra Österbotten
Kainuu	2.24	2.17	1.11	1.12	3.29	3.26	6.65	6.55	Kajanaland
Lappi	3.02	2.79	1.48	1.49	4.16	4.17	8.66	8.45	Lappland
Ahvenanmaa	1.10	1.14	1.46	1.57	2.35	2.27	4.92	4.98	Åland

1) Sis. tislattulla alkoholilla väkevöidyt long drink -juomat. - Inkl. long drinks som gjorts starkare med destillerad alkohol. -
Incl. long drink beverages fortified with distilled alcohol.

2) Sis. käymisteitse valmistetut long drink -juomat. - Inkl. long drinks som framställts genom jäsning. - *Incl. fermented long drink beverages.*

Lähteet: - Källor: - *Sources: Stakes, STTV*

15. Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuosina 1999-2000
Alkoholkonsumtion genom detaljhandel i 100 %-ig alkohol, landskap, åren 1999-2000
Consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 100 % alcohol, by province, in 1999-2000

Maakunta <i>Province</i>	Väkeviä juomia ¹⁾ Spritdrycker ¹⁾ <i>Spirits¹⁾</i>		Viinejä ²⁾ Viner ²⁾ <i>Wines²⁾</i>		Mallasjuomia Maltdrycker <i>Malt beverages</i>		Yhteensä Summa <i>Total</i>		Landskap År
	1999	2000	1999	2000	1999	2000	1999	2000	
	1 000 l								
Koko maa- <i>Whole country</i>	8559	8530	6661	7058	13102	13093	28322	28680	Hela landet
Uusimaa	1871	1904	2337	2518	3157	3120	7365	7543	Nyland
Itä-Uusimaa	116	119	113	121	248	245	477	485	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	730	741	573	614	1172	1166	2475	2520	Egentliga Finland
Satakunta	462	454	260	266	616	613	1337	1333	Satakunta
Kanta-Häme	286	291	198	208	451	457	935	955	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	812	809	570	597	1127	1132	2509	2538	Birkaland
Päijät-Häme	304	305	229	242	572	568	1105	1116	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	308	279	231	242	504	492	1043	1013	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	207	203	167	174	377	379	751	756	Södra Karelen
Etelä-Savo	300	295	203	214	531	528	1034	1036	Södra Savolax
Pohjois-Savo	509	498	291	297	668	664	1468	1459	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	283	275	167	174	431	422	881	870	Norra Karelen
Keski-Suomi	489	488	295	312	681	690	1465	1491	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	333	337	153	158	388	391	874	887	Södra Österbotten
Pohjanmaa	178	183	138	154	297	311	613	648	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	115	113	57	61	136	138	308	312	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	602	604	334	352	867	890	1803	1846	Norra Österbotten
Kainuu	179	174	88	88	234	236	501	498	Kajanaland
Lappi	455	440	227	234	604	609	1286	1283	Lappland
Ahvenanmaa	20	20	29	32	43	41	92	93	Åland
	Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - <i>Per capita, litres</i>								
Koko maa- <i>Whole country</i>	1.66	1.65	1.29	1.36	2.53	2.53	5.48	5.54	Hela landet
Uusimaa	1.45	1.46	1.81	1.93	2.45	2.39	5.71	5.78	Nyland
Itä-Uusimaa	1.30	1.33	1.27	1.35	2.78	2.73	5.35	5.41	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	1.64	1.66	1.29	1.37	2.63	2.61	5.56	5.64	Egentliga Finland
Satakunta	1.93	1.91	1.08	1.12	2.57	2.58	5.59	5.61	Satakunta
Kanta-Häme	1.73	1.76	1.20	1.26	2.73	2.76	5.66	5.78	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	1.82	1.80	1.28	1.33	2.52	2.52	5.61	5.64	Birkaland
Päijät-Häme	1.54	1.55	1.16	1.23	2.90	2.88	5.60	5.65	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1.63	1.49	1.23	1.29	2.67	2.63	5.53	5.40	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	1.50	1.48	1.22	1.27	2.74	2.76	5.46	5.51	Södra Karelen
Etelä-Savo	1.78	1.76	1.20	1.28	3.14	3.15	6.13	6.19	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2.01	1.98	1.15	1.18	2.63	2.63	5.78	5.79	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1.64	1.60	0.97	1.01	2.50	2.46	5.10	5.07	Norra Karelen
Keski-Suomi	1.88	1.87	1.13	1.19	2.61	2.64	5.62	5.71	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1.69	1.72	0.78	0.81	1.97	2.00	4.44	4.53	Södra Österbotten
Pohjanmaa	1.02	1.05	0.79	0.89	1.71	1.79	3.53	3.74	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	1.61	1.58	0.80	0.85	1.89	1.94	4.30	4.37	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	1.66	1.65	0.92	0.96	2.39	2.44	4.98	5.05	Norra Österbotten
Kainuu	1.97	1.93	0.97	0.99	2.56	2.63	5.50	5.54	Kajanaland
Lappi	2.34	2.29	1.17	1.22	3.11	3.17	6.62	6.69	Lappland
Ahvenanmaa	0.77	0.77	1.14	1.22	1.66	1.61	3.57	3.60	Åland

1) Sis. tislattua alkoholilla väkevoidyt long drink -juomat. - Inkl. long drinks som gjorts starkare med destillerad alkohol. -
Incl. long drink beverages fortified with distilled alcohol.

2) Sis. käymisteitse valmistetut long drink -juomat. - Inkl. long drinks som framställts genom jäsnig. - *Incl. fermented long drink beverages.*

Lähteet: - Källor: - *Sources: Stakes, STTV*

16. Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuosina 1999-2000
Alkoholkonsumtion genom servering i 100 %-ig alkohol, landskap, åren 1999-2000
Consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 100 % alcohol, by province, in 1999-2000

Maakunta <i>Province</i>	Väkeviä juomia ¹⁾ Spritdrycker ¹⁾ <i>Spirits¹⁾</i>		Viinejä ²⁾ Viner ²⁾ <i>Wines²⁾</i>		Mallasjuomia Maltdrycker <i>Malt beverages</i>		Yhteensä Summa <i>Total</i>		Landskap År
	1999	2000	1999	2000	1999	2000	1999	2000	
	1 000 l								
Koko maa- <i>Whole country</i>	1 615	1 572	1 227	1 210	5 283	5 019	8 125	7 800	Hela landet
Uusimaa	456	475	492	486	1 879	1 838	2 827	2 799	Nyland
Itä-Uusimaa	23	21	18	15	54	52	96	88	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	114	123	96	103	436	410	647	636	Egentliga Finland
Satakunta	58	58	39	36	173	162	269	257	Satakunta
Kanta-Häme	44	43	31	31	137	127	212	201	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	142	138	102	101	473	444	717	683	Birkaland
Päijät-Häme	64	59	46	43	263	251	373	353	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	62	64	39	37	201	189	302	289	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	42	41	31	29	158	146	231	216	Södra Karelen
Etelä-Savo	46	47	32	33	181	166	258	246	Södra Savolax
Pohjois-Savo	75	74	44	45	215	199	335	317	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	36	36	22	23	108	99	166	159	Norra Karelen
Keski-Suomi	74	76	45	49	208	196	326	321	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	51	39	22	21	95	88	167	148	Södra Österbotten
Pohjanmaa	41	32	24	23	98	92	163	147	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	16	17	8	8	49	42	73	67	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	105	102	55	53	267	253	427	408	Norra Österbotten
Kainuu	25	21	13	12	66	57	104	91	Kajanaland
Lappi	132	96	60	51	204	190	397	338	Lappland
Ahvenanmaa	8	10	8	9	18	17	35	36	Åland

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

Koko maa- <i>Whole country</i>	0.31	0.30	0.24	0.23	1.02	0.97	1.57	1.51	Hela landet
Uusimaa	0.35	0.36	0.38	0.37	1.46	1.41	2.19	2.15	Nyland
Itä-Uusimaa	0.26	0.23	0.20	0.17	0.61	0.58	1.07	0.98	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	0.26	0.28	0.22	0.23	0.98	0.92	1.45	1.42	Egentliga Finland
Satakunta	0.24	0.25	0.16	0.15	0.72	0.68	1.13	1.08	Satakunta
Kanta-Häme	0.27	0.26	0.19	0.19	0.83	0.77	1.28	1.22	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	0.32	0.31	0.23	0.22	1.06	0.99	1.60	1.52	Birkaland
Päijät-Häme	0.33	0.30	0.23	0.22	1.33	1.27	1.89	1.79	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	0.33	0.34	0.21	0.20	1.07	1.01	1.60	1.54	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	0.31	0.30	0.22	0.21	1.15	1.07	1.68	1.58	Södra Karelen
Etelä-Savo	0.27	0.28	0.19	0.20	1.07	0.99	1.53	1.47	Södra Savolax
Pohjois-Savo	0.30	0.29	0.18	0.18	0.85	0.79	1.32	1.26	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	0.21	0.21	0.13	0.14	0.63	0.58	0.96	0.92	Norra Karelen
Keski-Suomi	0.28	0.29	0.17	0.19	0.80	0.75	1.25	1.23	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	0.26	0.20	0.11	0.11	0.48	0.45	0.85	0.76	Södra Österbotten
Pohjanmaa	0.23	0.18	0.14	0.13	0.56	0.53	0.94	0.85	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	0.23	0.24	0.12	0.11	0.68	0.59	1.02	0.95	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	0.29	0.28	0.15	0.14	0.74	0.69	1.18	1.12	Norra Österbotten
Kainuu	0.27	0.24	0.14	0.14	0.72	0.64	1.14	1.01	Kajanaland
Lappi	0.68	0.50	0.31	0.27	1.05	0.99	2.04	1.76	Lappland
Ahvenanmaa	0.33	0.37	0.32	0.34	0.70	0.66	1.35	1.38	Åland

1) Sis. tislattulla alkoholilla väkevöidyt long drink -juomat. - Inkl. long drinks som gjorts starkare med destillerad alkohol. -
Incl. long drink beverages fortified with distilled alcohol.

2) Sis. käymisteitse valmistetut long drink -juomat. - Inkl. long drinks som framställts genom jäsnig. - *Incl. fermented long drink beverages.*

Lähteet: - Källor: - *Sources: Stakes, STTV*

Alkoholijuomien kulutus
Alkoholkonsumtion
Consumption of alcoholic beverages

17. Alkoholijuomien kulutuksen arvo maakunnittain vuosina 1999-2000
Värde av alkoholkonsumtion, landskap, åren 1999-2000
Value of consumption of alcoholic beverages, by province, in 1999-2000

Maakunta <i>Province</i>	Vähittäiskulutus Konsumtion genom detaljhandel <i>Consumption through retail outlets</i>		Anniskelukulutus Konsumtion genom servering <i>Consumption through licensed serving</i>		Yhteensä Summa <i>Total</i>		Landskap År
	1999	2000	1999	2000	1999	2000	
Koko maa- <i>Whole country</i>	12 479 641	12 849 471	7 744 315	7 998 439	20 223 956	20 847 910	Hela landet
Uusimaa	3 196 789	3 323 327	2 619 186	2 841 008	5 815 974	6 164 335	Nyland
Itä-Uusimaa	209 487	217 323	93 408	95 205	302 895	312 528	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	1 096 224	1 129 058	618 695	648 823	1 714 919	1 777 881	Egentliga Finland
Satakunta	595 638	601 689	263 178	269 336	858 816	871 025	Satakunta
Kanta-Häme	414 793	430 811	206 188	206 289	620 981	637 100	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	1 110 871	1 145 666	685 802	691 167	1 796 672	1 836 833	Birkaland
Päijät-Häme	486 459	500 770	348 038	357 304	834 497	858 074	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	462 107	459 097	293 526	304 714	755 633	763 811	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	332 268	341 290	220 615	216 632	552 883	557 921	Södra Karelen
Etelä-Savo	457 254	466 114	245 033	248 512	702 287	714 626	Södra Savolax
Pohjois-Savo	649 661	656 323	323 782	327 845	973 444	984 168	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	389 909	391 429	162 049	164 371	551 957	555 800	Norra Karelen
Keski-Suomi	645 318	672 253	317 933	332 881	963 251	1 005 135	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	392 746	405 917	168 297	159 112	561 044	565 029	Södra Österbotten
Pohjanmaa	269 643	287 814	159 393	156 567	429 037	444 380	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	137 067	139 684	70 883	69 869	207 950	209 554	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	800 085	836 222	414 801	423 572	1 214 886	1 259 794	Norra Österbotten
Kainuu	220 655	222 553	100 131	94 244	320 785	316 797	Kajanaland
Lappi	573 820	583 031	400 510	355 305	974 331	938 336	Lappland
Ahvenanmaa	38 847	39 100	32 867	35 684	71 714	74 783	Åland

Asukasta kohti, markkaa - Per invånare, mark - *Per capita, marks*

Koko maa- <i>Whole country</i>	2 413	2 480	1 498	1 544	3 911	4 024	Hela landet
Uusimaa	2 477	2 547	2 029	2 178	4 506	4 725	Nyland
Itä-Uusimaa	2 351	2 425	1 048	1 063	3 400	3 488	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2 460	2 525	1 389	1 451	3 849	3 976	Egentliga Finland
Satakunta	2 489	2 532	1 100	1 133	3 588	3 665	Satakunta
Kanta-Häme	2 511	2 606	1 248	1 248	3 759	3 854	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2 485	2 547	1 534	1 537	4 019	4 084	Birkaland
Päijät-Häme	2 465	2 537	1 764	1 810	4 229	4 347	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	2 450	2 449	1 556	1 625	4 006	4 074	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	2 419	2 488	1 606	1 580	4 025	4 068	Södra Karelen
Etelä-Savo	2 709	2 785	1 452	1 485	4 161	4 270	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2 560	2 603	1 276	1 300	3 836	3 904	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	2 260	2 281	939	958	3 199	3 239	Norra Karelen
Keski-Suomi	2 477	2 574	1 220	1 275	3 698	3 849	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1 996	2 075	855	813	2 851	2 888	Södra Österbotten
Pohjanmaa	1 554	1 661	919	904	2 472	2 565	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	1 913	1 959	989	980	2 902	2 939	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2 208	2 289	1 145	1 159	3 352	3 448	Norra Österbotten
Kainuu	2 423	2 479	1 099	1 050	3 522	3 529	Kajanaland
Lappi	2 952	3 040	2 061	1 853	5 013	4 893	Lappland
Ahvenanmaa	1 511	1 517	1 279	1 384	2 790	2 901	Åland

Lähteet: - Källor: - *Sources: Stakes, STTV*

18. Alkoholijuomien kulutuksen määrä maakunnittain vuosina 1999-2000
Volym av alkoholkonsumtion, landskap, åren 1999-2000
Volume of consumption of alcoholic beverages, by province, in 1999-2000

Maakunta <i>Province</i>	Väkeviä juomia ¹⁾ Spritdrycker ¹⁾ <i>Spirits¹⁾</i>		Viinejä ²⁾ Viner ²⁾ <i>Wines²⁾</i>		Mallasjuomia Maltdrycker <i>Malt beverages</i>		Landskap År
	1999	2000	1999	2000	1999	2000	
	1 000 l						
Koko maa- <i>Whole country</i>	36 030	35 354	100 710	106 429	399 555	393 194	Hela landet
Uusimaa	8 996	8 806	34 103	35 720	109 054	107 250	Nyland
Itä-Uusimaa	523	516	1 610	1 698	6 601	6 463	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2 979	2 983	8 886	9 273	35 114	34 325	Egentliga Finland
Satakunta	1 781	1 731	4 083	4 212	17 065	16 732	Satakunta
Kanta-Häme	1 147	1 144	3 090	3 215	12 796	12 660	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	3 334	3 262	8 831	9 283	34 669	34 101	Birkaland
Päijät-Häme	1 335	1 294	3 622	3 857	18 109	17 716	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1 334	1 238	3 564	3 741	15 373	14 822	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	879	842	2 650	2 750	11 701	11 465	Södra Karelen
Etelä-Savo	1 196	1 162	3 177	3 377	15 554	15 128	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2 010	1 938	4 303	4 566	19 276	18 783	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1 072	1 048	2 517	2 681	11 769	11 341	Norra Karelen
Keski-Suomi	1 946	1 930	4 437	4 887	19 268	19 167	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1 273	1 263	2 387	2 625	10 532	10 424	Södra Österbotten
Pohjanmaa	738	737	2 100	2 320	8 646	8 785	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	439	430	872	931	4 020	3 945	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2 339	2 419	5 033	5 577	24 432	24 930	Norra Österbotten
Kainuu	690	654	1 270	1 346	6 519	6 378	Kajanaland
Lappi	1 916	1 854	3 738	3 926	17 737	17 506	Lappland
Ahvenanmaa	103	103	439	443	1 319	1 273	Åland
	Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - <i>Per capita, litres</i>						
Koko maa- <i>Whole country</i>	6.97	6.82	19.47	20.54	77.26	75.89	Hela landet
Uusimaa	6.97	6.75	26.42	27.38	84.50	82.21	Nyland
Itä-Uusimaa	5.87	5.76	18.07	18.95	74.09	72.13	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	6.69	6.67	19.94	20.74	78.81	76.77	Egentliga Finland
Satakunta	7.44	7.28	17.06	17.72	71.30	70.40	Satakunta
Kanta-Häme	6.94	6.92	18.70	19.45	77.46	76.58	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	7.46	7.25	19.76	20.64	77.55	75.81	Birkaland
Päijät-Häme	6.77	6.56	18.35	19.54	91.76	89.76	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	7.07	6.61	18.89	19.96	81.50	79.06	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	6.40	6.14	19.29	20.05	85.17	83.59	Södra Karelen
Etelä-Savo	7.09	6.95	18.83	20.18	92.16	90.39	Södra Savolax
Pohjois-Savo	7.92	7.69	16.95	18.11	75.95	74.50	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	6.21	6.10	14.59	15.62	68.21	66.08	Norra Karelen
Keski-Suomi	7.47	7.39	17.03	18.71	73.96	73.40	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	6.47	6.45	12.13	13.42	53.52	53.29	Södra Österbotten
Pohjanmaa	4.26	4.25	12.10	13.39	49.82	50.71	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	6.13	6.02	12.17	13.07	56.12	55.34	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	6.45	6.62	13.89	15.26	67.42	68.24	Norra Österbotten
Kainuu	7.58	7.28	13.94	15.00	71.57	71.05	Kajanaland
Lappi	9.86	9.67	19.23	20.47	91.26	91.29	Lappland
Ahvenanmaa	4.01	3.99	17.09	17.17	51.32	49.37	Åland

1) Sis. tislattulla alkoholilla väkevöidyt long drink -juomat. - Inkl. long drinks som gjorts starkare med destillerad alkohol. -
Incl. long drink beverages fortified with distilled alcohol.

2) Sis. käymisteitse valmistetut long drink -juomat. - Inkl. long drinks som framställts genom jäsning. - *Incl. fermented long drink beverages.*

Lähteet: - Källor: - *Sources: Stakes, STTV*

19. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä maakunnittain vuosina 1999-2000
Volym av alkoholkonsumtion genom detaljhandel, landskap, åren 1999-2000
Volume of consumption of alcoholic beverages through retail outlets, by province, in 1999-2000

Maakunta <i>Province</i>	Väkeviä juomia ¹⁾ Spritdrycker ¹⁾ <i>Spirits¹⁾</i>		Viinejä ²⁾ Viner ²⁾ <i>Wines²⁾</i>		Mallasjuomia Maltdrycker <i>Malt beverages</i>		Landskap År
	1999	2000	1999	2000	1999	2000	
	1 000 l						
Koko maa- <i>Whole country</i>	28 706	28 461	80 637	86 739	284 987	284 375	Hela landet
Uusimaa	6 559	6 520	26 786	28 509	68 552	67 673	Nyland
Itä-Uusimaa	416	415	1 363	1 459	5 417	5 338	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2 438	2 464	7 129	7 575	25 571	25 363	Egentliga Finland
Satakunta	1 509	1 478	3 366	3 554	13 333	13 234	Satakunta
Kanta-Häme	961	968	2 511	2 675	9 801	9 905	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2 736	2 698	7 064	7 556	24 468	24 488	Birkaland
Päijät-Häme	1 036	1 023	2 859	3 095	12 443	12 321	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1 032	957	2 842	3 057	10 992	10 708	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	706	683	2 097	2 232	8 245	8 254	Södra Karelen
Etelä-Savo	991	973	2 570	2 789	11 601	11 499	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1 673	1 632	3 539	3 803	14 571	14 434	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	923	901	2 099	2 259	9 409	9 179	Norra Karelen
Keski-Suomi	1 636	1 622	3 605	4 011	14 777	14 925	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1 089	1 098	2 007	2 231	8 469	8 496	Södra Österbotten
Pohjanmaa	577	589	1 717	1 928	6 506	6 771	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	365	360	713	788	2 960	3 019	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	1 929	1 995	4 133	4 663	18 600	19 405	Norra Österbotten
Kainuu	584	564	1 055	1 132	5 089	5 133	Kajanaland
Lappi	1 482	1 461	2 860	3 091	13 244	13 321	Lappland
Ahvenanmaa	62	62	323	333	940	910	Åland

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

Koko maa- <i>Whole country</i>	5.55	5.49	15.59	16.74	55.11	54.89	Hela landet
Uusimaa	5.08	5.00	20.75	21.85	53.12	51.87	Nyland
Itä-Uusimaa	4.67	4.63	15.30	16.28	60.80	59.58	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	5.47	5.51	16.00	16.94	57.39	56.73	Egentliga Finland
Satakunta	6.30	6.22	14.06	14.95	55.70	55.68	Satakunta
Kanta-Häme	5.82	5.85	15.20	16.18	59.33	59.92	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	6.12	6.00	15.80	16.80	54.74	54.44	Birkaland
Päijät-Häme	5.25	5.18	14.49	15.68	63.05	62.42	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	5.47	5.10	15.06	16.30	58.27	57.12	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	5.14	4.98	15.27	16.28	60.02	60.18	Södra Karelen
Etelä-Savo	5.87	5.81	15.23	16.66	68.74	68.71	Södra Savolax
Pohjois-Savo	6.59	6.47	13.94	15.08	57.41	57.25	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	5.35	5.25	12.16	13.16	54.53	53.49	Norra Karelen
Keski-Suomi	6.28	6.21	13.84	15.36	56.72	57.15	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	5.54	5.61	10.20	11.40	43.03	43.43	Södra Österbotten
Pohjanmaa	3.32	3.40	9.90	11.13	37.49	39.08	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	5.10	5.05	9.96	11.05	41.32	42.35	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	5.32	5.46	11.40	12.76	51.33	53.11	Norra Österbotten
Kainuu	6.41	6.28	11.58	12.61	55.87	57.17	Kajanaland
Lappi	7.63	7.62	14.72	16.12	68.14	69.46	Lappland
Ahvenanmaa	2.42	2.42	12.57	12.93	36.56	35.32	Åland

1) Sis. tislattulla alkoholilla väkevöidyt long drink -juomat. - Inkl. long drinks som gjorts starkare med destillerad alkohol. -
Incl. long drink beverages fortified with distilled alcohol.

2) Sis. käymisteitse valmistetut long drink -juomat. - Inkl. long drinks som framstälts genom jäsnig. - *Incl. fermented long drink beverages.*

Lähteet: - Källor: - *Sources: Stakes, STTV*

20. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä maakunnittain vuosina 1999-2000

Volym av alkoholkonsumtion genom servering, landskap, åren 1999-2000

Volume of consumption of alcoholic beverages through licensed serving, by province, in 1999-2000

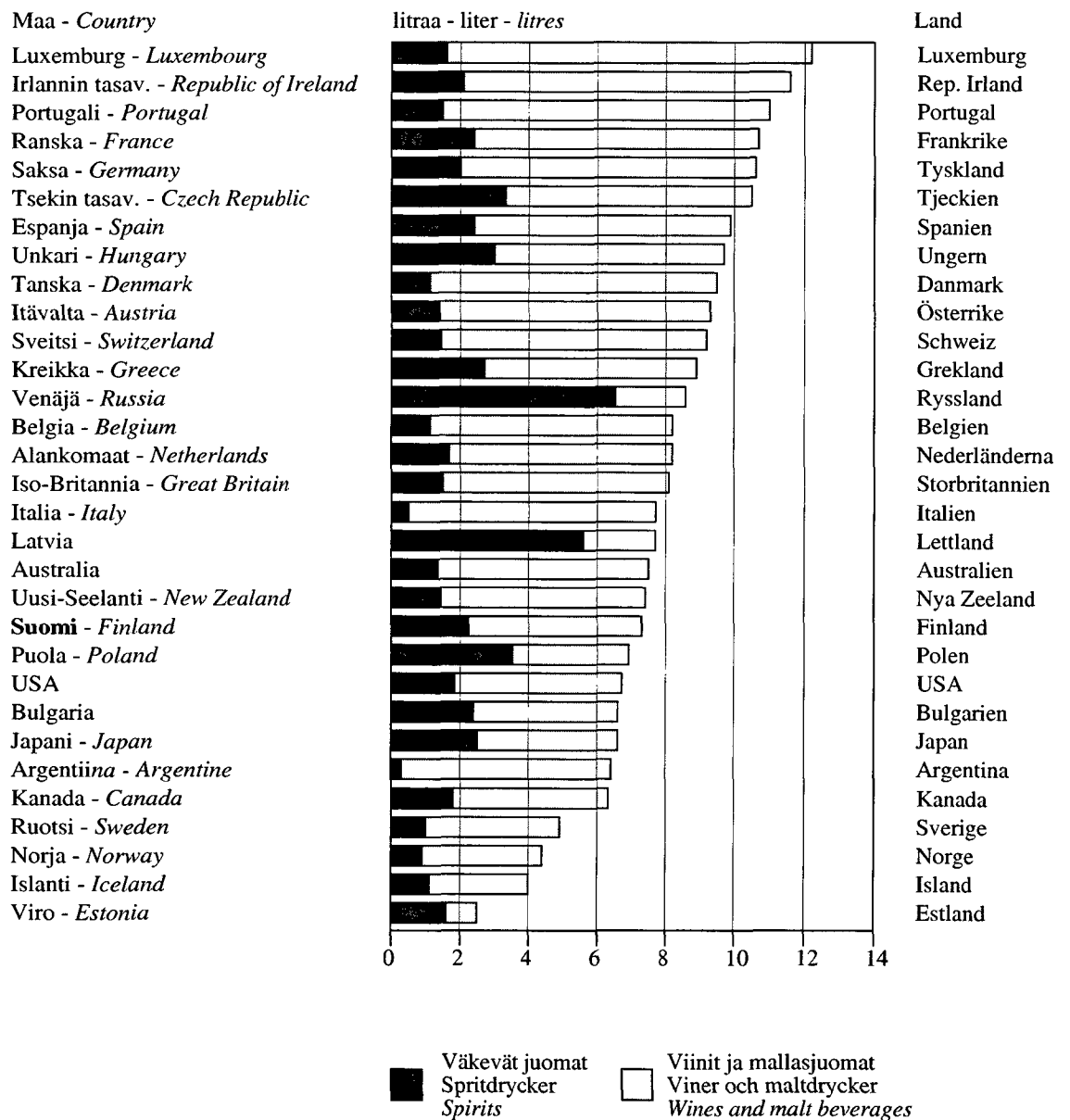
Maakunta Province	Väkeviä juomia ¹⁾ Spritdrycker ¹⁾ Spirits ¹⁾		Viinejä ²⁾ Viner ²⁾ Wines ²⁾		Mallasjuomia Maltdrycker Malt beverages		Landskap År
	1999	2000	1999	2000	1999	2000	
	1 000 l						
Koko maa- Whole country	7 324	6 893	20 073	19 690	114 568	108 818	Hela landet
Uusimaa	2 437	2 286	7 317	7 212	40 502	39 576	Nyland
Itä-Uusimaa	107	101	247	239	1 184	1 125	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	541	519	1 758	1 699	9 543	8 962	Egentliga Finland
Satakunta	272	253	717	658	3 732	3 498	Satakunta
Kanta-Häme	185	177	579	539	2 995	2 755	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	598	564	1 767	1 727	10 201	9 613	Birkaland
Päijät-Häme	299	271	763	762	5 665	5 395	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	302	282	722	684	4 381	4 114	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	173	159	553	518	3 456	3 211	Södra Karelen
Etelä-Savo	205	190	607	588	3 954	3 629	Södra Savolax
Pohjois-Savo	336	306	764	764	4 706	4 349	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	148	147	418	422	2 360	2 161	Norra Karelen
Keski-Suomi	310	308	833	876	4 491	4 242	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	183	165	379	394	2 063	1 928	Södra Österbotten
Pohjanmaa	162	147	382	392	2 140	2 014	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	74	70	158	144	1 060	927	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	410	424	900	914	5 832	5 526	Norra Österbotten
Kainuu	106	90	215	214	1 430	1 245	Kajanaland
Lappi	434	393	877	835	4 493	4 186	Lappland
Ahvenanmaa	41	41	116	109	379	362	Åland
	Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres						
Koko maa- Whole country	1.42	1.33	3.88	3.80	22.15	21.00	Hela landet
Uusimaa	1.89	1.75	5.67	5.53	31.38	30.34	Nyland
Itä-Uusimaa	1.20	1.13	2.78	2.67	13.29	12.56	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	1.21	1.16	3.94	3.80	21.42	20.04	Egentliga Finland
Satakunta	1.14	1.07	3.00	2.77	15.59	14.72	Satakunta
Kanta-Häme	1.12	1.07	3.50	3.26	18.13	16.67	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	1.34	1.25	3.95	3.84	22.82	21.37	Birkaland
Päijät-Häme	1.52	1.37	3.87	3.86	28.71	27.34	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1.60	1.50	3.83	3.65	23.22	21.94	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	1.26	1.16	4.02	3.77	25.16	23.41	Södra Karelen
Etelä-Savo	1.21	1.13	3.59	3.51	23.43	21.68	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1.32	1.21	3.01	3.03	18.54	17.25	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	0.86	0.85	2.42	2.46	13.68	12.59	Norra Karelen
Keski-Suomi	1.19	1.18	3.20	3.35	17.24	16.25	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	0.93	0.84	1.93	2.02	10.48	9.85	Södra Österbotten
Pohjanmaa	0.93	0.85	2.20	2.26	12.33	11.63	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	1.03	0.98	2.21	2.03	14.79	13.00	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	1.13	1.16	2.48	2.50	16.09	15.12	Norra Österbotten
Kainuu	1.17	1.00	2.36	2.38	15.70	13.87	Kajanaland
Lappi	2.23	2.05	4.51	4.35	23.12	21.83	Lappland
Ahvenanmaa	1.59	1.57	4.53	4.24	14.76	14.06	Åland

1) Sis. tislattulla alkoholilla väkevoidyt long drink -juomat. - Inkl. long drinks som gjorts starkare med destillerad alkohol. -
Incl. long drink beverages fortified with distilled alcohol.

2) Sis. käymisteitse valmistetut long drink -juomat. - Inkl. long drinks som framställt genom jäsnig. - Incl. fermented long drink beverages.

Lähteet: - Källor: - Sources: STAKES, STTV

Kuvio 5. Alkoholijuomien kulutus eräissä maissa 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuonna 1999
Diagram 5. Alkoholkonsumtion per invånare i 100 %-ig alkohol i några länder år 1999
 Figure 5. Consumption of alcoholic beverages per capita in certain countries, 100 % alcohol, in 1999

Lähde: Kulutustilasto, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 2000. -
 Källa: Konsumtionsstatistik, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 2000. -
 Source: Consumption statistics, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 2000.

21. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti 100 %:n alkoholina eräissä maissa vuosina 1995-1999
Alkoholkonsumtion per invånare i 100 %-ig alkohol i några länder åren 1995-1999
Consumption of alcoholic beverages per capita in certain countries, 100 % alcohol, in 1995-1999

Maa Country	1995	1996	1997	1998	1999	Land
	1 à 100%					
Suomi-Finland	6.8	6.7	7.0	7.0	7.1	Finland
Islanti-Iceland	3.6	3.7	3.9	4.3	4.0	Island
Norja-Norway	3.9	4.1	4.4	4.3	4.4	Norge
Ruotsi-Sweden	5.2	4.9	5.1	4.9	4.9	Sverige
Tanska-Denmark	10.0	10.0	9.9	9.5	9.5	Danmark
Alankomaat-Netherlands	8.0	8.1	8.2	8.1	8.2	Nederländerna
Argentiina-Argentina	6.6	6.7	6.9	6.8	6.4	Argentina
Australia	7.6	7.5	7.5	7.6	7.5	Australien
Belgia-Belgium	9.1	9.1	9.1	8.2	8.2	Belgien
Bulgaria	8.0	7.8	7.0	6.8	6.6	Bulgarien
Espanja-Spain	9.5	9.3	10.2	10.1	9.9	Spanien
Irlannin tasav.-Republic of Ireland	9.3	9.9	10.5	11.0	11.6	Rep.Irland
Iso-Britannia-Great Britain	7.6	7.9	8.1	7.9	8.1	Storbritannien
Italia-Italy	8.3	8.0	8.0	7.8	7.7	Italien
Itävalta-Austria	9.8	9.7	9.5	9.3	9.3	Österrike
Japani-Japan	6.6	6.7	6.4	6.5	6.6	Japan
Kanada-Canada	6.2	6.2	6.1	6.2	6.3	Kanada
Kreikka-Greece	8.8	8.7	8.8	8.6	8.9	Grekland
Latvia	7.3	6.8	6.9	7.1	7.7	Lettland
Luxemburg-Luxembourg	12.1	11.6	11.4	13.3	12.2	Luxemburg
Portugali-Portugal	12.0	11.6	11.3	11.3	11.0	Portugal
Puola-Poland	6.3	6.3	6.7	6.7	6.9	Polen
Ranska-France	11.4	11.2	10.9	10.8	10.7	Frankrike
Saksa-Germany	10.9	10.6	10.8	10.6	10.6	Tyskland
Sveitsi-Switzerland	9.4	9.3	9.2	9.2	9.2	Schweiz
Tsekin tasav.-Czech Republic	10.0	10.0	10.1	10.2	10.5	Tjeckien
Unkari-Hungary	10.0	10.3	10.1	10.2	9.7	Ungern
USA	6.5	6.6	6.6	6.6	6.7	USA
Uusi-Seelanti-New Zealand	7.9	7.8	7.3	7.6	7.4	Nya Zeeland
Venäjä-Russia	8.8	7.3	7.3	7.9	8.6	Ryssland
Viro-Estonia	2.9	2.3	2.4	2.4	2.5	Estland

Lähde: Kulutustilasto, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 2000. -
Källa: Konsumtionsstatistik, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 2000. -
Source: Consumption statistics, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 2000.

22. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti juomaryhmittäin eräissä maissa vuonna 1999
Alkoholkonsumtion per invånare i några länder, per dryckesgrupp år 1999
Consumption of alcoholic beverages per capita in certain countries, by type of beverages, in 1999

Maa <i>Country</i>	Väkeviä juomia Spritdrycker <i>Spirits</i>	Viinejä Viner <i>Wines</i>	Mallasjuomia Maltdrycker <i>Malt beverages</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	Land
	l à 100%	l	l	l à 100%	
Suomi- <i>Finland</i>	2.3	17.5	80.1	7.1	Finland
Islanti- <i>Iceland</i>	1.1	7.2	44.3	4.0	Island
Norja- <i>Norway</i>	0.9	9.5	51.0	4.4	Norge
Ruotsi- <i>Sweden</i>	1.0	14.8	59.3	4.9	Sverige
Tanska- <i>Denmark</i>	1.1	29.9	101.9	9.5	Danmark
Alankomaat- <i>Netherlands</i>	1.7	18.6	84.2	8.2	Nederländerna
Argentiina- <i>Argentina</i>	0.3	35.6	36.0	6.4	Argentina
Australia	1.4	19.3	91.2	7.5	Australien
Belgia- <i>Belgium</i>	1.1	20.0	97.5	8.2	Belgien
Bulgaria	2.4	21.4	33.4	6.6	Bulgarien
Espanja- <i>Spain</i>	2.4	33.7	68.8	9.9	Spanien
Irlannin tasav.- <i>Republic of Ireland</i>	2.1	7.2	154.7	11.6	Rep.Irland
Iso-Britannia- <i>Great Britain</i>	1.5	14.5	99.0	8.1	Storbritannien
Italia- <i>Italy</i>	0.5	51.5	27.1	7.7	Italien
Itävalta- <i>Austria</i>	1.4	30.9	108.9	9.3	Österrike
Japani- <i>Japan</i>	2.5	2.5	48.0	6.6	Japan
Kanada- <i>Canada</i>	1.8	8.9	68.0	6.3	Kanada
Kreikka- <i>Greece</i>	2.7	35.2	40.3	8.9	Grekland
Latvia	5.6	4.9	36.0	7.7	Lettland
Luxemburg- <i>Luxembourg</i>	1.6	61.0	109.0	12.2	Luxemburg
Portugali- <i>Portugal</i>	1.5	51.7	64.3	11.0	Portugal
Puola- <i>Poland</i>	3.5	6.0	53.1	6.9	Polen
Ranska- <i>France</i>	2.4	57.2	38.7	10.7	Frankrike
Saksa- <i>Germany</i>	2.0	22.9	127.5	10.6	Tyskland
Sveitsi- <i>Switzerland</i>	1.4	43.6	58.6	9.2	Schweiz
Tsekin tasav.- <i>Czech Republic</i>	3.3	16.3	159.4	10.5	Tjeckien
Unkari- <i>Hungary</i>	3.0	30.0	65.0	9.7	Ungern
USA	1.9	7.7	84.4	6.7	USA
Uusi-Seelanti- <i>New Zealand</i>	1.5	16.3	80.7	7.4	Nya Zeeland
Venäjä- <i>Russia</i>	6.5	7.2	28.4	8.6	Ryssland
Viro- <i>Estonia</i>	1.6	2.2	6.5	2.5	Estland

Lähde: Kulutustilasto, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 2000. -
Källa: Konsumtionsstatistik, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 2000. -
Source: Consumption statistics, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 2000.

23. Raittiiden¹⁾ osuus sukupuolen ja iän mukaan
Antalet nykterister¹⁾ enligt ålder och kön
Prevalence of abstainers¹⁾, men and women by age groups

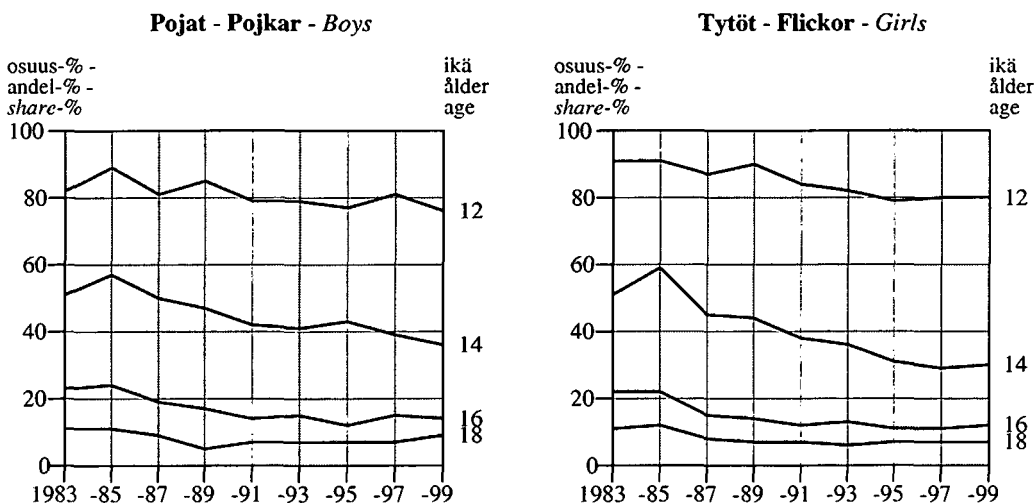
Ikäryhmä - Age group	1968	1976	1984	1992	2000	Åldersgrupp
Miehet - Males						
15-19	32	9	18	17	10	15-19
20-29	4	4	6	4	4	20-29
30-49	9	7	9	6	7	30-49
50-69	19	15	19	18	11	50-69
Yhteensä - Total	13	9	12	10	8	Summa
Naiset - Females						
15-19	36	13	27	14	10	15-19
20-29	19	5	13	7	8	20-29
30-49	45	15	19	12	4	30-49
50-69	56	39	49	35	16	50-69
Yhteensä - Total	43	20	27	18	9	Summa

1) Raittiiksi on määritelty vastaaja, joka oman ilmoituksensa mukaan ei ollut nauttinut alkoholia haastattelua edeltäneen 12 kk:den aikana.
 Definitionen på nykterist är svarsgivare som enligt egen anmälan inte förtärt alkohol under de 12 månader som föregått intervjun.
 An abstainer was defined as a respondent, who according to a self-report had not consumed alcohol during twelve months preceding the interview.

Lähde: Juomatapatutkimukset, Stakes.
 Källa: Undersökningar om alkoholbruk, Stakes.
 Source: Drinking habit studies, Stakes.

Kuvio 6. Nuorten alkoholijuomien käyttö ikäryhmittäin
Diagram 6. Ungdomar som konsumerar alkohol enligt åldersgrupp
Figure 6. Alcohol drinking among young people by age group

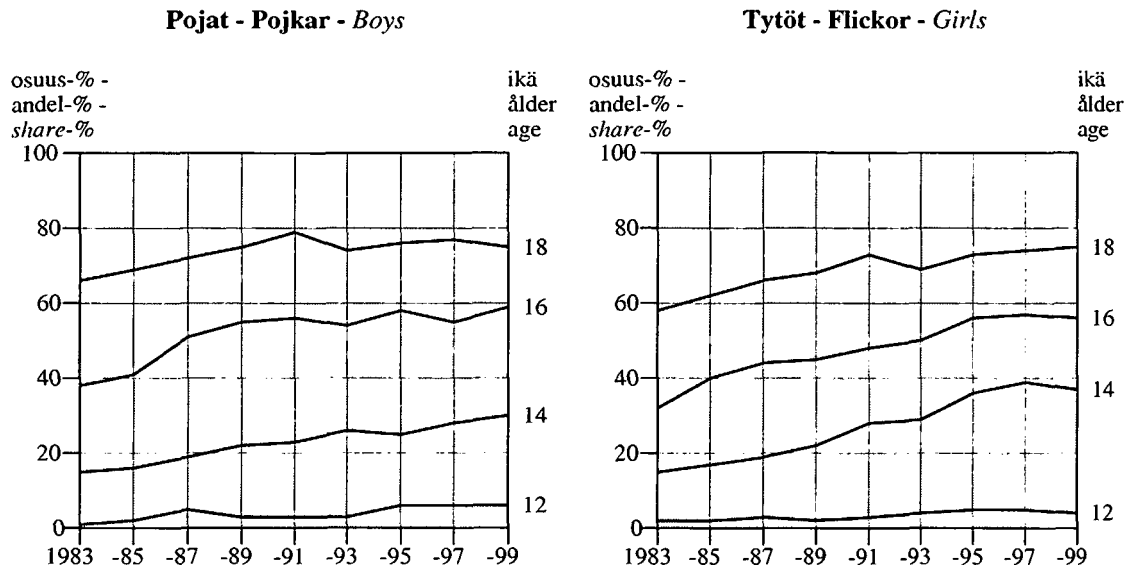
Raittiit 12-18-vuotiaat - Nykterister 12-18-åriga - Abstainers, 12-18-year-olds

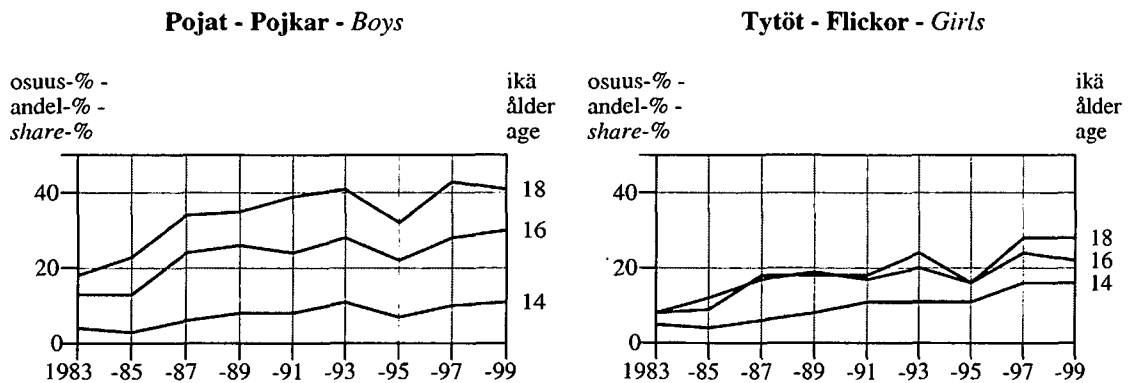
Lähde: Nuorten Terveystapatutkimus, Stakes. - Källa: Undersökning av hälsöbeteende bland unga, Stakes. -
 Source: Young people's health survey, Stakes.

Kuvio 7. Alkoholia vähintään kerran kuukaudessa juovat 12-18-vuotiaat
Diagram 7. Individer som dricker alkohol minst en gång i månad, 12-18-åriga
 Figure 7. Individuals drinking alcohol at least once a month, 12-18-year-olds

Alkoholia vähintään kerran kuukaudessa juovien osuudet
 Andel individer som dricker alkohol minst en gång i månad
 Shares of individuals drinking alcohol at least once a month

Tosihumalaan itsensä vähintään kerran kuukaudessa juovien osuudet
 Personer som dricker sig allvarligt berusade en gång i månad
 Number of persons engaging in hard drinking at least once a month

Lähde: Nuorten Terveystapatutkimus, Stakes. - Källa: Undersökning av hälsöbeteende bland unga, Stakes. -
 Source: Young people's health survey, Stakes.

24. Alkoholia vähintään kerran viikossa juovat 12-18-vuotiaat
Individer som dricker alkohol minst en gång om veckan, 12-18 åriga
Individuals drinking alcohol at least once a week, 12-18 year-olds

Alkoholia vähintään kerran viikossa juovien osuudet
 Andel av individer som dricker alkohol minst en gång om veckan
 Shares of individuals drinking alcohol at least once a week

	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995	1997	1999	
	Osuus-% - Andel-% - Share %									
Pojat-Boys										Pojkar
12 vuotta-year-olds	1	1	2	1	1	1	2	2	2	12 år
14 vuotta-year-olds	3	2	5	6	6	7	6	8	9	14 år
16 vuotta-year-olds	12	11	15	20	18	18	22	21	23	16 år
18 vuotta-year-olds	21	29	31	38	43	37	39	40	40	18 år
Tytöt-Girls										Flickor
12 vuotta-year-olds	1	1	-	1	1	1	1	1	0	12 år
14 vuotta-year-olds	3	3	4	5	6	6	7	9	11	14 år
16 vuotta-year-olds	7	9	12	12	12	12	15	17	17	16 år
18 vuotta-year-olds	15	18	24	24	26	25	26	29	31	18 år

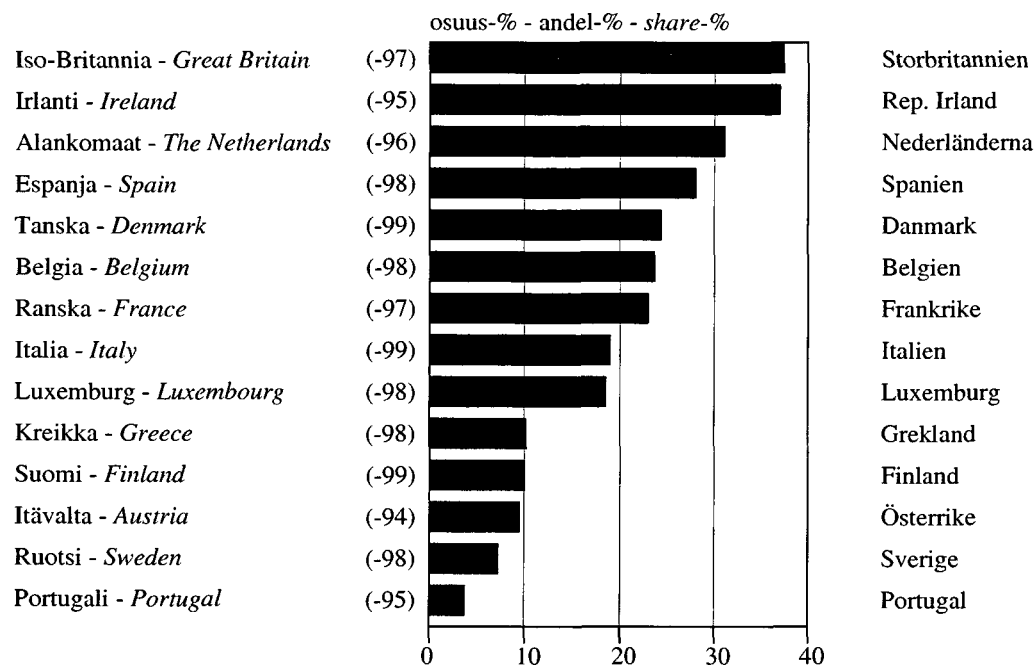
Tosihumalaan itsensä vähintään kerran viikossa juovien osuudet
 Personer som dricker sig allvarligt berusade en gång i veckan
 Number of persons engaging in hard drinking at least once a week

	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995	1997	1999	
	Osuus-% - Andel-% - Share %									
Pojat-Boys										Pojkar
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
14 vuotta-year-olds	1	-	1	2	1	2	1	2	2	14 år
16 vuotta-year-olds	2	3	3	4	5	5	3	6	6	16 år
18 vuotta-year-olds	3	5	7	10	10	10	8	12	10	18 år
Tytöt-Girls										Flickor
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
14 vuotta-year-olds	0	1	1	0	2	1	1	2	2	14 år
16 vuotta-year-olds	1	1	1	3	2	3	2	4	3	16 år
18 vuotta-year-olds	1	2	3	3	2	4	3	5	5	18 år

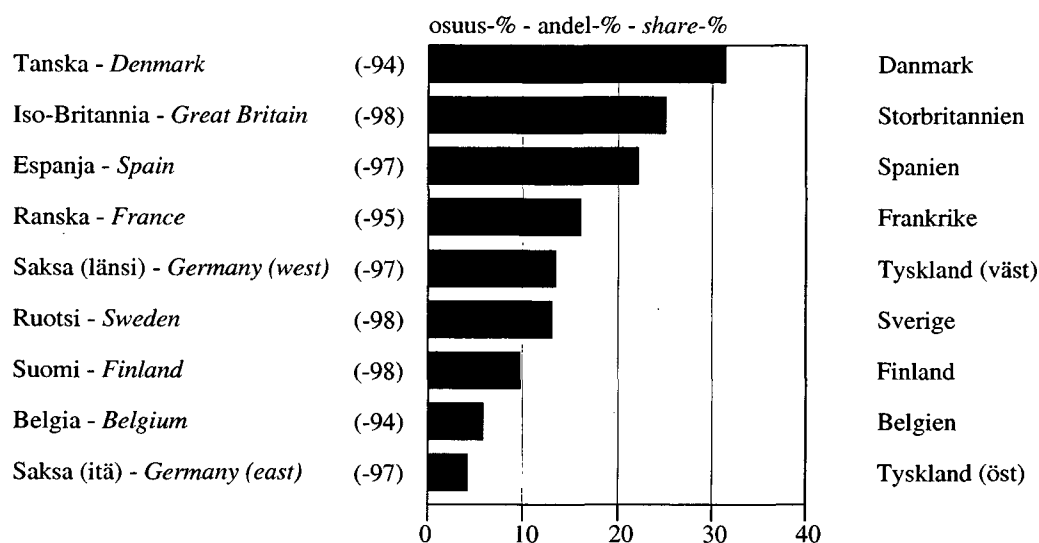
Lähde: Nuorten Terveystapatutkimus, Stakes. - Källa: Undersökning av hälsöbeteende bland unga, Stakes. -
 Source: Young people's health survey, Stakes.

Kuvio 8. Kannabiksen kokeilu tai käyttö eräissä EU-maissa
Diagram 8. Experimentering med eller användning av cannabis i några EU-länder
 Figure 8. Experimental or habitual use of cannabis in some EU-countries

15-16-vuotiaat - åriga - year-olds

Aikuisväestö - Vuxenfolkning - Adults

Lähde: - Källa: - Source: EMCDDA, 2000.

25. Huumetarjonnan kohtaaminen vuosina 1992, 1996 ja 1998
Bemötande av narkotikautbudet under åren 1992, 1996 ja 1998
Encounters with drug supply in 1992, 1996 and 1998

Vuosi-Year	Miehet-Män-Males			Naiset-Kvinnor-Females			År
	1992	1996	1998	1992	1996	1998	
Osuus-% - Share %	18.6	22.1	28.0	11.0	13.7	16.2	Andel-%

26. Kannabista kokeilleet tai käyttäneet ikäryhmittäin vuosina 1992, 1998 ja 2000
Individer som prövat på eller använt cannabis enligt åldersgrupp åren 1992, 1998 och 2000
Experimental or habitual use of cannabis by age group in 1992, 1998 and 2000

Ikäryhmä- Age group	Miehet-Män-Males			Naiset-Kvinnor-Females			Åldersgrupp
	1992	1998	2000	1992	1998	2000	
	Osuus-% - Andel-% - Share %						
15-24	10	20	18	7	17	14	15-24
25-34	13	25	22	3	9	12	25-34
35-69	2	6	7	1	4	4	35-69

Lähde: Juomatapatutkimus 1992, Alkoholipoliittinen tutkimuslaitos, Huumekysely 1998, Stakes, Juomatapatutkimus 2000, Stakes.
 Källa: Undersökningar om alkoholbruk 1992, Alkoholpolitiska forskningsinstitution, Narkotikaenkäten 1998, Stakes, Undersökningar om alkoholbruk 2000, Stakes.
 Source: Drug Survey 1992, The Social Research Institute of Alcohol Studies, Drug Survey 1998, Stakes, Drinking habit studies 2000, Stakes.

27. Huumeita kokeilleiden osuus varusmiehistä
Andel av värnpliktiga som prövat på narkotika
Experimental use of drugs among conscripts

Vuosi-Year	1968	1971	1973	1980	1985	1987	1992	1996	1998	1999	2000	År
Osuus-% - Share %	8.2	15.5	10.9	8.9	10.3	8.2	17.1	19.8	18.6	20.0	19.5	Andel-%

Lähde: Pääesikunta, varusmieskyselyt. - Källa: Huvudstaben, beväringensenkäterna.
 Source: Defence Staff, conscript surveys.

28. Amfetamiinin ja opiaattien käyttäjien määrä Suomessa ja pääkaupunkiseudulla vuonna 1998
Antalet användare av amfetamin och opiater i Finland och huvudstadsområdet år 1998
Number of amphetamine and opiate users in Finland and in the Greater Helsinki Area in 1998

	Suur-Helsingin alue Stor-Helsingfors område Greater Helsinki Area	Koko maa Hela landet Whole country	
Kokonaisarvio - Overall estimate	3 699 - 5 827	10 161 - 14 721	Totalkalkyl
Miehet - Males	2 593 - 4 215	7 098 - 10 598	Män
Naiset - Females	752 - 2 523	2 288 - 5 690	Kvinnor
15-25 v. - 15-25-year-olds	1 148 - 2 399	3 858 - 6 633	15-25 år
26-35 v. - 26-35-year-olds	1 154 - 2 280	2 918 - 5 169	26-35 år
36-55 v. - 36-55-year-olds	931 - 2 758	992 - 3 085	36-55 år
Amfetamiinin käyttäjät - Amphetamine users	2 624 - 6 003	7 627 - 13 055	Användare av amfetamin
Opiaattien käyttäjät - Opiate users	962 - 1 611	1 797 - 2 656	Användare av opiater

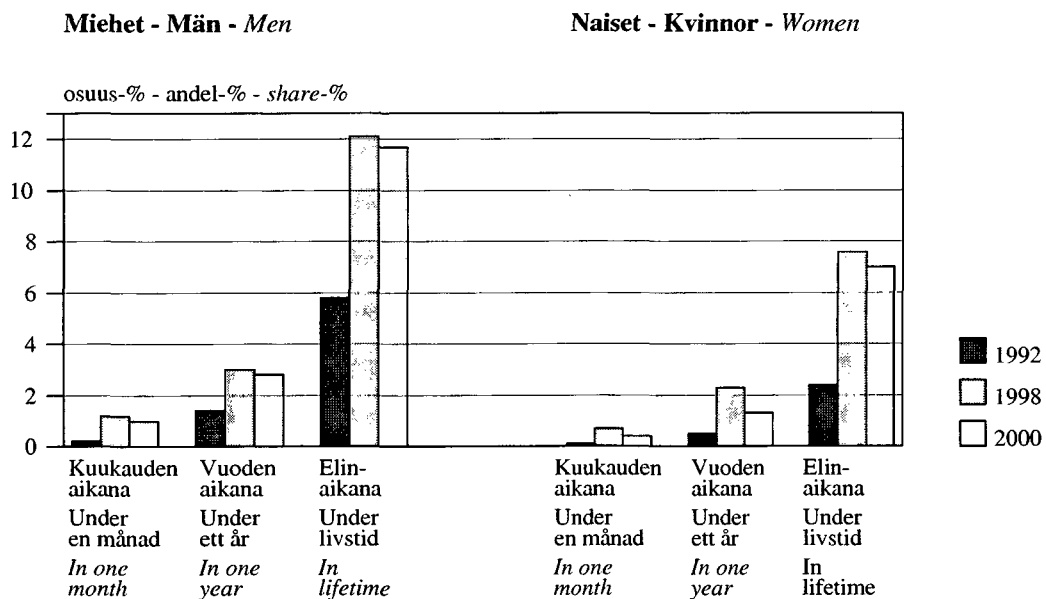
Lähde: Källa: Source: Stakes, KTL, Poliisi-Polisen-Police, Jyväskylän Yliopisto-Jyväskylä Universitet-Jyväskylä University.

29. Kannabiksen kokeilu tai käyttö eräissä EU-maissa
Experimentering med eller användning av cannabis i några EU-länder
Experimental or habitual use of cannabis in some EU-countries

Ikä - Ålder - Age	15-16 vuotiaat 15-16 år 15-16-year-olds	Aikuisväestö Vuxenfolkning Adults
	%	%
Iso-Britannia-Storbritannien-Great Britain	(-97) 37.5	(-98) 25.0
Irlanti-Rep.Irland-Ireland	(-95) 37.0	
Alankomaat-Holland-The Netherlands	(-96) 31.1	
Espanja-Spanien-Spain	(-98) 28.0	(-97) 22.2
Belgia-Belgien-Belgium	(-98) 23.7	(-94) 5.8
Ranska-Frankrike-France	(-97) 23.0	(-95) 16.0
Italia-Italien-Italy	(-99) 19.0	
Luxemburg-Luxemburg-Luxembourg	(-98) 18.5	
Tanska-Danmark-Denmark	(-99) 24.4	(-94) 31.3
Kreikka-Grekland-Greece	(-98) 10.2	
Itävalta-Österrike-Austria	(-94) 9.5	
Ruotsi-Sverige-Sweden	(-98) 7.2	(-98) 13.0
Suomi-Finland-Finland	(-99) 10.0	(-98) 9.7
Portugali-Portugal-Portugal	(-95) 3.8	
Saksa(länsi)-Tyskland(väst)-Germany(west)		(-97) 13.4
Saksa(itä)-Tyskland(öst)-Germany(east)		(-97) 4.2

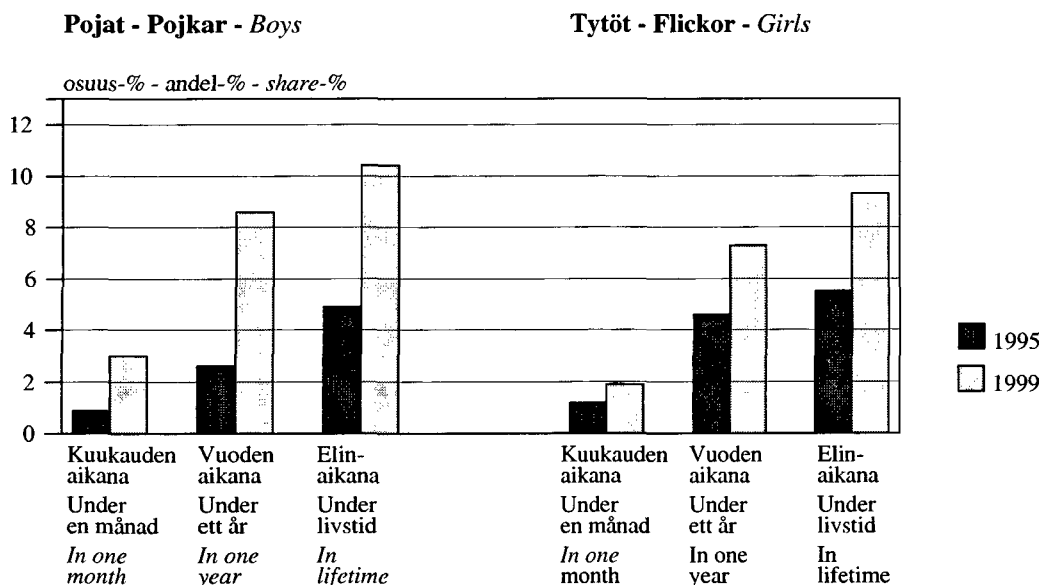
Lähde: - Källa: - Source: EMCDDA, 2000.

Kuvio 9. Kannabista kokeilleiden tai käyttäneiden aikuisten osuudet vuosina 1992, 1998 ja 2000
Diagram 9. Andel av vuxna som prövat på eller använt cannabis åren 1992, 1998 och 2000
Figure 9. Shares of adults who have experimented with or used cannabis in 1992, 1998 and 2000

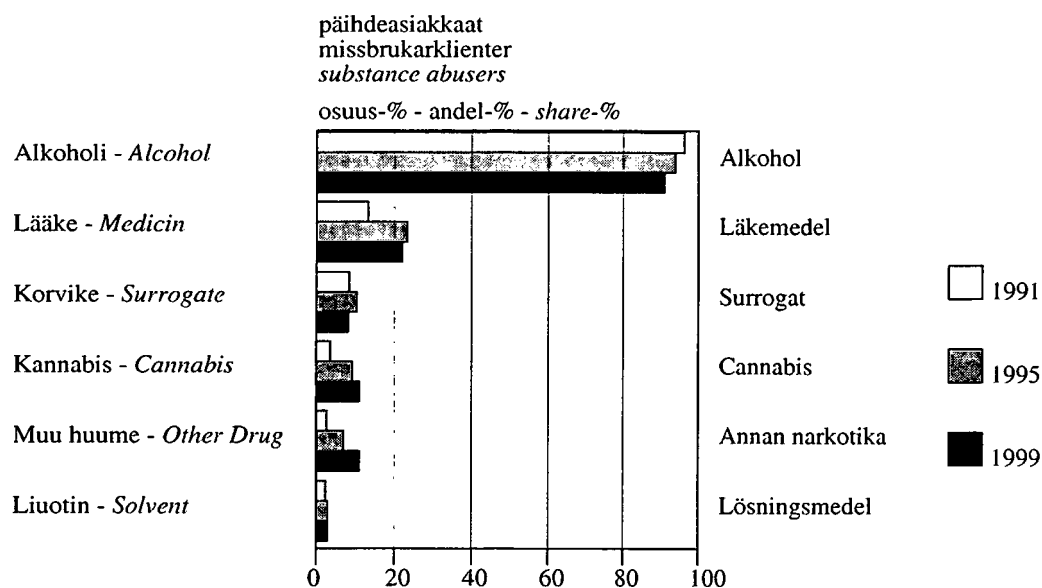
Lähde: Juomatapatutkimus 1992, Alkoholipoliittinen tutkimuslaitos, Huumeekysely 1998, Stakes, Juomatapatutkimus 2000, Stakes.
 Källa: Undersökningar om alkoholbruk 1992, Alkoholpolitiska forskningsinstitutet, Narkotikaenkäten 1998, Stakes, Undersökningar om alkoholbruk 2000, Stakes.
 Source: Drug Survey 1992, The Social Research Institute of Alcohol Studies, Drug Survey 1998, Stakes, Drinking habit studies 2000, Stakes.

Kuvio 10. Kannabista kokeilleiden tai käyttäneiden nuorten osuudet vuosina 1995 ja 1999
Diagram 10. Andel av ungdomarna som prövat på eller använt cannabis åren 1995 och 1999
Figure 10. Shares of young who have experimented with or used cannabis in 1995 and 1999

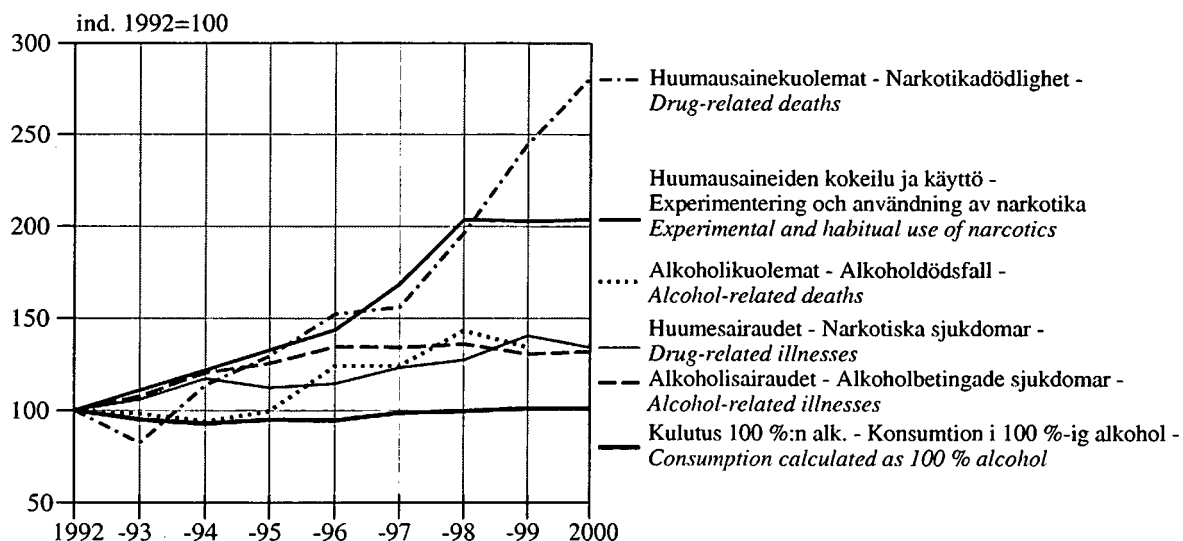
Lähde: - Källa: - Source: ESPAD, 1995, 1999, Stakes

Kuvio 11. Sosiaali- ja terveydenhuollon päihdeasiakkaat vuosina 1991, 1995 ja 1999
Diagram 11. Missbrukarklienter inom social- och hälsovården åren 1991, 1995 och 1999
 Figure 11. Substance abusers in social and health services in 1991, 1995 and 1999

Lähde: Päihdetapauslaskennat 1991, 1995 ja 1999, Stakes. - Källa: Rusmedelsräkningar 1991, 1995 och 1999, Stakes. -
 Source: Census of intoxicant-related cases in 1991, 1995 and 1999, Stakes.

Kuvio 12. Alkoholi ja huumeet, kokeilu-, käyttö- ja haittaindeksijä
Diagram 12. Alkohol och narkotika, index för experiment, användning och skador
 Figure 12. Experimenting, use and harm indices for alcohol and drugs

30. Henkilövahinkoihin johtaneet alkoholitapaukset tieliikenneonnettomuuksissa vuosina 1996-2000
Alkoholfall i vägtrafikolyckor med personskada åren 1996-2000
Alcohol-related cases involving personal injury in road traffic accidents in 1996-2000

	1996	1997	1998	1999	2000	
	Lukumäärä - Antal - Number					
Kuolemaan johtaneet - <i>Fatal</i>	89	95	97	102	87	Med dödlig utgång
Loukkaantumiseen johtaneet - <i>With other bodily injuries</i>	910	888	921	892	884	Med annan personskada
Yhteensä-Total	999	983	1018	994	971	Summa
	Osuus-% - Andel-% - Share-%					
Osuus kaikista - <i>Percentage of all</i>						Andel av alla
-kuolemaan johtaneista - <i>fatal cases</i>	25.1	24.3	26.4	26.1	24.6	-med dödlig utgång
-loukkaantumiseen johtaneista - <i>cases with other bodily injuries</i>	13.2	13.5	14.1	13.5	14.1	-med annan personskada
Yhteensä-Total	13.7	14.1	14.7	14.2	14.6	Summa

Alkoholin vaikutuksen alaiset moottorikäyttöisten ajoneuvojen kuljettajat ikäryhmittäin
 Förare av motorfordon under påverkan av alkohol, enligt åldersgrupp
Motor vehicle drivers under the influence of alcohol by age group

Ikäryhmä-Age group	1996	1997	1998	1999	2000	Åldersgrupp
-17	75	72	69	53	59	-17
18-24	206	210	225	223	230	18-24
25-34	174	180	161	176	170	25-34
35-54	192	223	222	226	215	35-54
55-	37	35	50	51	54	55-
Yhteensä-Total	684	720	727	729	728	Summa
Miehet - <i>Males</i>	638	655	659	649	664	Män
Naiset - <i>Females</i>	46	65	68	80	64	Kvinnor

Lähde: SVT Liikenne ja matkailu 2001:13. - Källa: FOS Transport och turism. - Source: OSF Transport and Tourism.

31. Liikennejuopumustapaukset vuosina 1996-2000
Fall av trafiknykterhetsbrott åren 1996-2000
Cases of road temperance offences in 1996-2000

Vuosi - År
Year

Rattijuopumus - Rattfylleri
- Drunken driving

	Rattijuopumus ja huu- maantuneena ajaminen Rattfylleri och körning under påverkan av rusmedel <i>Driving while under the influence of alcohol or narcotics</i>	Törkeä rattijuopumus Grovt rattfylleri <i>Gross drunken driving</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	Tuhatta 18 vuotta täyttäneitä kohti Per 1 000 invånare 18 år och däröver <i>Per 1,000 inhabitant aged 18 years or more</i>	100 000 moottori- ajoneuvoa kohti ²⁾ Per 100 000 motorfordon ²⁾ <i>Per 100,000 motor- vehicles ²⁾</i>
1996	7 634	13 410	21 044	5.3	917
1997	7 937	13 722	21 659	5.4	937
1998	8 497	13 353	21 850	5.5	910
1999	9 123	12 817	21 940	5.4	883
2000	9 400	13 383	22 783	5.6	891

Maakuntä
Landskap
Province

Rattijuopumus
Rattfylleri
Drunken driving

Tuhatta 18 vuotta
täyttäneitä kohti
Per 1 000 invånare
18 år och däröver
*Per 1,000 inhabitant
aged 18 years or more*

100 000 moottori-
ajoneuvoa kohti ²⁾
Per 100 000
motorfordon ²⁾
*Per 100,000 motor
vehicles ²⁾*

	V.1999	V.2000	V.1999	V.2000	V.1999	V.2000
Uusimaa	4 431	4 594	4.4	4.5	784	783
Itä-Uusimaa	345	386	5.1	5.7	735	793
Varsinais-Suomi	1 896	1 949	5.4	5.5	823	821
Satakunta	920	979	4.9	5.2	721	752
Kanta-Häme	799	827	6.2	6.4	937	945
Pirkanmaa	1 669	1 683	4.7	4.7	768	750
Päijät-Häme	924	1 060	5.9	6.8	1 004	1 123
Kymenlaakso	918	994	6.1	6.6	992	1 043
Etelä-Karjala	746	789	6.8	7.2	1 080	1 114
Etelä-Savo	875	963	6.5	7.2	1 090	1 177
Pohjois-Savo	1 345	1 320	6.8	6.7	1 178	1 129
Pohjois-Karjala	810	865	6.0	6.5	978	1 017
Keski-Suomi	1 242	1 262	6.1	6.2	1 011	998
Etelä-Pohjanmaa	889	906	5.9	6.0	825	821
Pohjanmaa	538	514	4.0	3.8	560	523
Keski-Pohjanmaa	273	285	5.1	5.3	757	775
Pohjois-Pohjanmaa	1 691	1 717	6.3	6.4	1 020	998
Kainuu	439	459	6.2	6.6	1 031	1 061
Lappi	1 100	1 115	7.4	7.5	1 202	1 199
Ahvenanmaa	90	93	4.5	4.6	522	530
Koko maa	21 940	22 760	5.4	5.6	883	890

¹⁾ Ajajan moottoriajoneuvoa kuljettaessaan suorittamat rikkomukset.- Förseelser begångna av föraren vid körandet av motorfordon.- *Offences committed by the driver while driving the motor vehicle.* ²⁾ Autot ja moottoripyörät.- Bilar och motorcyklar.- *Automobiles and motorcycles.*

³⁾ Pl. moottorittomalla ajoneuvolla. - Excl. motorlöst fordon. - *Excl. motorless vehicles.*

Lähde: SVT Oikeus 2000:5. - Källa: FOS Rättsväsen. - *Source: OSF Justice.*

Muut liikennejuopumusrikokset - Övriga trafikbrott
- Other offences in traffic

Muu liikennejuopumus
Annat trafikfylleri
Other traffic offences
while intoxicated

Kulkuneuvon
luovuttaminen
juopuneelle
Överlämnande av
fortskaffnings-
medel till berusad
Relinquishing
a vehicle to
a drunken person

Yhteensä
Summa
Total

**Liikennejuopumus-
tapaukset yhteensä**
Trafikfylleri-
brott, summa
Offences of drunken
driving, total

Moottorittomalla
ajoneuvolla
Med motorlöst fordon
By motorless vehicles

Vuosi
År
Year

658	2 320	2 978	24 022	220	1996
712	2 266	2 978	24 637	194	1997
531	2 110	2 641	24 491	182	1998
589	1 971	2 560	24 500	193	1999
412	2 082	2 494	25 277	165	2000

Muut liikenne-
juopumusrikokset
Övriga trafik-
fylleribrott
Other offences of
drunken driving

Liikennejuopumus-
rikokset yhteensä
Trafikfylleri-
brott, summa
Offences of drunken
driving, total

Maakunta
Landskap
Province

V.1999	V.2000	V.1999	V.2000	
454	412	4 885	5 006	Nyland
53	73	398	459	Östra Nyland
212	169	2 108	2 118	Egentliga Finland
85	105	1 005	1 084	Satakunta
68	99	867	926	Tavastland
165	169	1 834	1 852	Birkaland
123	129	1 047	1 189	Päijät-Häme
109	113	1 027	1 107	Kymmenedalen
104	98	850	887	Södra Karelen
150	124	1 025	1 087	Södra Savolax
167	183	1 512	1 503	Norra Savolax
100	121	910	986	Norra Karelen
197	180	1 439	1 442	Mellersta Finland
80	93	969	999	Södra Österbotten
83	73	621	587	Vasa kustregion
25	32	298	317	Mellersta Österbotten
194	229	1 885	1 946	Norra Österbotten
69	76	508	535	Kajanaland
111	127	1 211	1 242	Lappland
11	14	101	107	Åland
2 560	2 619	24 500	25 379	Hela landet

32. Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet vuonna 2000
I vägtrafikolyckorna dödade och skadade, alkoholfall år 2000

Persons killed or injured in accidents under the influence of alcohol in 2000

Juopunut osallinen <i>Drunken road user</i>	Kuolleet-Dödade-Killed			Loukkaantuneet-Skadade-Injured			Den berusade delaktiga
	Juopunut itse Den berusade själv <i>Drunken person himsself/ herself</i>	Muu tiellä liikkuja Annan, som rört sig på väg <i>Other road user</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	Juopunut itse Den berusade själv <i>Drunken person himsself/ herself</i>	Muu tiellä liikkuja Annan, som rört sig på väg <i>Other road user</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	
Henkilöauton kuljettaja <i>- Driver of passenger car</i>	42	18	60	418	407	825	Personbils förare
Muun moottoriajoneuvon kuljettaja <i>- Driver of other motor vehicle</i>	7	2	9	91	43	134	Förare av annat motorfordon
Polkupyöräilijä - <i>Cyclist</i>	13	0	13	94	9	103	Cyklist
Muun ajoneuvon kuljettaja <i>- Driver of other vehicle</i>	2	0	2	2	9	11	Förare av annat fordon
Jalankulkija - <i>Pedestrian</i>	10	0	10	123	8	131	Fotgängare
Yhteensä - Total	74	20	94	728	476	1204	Summa

Maakunta- <i>Province</i>	Onnettomuudet Olyckorna <i>Accidents</i>	Kuolleet Dödade <i>Killed</i>	Loukkaantuneet Skadade <i>Injured</i>	Landskap
Koko maa- Whole country	971	94	1 191	
Uusimaa	189	7	228	Nyland
Itä-Uusimaa	19	1	29	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	114	12	138	Egentliga Finland
Satakunta	57	9	78	Satakunta
Kanta Häme	22	3	23	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	60	3	71	Birkaland
Päijät-Häme	46	5	52	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	50	4	60	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	23	2	28	Södra Karelen
Etelä-Savo	42	5	56	Södra Savolax
Pohjois-Savo	47	9	57	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	34	5	45	Norra Karelen
Keski-Suomi	49	6	57	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	43	5	49	Södra Österbotten
Pohjanmaa	36	3	44	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	13	2	11	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	62	5	79	Norra Österbotten
Kainuu	16	1	24	Kajanaland
Lappi	43	6	56	Lappland
Ahvenanmaa	6	1	6	Åland

Lähde: SVT Liikenne ja matkailu 2000:13. - Källa: FOS Transport och turism. - Source: OSF Transport and Tourism.

33. Päähtyneiden säilöönotot maakunnittain vuosina 1999-2000
Omhändertagandena av berusade, efter landskap, åren 1999-2000
Number of cases taken in custody for drunkenness, by province, in 1999-2000

Maakunta <i>Province</i>	1999	2000	100 000 asukasta kohti - Per 100 000 invånare - Per 100,000 inhabitant		Landskap
			1999	2000	
Koko maa- <i>Whole country</i>	94 134	96 944	1 820	1 871	Hela landet
Uusimaa	27 493	27 259	2 130	2 089	Nyland
Itä-Uusimaa	1 480	1 344	1 661	1 500	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	5 958	6 079	1 337	1 360	Egentliga Finland
Satakunta	3 585	3 673	1 498	1 545	Satakunta
Kanta-Häme	3 242	3 436	1 963	2 079	Tavastland
Pirkanmaa	6 543	6 795	1 464	1 511	Birkaland
Päijät-Häme	4 312	4 380	2 185	2 219	Päijät-Häme
Kymenlaakso	3 009	2 773	1 595	1 479	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	2 264	2 503	1 648	1 825	Södra Karelen
Etelä-Savo	3 389	4 016	2 008	2 399	Södra Savolax
Pohjois-Savo	6 526	7 304	2 571	2 897	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	4 266	4 227	2 472	2 463	Norra Karelen
Keski-Suomi	5 430	5 737	2 084	2 197	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2 080	2 209	1 057	1 129	Södra Österbotten
Pohjanmaa	1 197	1 196	690	690	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	1 154	1 101	1 611	1 544	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	5 919	6 086	1 633	1 666	Norra Österbotten
Kainuu	1 837	1 879	2 017	2 093	Kajanaland
Lappi	4 019	4 476	2 068	2 334	Lappland
Ahvenanmaa	431	447	1 677	1 734	Åland

Lähde: SVT Oikeus 2001:6. - Källa: FOS Rättsväsen. - Source: OSF Justice.

34. Väkivaltarikollisuus vuosina 1996-2000
Våldsbrott åren 1996-2000
Violent crimes in 1996-2000

Rikos- <i>Offence</i>	1996	1997	1998	1999	2000	Brott
Tappo- <i>Manslaughter</i>	123	109	92	103	108	Dråp
Murha- <i>Murder</i>	36	33	21	39	38	Mord
Tapon tai murhan yritys- <i>Attempted manslaughter or murder</i>	331	324	306	284	333	Försök till dråp eller mord
Pahoinpitely- <i>Assault and battery</i>	17 897	17 088	17 239	17 428	18 424	Misshandel
Törkeä pahoinpitely- <i>Aggravated assault and battery</i>	1 926	1 852	1 805	1 805	1 972	Grov misshandel
Lievä pahoinpitely- <i>Petty assault and battery</i>	4 719	5 907	6 616	6 990	7 424	Lindrig misshandel
Yhteensä-<i>Total</i>	25 032	25 313	26 079	26 649	28 299	Summa

100 000 asukasta kohti - Per 100 000 invånare - *Per 100,000 inhabitant*

Tappo- <i>Manslaughter</i>	2.4	2.1	1.8	2.0	2.1	Dråp
Murha- <i>Murder</i>	0.7	0.6	0.4	0.8	0.7	Mord
Tapon tai murhan yritys- <i>Attempted manslaughter or murder</i>	6.4	6.3	5.9	5.5	6.4	Försök till dråp eller mord
Pahoinpitely- <i>Assault and battery</i>	348.7	332.0	334.1	337.0	355.6	Misshandel
Törkeä pahoinpitely- <i>Aggravated assault and battery</i>	37.5	36.0	35.0	34.9	38.1	Grov misshandel
Lievä pahoinpitely- <i>Petty assault and battery</i>	91.9	114.8	128.2	135.2	143.3	Lindrig misshandel
Yhteensä-<i>Total</i>	487.7	491.8	505.4	515.3	546.2	Summa

35. Huumausainerikollisuus vuosina 1980 - 2000
Narkotikabrottslighet åren 1980 - 2000
Drug-related criminality in 1980 - 2000

Vuosi År Year	Huumausaine- rikoksista epäilty Misstänkt för narkotikabrott <i>Suspects of nar- cotics offences</i>	Huumausaine- tuomio päärikoksena Narkotikadom som främsta brott <i>Sentences for narco- tics offence as principal offence</i>	Tuomiot, joissa vähintään yksi syyksi luettu huumausainerikos Domar där minst en anklagelse har varit ett narkotikabrott <i>Sentences incl. at least one narcotics offence</i>	Huumerikos pää- rikoksena istuvien vankien %-osuus vankilalaskennassa Andel-% fångar dömda för narkotikabrott som främsta brott i fängelseräkningen <i>Percentage of prisoners serving sentences primarily for drug offences according to prison census</i>
1980	487	483	524	-
1981	380	386	418	-
1982	760	679	755	-
1983	905	852	973	-
1984	1 178	954	1 080	-
1985	1 159	1 042	1 195	-
1986	1 194	965	1 164	2.2
1987	1 203	1 068	1 246	2.1
1988	1 024	1 040	1 264	2.1
1989	741	777	1 041	2.8
1990	1 346	768	1 094	3.4
1991	1 969	1 004	1 493	2.9
1992	2 399	1 466	2 040	3.6
1993	3 063	1 624	2 360	5.1
1994	3 175	1 733	2 580	6.3
1995	3 944	2 354	3 252	7.7
1996	6 059	2 877	3 829	10.7
1997	7 015	3 082	4 161	13.5
1998	8 280	3 985	4 840	15.6
1999	9 287	4 551	5 524	15.2
2000	10 771	5 812	6 789	18.0

Lähde: Tilastokeskus. Keskusrikospoliisi. - Källa: Statistikcentralen. Centralkriminalpolisens.
 - Source: Statistics Finland. Central Criminal Investigation Police.

36. Takavarikoidut huumausaineet, kg, vuosina 1983-2000
Narkotikabeslag, kg, åren 1983-2000
Drug seizures, kg, in 1983-2000

Vuosi År Year	Hasis Hasch Hashish	Marihuana Marihuana Marihuana	Amfetamiini Amfetamin Amphetamine	Kokaiini Kokain Cocaine	Heroini Heroin Heroin	Khat Khat Khat	LSD (kpl) LSD (stycken) LSD (number of pills)	Ekstaasi (kpl) Ecstasy (stycken) Ecstasy (number of pills)
1983-1988	14.40	1.60	1.40	0.00	0.20	-	4	-
1989	164.30	2.50	1.10	10.80	2.00	-	9	-
1990	71.20	0.60	1.40	0.00	0.00	-	39	-
1991	101.30	6.00	5.30	38.10	0.70	39.40	27	-
1992	43.90	3.70	11.60	0.10	1.90	12.60	337	18
1993	117.10	1.20	18.70	0.00	0.70	23.90	29	-
1994	64.30	4.40	9.10	0.00	1.60	88.20	2541	-
1995	146.67	4.27	19.54	0.04	16.12	68.11	500	3750
1996	99.44	3.50	22.41	0.07	6.45	264.46	41	1011
1997	197.66	12.15	22.20	0.12	2.40	249.01	323	3062
1998	160.97	8.01	24.78	1.99	1.97	103.94	301	3320
1999	492.32	18.17	71.26	1.70	2.28	374.09	50	17665
2000	196.54	13.83	79.57	38.58	6.03	348.42	2355	87393

Lähde: Keskusrikospoliisi. - Källa: Centralkriminalpolisens. - Source: Finnish National Bureau of Investigation.

37. Tullin takavarikoiman alkoholin ja pirtun (litraa) määrä vuosina 1995-2000
Tullbeslagen av alkohol- och sprit (liter) åren 1995-2000
Alcohol and spirit seizures by Customs (litres) in 1995-2000

Vuosi År Year	Alkoholijuomat Alkoholdrycker Alcoholic beverages	Pirtu Sprit Spirit	Yhteensä Summa Total
	litraa - liter - litres		
1995	83 000	100 000	183 000
1996	41 620	43 895	85 515
1997	41 927	694 820	736 747
1998	29 783	51 259	81 042
1999	39 725	72 171	111 896
2000	27 299	95 211	122 510

Lähde: Tullihallitus. - Källa: Tullstyrelsen. - Source: National Board of Customs.

38. Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset vuosina 1996-2000
Brott mot alkohollagstiftningen åren 1996-2000
Offences against the Alcohol Act in 1996-2000

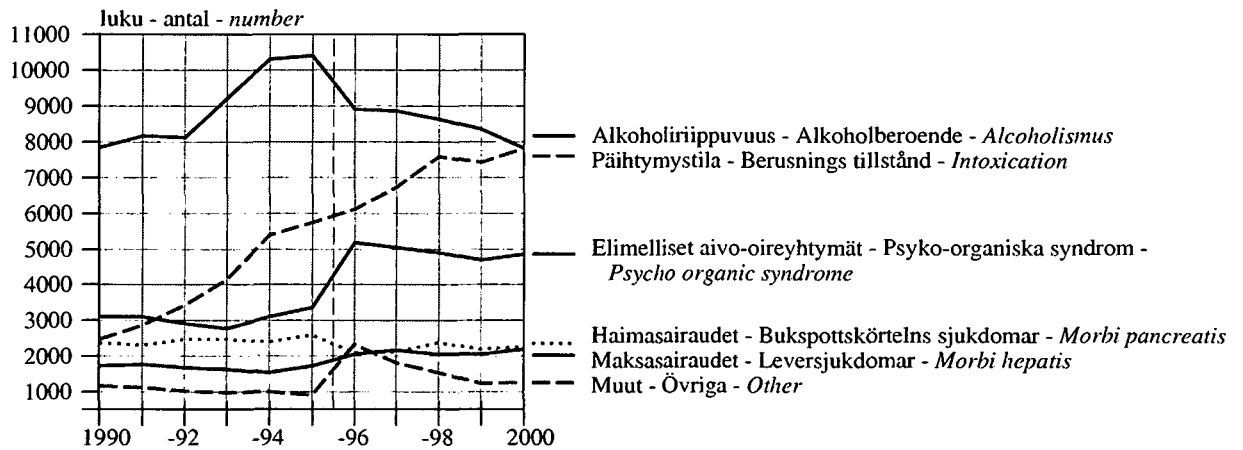
Rikos-Offence	1996	1997	1998	1999	2000	Brott
Alkoholipitoisen aineen luvaton- <i>Illicit</i> valmistus- <i>distillation of alcohol</i>	336	299	279	243	167	Olovlig tillverkning av alk.haltigt ämne
välttäminen- <i>traffic in alcohol</i>	645	458	443	619	688	förmedling
maahantuonti- <i>import</i>	2023	2686	2188	2317	2559	införsel
hallussapito ja kuljetus- <i>possession</i> <i>and transport</i>	2609	2484	2568	3298	2938	innehav och transport
Alkoholipitoisen aineen nauttiminen yleisellä paikalla- <i>Drinking of an</i> <i>alcoholic substance in a public place</i>	0	0	0	0	0	Intagande av alkoholhaltigt ämne på allmän plats
Muut alkoholilakirikokset- <i>Other offences</i> <i>against the Alcohol Act</i>	239	191	192	202	209	Övriga brott mot alkohollagen
Yhteensä-Total	5852	6118	5670	6679	6561	Summa

Tapahutumakertoja - Antal tillfälle - *Number of events*

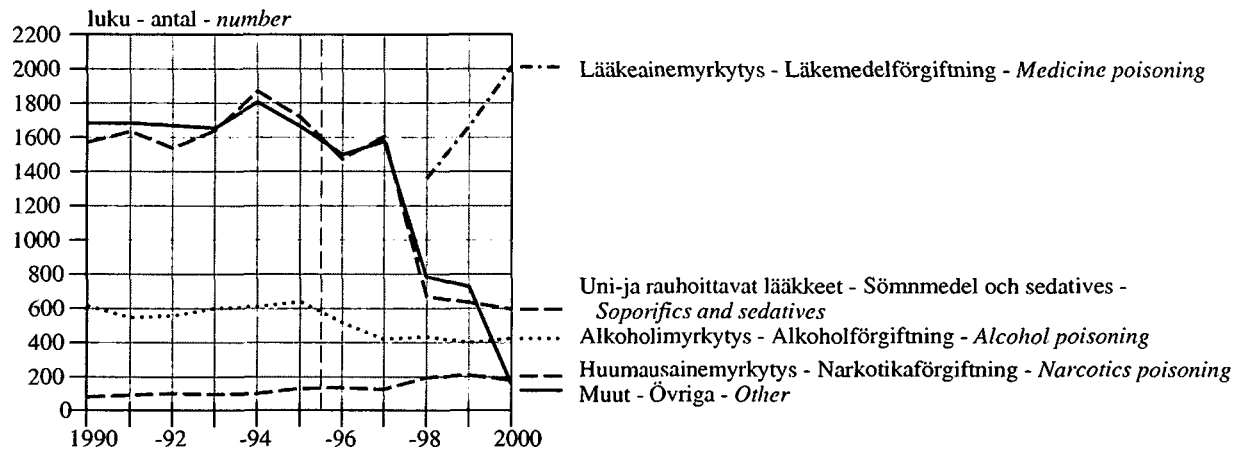
Alkoholipitoisen aineen luvaton- <i>Illicit</i> valmistus- <i>distillation of alcohol</i>	1228	903	788	2419	488	Olovlig tillverkning av alk.haltigt ämne
välttäminen- <i>traffic in alcohol</i>	19963	3049	3429	5213	4208	förmedling
maahantuonti- <i>import</i>	2190	2704	2188	2432	2572	införsel
hallussapito ja kuljetus- <i>possession</i> <i>and transport</i>	3255	2829	2903	13537	3457	innehav och transport
Alkoholipitoisen aineen nauttiminen yleisellä paikalla- <i>Drinking of an</i> <i>alcoholic substance in a public place</i>	0	0	0	0	0	Intagande av alkoholhaltigt ämne på allmän plats
Muut alkoholilakirikokset- <i>Other offences</i> <i>against the Alcohol Act</i>	429	257	208	247	517	Övriga brott mot alkohollagen
Yhteensä-Total	27065	9742	9516	23848	11242	Summa

Kuvio 13. Hoitojaksot sairaaloiden vuodeosastoilla
Diagram 13. Vårdperioderna i sjukhusens bäddavdelningar
 Figure 13. Hospital inpatient care periods

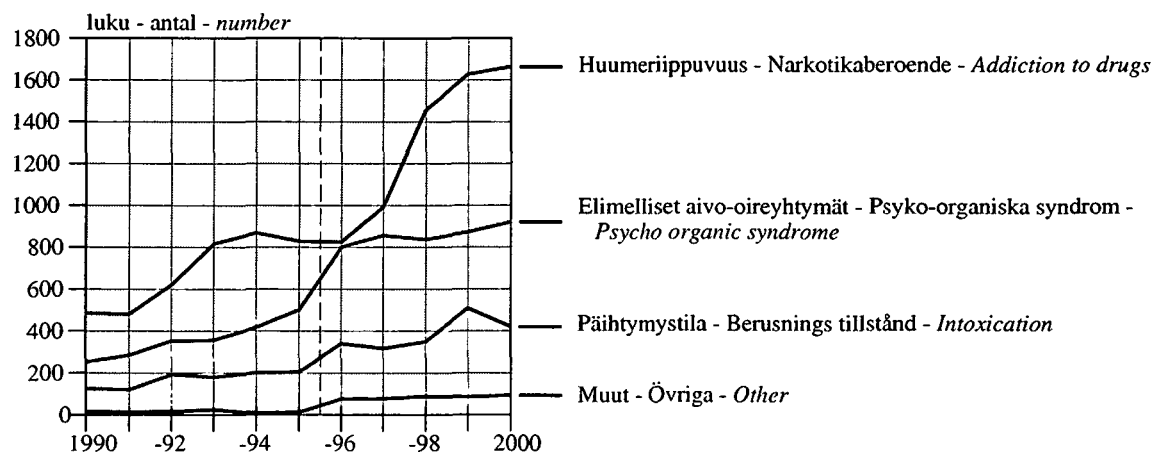
Alkoholisairaudet - Alkoholbetingade sjukdomar - Alcohol-related illnesses
 päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnosis

Myrkytykset - Förgifningar - Poisonings
 päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnosis

Huumesairaudet - Narkotiska sjukdomar - Drug-related illnesses
 päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnosis

Vuonna 1996 tautiluokituksen muutos. - Revirerade klassifikation av sjukdomar 1996. - The revised classification of Diseases 1996.

**39. Päihdesairauksien hoitajaksot ikäryhmittäin vuonna 2000.
Rusmedelssjukdomar, vårdfall enligt åldersgrupp år 2000.
Intoxicant-related illnesses, hospital care periods by age group in 2000.**

Ikäryhmä- Åldersgrupp- Age group	Alkoholi Alkohol Alcohol		Huumausaineet Narkotika Drugs		Lääkeaineet Läkemedel Medicin		Muut Övriga Other		Yhteensä Summa Total
	lkm antal number	osuus-% andel-% share-%	lkm antal number	osuus-% andel-% share-%	lkm antal number	osuus-% andel-% share-%	lkm antal number	osuus-% andel-% share-%	osuus-% andel-% share-%
Päädiagnoosi - Huvuddiagnos - Primary diagnosis									
- 15	315	1.2	12	0.7	68	2.9	170	8.5	1.7
15 - 19	322	1.2	287	16.8	220	9.4	126	6.3	2.9
20 - 24	462	1.7	499	29.3	328	14.1	191	9.5	4.5
25 - 34	2 469	9.3	577	33.8	610	26.1	361	18.0	12.3
35 - 44	6 627	24.9	219	12.8	528	22.6	514	25.6	24.2
45 - 54	9 341	35.1	52	3.0	328	14.1	383	19.1	30.9
55 - 64	4 531	17.0	17	1.0	100	4.3	124	6.2	14.6
65 -	2 546	9.6	42	2.5	152	6.5	139	6.9	8.8
Kaikki - Total	26 613	100.0	1 705	100.0	2 334	100.0	2 008	100.0	100.0

Lähde: Hoitoilmoitusrekisteri HILMO. - Källa: Vårданmälningsregister HILMO. - Source: Care register HILMO. Stakes.

**40. HIV-tartunnat sekä suonensisäisen huumeiden käytön välityksellä saatujen tartuntojen osuus vuosina 1996-2000
HIV-smittade och andel av smittade via intravenöst narkotikabruk åren 1996-2000
HIV-notifications and proportion of intravenous drug use transmission in 1996-2000**

	Ilmoitettuja HIV-tartuntoja HIV-anmälningar HIV-notifications	Suonensisäinen huumeiden käyttö tartuntatapana Intravenöst narkotikabruk som smittovägen Intravenous drug use as source of infection
	Lkm-Antal-Number	Osuus-% - Andel-% - Share-%
1996	69	1
1997	71	0
1998	81	24
1999	143	58
2000	144	37

Lähde: Kansanterveyslaitos.-Källa: Folkhälsoinstitutet.-Source: National Public Health Institute.

41. Alkoholisairauksien hoitajaksot vuosina 1991-2000
Alkoholbetingade sjukdomar, vårdfall åren 1991-2000
Alcohol-related illnesses, hospital care periods in 1991-2000

Vuosi År Year	Alkoholi- riippuvuus Alkohol- beroende <i>Alcoholismus</i>	Alkoholin aiheut- tavat elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymis- häiriöt Alkoholför- orsakade psyko- organiska syndrom <i>Alcohol psychos</i>	Alkoholimyrkytys Alkohol- förgiftning <i>Alcohol poisoning</i>	Alkoholin aiheut- tavat maksa- sairaudet Alkoholför- orsakade leversjukdomar <i>Morbi hepatis ex usu alcoholica</i>	Alkoholin aiheut- tava kardiomyo- patia Alkoholför- orsakade kardiomyopati <i>Cardiomyopathia ex usu alcoholica</i>	Alkoholin aiheut- tavat haima- sairaudet Alkoholför- orsakade bukspottskörtelns sjukdomar <i>Morbi pancreatis ex usu alcoholica</i>
---------------------	--	--	---	---	---	--

Alkoholisairaus pääsairautena - Alkoholsjukdom som huvuddiagnos - *An alcohol-related illness as the primary illness*

ICD-9	(303)	(291)	(980)	(5710A-5713X)	(4255A)	(5770D-F,5771C-D)
ICD-10	(F10.2)	(F10.3-.9)	(T51)	(K70)	(I42.6)	(K86.0)
1991	8 158	3 100	544	1 765	46	2 304
1992	8 122	2 916	553	1 677	73	2 461
1993	9 214	2 772	600	1 631	48	2 462
1994	10 309	3 106	608	1 548	55	2 408
1995	10 402	3 365	636	1 731	76	2 584
1996	8 908	5 176	516	2 047	87	2 096
1997	8 860	5 037	420	2 162	57	2 131
1998	8 623	4 893	435	2 048	70	2 382
1999	8 354	4 678	397	2 043	74	2 189
2000	7 811	4 861	421	2 182	46	2 268

Alkoholisairaus pää- tai sivusairautena - Alkoholsjukdom som huvud- eller bidragande diagnos -
An alcohol-related illness as the primary or secondary illness

ICD-9	(303)	(291)	(980)	(5710A-5713X)	(4255A)	(5770D-F,5771C-D)
ICD-10	(F10.2)	(F10.3-.9)	(T51)	(K70)	(I42.6)	(K86.0)
1991	11 705	3 424	642	2 517	104	2 452
1992	11 834	3 241	640	2 422	142	2 588
1993	13 326	3 068	683	2 282	101	2 596
1994	14 949	3 393	676	2 174	103	2 544
1995	15 182	3 664	723	2 348	118	2 733
1996	12 291	5 760	595	2 584	131	2 203
1997	12 301	5 672	462	2 675	92	2 224
1998	12 374	5 499	469	2 668	102	2 480
1999	11 879	5 277	430	2 587	107	2 297
2000	11 949	5 534	470	2 867	89	2 386

Vuonna 1996 tautiluokituksen muutos. - Revirerade klassifikation av sjukdomar 1996. - *The revised classification of Diseases 1996.*
Lähde: Hoitoilmoitusrekisteri HILMO. - Källa: Vårdnamningsregister HILMO. - *Source: Care register HILMO.* Stakes.

Alkoholin aiheut- tama mahakatarri Alkoholför- orsakade gastrit <i>Gastris ex usu alcoholica</i>	Alkoholi- päähtymystila Alkohol- berusnings- tillstånd <i>Alcohol-related state of intoxication</i>	Äidin alkoholin- käytön vaikutus sikiöön Effekt av moderns alkoholbruk på fostret <i>Foetal effects from alcohol use during pregnancy</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkohol- betingade sjukdomar <i>Other alcohol- related illnesses</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	100 000 asukasta kohden Per 100 000 invånare <i>Per 100,000 inhabitant</i>	Vuosi År Year
(5353A)	(3050A)	(7607A,6484A)	(2650A,3575A,5307, 6484A,7607A)			
(K29.2)	(F10.0-.1)	(O35.4,Q86.0, P04.3)	(O35.4,Q86.0,P04.3,E24.4, E52,G31.2,G62.1,G72.1, Z50.2,Z71.4,Z72.1)			
602	2 877	69	411	19 876	397.6	1991
486	3 432	47	416	20 183	401.3	1992
470	4 158	47	404	21 806	429.4	1993
488	5 379	53	402	24 356	477.7	1994
380	5 737	37	412	25 360	495.6	1995
441	6 115	58	1 735	27 179	529.6	1996
384	6 717	48	1 319	27 135	527.2	1997
315	7 583	43	1 099	27 491	532.8	1998
246	7 411	61	862	26 315	508.9	1999
189	7 807	51	977	26 613	513.7	2000
(5353A)	(3050A)	(7607A,6484A)	(2650A,3575A,5307, 6484A,7607A)			
(K29.2)	(F10.0-.1)	(O35.4,Q86.0, P04.3)	(O35.4,Q86.0,P04.3,E24.4, E52,G31.2,G62.1,G72.1, Z50.2,Z71.4,Z72.1)			
636	3 889	107	578	26 054	521.2	1991
523	4 466	73	571	26 500	526.9	1992
499	5 291	89	516	28 451	560.3	1993
521	6 728	92	527	31 707	621.9	1994
406	7 164	66	526	32 930	643.6	1995
468	7 750	89	2 121	33 992	662.3	1996
402	8 370	74	1 617	33 889	658.4	1997
343	9 531	74	1 553	34 961	677.6	1998
278	9 410	88	1 162	33 515	648.1	1999
216	10 065	96	1 264	34 936	674.3	2000

42. Huumesairauksien hoitojaksot vuosina 1991-2000
Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdfall åren 1991-2000
Drug-related illnesses, hospital care periods in 1991-2000

Vuosi År Year	Päihtymystilat Berusnings- tillstånd <i>Intoxication</i>	Huumeiden aiheut- tamattomat elimelliset aivo-oireyhtymät Narkotikaförsakade psyko-organiska syndrom <i>Drug-psychosis</i>	Huumeriippuvuus Narkotikaberoende - <i>Addiction to drugs</i>		Muut Övriga <i>Other</i>
			Huumaussaineet Narkotika <i>Narcotic</i>	Uni- ja rauhoittavat lääkkeet Sömnmedel och sedativa <i>Soporifics and sedatives</i>	
ICD-9	(3052A - 3059X)	(292)	(3040A, 3042A-3045A)	(3041A)	(3046A, 3049X)
ICD-10	(F11.0-1 - F16.0-1, F18.0-1, F19.0-1)	(F11.3-9 - F16.3-9, F18.3-9, F19.3-9)	(F11.2 - F12.2, F14.2 - F16.2)	(F13.2)	(F18.2, F19.2)

Huumesairaus pääsairautena - Narkotikabetingade sjukdom som huvuddiagnos - *An Drug-related illness as the primary illness*

1991	123	286	84	180	219
1992	195	353	174	245	204
1993	180	359	252	293	273
1994	203	416	307	301	260
1995	206	501	285	271	273
1996	342	802	291	224	311
1997	318	857	383	207	404
1998	350	838	560	282	614
1999	508	873	721	283	626
2000	422	923	906	241	519

Huumesairaus pää- tai sivusairautena - Narkotikabetingadesjukdom som huvud- eller bidragande diagnos -
A Drug-related illness as the primary or secondary illness

1991	221	359	175	540	425
1992	310	469	295	638	460
1993	300	447	391	689	557
1994	361	497	477	805	582
1995	347	598	572	840	569
1996	622	1 092	459	679	525
1997	597	1 067	529	559	719
1998	648	1 016	714	753	1 035
1999	854	1 046	937	711	1 087
2000	793	1 117	1 168	694	952

Vuonna 1996 tautiluokituksen muutos. - Revirerade klassifikation av sjukdomar 1996. - *The revised classification of Diseases 1996.*

¹⁾ Vuonna 1998 lääkeainemyrkytysten koodaus muuttui. - År 1998 förändrades förgiftningarkoder för läkemedel. -
In 1998 drug-related poisoning codes changed.

Lähde: Hoitoilmoitusrekisteri HILMO. - Källa: Vårdanmälningsregister HILMO. - *Source: Care register HILMO.* Stakes.

Myrkytykset Förgiftningar - Poisonings			Muut Övriga Other	Yhteensä Summa Total	Vuosi År Year
Huumausaineet Narkotika Narcotic	Uni- ja rauhoit- tavat lääkkeet Sömnmedel och sedativa Soporifics and sedatives	Muut Övriga Other			
(9650,9658X,9685A, 9696,9697,9701A)	(967,9694A-9695X)	(9651A-9657A,9659X) 9690A,9691A-9693X 9698X-9699X)	(7607X,6283A, 6483A,E940B)		
(T40.0-9,T43.6, T50.7)	(T42.3-4,T42.6-7)	(T39,T43.0-5, T43.8-9,T52)	(F55,R78.1-5,Z50.3, Z71.5,Z72.2,O35.5, P04.4,P96.1,X40-X42)		
90	1 635	1 683	14	4 314	1991
99	1 538	1 669	19	4 496	1992
94	1 642	1 653	25	4 771	1993
101	1 871	1 804	11	5 274	1994
128	1 717	1 664	13	5 058	1995
135	1 475	1 498	76	5 154	1996
126	1 604	1 577	78	5 554	1997
191	668	787 (1 360) ¹⁾	90	5 740	1998
209	633	734 (1 656)	84	6 327	1999
176	596	170 (2 008)	92	6 053	2000
104	1 873	1 942	260	5 899	1991
110	1 774	1 937	160	6 153	1992
101	1 874	1 896	213	6 468	1993
115	2 118	2 059	289	7 303	1994
141	1 911	1 909	221	7 108	1995
154	1 623	1 675	164	6 993	1996
147	1 728	1 753	177	7 276	1997
205	745	855 (1 432) ¹⁾	146	7 549	1998
224	680	758 (1 770)	146	8 213	1999
190	657	171 (2 144)	171	8 057	2000

43. Päihdehuollon erityispalvelut vuosina 1996-2000
Missbrukarvården åren 1996-2000
Welfare for substance abusers in 1996-2000

	1996	1997	1998	1999	2000	
A-Klinikat - A-Kliniker - A-Clinics						
Toimipisteitä - <i>Number of clinics</i>	69	70	72	72	75	Verksamhetsställen
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Customers during the year</i>	38 165	38 542	38 989	39 259	41 761	Klienter under året
Käyntikertoja - <i>Visits</i>	328 122	323 282	336 910	345 510	352 918	Besök
Nuorisoasemat - Ungdomsstationer - Center for young abusers						
Toimipisteitä - <i>Number of clinics</i>	7	7	7	9	12	Verksamhetsställen
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Customers during the year</i>	3 114	3 550	3 438	4 049	4 448	Klienter under året
Käyntikertoja - <i>Visits</i>	27 473	25 728	27 147	34 055	33 137	Besök

Lähde: A-klinikkasäätiö. - Källa: A-klinikstiftelsen. - Source: A-Clinic Foundation.

Asumispalvelut¹⁾ - Boendeservicen - Housing services

Hoitovuorokausia - <i>Bed-days</i>	593 338	548 336	506 390	501 885	504 565	Vårddygn
Ensisuojat¹⁾ - Natthärbärgen - First-stage homes						
Hoitovuorokausia - <i>Bed-days</i>	43 953	53 634	70 304	59 883	70 872	Vårddygn

Lähde: Kuntien talous- ja toimintatilasto, Tilastokeskus, SOTKA

Källa: Statistik över kommunernas ekonomi och verksamhet, Statistikcentralen, SOTKA

Source: Statistics on Municipal Finances and Activities, Statistics Finland, SOTKA

**Katkaisuhoitoasemat ja kuntoutuslaitokset²⁾ - Akutvårdsstationer och rehabiliteringsanstalter -
- Detoxification centers and rehabilitation centres**

Toimipisteitä - <i>Number of clinics</i>	47	47	47	47	47	Verksamhetsställen
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Customers during the year</i>	11 780	10 632	10 795	11 735	11 194	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Bed-days</i>	327 200	297 148	277 524	265 220	278 346	Vårddygn

Lähde: Hoitoilmoitusrekisteri HILMO. - Källa: Vårdanmälningsregister HILMO. - Source: Care register HILMO. Stakes.

¹⁾ Kuntien kustantamat palvelut. - Kommunernas bekostade service. - Services paid by municipalities.

²⁾ Päihdehuollon laitoksiksi (katkaisuhoitoasemat ja kuntoutuslaitokset) määritellään tässä Kelan kuntoutusraahan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhoitoasemat. - Enligt här använd definition är vårdinstitutioner för rusmedelsmissbrukare: institutioner som berättigar till FPA:s rehabiliteringspenning samt alla akutvårdsstationer. - Institutions providing care for substance abusers: facilities which provide care on the basis of rehabilitation benefits granted by the Social Insurance Institution and all detoxification centres.

44. Päihdehuollon laitoksissa¹⁾ hoidetut asiakkaat vuonna 2000
Klienter i anstalter för missbrukare¹⁾ år 2000
Clients in institutional care for substance abusers¹⁾ in 2000

Ikäryhmä - Age group	Asiakkaita vuoden aikana - Klienter under året - Customers during the year	Osuus-% - Andel-% - Share-%	Åldersgrupp
	Lkm - Antal - Number	%	
- 19	359	3.2	- 19
20 - 24	724	6.5	20 - 24
25 - 29	738	6.6	25 - 29
30 - 34	1064	9.5	30 - 34
35 - 44	3275	29.3	35 - 44
45 - 54	3491	31.2	45 - 54
55 - 64	1230	11.0	55 - 64
65 -	313	2.8	65 -
Yhteensä - Total	11194	100.0	Summa
Miehet - Males	8656	77.3	Män
Naiset - Females	2538	22.7	Kvinnor

45. Hoitojaksot päihdehuollon laitoksissa¹⁾ vuonna 2000
Vårdperioder i anstalter för missbrukare¹⁾ år 2000
Care periods in institutional care for substance abusers¹⁾ in 2000

Jakson pituus - Length of period	Hoitojaksot Vårdperioder Care periods	Osuus-% - Andel-% - Share-%	Periodens längd
	Lkm - Antal - Number	%	
Alle 8 vrk - under 8 days	12479	63.5	Under 8 dygn
8-14 vrk - 8-14 days	2975	15.1	8-14 dygn
15-30 vrk - 15-30 days	2674	13.6	15-30 dygn
31-60 vrk - 31-60 days	1004	5.1	31-60 dygn
61-90 vrk - 61-90 days	255	1.3	61-90 dygn
yli 90 vrk - over 90 days	274	1.4	Över 90 dygn
Yhteensä - Total	19661	100.0	Summa

¹⁾ Päihdehuollon laitoksiksi määritellään tässä Kelan kuntoutusraahan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhoidoasemat. Enligt här använd definition är vårdinstitutioner för rusmedelsmissbrukare: institutioner som berättigar till FPA:s rehabiliteringspenning samt alla akutvårdsstationer. - *Institutions providing care for substance abusers: facilities which provide care on the basis of rehabilitation benefits granted by the Social Insurance Institution and all detoxification centres.*
Lähde: Hoitoilmoitusrekisteri HILMO. - Källa: Vårdanmälningsregister HILMO. - *Source: Care register HILMO. Stakes.*

46. Päihdehuollon huumehoitoasiakkaiden päihdekäyttö vuosina 1996-2000, Pompidou-huumehoitotiedon keruun mukaan
Narkotika användning av narkomaner vid rusmedelvården åren 1996-2000, enligt Pompidou-urval angående vården av drogmissbrukare
Intoxicants used by drug users visiting intoxicant abuse clinics in 1996-2000, according to Pompidou Drug Treatment Demand Data Collection

Huumeiden käytön vuoksi päihdepalveluihin hakeutuneiden asiakkaiden päihteiden käyttö
Narkotikabruk bland klienter som sökt sig till missbrukarvård på grund av drogbruk
Intoxicant use among clients visiting services for substance abusers on account of drug use

Päihderyhmä <i>Intoxicant group</i>	Ensisijainen päihde Primär rusmedel <i>Primary intoxicant</i>				Pää- tai lisäpäihde Primär eller bidragande rusmedel <i>Primary or secondary intoxicant</i>				Rusmedels- grupp
	Osuus-% - Andel-% - Share %								
	1996	1998	1999	2000	1996	1998	1999	2000	
Opiaatit- <i>Opiates</i>	10	21	25	29	21	32	36	38	Opiat
Stimulantit- <i>Stimulants</i>	26	35	33	28	51	60	58	56	Stimulanter
Kannabis- <i>Cannabis</i>	11	17	16	17	56	65	59	59	Cannabis
Hypnootit, sedatiivit- <i>Hypnotics, sedatives</i>	9	5	6	5	50	22	30	27	Sömnmedel, sedativa
Alkoholi (sekakäyttö) <i>Alcohol (mixed use)</i>	43	19	17	18	63	47	38	37	Alkohol (blandad användning)
Ei tietoa- <i>Not available</i>	1	3	3	3					Ingen uppgift

Huumeiden käytön vuoksi päihdepalveluihin hakeutuneiden asiakkaiden ongelmapäihde vuonna 2000
Primär rusmedel bland klienter som sökt sig till missbrukarvård på grund av drogbruk år 2000
Primary intoxicant among clients visiting services for substance abusers on account of drug use in 2000

Sijaluku Ordning <i>Order</i>	Opiaatit Opiat <i>Opiates</i>	Stimulantit Stimulanter <i>Stimulants</i>	Kannabis Cannabis <i>Cannabis</i>	Hypnootit, sedatiivit <i>Hypnotics, sedatives</i>	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>	Muut Övriga <i>Other</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>
-------------------------------------	-------------------------------------	---	---	---	---------------------------------------	--------------------------------	-----------------------------------

Osuus-% - Andel-% - Share-%

1.	29	28	17	5	18	1	97
2.	11	20	27	13	12	1	84
3.	7	14	16	11	8	2	58
4.	5	7	6	7	4	2	31
5.	4	3	2	3	3	2	16

(Jatk. - forts. - cont.)

(Jatk. - forts. - cont.)

**Ensisijainen päihde ikäryhmittäin v. 2000 - Primär rusmedel enligt åldersgrupp år 2000 -
Primary intoxicant by age group in 2000**

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Opiaatit Opiat Opiates	Stimulantit Stimulanter Stimulants	Kannabis Cannabis Cannabis	Hypnootit, sedatiivit Hypnotics,	Alkoholi Alkohol Alcohol	Kaikki Alla All	
Osuus-% - Andel-% - Share-%							
-15	0		2	1	1	1	
15-19	13	14	44	7	17	19	
20-24	38	31	28	17	17	29	
25-29	25	24	13	18	18	21	
30-34	12	15	7	14	15	13	
35-39	6	9	3	9	13	8	
40-44	4	5	3	18	10	6	
45-	3	3	1	18	10	4	
Yhteensä-Total	100	100	100	100	100	100	Summa
Miehet-Males						75	Män
Naiset-Females						25	Kvinnor

**Pääasiallisesti suonensisäisesti ko. ainetta käyttävät vuonna 2000 - Använt drogen huvudsakligen intravenöst år 2000
Persons who have used the drug mainly intravenously in 2000**

Osuus-%-Share-%	80	76		1		46	Andel-%
-----------------	----	----	--	---	--	----	---------

Lähde: Pompidou-huumehoitotiedonkeruu, Stakes - Källa: Pompidou-urval angående vården av drogmissbrukare, Stakes
Source: Sample-Based Pompidou Drug Treatment Demand Data Collection, STAKES

**47. Kodin ulkopuolelle sijoitetut sekä avohuollon piirissä olleet lapset ja nuoret vuonna 1994-2000
Barnskydds barn och unga personer och barn och unga i öppenvård under åren 1994-2000
Placements of children and young persons in substitute and non-institutional care in 1994-2000**

Vuosi - Year	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	År
Kodin ulkopuolelle sijoitetut - Placements outside home	10 208	10 697	11 124	11 764	12 010	12 224	12 870	Barnskydds barn
Avohuollon piirissä - Non-institutional care	27 816	30 686	33 269	35 809	39 666	43 679	49 351	I öppenvård

Lähde: Källa: Source: Stakes

48. Alkoholisairauksien perusteella myönnetyt, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet vuosina 1996-2000

På grund av alkoholbetingade sjukdomar beviljade, vid årslutet gällande pensionerna för arbetsoförmåga åren 1996-2000

Disability pensions effective at the end of the year, granted on the grounds of alcohol-related illnesses in 1996-2000

Vuosi År	Alkoholin aiheuttamat elimelliset ja käyttäytymisen häiriöt Alkohol-försakade psyko-organiska syndrom och Syndromata psyc-hoorganica ex usu alcoholica	Alkohol-myrkytys Alkohol-förgiftning <i>Alcohol poisoning</i>	Krooniset maksasairaudet ja maksakirr. Kroniska lever-sjukdomar och levercirrhos <i>Morbi hepatis chronici et cirrhosis hepatis</i>	Haiman sairaudet Bukspott-körtelsjukdomar orsakade <i>Illnesses of the pancreas</i>	Muut alkoholi-sairaudet Övriga alkohol-betingade sjukdomar <i>Other alcohol-related illnesses</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	Osuus voimassa olevista työkyvyttömyyseläkkeistä Andel av alla gällande pensioner för arbetsoförmåga <i>Percentage of all effective disability pensions</i>
ICD-9	(303,291)	(980)	(571)	(577)			%
ICD-10	(F10)	(T51)	(K70)	(K86)	(Z50,Z71,Z72)		

Kansaneläkelaitoksen myöntämät eläkkeet, joissa esiintyy alkoholisairaus. - Av folkpensionsanstalten beviljade pensioner med alkoholsjukdom som grund. - *Pensions granted by Social Insurance Institution listing an alcohol-related illness.*

1996	7 858	11	498	229	0	8 596	3.1
1997	8 004	11	447	221	1	8 684	3.3
1998	8 043	10	399	211	3	8 666	3.5
1999	8 143	10	382	204	4	8 743	3.7
2000	8 372	13	366	184	3	8 938	3.8

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. - Varav med alkoholsjukdom som huvuddiagnos. - *As above, with an alcohol-related illness as the primary illness.*

1996	3 016	7	336	147	0	3 506	1.3
1997	3 095	8	307	139	0	3 549	1.3
1998	3 099	8	276	133	0	3 516	1.4
1999	3 114	8	266	135	0	3 523	1.5
2000	3 113	10	250	119	0	3 492	1.6

Yksityisen ja julkisen sektorin työeläkkeet¹⁾, joissa esiintyy alkoholisairaus. - Arbetspensioner i den privata och den offentliga sektorn¹⁾. *Employment pensions in the private and public sectors¹⁾ listing an alcohol-related illness.*

1996	6 900	6	480	231	1	7 618	3.1
1997	7 040	6	463	228	4	7 741	3.3
1998	7 137	6	431	231	9	7 814	3.4
1999	7 564	6	430	220	7	8 227	3.6
2000	7 875	9	419	207	14	8 524	3.9

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. - Varav med alkoholsjukdom som huvuddiagnos. - *As above, with an alcohol-related illness as the primary illness.*

1996	3 267	4	368	171	0	3 810	1.5
1997	3 344	5	355	169	2	3 875	1.6
1998	3 338	6	329	173	3	3 849	1.7
1999	3 585	6	324	164	2	4 081	1.8
2000	3 698	9	315	156	7	4 185	1.9

Luvuissa on mukana varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ja yksilölliset varhaiseläkkeet. - I siffrorna ingår egentliga invalidpensioner och individuella förtidspensioner. - *The figures include actual disability pensions and individual early retirement pensions.*

¹⁾ Henkilöt ovat suurimmalta osin samat kuin Kansaneläkelaitoksen sarjassa. - Personer är till största delen desamma som i Folkpensionsanstaltens serie. - *Persons are mostly the same as those in the series of Social Insurance Institution.*

Lähde: Kansaneläkelaitos ja Eläketurvakeskus. - Källa: Folkpensionsanstalten och Pensionsskyddscentralen. - *Source: Social Insurance Institution and Central Pensions Security Institute.*

49. Huumesairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet vuosina 1996-2000

På grund av narkotikabetingade sjukdomar beviljade, vid årslutet gällande pensionerna för arbetsoförmåga åren 1996-2000

Disability pensions effective at the end of the year, granted on the grounds of drug-related illnesses in 1996-2000

Vuosi År Year	Huumeiden aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt Psykiska störningar och beteendestörningar orsakade av narkotika <i>Psycho-organic syndrome</i>	Huumeiden aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät Narkotikaförorsakade psykoorganiska syndrom <i>Psycho-organic syndrome induced by drugs</i>	Huumeriippuvuus Narkotikaberoende <i>Addiction to drugs</i>	Päihtymystilat/ tupakka-riippuvuus Berusnings-tillstånd/ tobaksberoende <i>Intoxication/addiction to tobacco</i>	Myrkytykset, muut huumesairaudet Förgiftningar, övriga narkotikabetingade sjukdomar <i>Poisonings, other drug-related illnesses</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>
ICD-9		(292)	(304)	(305)	(965,967,969,982)	
ICD-10	(F11-F16, F18,F19)				(T39,T40,T42,T43 T50,T52,R78,F55)	

Kansaneläkelaitoksen myöntämät eläkkeet, joissa esiintyy huumesairaus. - Av folkpensionsanstalten beviljade pensioner med narkotikasjukdom som grund. - *Pensions granted by Social Insurance Institution listing an drug-related illness*

1996	41	103	406	20	72	642
1997	129	94	360	21	69	673
1998	181	86	327	21	66	681
1999	230	78	309	21	61	699
2000	328	73	287	19	58	765

Näistä huumesairaus pääsairautena. - Varav med narkotikasjukdom som huvuddiagnos. - *As above, with an drug-related illness as the primary illness.*

1996	13	66	49	2	56	186
1997	34	58	39	3	53	187
1998	40	53	36	3	51	183
1999	55	45	33	3	47	183
2000	72	42	32	3	44	193

Yksityisen ja julkisen sektorin työeläkkeet¹⁾, joissa esiintyy huumesairaus. - Arbetspensioner i den privata och den offentliga sektorn¹⁾, i vilka narkotikasjukdom utgör grund. - *Employment pensions in the private and public sectors¹⁾ listing an drug-related illness.*

1996	52	105	188	62	91	498
1997	105	93	172	55	83	508
1998	131	85	160	53	88	517
1999	178	77	150	51	80	536
2000	227	72	134	43	79	555

Näistä huumesairaus pääsairautena. - Varav med narkotikasjukdom som huvuddiagnos. - *As above, with an drug-related illness as the primary illness*

1996	21	73	36	21	74	225
1997	43	66	33	19	68	229
1998	49	59	29	19	72	228
1999	68	54	26	19	65	232
2000	79	51	23	15	65	233

Luvuissa on mukana varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ja yksilölliset varhaiseläkkeet. - I siffrorna ingår egentliga invalidpensioner och individuella förtidspensioner. - *The figures include actual disability pensions and individual early retirement pensions.*

¹⁾ Henkilöt ovat suurimmalta osin samat kuin Kansaneläkelaitoksen sarjassa. - Personer är till största delen desamma som i Folkpensionsanstaltens serie. - *Persons are mostly the same as those in the series of Social Insurance Institution.*

Lähde: Kansaneläkelaitos ja Eläketurvakeskus. - Källa: Folkpensionsanstalten och Pensionskyddscentralen. - *Source: Social Insurance Institution and Central Pensions Security Institute.*

Päihdekuolemat
Rusmedelsdödsfall
Intoxicant-related deaths

50. Alkoholin käytön seurauksena kuolleet vuosina 1995-1999
Dödsfall till följd av alkohol åren 1995-1999
Alcohol-related deaths in 1995-1999

	1995	1996	1997	1999 ¹⁾	
	Lkm - Antal - Number				
ALKOHOLIKUOLEMAT-Alcohol-related deaths	2 541	2 257	2 251	2 474	ALKOHOLDÖDSFALL
Peruskuolinsyy: alkoholisairaus tai vastaava- Main cause of death alcohol-related illness or corresponding	1 483	1 316	1 246	1 428	Huvuddiagnos: alkoholsjukdom eller motsvarande Dödsfall på grund av sjukdomar
Sairauksiin kuolleet- <i>Deaths due to illnesses</i>	778	971	972	1 048	Kardiomyopati
Kardiomyopatia- <i>Cardiomyopathy</i>	111	126	107	98	Kardiomyopati
Maksakirroosi- <i>Cirrhosis of liver</i>	439	526	548	511	Levercirrhos
Haiman sairaudet- <i>Illnesses of the pancreas</i>	88	77	75	67	Bukspottsörtel
Muut- <i>Other</i>	140	242	242	372	Andra
Tapaturmaiset myrkytykset- <i>Accidental poisonings</i>	546	345	274	380	Förgiftningar på grund av olycksfall
Lääkkeiden ja alkoholin yhteisvaikutus- <i>Poisoning by alcohol and drugs</i>	122	-	-	-	Samverkan av alkohol och läkemedel
Alkoholimyrkytys- <i>Alcohol poisoning</i>	424	345	274	380	Alkoholförgiftning
Itsemurhat, epäselvät tapaukset yht.- <i>Suicides, undetermined occurrences</i>	159	-	-	-	Själv-mord, oklara fall sammanl.
Itsemurhat ja vastaavat- <i>Suicides and corresponding</i>	132	-	-	-	Själv-mord och motsvarande
Epäselvät vammautumiset- <i>Undetermined occurrences</i>	27	-	-	-	Oklara olycksfall
Päihdyksissä tapaturmaan ja väkivaltaan kuolleet yht.- Accidental and violent deaths under the influence of alcohol	1 020	901	967	1 001	Dödsfall genom olycksfall och våld i berusat tillstånd, sammanl.
Tapaturmaan kuolleet- <i>Accidental deaths</i>	509	436	533	530	Död genom olycksfall
Maaliikennetapaturmat- <i>Road accidents</i>	108	92	101	98	Olycksfall i landtrafiken
Vesiliikennetapaturmat- <i>Boating accidents</i>	53	36	37	43	Olyckor i sjöss
Tapaturmaiset putoamiset ja kaatumiset- <i>Accidental falls</i>	128	110	126	127	Fall på grund av olycksfall
Hukkumiset uideissa- <i>Drownings(while swimming)</i>	56	59	101	101	Drunkningar vid simning
Kuumuus, kylmyys, tuli- <i>Heat-induced, cold-induced, burns</i>	92	89	117	110	Hetta, köld, eld
Muut- <i>Other</i>	72	50	51	51	Andra
Väkivaltaan kuolleet- <i>Violent deaths</i>	511	465	434	471	Dödsfall på grund av våld
Itsemurhat ja vastaavat- <i>Suicides and corresponding</i>	381	337	328	358	Själv-mord och motsvarande
Murha, Tappo, pahoinpitely- <i>Murder, manslaughter, assault</i>	73	88	72	71	Mord, dråp, misshandel
Muut(epäselvät- <i>Other(undetermined)</i>)	57	40	34	42	Andra (oklara)
Muut päihtyneen uhrina väkivaltaisesti kuolleet- Other violent deaths caused by perpetrator under the influence of alcohol	38	40	38	45	Övriga dödsfall på grund av våld som offer för berusad person
Tieliikenneonnettomuudet- <i>Road accidents</i>	6	9	11	15	Vägtrafikolyckor
Murha, tappo, pahoinpitely ²⁾ - <i>Murder, manslaughter, assault²⁾</i>	32	31	27	30	Mord, dråp, misshandel ²⁾

¹⁾ Vuonna 1997 uudistetun tautiluokituksen mukaan. - Enligt revirerade klassifikation av sjukdomar 1997. -
According to the revised classification of Diseases 1997.

²⁾ Arvioitu päihtyneenä teon tehneiden osuuden perusteella. - Beräknat på basis av andelen gärningar
utförda i berusat tillstånd. - *Estimated on the basis of statistics for drunkenness in connection with the crime.*

Lähde: Tilastokeskus, Stakes.-Källa: Statistikcentralen, Stakes.-Source: *Statistics Finland, Stakes.*

51. Alkoholisairauksiin kulleet vuosina 1992-1999
Dödsfall i alkoholbetingade sjukdomar åren 1992-1999
Deaths of alcohol-related illnesses in 1992-1999

Vuosi År Year	Alkoholin aiheuttamat elimelliset aivo- oireyhtymät Alkoholförorsakade psykoorganiska syndrom <i>Syndromata psycho- organica ex usu alcoholica</i>	Alkoholin aiheuttamat maksasairaudet Alkoholförorsakade leversjukdomar <i>Morbi hepatis ex usu alcoholica</i>	Alkoholin aiheuttamat kardiomyopatia Alkoholförorsakade kardiomyopati <i>Cardiomyopathia ex usu alcoholica</i>	Alkoholin aiheuttamat haimasairaudet Alkoholförorsakade bokspotskörtelns sjukdomar <i>Morbi pancreatis ex usu alcoholica</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkohol- betingande sjukdomar <i>Other alcohol- related illnesses</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>
ICD-9 ICD-10	(291,303) (F10)	(5710A-5713X) (K70)	(4255A) (I42.6)	(5770D-5771C-D) (K86.0)	(345,535) (G312,K292)	
1992	85	490	116	85	5	781
1993	111	437	114	91	15	768
1994	121	412	111	75	17	736
1995	129	439	111	88	11	778
1996	227	526	126	77	15	971
1997	224	548	107	75	18	972
1998	315	553	129	99	25	1 121
1999	335	511	98	67	37	1 048

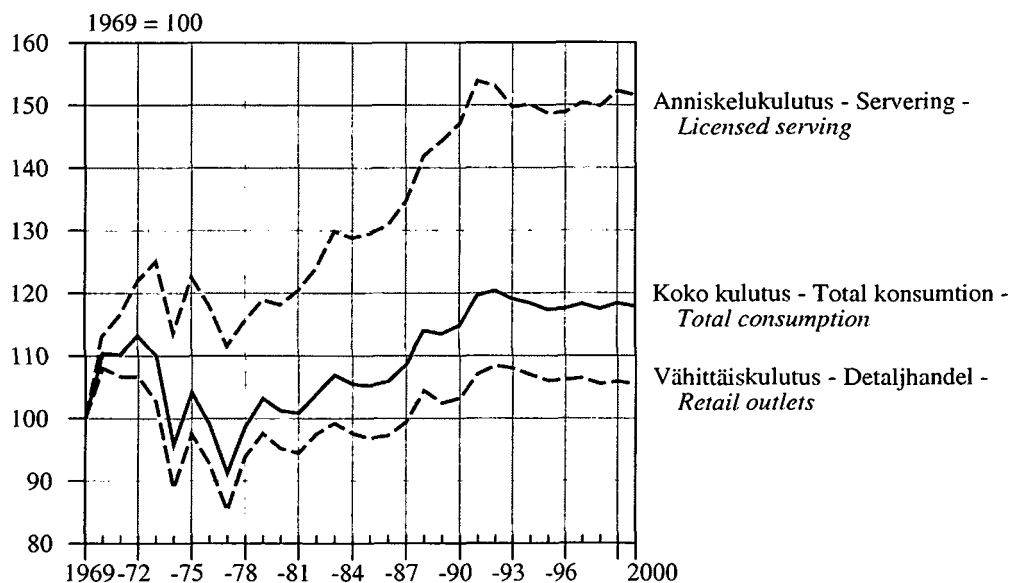
Lähde: Tilastokeskus. - Källa: Statistikcentralen. - Source: Statistics Finland.

52. Huuhausainekuolemat ruumiinavauksissa tehtyjen löydösten perusteella vuosina 1989 - 1999
Narkotikadödlighet på basis av obduktionsfynd åren 1989-1999
Deaths associated with classical drug findings in autopsies in 1989 - 1999

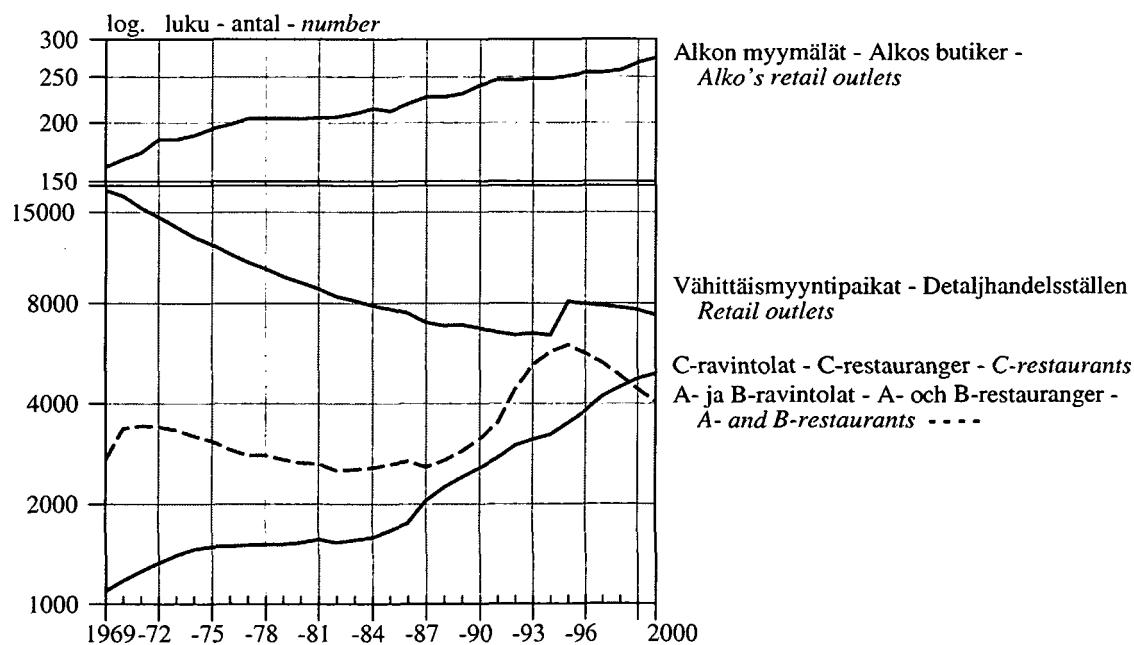
Vuosi År Year	Huuhausaine- löydökset yhteensä Narkotiga fynd sammanlagt <i>All drug- related findings</i>	Opiatti- löydökset Opiat- fynd <i>Opiates-related findings</i>	Kannabis- löydökset Cannabis- fynd <i>Cannabis-related findings</i>	Amfetamiini- löydökset Amfetamin- fynd <i>Amphetamine- related findings</i>
1989	24	19	10	4
1990	38	26	16	4
1991	60	26	33	13
1992	57	29	30	12
1993	47	22	19	17
1994	65	33	27	24
1995	74	39	37	19
1996	87	47	39	25
1997	89	55	22	31
1998	107	52	43	50
1999	140	85	53	55

Lähde: Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitos. - Källa: Helsingfors universitets rättsmedicinska inrättning.
- Source: Department of Forensic Medicine, University of Helsinki.

Kuvio 14. Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä
Diagram 14. Realprisindex för alkoholkonsumtion
 Figure 14. Real price indices for consumption of alcoholic beverages

Kuvio 15. Alkoholijuomien jakeluverkosto
Diagram 15. Nätet för distribution av alkoholdrycker
 Figure 15. Distribution network for alcoholic beverages

53. Alkoholijuomien kulutuksen nimellishintaindeksijä vuosina 1991-2000
Nominella prisindex för alkoholkonsumtion åren 1991-2000
Nominal price indices for consumption of alcoholic beverages in 1991-2000

1969=100

Vuosi År Year	Viinat Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muut väkevät juomat Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkevät viinit Starkviner <i>Fortified wines</i>	Miedot viinit Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomat Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahva olut Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolut Mellanöl <i>Medium beer</i>	Kaikki juomat Alla drycker <i>All beverages</i>
---------------------	---	--	---	---	--	--	---	--

Kulutus - Konsumtion - Consumption

1991	667.6	655.4	694.6	719.8	868.0	947.2	659.0	718.7
1992	691.1	681.7	722.1	746.9	899.4	948.5	691.0	741.3
1993	691.0	692.5	723.0	750.3	900.3	935.7	712.1	748.4
1994	663.4	667.9	750.1	759.8	911.7	925.7	734.8	752.7
1995	646.5	655.4	834.3	761.9	910.7	901.0	745.7	753.7
1996	649.4	659.7	837.7	784.2	905.7	918.1	744.8	758.5
1997	653.7	669.5	842.6	805.0	913.9	937.2	762.7	772.6
1998	654.8	681.3	827.0	781.5	918.6	958.9	778.9	778.6
1999	661.7	692.4	834.4	795.1	935.8	976.6	800.0	794.0
2000	671.9	703.8	847.9	814.9	965.7	1012.0	830.1	817.1

Vähittäiskulutus - Konsumtion genom detaljhandeln - Consumption through retail outlets

1991	646.8	626.0	665.6	622.7	807.4	749.8	634.1	643.2
1992	673.9	651.8	692.3	646.8	833.5	768.9	658.2	668.0
1993	674.3	664.0	691.8	650.8	833.5	778.5	680.1	679.3
1994	632.6	631.2	718.8	663.8	824.7	729.1	711.2	679.7
1995	608.9	613.4	805.3	665.1	815.8	694.5	730.3	681.2
1996	612.8	617.5	808.2	684.0	811.3	692.1	729.7	685.4
1997	613.8	625.5	812.8	703.1	807.7	696.7	746.2	695.9
1998	612.1	637.3	798.1	669.1	806.2	731.0	768.4	699.9
1999	615.6	640.2	805.2	680.5	814.6	746.5	784.4	710.0
2000	621.8	645.8	817.7	694.1	836.6	770.1	809.5	731.1

Anniskelukulutus - Konsumtion genom servering - Consumption through licensed serving

1991	850.4	836.8	940.0	1114.0	977.9	986.2	814.6	924.1
1992	863.4	868.2	972.1	1151.6	1016.4	981.6	884.2	943.1
1993	861.6	876.4	976.2	1150.8	1018.3	961.9	904.6	941.4
1994	876.3	873.9	994.2	1140.0	1053.3	978.5	919.7	954.4
1995	882.1	872.0	989.1	1145.5	1059.1	963.1	921.1	954.3
1996	882.4	877.6	996.3	1181.3	1053.3	991.6	919.7	960.4
1997	898.9	894.0	1002.5	1209.4	1075.6	1018.2	943.3	983.0
1998	912.0	907.9	982.6	1214.9	1089.1	1027.5	953.8	993.3
1999	931.6	935.2	991.6	1237.3	1121.1	1044.8	987.9	1021.1
2000	957.4	961.3	1016.5	1280.1	1156.9	1082.7	1025.1	1050.8

54. Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä vuosina 1991-2000
Realprisindex för alkoholkonsumtion åren 1991-2000
Real price indices for consumption of alcoholic beverages in 1991-2000

1969=100

Vuosi År Year	Viinat Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muut väkevät juomat Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkevät viinit Starkviner <i>Fortified wines</i>	Miedot viinit Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomat Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahva olut Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolet Mellanöl <i>Medium beer</i>	Kaikki juomat Alla drycker <i>All beverages</i>
---------------------	---	--	---	---	--	--	---	--

Kulutus - Konsumtion - Consumption

1991	111.2	109.2	115.7	119.9	144.6	157.8	109.8	119.7
1992	112.3	110.7	117.3	121.3	146.1	154.1	112.2	120.4
1993	109.9	110.2	115.0	119.4	143.2	148.9	113.3	119.1
1994	104.4	105.1	118.0	119.6	143.5	145.7	115.6	118.4
1995	100.7	102.1	130.0	118.7	141.9	140.4	116.2	117.4
1996	100.6	102.2	129.8	121.5	140.3	142.2	115.4	117.5
1997	100.1	102.5	129.0	123.2	139.9	143.5	116.7	118.3
1998	98.8	102.8	124.8	118.0	138.7	144.7	117.6	117.5
1999	98.7	103.3	124.5	118.6	139.6	145.7	119.3	118.4
2000	97.0	101.6	122.4	117.6	139.4	146.0	119.8	117.9

Vähittäiskulutus - Konsumtion genom detaljhandeln - Consumption through retail outlets

1991	107.7	104.3	110.9	103.7	134.5	124.9	105.6	107.1
1992	109.5	105.9	112.5	105.1	135.4	124.9	106.9	108.5
1993	107.3	105.6	110.1	103.5	132.6	123.9	108.2	108.1
1994	99.5	99.3	113.1	104.5	129.8	114.7	111.9	107.0
1995	94.9	95.6	125.4	103.6	127.1	108.2	113.8	106.1
1996	94.9	95.7	125.2	105.9	125.7	107.2	113.0	106.2
1997	94.0	95.7	124.4	107.6	123.6	106.6	114.2	106.5
1998	92.4	96.2	120.5	101.0	121.7	110.3	116.0	105.6
1999	91.8	95.5	120.1	101.5	121.5	111.4	117.0	105.9
2000	89.7	93.2	118.0	100.2	120.7	111.1	116.8	105.5

Anniskelukulutus - Konsumtion genom servering - Consumption through licensed serving

1991	141.6	139.4	156.6	185.5	162.9	164.3	135.7	153.9
1992	140.3	141.0	157.9	187.1	165.1	159.5	143.6	153.2
1993	137.1	139.4	155.3	183.1	162.0	153.0	143.9	149.8
1994	137.9	137.5	156.4	179.4	165.7	154.0	144.7	150.2
1995	137.4	135.8	154.1	178.5	165.0	150.0	143.5	148.7
1996	136.7	135.9	154.3	183.0	163.1	153.6	142.5	148.8
1997	137.6	136.9	153.5	185.1	164.6	155.9	144.4	150.5
1998	137.7	137.0	148.3	183.4	164.4	155.1	144.0	149.9
1999	139.0	139.5	147.9	184.6	167.2	155.9	147.4	152.3
2000	138.2	138.7	146.7	184.7	166.9	156.2	147.9	151.6

55. Alkoholijuomien vähittäismyöntiverkosto vuosina 1991-2000
Distributionsnät för detaljhandel av alkoholdrycker åren 1991-2000
Distribution network for alcoholic beverages through retail outlets in 1991-2000

Vuosi År Year	Alkon myymälöitä Alkos butiker Alko retail outlets	Vähittäismyynti- paikat Detaljhandels- ställen Retail outlets ≤ 4.7 %	Tilaviini- ja sahtimyymälät Gårdsvin- och sahti butiker Wineyard and sahtiyard	Alkon luovutus- paikat Alkos utlämnings- ställen Alko delivery places
1991	247	6 537	-	-
1992	246	6 427	-	-
1993	248	6 504	-	-
1994	248	6 419	-	-
1995	251	8 076	21	3
1996	255	7 951	21	3
1997	255	7 849	28	50
1998	259	7 784	36	95
1999	268	7 630	43	119
2000	275	7 348	49	124

2000:

Maakunta Province					Landskap
Uusimaa	54	1 297	2	2	Nyland
Itä-Uusimaa	4	130	0	2	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	24	603	4	16	Egentliga Tavastland
Satakunta	11	385	1	10	Satakunta
Kanta-Häme	7	238	3	3	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	25	589	2	4	Birkaland
Päijät-Häme	9	260	0	1	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	10	278	2	4	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	9	209	2	1	Södra Karelen
Etelä-Savo	11	336	4	8	Södra Savolax
Pohjois-Savo	15	384	4	11	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	11	322	8	6	Norra Karelen
Keski-Suomi	17	409	3	7	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	15	345	1	5	Södra Österbotten
Pohjanmaa	7	290	0	4	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	3	115	1	1	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	19	520	1	14	Norra Österbotten
Kainuu	7	158	4	7	Kajanaland
Lappi	16	419	6	18	Lappland
Ahvenanmaa	1	61	1	0	Åland

Lähde: - Källa: - Source: STTV

56. Alkoholijuomien anniskeluverkosto vuosina 1991-2000
Distributionsnät för servering av alkoholdrycker åren 1991-2000
Distribution network for alcoholic beverages through licensed serving in 1991-2000

Anniskeluravintolat - Restauranger - Restaurants

Vuosi År	Anniskeluluvat ¹⁾ - Serveringstillstånd ¹⁾ - Valid licences ¹⁾			Asiakaspaikkoja ²⁾ - Gästplatser ²⁾ - Seating for customers ²⁾		
	A-luvat A-tillstånd A-licenses	B-luvat B-tillstånd B-licenses	Yhteensä Summa Total	C-luvat C-tillstånd C-licenses	A+B-luvat A+B-tillstånd A+B-licenses	C-luvat C-tillstånd C-licenses
1991	2411	328	2739	3493	582 552	-
1992	2691	302	2993	4436	626 732	-
1993	2856	261	3117	5196	682 671	-
1994	2996	232	3228	5729	704 923	-
1995	3222	270	3492	5989	642 176	-
1996	3464	332	3796	5641	683 153	-
1997	3852	355	4207	5315	778 400	-
1998	4165	315	4480	4832	829 199	307 128
1999	4439	309	4748	4393	1 567 946 ³⁾	332 416 ³⁾
2000	4640	264	4904	4050	1 616 404 ³⁾	332 974 ³⁾

2000:

Maakunta Province	Anniskeluluvat ¹⁾ - Serveringstillstånd ¹⁾ - Valid licences ¹⁾			Asiakaspaikkoja ³⁾ - Gästplatser ³⁾ - Seating for customers ³⁾		Landskap	
	A-luvat A-tillstånd A-licenses	B-luvat B-tillstånd B-licenses	Yhteensä Summa Total	C-luvat C-tillstånd C-licenses	A+B-luvat A+B-tillstånd A+B-licenses		C-luvat C-tillstånd C-licenses
Uusimaa	1 214	81	1 295	768	434 574	65 507	Nyland
Itä-Uusimaa	83	5	88	69	21 708	4 302	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	432	11	443	305	159 895	23 710	Egentliga Tavastland
Satakunta	182	8	190	216	58 049	16 362	Satakunta
Kanta-Häme	152	11	163	111	49 547	7 857	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	382	18	400	328	124 722	26 336	Birkaland
Päijät-Häme	181	10	191	161	57 776	9 622	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	184	6	190	181	48 346	13 461	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	150	8	158	117	49 524	7 753	Södra Karelen
Etelä-Savo	193	14	207	208	59 340	16 479	Södra Savolax
Pohjois-Savo	218	7	225	222	73 667	17 794	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	120	4	124	132	35 061	11 917	Norra Karelen
Keski-Suomi	227	9	236	224	73 693	21 169	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	113	7	120	167	59 409	18 547	Södra Österbotten
Pohjanmaa	121	15	136	158	53 240	13 918	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	49	3	52	59	14 242	5 814	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	254	15	269	254	90 360	25 783	Norra Österbotten
Kainuu	72	2	74	80	38 793	5 469	Kajanaland
Lappi	261	12	273	256	102 431	18 896	Lappland
Ahvenanmaa	52	18	70	34	12 027	2 278	Åland

1) A-luvat: kaikki alkoholijuomat, B-luvat: miedot alkoholijuomat, C-luvat: enintään 4.7 til-% alkoholijuomat -

A-tillstånd: alla alkoholdrycker, B-tillstånd: svaga alkoholdrycker, C-tillstånd: högst 4.7 % alkoholdrycker -

A-licenses: all alcohol beverages, B-licenses: light alcohol beverages, C-licenses: max 4.7 % alcohol beverages

2) Käytössä olleet asiakaspaikat - Gästplatser i bruk - Number of seats in use

3) Anniskelulupien mukaiset asiakaspaikat - Gästplatser enligt serveringstillstånd - Seating for customers according to the valid licenses

Lähde: - Källa: - Source: STTV

57. Väkiwiinan ja teollisuusalkoholin käyttökohteiden valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1991-2000
Åtgärder i samband med kontroll av industriella alkohol- och spritförbrukningen åren 1991-2000
Control of sale and use of industrial ethyl alcohol in 1991-2000

Vuosi År Year	Tarkastuskohteita Kontrollpunkter Places checked	Tarkastuksissa annettuja huomautuksia Anmärkningar i samband med kontroll Admonitions issued at checks	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar Written admonitions
1991	2 490	16	3
1992	2 669	49	7
1993	2 730	60	2
1994	2 845	29	-
1995	2 454	15	-
1996	2 274	9	2
1997	2 232	22	1
1998	2 224	12	3
1999	2 255	20	8
2000	2 293	18	3

Lähde: - Källa: - Source: STTV

58. Vähittäismyynnin valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1991-2000
Åtgärder i samband med kontroll av detaljhandel åren 1991-2000
Control measures related to sale through retail outlets in 1991-2000

Vähittäismyyntipaikoille annettuja - Utfärdat till detaljhandelsställen - Issued to retail outlets ≤ 4.7 %

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar Written admonitions	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar Written warnings	Määräaikaisia peruutuksia Temporära indragningar Temporary revocations of licence	Lopullisia peruutuksia Definitiva indragningar Permanent revocations of licence	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet Restriction on licence
1991	5	-	1	-	-
1992	8	-	4	-	-
1993	7	-	3	-	-
1994	10	-	2	-	-
1995	19	2	3	-	-
1996	12	5	3	-	-
1997	6	8	4	1	-
1998	8	30	2	3	2
1999	22	28	15	10	1
2000	17	29	24	4	4

Lähde: - Källa: - Source: STTV

59. Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä vuosina 1991-2000
Åtgärder i samband med serveringskontroll åren 1991-2000
Control measures related to licensing supervision in 1991-2000

A- ja B-ravintoloille annettuja - Utfärdat till A- och B-restauranger - *Issued to A- and B-licensed restaurants*

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written admonitions</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Temporära indragningar <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Definitiva indragningar <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction on licence</i>
1991	27	22	5	-	-
1992	36	35	5	-	-
1993	41	36	6	-	-
1994	29	36	1	2	-
1995	5	17	4	-	-
1996	40	67	11	5	-
1997	66	53	15	5	1
1998	73	84	11	12	2
1999	145	106	21	43	0
2000	107	124	33	48	9

C-ravintoloille annettuja - Utfärdat till C-restauranger - *Issued to C-licensed restaurants*

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written admonitions</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Temporära indragningar <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Definitiva indragningar <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction on licence</i>
1991	12	28	25	2	-
1992	9	44	22	-	-
1993	22	47	28	3	-
1994	13	32	29	2	-
1995	38	36	20	6	-
1996	82	58	36	12	-
1997	24	80	38	10	1
1998	40	87	29	16	8
1999	76	127	36	22	5
2000	65	244	46	28	6

Lähde: - Källa: - Source: STTV

60. Mainonnan valvonta vuosina 1999-2000
Reklamtillsyn åren 1999-2000
State Control of Alcohol Advertising in 1999-2000

Päätös - Decision	1999	2000	Beslut
Tuotevalvontakeskus <i>- National Product Control Agency</i>			Produkt tillsynscentralen
Kielto ja uhkasakko - <i>Prohibitive decision and conditional imposition of fine</i>	2	2	Förbud och vite
Kielto ilman uhkasakkoa - <i>Prohibitive decision without conditional imposition of fine</i>	-	-	Förbud utan vite
Ohje, jota tehostaa uhkasakko <i>- Administrative directives and conditional imposition of fine</i>	3	-	Anvisning förstärkt med vite
Annettu ohje - <i>Guidelines issued</i>	21	30	Given anvisning
Ennakkolausunto markkinoinnista <i>- Preliminary statement about marketing</i>	8	5	Förhandsutlåtande om marknadsföring
Lausunto muulle viranomaiselle <i>- Opinion given to another authority</i>	1	1	Utlåtande för annan myndighet
Ammattijulkaisun hyväksyminen <i>- Approval of a trade journal</i>	-	-	Godkännande av fackpublikation
Ammattijulkaisu, hakemus hylätty <i>- Trade journal, application rejected</i>	-	-	Fackpublikation, ansökan underkänd
Ammattijulkaisu, hyväksymisen muutos <i>- Trade journal, change of authorisation</i>	-	1	Fackpublikation, ändring av godkännande
Mainonta ei lainvastaista - <i>The advertising has not violated the law</i>	8	-	Reklam inte lagstridig
Kohderyhmätiedote - <i>Information bulletin</i>	-	-	Meddelande till branschen
Siirretty muulle viranomaiselle <i>- Jurisdiction moved to another authority</i>	2	-	Överlåtelse för annan myndighet
Muu - <i>Other</i>	39	34	Annat
Yhteensä - Total	84	73	Tillsammans
Väkevien alkoholijuomien mainonta, epäsuora mainonta ja myynninedistäminen <i>- Advertising, indirect advertising and sales promotion of spirits (over 22 %-vol)</i>	40	38	Reklam, indirekt reklam och främjande av försäljning för starka alkoholdrycker
Mietojen alkoholijuomien mainonta, epäsuora mainonta ja myynninedistäminen <i>- Advertising, indirect advertising and sales promotion of mild alcoholic beverages (containing less than 22 %-vol)</i>	41	28	Reklam, indirekt reklam och främjande av försäljning för svaga alkoholdrycker
Sekä väkevien että mietojen alkoholijuomien mainonta - <i>Advertising of both spirits and mild alcoholic beverages</i>	1	5	Reklam för både starka och svaga alkoholdrycker
Ei alkoholijuomien mainontaa - <i>- No alcohol advertising</i>	2	2	Inte reklam av alkoholdrycker
Yhteensä - Total	84	73	Tillsammans
Lääninhallitus - Provincial Government			Länsstyrelsen
Kirjallisia ohjeita ja kieltoja <i>- Administrative directives and prohibitive decisions</i>	33	17	Direktiv och förbud

Lähde: Källa: Source: STTV.

61. Alkoholiteollisuuden ja kaupan palveluksessa olevat henkilöt
Anställda inom alkoholindustrin och handel
Persons employed by the alcohol industry and trade

Vuosi År Year	Alko Oy - Alko Ab <i>Alko Inc.</i>	Virvoitus-, alkoholi-, mallas- ja muiden juomien tukkukauppa ¹⁾ Grosshandel av soft drinks, alkohol- och maltdrycker samt andra drycker ¹⁾ <i>Wholesale of soft drinks, alcoholic beverages, malt drinks and other drinks¹⁾</i>
	Henkilöstö Personal <i>Staff</i>	Henkilöstö Personal <i>Staff</i>
1998	2 105	493
1999	2 175	542 ²⁾
2000	2 208	

¹⁾ Tukku- ja vähittäiskauppa toimialan mukaan - Grosshandel efter verksamhetsområde - *Wholesale by line of activity*

²⁾ Ennakkotieto - Förhandsuppgift - *Advance information.*

Lähde: Alko Oy, Tilastokeskus. - Källa: Alko Ab, Statistikcentralen. - Source: Alko Inc., Statistics Finland.

Alkoholiteollisuus toimialan mukaan - Alkoholindustri efter verksamhetsområde -
Alcohol industry by line of activity

Vuosi År Year	Väkevien juomien valmistus Tillverkning av spritdrycker <i>Production of spirits</i>	Viinien valmistus Tillverkning av viner <i>Production of wines</i>	Oluiden valmistus Tillverkning av öl <i>Production of beer</i>
	Henkilöstö - Personal - <i>Staff</i>		
1993	1 129	130	2 246
1994	1 063	274	2 309
1995	551	139	2 185
1996	470	167	1 944
1997	434	164	2 407
1998	490	116	2 217
1999 ²⁾	494	105	2 330

Lähde: Tilastokeskus. - Källa: Statistikcentralen. - Source: Statistics Finland.

62. Anniskeluravintoloiden palveluksessa olevat henkilöt vuosina 1988-2000
Restaurangernas personal åren 1988-2000
Personnel at licensed premises in 1988-2000

A- ja B-ravintolat - A- och B-restauranger - A- and B-restaurants

Vuosi År Year	Hovi- mesta- reita Hov- mästare Head- waiters	Tarjoili- joita Serverings- personal Waiters	Vahti- mesta- reita Portierer Doormen	Keittiö- henkilö- kuntaa Köks- personal Kitchen personnel	Muusikoita ym. taitei- lijoita Musiker och övriga artister Musicians and other artists	Muuta henkilö- kuntaa Övriga personal Other personnel	Ravintola henkilö- kunta yht. Restaurang- personal sammanlagt Restaurant personnel, total	Majoitus- henkilö- kuntaa Inkvartering- personal Hotel personnel	Yhteensä Summa Total
1988	1 325	11 034	2 240	8 935	493	4 736	28 763	3 201	31 964
1989	1 302	11 189	2 195	9 004	484	4 623	28 797	2 928	31 725
1990	1 344	11 071	2 148	9 014	463	4 528	28 568	3 138	31 706
1991	1 100	9 917	1 898	7 997	359	3 970	25 241	2 876	28 117
1992	941	8 782	1 730	6 941	322	3 354	22 070	2 524	24 594
1993	828	7 742	1 504	6 099	256	3 001	19 430	2 105	21 535
1994	744	7 224	1 450	5 706	338	2 840	18 302	1 938	20 240
1995	830	6 990	1 404	5 884	541	2 770	18 419	2 075	20 494
1996	906	7 074	1 462	6 367	464	3 118	19 391	2 192	21 583

Vuosi År Year	Ravintolahenkilökuntaa Restaurangpersonal Restaurant personnel			Majoitushenkilökuntaa Inkvarteringpersonal Hotel personnel			Omistajia ja perheenjäseniä Ägare och familje- medlemmar Proprietors and members of the family
	Koko- aikaisia Heltids- anställda Full-time employees	Osa- aikaisia Deltids- anställda Part-time employees	Vuokra- työvoimaa Hyrad personal Hired personnel	Koko- aikaisia Heltids- anställda Full-time employees	Osa- aikaisia Deltids- anställda Part-time employees	Vuokra- työvoimaa Hyrad personal Hired personnel	
	Lkm Antal Number	Lkm Antal Number	t/kk h/m h/m	Lkm Antal Number	Lkm Antal Number	t/kk h/m h/m	
1997	15 471	12 248	223 375	2 471	950	35 918	3 870
1998	15 860	13 572	232 035	2 594	1 059	38 403	4 468
1999	16 348	14 121	201 063	-	-	-	4 516
2000	16 519	14 586	223 005	-	-	-	4 735

1) Tilastointimuutos vuonna 1997 - Revision av statistikes år 1997. - Change in statistical practice in 1997.
Lähde: - Källa: - Source: STTV

63. Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittain ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista vuosina 1991-2000

Konsumenternas alkoholutgifter enligt distributionsväg och deras andel av de privata konsumtionsutgifterna åren 1991-2000

Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure in 1991-2000

Vuosi År Year	Alkoholimenot - Alkoholutgifter - Alcohol expenditure			Yksityiset ¹⁾ kulutusmenot Privata ¹⁾ konsumtionsutgifter Private ¹⁾ consumer expenditure	Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutus- menoista Alkoholutgifternas andel av de privata konsumtionsutgifterna Alcohol expenditure as a percentage of private
	Vähittäiskulutus Konsumtion genom detaljhandel Consumption through retail outlets	Anniskelukulutus Konsumtion genom servering Consumption through licensed serving	Yhteensä Summa Total		
	1 000 000 mk				%
	Käypiin hintoihin-Löpande priser-Current prices				
1991	11 632	7 549	19 181	274 709	7.0
1992	11 406	7 432	18 838	272 114	6.9
1993	10 779	7 133	17 912	275 252	6.5
1994	10 523	7 154	17 677	284 425	6.2
1995	10 759	7 346	18 105	291 753	6.2
1996	10 821	7 313	18 134	306 715	5.9
1997	11 337	7 708	19 045	321 669	5.9
1998	11 660	7 660	19 320	345 956	5.6
1999	12 480	7 744	20 224	364 286	5.6
2000	12 850	7 998	20 848	386 190	5.4
	1990 hintoihin-1990 års priser-1990 prices				
1991	11 169	7 248	18 417	260 031	
1992	10 682	6 961	17 643	247 363	
1993	9 890	6 544	16 434	240 177	
1994	9 546	6 488	16 034	244 761	
1995	9 660	6 595	16 255	255 968	
1996	9 659	6 528	16 187	264 872	
1997	10 001	6 800	16 801	273 700	
1998	10 144	6 664	16 808	300 943	
1999	10 728	6 657	17 385	312 503	
2000	10 686	6 651	17 337	321 156	

1) V. 2000: Ennakkotieto. - Förhandsuppgift. - Advance information.

64. Valtion alkoholitulot vuosina 1995-2000
Statens alkoholintäkter åren 1995-2000
State revenues from alcohol in 1995-2000

Vuosi År Year	Alkoholi- juomaverot Skatt på alkoholdrycker <i>Tax on alcoholic beverages</i>	Osuus valtion vero- ja veron- luonteisista tuloista Andel av skatter och inkomster av skattenatur <i>Percentage of taxes and revenue similar to taxes</i>	Valtion alkoholitulot Statens alkoholintäkter <i>State revenues from alcohol</i>	Osuus valtion tuloista ilman rahoitustaloustoimia Andel av statsinkomsterna excl. finanstransaktioner <i>Percentage of State revenue before financial transactions</i>
	milj.mk	%	milj.mk	%
1995	6 807	6.3	10 154	7.0
1996	7 008	5.6	10 364	6.3
1997	7 160	5.3	10 594	6.1
1998	7 187	4.9	10 761	5.6
1999	7 454	4.7	11 149	5.3
2000	7 405	4.1	11 191	4.8

Lähde: Stakes, Tullihallitus. - Källa: Stakes, Tullstyrelsen. - Source: Stakes, National Board of Customs.

65. Päihdehuollon¹⁾ menot ja tulot vuosina 1994-1999
Rusvårdens utgifter och inkomster åren 1994-1999
Expenditure and revenue of the welfare of intoxicant abusers in 1994-1999

Vuosi År Year	Käyttömenot Driftsutgifter <i>Current expenditure</i>	Käyttötulot Driftsinkomster <i>Current revenue</i>	Nettomenot Nettoutgifter <i>Net expenditure</i>
	1 000 mk		
1994	402 038	47 305	354 733
1995	415 851	50 045	365 806
1996	448 950	53 798	395 152
1997	447 638	58 021	389 617
1998	447 328	52 961	394 367
1999	475 156	53 302	421 854

¹⁾ Kuntien kustantamat palvelut. - Kommunernas bekostade service. - Services paid by municipalities.

Lähde: Kuntien talous- ja toimintatilasto, Tilastokeskus, SOTKA

Källa: Statistik över kommunernas ekonomi och verksamhet, Statistikcentralen, SOTKA

Source: Statistics on Municipal Finances and Activities, Statistics Finland, SOTKA

66. Haittakustannukset pääryhmittäin vuonna 1998, milj.mk
Skadekostnader per huvudgrupp år 1998, miljoner mark
Costs of detrimental effects by main category in 1998 in FIM million

	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>		Huumausaineet ja lääkkeiden väärin- käyttö - Narkotika och missbruk av läkemedel <i>Drugs and medicine abuse</i>	
	min	max	min	max
Välittömät kustannukset - Direkt kostnader - Direct costs	2 839.0	3 602.8	709.4	1 086.6
Terveyskulut-Hälsokostnader- <i>Health costs</i>	626.1	1 100.9	111.3	202.5
Sosiaalikulut-Sociala kostnader- <i>Social costs</i>	536.1	602.2	264.3	351.3
Rikollisuuskontrolli-Brottskontrol- <i>Crime control</i>	1 124.5	1 302.8	209.2	271.4
Omaisuuksvahingot, valvonta, tutkimus, ennalta ehkäisevä päihdetyö - Egendomsskador, övervakning, forskning, förebyggande rusmedelsarbete - <i>Damage to property, control, research, preventive intoxicant work</i>	552.3	596.9	124.6	261.4
Välilliset kustannukset - Indirekt kostnader - Indirect costs	13 900	25 900	1 700	3 700
Tuotantomenetykset-Värdet på förlorad arbets- insats- <i>The value of work contributions lost</i>	2 500	2 900	300	500
Menetetyn elämän arvo enneaikaisen kuoleman johdosta-Värdet på förlorat liv till följd av förtidigt död- <i>The value of life lost as a result of premature death</i>	11 400	23 000	1 400	3 200

Lähde: Källa: Source: Stakes

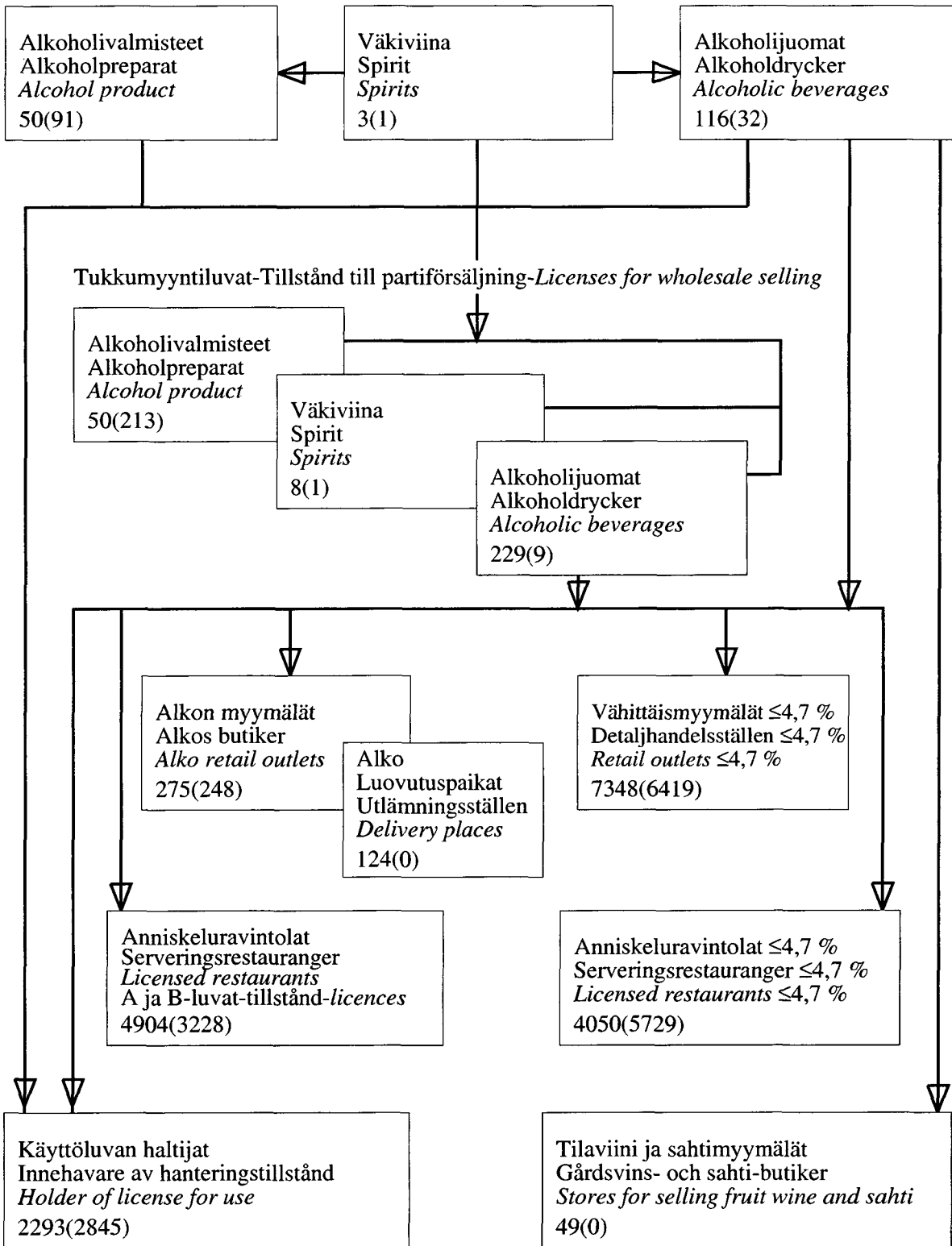
Kuvio 16. Alkoholituotannon ja -kaupan puitteet

Diagram 16. Ramen av alkoholproduktionen och -handeln

Figure 16. Frame of the production and trade in alcoholic beverages

31.12.2000(31.12.1994)

Valmistuspaikat - Tillverkningsställen - Places of production

Lähde: - Källa: - Source: STTV

67. Alkoholijuomien valmistus vuosina 1992-2000
Tillverkning av alkoholdrycker åren 1992-2000
Production of alcoholic beverages in 1992-2000

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Mallasjuomia Maltdrycker <i>Malt beverages</i>
	1 000 l					
1992	28 623	8 831	9 936	10 002	12 068	454 064
1993	29 771	9 276	10 314	13 729	14 100	458 237
1994	32 121	5 857	11 947	14 659	25 409	433 660
1995	34 026	5 954	10 720	29 663	29 778	454 468
1996	35 233	6 046	8 677	33 906	31 402	464 307
1997	34 472	6 486	5 921	37 754	23 225	469 614
1998	34 004	9 146	4 146	54 812	23 217	454 751
1999	33 095	9 898	4 636	70 467	24 670	464 932
2000	32 910	9 677	3 318	69 587	18 989	446 087

Lähde: - Källa: - Source: STTV

68. Väkiwiinan valmistus 100 %:n alkoholina vuosina 1992-2000
Tillverkning av sprit i 100 %-ig alkohol åren 1992-2000
Production of industrial ethyl alcohol, 100 % alcohol, in 1992-2000

Vuosi - År - Year	1000 kg
1992	15 120
1993	17 506
1994	21 191
1995	17 861
1996	18 860
1997	19 121
1998	19 400
1999	21 207
2000	18 845

Lähde: - Källa: - Source: STTV

69. Alkoholittomien juomien toimitukset vuosina 1995-2000
Leveranserna av alkoholfria drycker åren 1995-2000
Deliveries of non-alcoholic beverages in 1995-2000

Vuosi År Year	Väkevöityjä juomia ja viinejä Förskurna drycker och vines <i>Fortified beverages and wines</i> (1.2-2.8 %)	Olutta Öl <i>Beer</i> (0.5-2.8 %)
	1 000 l	
1995	9 506	15 561
1996	6 154	14 106
1997	5 469	14 648
1998	4 268	13 276
1999	4 001	15 603
2000	3 620	12 980

Lähde: Tullihallitus. - Källa: Tullstyrelsen. - Source: National Board of Customs.

70. Väkiiviinan kotimainen myynti vuosina 1990-1999
Försäljning av sprit inom landet åren 1990-1999
Domestic sales of industrial ethyl alcohol in 1990-1999

Vuosi År Year	Puhdistettu, tekninen ja lievästi denaturoitu väkiiviina sekä -valmisteet Renad, teknisk och lindrigt denaturerad sprit och -preparat <i>Rectified, technical and slightly denatured ethyl alcohol and -products</i>	Vahvasti denaturoitu väkiiviina ja -valmisteet Starkt denaturerad sprit och -preparat <i>Strongly denatured ethyl alcohol and -products</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>
	1 000 kg		
1990	10 642	4 279	14 921
1991	9 385	4 963	14 348
1992	9 381	4 618	13 999
1993	8 157	4 341	12 498
1994	8 131	3 735	11 866
1995	7 929	3 794	11 723
1996	6 612	3 959	10 571
1997	7 981	2 713	10 694
1998	6 156	3 212	9 368
1999	7 121	2 697	9 818

Lähde: - Källa: - Source: STTV

71. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin vuosina 1996-2000
Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp åren 1996-2000
Sales of alcoholic beverages per drink category in 1996-2000

Juomaryhmä <i>Drink Category</i>	1996	1997	1998	1999	2000	Varugrupp
	1 000 litraa - liter - litres					
Väkevät juomat- <i>Spirits</i>	25277	25352	26267	25981	26111	Starka drycker
Maustamattomat viinat- <i>Unflavoured plain</i>	15880	16000	16321	16115	16264	Okryddat brännvin
Maustetut viinat- <i>Flavoured</i>	1500	1400	1576	1562	1495	Kryddat brännvin
Hedelmäviinat- <i>Fruit spirits</i>	32	40	42	43	45	Fruktbrännvin
Konjakit ja brandyt- <i>Cognac and brandy</i>	2024	2067	2146	2225	2352	Konjak och brandy
Viskit- <i>Whisky</i>	1938	1959	2137	2071	2033	Whisky
Rommit- <i>Rum</i>	985	986	953	871	859	Rom
Liköörit ja punssit- <i>Liqueurs and punch</i>	2272	2300	2489	2529	2577	Likör och punsch
Katkerot- <i>Bitters</i>	646	600	603	564	487	Bitters
Väkevät viinit- <i>Strong wines</i>	7285	6753	4511	4361	4359	Starkvin
Miedot viinit- <i>Mild wines</i>	31649	33601	37040	38256	39282	Lätta viner
Punaviinit- <i>Red wines</i>	9260	10347	12410	13384	15133	Rödvin
Roseviinit- <i>Rosé wines</i>	430	449	424	444	415	Rosévin
Valkoviinit- <i>White wines</i>	15220	15470	15687	16400	17022	Vitvin
Kuohuviinit- <i>Champagne</i>	1670	1793	2030	2613	2316	Mousserande vin
Muut miedot viinit- <i>Other mild wines</i>	5069	5542	6489	5414	4397	Andra lätta viner
Siiderit- <i>Ciders</i>	19568	26192	35948	47459	53626	Cider
Long drink -juomat- <i>Long drinks</i>	19842	23733	23298	20683	18405	Long drink
Vahva olut- <i>Strong beer</i>	34527	33561	31374	31352	29354	Starköl
Keskiolut- <i>Mild beer</i>	371391	382025	367535	368203	363840	Mellanöl
Yhteensä 100 %:n alkoholina <i>Total 100 % alcohol</i>	34056	35499	36009	36446	36480	Sammanlagt 100 % alkohol

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes, STTV

72. Alkoholijuomien myynti jakeluteittäin 100 %:n alkoholina vuosina 1991-2000
Försäljning av alkoholdrycker enligt distributionsväg i 100 %-ig alkohol åren 1991-2000
Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100 % alcohol, in 1991-2000

Vuosi År Year	Vähittäismyynti - Detaljförsäljning <i>Retail sales</i>		Anniskelu - Servering - Licensed <i>serving</i>		Yhteensä Summa Total
	Alkon myymälät Alkos butiker <i>Alko's retail outlets</i>	Vähittäismyynti- paikat - Detalj- handelsställen <i>Retail outlets ≤4.7 %</i>	A+B - ravintolat restauranger <i>restaurants</i>	C- ravintolat restauranger <i>restaurants ≤4.7 %</i>	
	1 000 1				
1991	18 137	10 392	6 845	1 744	37 118
1992	16 205	11 367	6 503	1 921	35 996
1993	14 739	11 333	6 000	2 110	34 182
1994	14 377	10 980	5 877	2 183	33 417
1995	14 068	11 333	6 478	2 279	34 158
1996	13 417	12 006	6 562	2 070	34 056
1997	13 507	12 810	7 245	1 936	35 499
1998	14 304	13 164	6 851	1 689	36 009
1999	14 523	13 799	6 722	1 403	36 446
2000	14 625	14 055	6 597	1 203	36 480

Osuus - Andel - Percentage

1991	48.9	28.0	18.4	4.7
1992	45.0	31.6	18.1	5.3
1993	43.1	33.2	17.6	6.2
1994	43.0	32.9	17.6	6.5
1995	41.2	33.2	19.0	6.7
1996	39.4	35.3	19.3	6.1
1997	38.0	36.1	20.4	5.5
1998	39.7	36.6	19.0	4.7
1999	39.8	37.9	18.4	3.8
2000	40.1	38.5	18.1	3.3

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes, STTV

73. Kotimaiset ja ulkomaiset valmisteet alkoholijuomien myynnissä vuonna 2000
Inhemiska och utländska produkter inom försäljningen av alkoholdrycker år 2000
Domestic and imported products in sales of alcoholic beverages in 2000

Osuus - % - Andel - % - Share %

Juomaryhmä - Drink Category	Kotimaiset Inhemiska <i>Domestic</i>	Ulkomaiset Utländska <i>Imported</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	Varugrupp
Väkevät juomat-Spirits	79.2	20.8	100.0	Starka drycker
Väkevät viinit-Strong wines	81.8	18.2	100.0	Starkvin
Miedot viinit-Mild wines	10.4	89.6	100.0	Lätta viner
Siiderit -Ciders	93.1	6.9	100.0	Cider
Long drink-Long drinks ¹⁾	100.0	0.0	100.0	Long drink
Mallasjuomat-Malt beverages	98.3	1.7	100.0	Maltdrycker

¹⁾ Käymisteitse valmistettu long drink.- Genom jäsnig framställd long drink.-Long drink, made by fermentation.

Lähde: - Källa: - Source: STTV

74. Alkoholijuomien myynti vuosina 1991-2000
Försäljning av alkoholdrycker åren 1991-2000
Sales of alcoholic beverages in 1991-2000

Vuosi År Year	Väkeviä juomia Spritdrycker Spirits	Väkeviä viinejä Starkviner Fortified wines	Mietoja viinejä Lättviner Light wines	Siidereitä Cider Cider	Long drink -juomia Long drinks Long drinks	Vahvaa olutta Stark öl Strong beer	Keskiolutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä 100 %:n alkoholina Summa 100 % alkohol Total 100 % alcohol
---------------------	--	--	--	------------------------------	---	--	--	--

1 000 l

Vähittäismyynti Alkon myymälöistä ja toimitukset elintarvikeliikkeille - Detaljförsäljningen från Alkos butiker och levera till livsmedelsaffärer - Retail sales through Alko's outlets and deliveries from grocer's

1991	29 864	6 347	26 044	732	9 824	47 512	239 549	28 529
1992	25 643	6 003	29 243	805	7 510	32 579	264 496	27 572
1993	22 934	5 196	31 081	1 219	6 202	22 773	265 827	26 072
1994	20 815	6 620	30 436	1 957	6 480	21 543	256 622	25 357
1995	21 014	6 782	30 735	10 391	7 201	19 409	249 300	25 401
1996	20 434	6 710	28 340	11 938	13 216	17 055	257 960	25 423
1997	20 714	6 008	29 038	16 480	16 467	17 122	267 793	26 318
1998	21 789	4 379	32 824	23 771	17 817	17 463	261 631	27 468
1999	22 075	4 255	34 541	32 634	15 838	17 502	267 486	28 322
2000	22 239	4 265	35 618	38 715	14 364	16 968	267 408	28 680

Toimitukset anniskeluun - Leveranserna till servering - Deliveries to licensed serving

1991	4 036	169	2 751	1 062	4 217	67 819	62 748	8 589
1992	3 655	147	2 530	1 337	3 493	41 462	95 367	8 424
1993	3 255	134	2 405	1 854	3 291	23 808	113 340	8 110
1994	3 280	162	2 540	2 674	3 822	18 276	116 107	8 060
1995	3 889	388	3 310	6 715	5 051	18 426	118 565	8 757
1996	3 787	575	3 310	7 630	6 626	17 472	113 431	8 633
1997	4 638	744	4 563	9 711	7 266	16 439	114 232	9 181
1998	4 478	132	4 216	12 177	5 481	13 911	105 904	8 541
1999	3 906	105	3 715	14 825	4 845	13 851	100 717	8 125
2000	3 872	95	3 664	14 911	4 041	12 386	96 432	7 800

Yhteensä - Summa - Total

1991	33 899	6 516	28 796	1 794	14 041	115 331	302 298	37 118
1992	29 298	6 150	31 773	2 143	11 003	74 041	359 863	35 996
1993	26 188	5 330	33 486	3 073	9 494	46 581	379 167	34 182
1994	24 095	6 782	32 976	4 631	10 302	39 819	372 729	33 417
1995	24 903	7 170	34 045	17 105	12 252	37 835	367 864	34 158
1996	24 221	7 285	31 649	19 568	19 842	34 527	371 391	34 056
1997	25 352	6 753	33 601	26 192	23 733	33 561	382 025	35 499
1998	26 267	4 511	37 040	35 948	23 298	31 374	367 535	36 009
1999	25 981	4 361	38 256	47 459	20 683	31 352	368 203	36 446
2000	26 111	4 359	39 282	53 626	18 405	29 354	363 840	36 480

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes, STTV

75. Alkoholijuomien tuonti vuosina 1985-2000
Import av alkoholdrycker åren 1985-2000
Imports of alcoholic beverages in 1985-2000

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Kuohuviinejä Skumviner <i>Sparkling wines</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Mallas- juomia Maltdrycker <i>Malt beverages</i>	Arvo Värde <i>Value (fob)</i>
	1 000 litraa - liter - litres						1 000 mk
1985	181	3226	73	1 252	10 868	113	84 451
1986	187	3214	95	1 163	13 387	2 753	115 555
1987	195	3348	124	1 059	13 344	1 388	118 400
1988	189	3473	144	1 060	15 544	980	132 616
1989	216	3482	183	1 074	16 375	7 780	177 435
1990	274	3739	195	1 253	19 863	5 954	221 456
1991	262	3064	313	1 126	24 598	6 113	249 141
1992	220	2324	279	967	25 721	6 536	255 058
1993	195	2136	578	903	25 572	4 365	273 416
1994	556	3392	667	946	25 891	5 502	303 318

Vuosi År Year	Väkevät juomat Sprit- drycker <i>Spirits</i>	Kuohu- viinit Skumviner <i>Sparkling wines</i>	Siiderit Cider <i>Cider</i>	Muut viinit Övriga viner <i>Other Wines</i>	Mallas- juomat Malt- drycker <i>Malt beverages</i>	Arvo Värde <i>Value (cif)</i>
	1 000 litraa - liter - litres					1 000 mk
1995	7 792	1 422	2 748	27 398	8 168	597 912
1996	7 946	1 299	7 505	25 524	7 282	620 111
1997	8 679	1 734	12 886	29 519	7 446	742 491
1998	9 400	2 350	14 537	33 139	8 007	887 445
1999	9 495	2 764	17 215	32 511	6 728	959 666
2000	10 114	2 612	10 821	38 189	6 581	1 020 593
2000:						
EU	9 011	2 446	10 788	23 715	3 617	815 004
Muu Eurooppa-Övriga Europa- <i>Rest of Europe</i>	186	80	7	4 716	2 568	44 032
Muut Maat-Övriga länder- <i>Other countries</i>	917	86	26	9 758	396	161 557

Lähde: Tullihallitus, Stakes. - Källa: Tullstyrelsen, Stakes. - . Source: National Board of Customs, Stakes.

76. Alkoholijuomien vienti vuosina 1985-2000
Export av alkoholdrycker åren 1985-2000
Exports of alcoholic beverages in 1985-2000

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritd- drycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahva olut Stark öl <i>Strong beer</i>	Keski- olut Mellanöl <i>Medium beer</i>	Arvo Värde <i>Value</i> (fob)
	1 000 litraa - liter - litres							1 000 mk
1985	7 023	526	1 631	44	80	812	406	89 701
1986	7 326	287	1 498	23	70	1 796	1	89 481
1987	7 739	213	1 684	14	77	2 281	1	97 552
1988	7 597	164	1 932	13	64	2 278	10	95 851
1989	8 747	356	2 128	10	60	2 604	19	114 497
1990	10 108	234	2 347	11	69	2 906	4	128 068
1991	9 469	388	2 796	37	80	3 536	620	145 757
1992	9 397	601	7 240	84	550	5 082	2 445	216 058
1993	10 807	995	6 755	866	3 453	8 550	2 879	309 065
1994	14 456	773	6 561	326	11 420	12 502	5 337	420 297

Vuosi År Year	Väkevät juomat Sprit- drycker <i>Spirits</i>	Kuohu- viinit Skumviner <i>Sparkling wines</i>	Siiderit Cider <i>Cider</i>	Muut viinit Övriga viner <i>Other Wines</i>	Mallas- juomat Malt- drycker <i>Malt beverages</i>	Arvo Värde <i>Value</i> (fob)
	1 000 litraa - liter - litres					1 000 mk
1995	27 682	10	1 374	162	30 493	355 175
1996	31 139	25	1 640	200	29 536	460 858
1997	23 442	1	793	101	32 181	437 801
1998	22 644	3	1 360	172	31 765	463 939
1999	17 575	4	4 495	150	28 645	431 748
2000	16 010	3	4 615	132	27 392	396 470
2000:						
EU	3 500	1	532	26	15 310	117 767
Muu Eurooppa-Övriga Europa- <i>Rest of Europe</i>	5 750	2	4 050	105	12 067	157 529
Muut Maat-Övriga länder- <i>Other countries</i>	6 760	0	33	1	15	121 174

Lähde: Tullihallitus, Stakes. - Källa: Tullstyrelsen, Stakes - . Source: National Board of Customs, Stakes.

PÄIHTEITÄ KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN KEHITYS JA PÄIHDEOLOIHIN VAIKUTTANEITA TAPAHTUMIA

Alkoholi:

- 1919 Kieltolaki tulee voimaan.
- 1931 Neuvoa-antava kansanäänestys kieltolaista.
- 1932 Kieltolaki kumotaan.
Väkijuomalaki (45/32):
- Alkoholimonopoli perustetaan.
 - Vähittäismyynti sallitaan kaupungeissa ja kauppaloissa.
 - Anniskelumyynti sallitaan erityistapauksissa myös maalaiskunnissa.
 - Ostoikärajat: vähittäismyynnissä 21 vuotta, anniskelumyynnissä 18 vuotta.
- 1969 Alkoholilaki (459/68):
Laki keskioluesta (462/68):
- Kunnallista määräämisvaltaa lisätään.
 - Vähittäismyynti sallitaan myös maaseudulla.
 - Vähittäismyynnissä ostoikäraja alennetaan 18 vuoteen mietojen juomien osalta.
- Alkoholijuomaverolait (463-466/68).
- 1977 Alkoholimainonta kielletään lailla.
- 1992 WHO:n Euroopan alkoholiohjelma (European Alcohol Action Plan) allekirjoitetaan.
- 1994 ETA-sopimus tulee voimaan.
Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta (1471/94):
- Siirrytään määräveroon.
- 1995 EU-jäsenyys tulee voimaan.
Alkoholilaki (1143/94):
- Alkoholijuomien tuonti-, vienti-, valmistus- ja tukkumyyntimonopolijärjestelmä puretaan, väkevien juomien ja viinien vähittäismyyntimonopoli säilytetään.
 - Mietojen alkoholijuomien mainonta sallitaan tietyin rajoituksin
- Tullimääräyksiä väljennetään.
Matkustajien alkoholituontia säätelevät aikarajat poistetaan.
WHO:n Euroopan alkoholiperuskirja (European Charter on Alcohol) hyväksytään.
Esitys Kansalliseksi alkoholiohjelmaksi julkaistaan.
- 1996 Turistituomisten aikarajoja palautetaan.
- 1997 EY-tuomioistuimen päätös julkistetaan ns. Franzenin tapauksesta.
Esitys kansallisen alkoholiohjelman toimeenpanemiseksi julkaistaan.
- 1998 Tehdään päätös vähittäismyyntimonopolin irrottamisesta konsernista.
- 1999 Oy Alko Ab aloittaa toimintansa itsenäisenä vähittäismyyntimonopolina.
WHO hyväksyy Euroopan 2. alkoholiohjelman (European Alcohol Action Plan 2000-2005).
- 2001 Kansallinen 2000-luvun alkoholiohjelma "Yhteistyötä ja vastuuta" käynnistyy.

Huumeet:

- 1942 Huumausainelaki (233/42).
Ensimmäinen lakitasoinen huumausainesäädös Suomessa.
Sovellettiin kansainvälisten huumausainesopimusten määräyksiä.

- 1956 Huumausainelaki (572/56).
Huumausaineiden valmistus ja kauppa kiellettiin.
Rangaistussäännöksiä laajennettiin.
- 1961 YK:n huumausaineyleissopimus.
Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (439/65).
Sopimukseen yhdistettiin kaikki aikaisemmat huumausainesopimukset.
Luettelo kontrolloitavista huumausaineista.
- 1966 Huumausaineasetus (514/66).
Huumausaineiden käyttö määriteltiin rangaistavaksi teoksi.
- 1971 YK:n psykotrooppisia aineita koskeva yleissopimus.
Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (781/76).
Luettelo kontrolloitavista huumausaineista laajennettiin.
- 1972 Huumausainelaki (41/1972).
Sisällöltään rikosoikeudellinen. Sääteli vuoden 1961 YK:n huumausainesopimuksen alaisia aineita ja valmistusta.
- 1981 Huumausaineasetus (282/81).
Asetus laajensi huumausaineluetteloon merkittyjen lääkeaineiden määrää huomattavasti.
- 1988 YK:n huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa koskeva yleissopimus.
Suomi ratifioi sopimuksen vuonna 1994 uuden huumausainelainsäädännön ja rikoslain kokonaisuudistuksen myötä.
- 1993 Uusi huumausainelaki (1289/93) ja Rikoslain kokonaisuudistus (1304/93).
Huumausainelainsäädännön nykyaikaistaminen.
Rikoslain kokonaisuudistuksessa huumerikokset siirrettiin huumausainelaista rikoslakiin.
- 1994 Sosiaali- ja terveysministeriön päätös syytetoimista luopumiseksi, jos huumausainerikoksen tekijä sitoutuu hoitoon.
- 1996 Kansallisen huumausainepoliittisen toimikunnan asettaminen.
Huumausainetilanteen arvioiminen sekä toimenpide-ehdotukset huumausaineiden väärinkäytön ja huumausainerikollisuuden torjumiseksi.
- 1997 Huumausainepoliittisen toimikunnan huumausainestrategia 1997.
(Komiteanmietintö 1997:10). Taustamateriaalia toimikunnan mietintöön.
(Komiteanmietintö 1997:11).
- 1998 Valtioneuvoston periaatepäätös huumausainepoliitikasta (STM:n julkaisu 4/1999).
Rikoslain kokonaisuudistuksessa säädettiin rahanpesusta (68-79/1998).
- 2001 Schengenin säännösten soveltaminen Suomessa aloitetaan.
Laki rikoslain muuttamisesta (654:2001), huumausaineen käyttörikos.

Päihteisiin liittyviä lakeja ja direktiivejä:

Kansanterveyslaki (66/72), Raittiustyölaki (828/82), Sosiaalihuoltolaki (910/82), Päihdehuoltolaki (41/86), Lääkelaki (395/1987), Lastensuojelulaki (139/90), Mielenterveyslaki (1116/90), Rikoslaki (1304/93), (545/99), Poliisilaki (493/95).
Neuvoston direktiivi yhteisön ajokortista (91/439/ETY) sisältää määräyksiä ajo-oikeuden myöntämisestä ja päihderiippuvuudesta.

UTVECKLING AV LAGSTIFTNING I FRÅGA OM RUSMEDEL OCH HÄNDELSER MED INVERKAN PÅ RUSMEDELSLÄGET

Alkohol:

- 1919 Förbudslagen träder i kraft.
- 1931 Rådgivande folkomröstning om förbudslagen.
- 1932 Förbudslagen upphävs.
Alkohollagen (45/32):
- Alkoholmonopolet bildas.
 - Detaljhandel tillåts i städer och köpingar.
 - Försäljning genom servering tillåts i speciella fall även på landsbygden.
 - Åldersgränser för inköp: i detaljhandel 21 år, försäljning genom servering 18 år.
- 1969 Alkohollagen (459/68):
Lagen om mellanöl (462/68):
- Den kommunala bestämmanderätten ökas.
 - Detaljhandel tillåts även på landsbygden.
 - I detaljhandeln sänks åldersgränserna för inköp till 18 år i fråga om svaga drycker.
- Lagarna om accis på alkoholdrycker (463-466/68).
- 1977 Alkoholreklam förbjuds genom lag.
- 1992 WHO:s europeiska alkoholprogram (European Alcohol Action Plan) undertecknas.
- 1994 EES-avtalet träder i kraft.
Lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/94):
- övergång till skatt som påförs enligt alkoholhalten.
- 1995 EU-medlemskapet träder i kraft.
Alkohollagen (1143/94):
- Import-, export-, tillverknings- och partiförsäljningsmonopolen av alkoholdrycker avlägsnas, detaljhandelsmonopolet av starka drycker och viner kvarstår.
 - Reklam för milda alkoholdrycker tillåts med vissa begränsningar.
- Tullbestämmelser mildras.
Tidsgränser som reglerar alkoholförsel slopas.
WHO:s europeiska alkoholstadga (European Charter on Alcohol) godkänns.
Förslag till nationellt alkoholprogram publiceras.
- 1996 Tidsgränserna för turistinförsel återinförs.
- 1997 EG-domstolens beslut i det s.k. Franzen-fallet offentliggörs.
Förslag till verkställighet av det nationella alkoholprogrammet publiceras.
- 1998 Beslutet om lösgörandet av detaljhandelmonopolen från koncernen Alko-Bolagen.
- 1999 Oy Alko Ab inledde sin verksamhet som ett självständigt bolag med monopolställning i detaljhandel.
Det andra alkoholprogrammet för Europa (Second European Alcohol Plan 2000-2005) godkändes av WHO.
- 2001 2000-talets nationella alkoholprogram "Yhteistyötä ja vastuuta" ("Samarbete och ansvar") inddes.

Narkotik

- 1942 Narkotikalag (233/42).
Den första lagen om narkotika i Finland.
De internationella narkotikaavtalens bestämmelser tillämpades.

- 1956 Narkotikalag (572/56).
Tillverkning av och handel med narkotika förbjöds.
Straffstadgandena blev mer omfattande.
- 1961 FN:s allmänna avtal om narkotika.
Finland ratificerade avtalet genom förordning (439/65).
I detta avtal förenades alla tidigare narkotikaavtal.
Förteckning över narkotika att kontrollera.
- 1966 Narkotikaförordning (514/66).
Bruk av narkotika blev straffbar gärning.
- 1971 FN:s allmänna avtal om psykotropiska ämnen.
Finland ratificerade avtalet genom förordning (781/76).
Förteckningen över narkotika att kontrollera utvidgades.
- 1972 Narkotikalag (41/72).
Straffrättslig till sitt innehåll. Reglerade ämnen och tillverkningen av narkotika enligt FN:s narkotikaavtalen från 1961.
- 1981 Narkotikaförordning (282/81).
Förordningen ökade betydligt antalet läkemedel som upptagits i förteckningen över narkotika.
- 1988 FN:s allmänna avtal om illegal handel med narkotika och psykotropiska ämnen.
Finland ratificerade avtalet år 1994 genom en ny narkotikalagstiftning och en totalreform av strafflagen.
- 1993 Ny narkotikalag (1289/93) och Totalreform av strafflagen (1304/93):
Modernisering av narkotikalagstiftningen.
I samband med totalreformen av strafflagen överfördes narkotikabrotten från narkotikalagen till strafflagen.
- 1994 Social- och hälsovårdsministeriets beslut om att avstå från åtal om förövare av narkotikabrott förbinder sig till vård.
- 1996 Nationell narkotikapolitisk kommitté tillsätts.
Bedömning av narkotikaläget samt förslag till åtgärder i syfte att bekämpa narkotikamissbruk och narkotikabrottslighet.
- 1997 Narkotikapolitiska kommitténs narkotikastrategi 1997.
(Kommittébetänkande 1997:10). Bakgrundsmaterial för kommitténs betänkande.
(Kommittébetänkande 1997:11).
- 1998 Statsrådets principbeslut om den nationella narkotikapolitiken
(Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 4/1999).
I totalreformen av strafflagen bestämdes om penningtvätt (68-79/1998).
- 2001 Schengenregelverket började tillämpas i Finland.
Lagen om ändringen av strafflagen (654:2001), straff om bruk av narkotika.

Lagstiftning angående rusmedel:

Folkhälsolagen (66/72), Lagen om nykterhetsarbete (828/82), Socialvårdslagen (910/82), Lagen om missbrukarvård (41/86), Läkemedelslagen (395/87), Barnskyddslagen (139/90), Mentalvårdslagen (1116/90), Strafflagen (1304/93), Polislagen (493/95).
Rådets direktiv om körkort (91/439/EEG) innehåller bestämmelser om utfärdande av körkort i samband med narkotikaberoende.

LEGISLATION AND OTHER ISSUES WITH AN IMPACT ON THE DRUG AND ALCOHOL SITUATION

Alcohol

- 1919 Prohibition.
- 1931 Consultative referendum on Prohibition.
- 1932 Repeal of Prohibition.
Alcohol Act (45/32):
- Establishment of the alcohol monopoly.
 - Retail sale allowed in cities and towns.
 - In special cases, licensed serving authorised also in rural areas.
 - Legal age for consumption: 21 years in retail sale, 18 years in licensed serving.
- 1969 Alcohol Act (459/68):
Medium Beer Act (462/68):
- Municipal autonomy in decision-making enhanced.
 - Retail sale allowed also in rural areas.
 - Legal age for purchase of mild beverages lowered to 18.
- Alcoholic Beverages Tax Acts (463 - 466/68)
- 1977 Alcohol advertising outlawed.
- 1992 European Alcohol Action Plan of the WHO signed.
- 1994 EEA Treaty took effect.
Alcohol Tax Act (1471/94):
- Transfer to a tax system based on alcohol content.
- 1995 Finnish EU Membership.
Alcohol Act (1143/94):
- Monopoly on the import, export, production and wholesale of alcohol abolished; retail monopoly on sprits and wine retained.
 - Advertising of mild alcoholic beverages was permitted with certain restrictions.
- Customs regulations relaxed.
Time limits removed (regulating alcohol import by passengers).
WHO's European Charter on Alcohol took effect.
Proposal for a national alcohol policy strategy published.
- 1996 Time limit on import by passengers reintroduced.
- 1997 Ruling of the European Court of Justice in the so-called Franzen case.
Proposal for the implementation of the national alcohol strategy published.
- 1998 Decision was made on the detachment of the retail sale monopoly from the Alko Group.
- 1999 Alko Inc. started up as an independent retail sale monopoly.
The Second European Alcohol Action Plan 2000-2005 was adopted by WHO.
- 2001 The National Alcohol Policy Programme for the 2000s was launched.

Narcotic

- 1942 Narcotics Act (233/42).
The first law on narcotics in Finland.
Adapted the regulations of international narcotics conventions.

- 1956 Narcotics Act (572/56).
The production and sales of narcotics were prohibited.
The scope of the penal provisions was extended.
- 1961 Single Convention on Narcotic Drugs.
Finland ratified the Convention by decree (439/65).
The Convention combined all previous narcotics conventions.
A list of narcotics subject to control.
- 1966 Narcotics Decree (514/66).
The use of narcotics became a punishable act.
- 1971 Convention on Psychotropic Substances.
Finland ratified the Convention by decree (781/76).
The list of narcotics subject to control was supplemented.
- 1972 Narcotics Act (41/1972).
Content of a penal nature. Regulated the substances referred
to in the 1961 Single Convention on Narcotic Drugs and their production.
- 1981 Narcotics Decree (282/81).
The Decree added substantially to the number of pharmaceuticals in the narcotics list.
- 1988 Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances.
Finland ratified the Convention in 1994 in connection with the new
narcotics legislation and the reform of the Penal Code.
- 1993 New Narcotics Act (1289/93) and reform of the Penal Code (1304/93).
Updating of narcotics legislation.
Following the reform of the Penal Code, narcotics offenses were
transferred from the Narcotics Act to the Penal Code.
- 1994 Decision of the Ministry of Social Affairs and Health to forego measures of prosecution
if the perpetrator of a narcotics offense agrees to undergo treatment.
- 1996 Establishing the National Narcotics Policy Committee.
Evaluation of the narcotics situation and proposal of measures to combat
narcotics abuse and narcotics-related crime.
- 1997 Drug Strategy 1997 by the National Narcotics Policy Committee (Memorandum 1997/10).
Background material to the memorandum (Memorandum 1997/11).
- 1998 Council of State's Decision-in-Principle on Drug Policy
(Publications of the Ministry of Social Affairs and Health 4/1999).
The reform of the Penal Code laid down provisions for money laundering (68-79/1998).
- 2001 The provisions of the Schengen Agreement took effect in Finland.
Reform of the Penal Code (654:2001) concernig punishment of drug use.

Legislation on alcohol and drugs:

The Public Health Act (66/72), The Temperance Work Act (828/82)
The Social Welfare Act (910/82), The Act on Welfare for Substance Abusers (41/86)
The Pharmaceuticals Act (395/1987), The Child Welfare Act (139/90)
The Mental Health Act (1116/90), The Penal Code (1304/93), The Police Act (493/95).
Council directive on driving licences (91/439/EEC) includes provisions on the
grant of a driving licence to persons dependent on psychotropic substances.

Päihdetilastollinen vuosikirja 2001

Alkoholi ja huumeet

Rusmedelsstatistik
årsbok 2001
Alkohol och narkotika

Yearbook of Alcohol
and Drug Statistics 2001

Julkaisu sisältää tietoja alkoholijuomien kulutuksesta, kulutuksen säätelystä, hinnoista, alkoholijuomien tuotannosta, kaupasta sekä huumausaineiden ja lääkeaineiden väärinkäytöstä. Lisäksi esitetään tietoja päihteiden aiheuttamista terveydellisistä ja sosiaalisista haitoista sekä päihdehuollosta.

Julkaisun tiedot esitetään aikasarjoina, viimeisimmän vuoden tietoja käsitellään syventävästi yleiskatsauksessa. Julkaisussa on runsaasti tilastotietoja myös graafisesti esitettynä. Tilastot ja kuviot mahdollistavat kansainvälisen vertailun.

Julkaisu on jatkoa Alkon vuodesta 1932 julkaisemalle Alkoholitilastolliselle vuosikirjalle.

Publikationen innehåller uppgifter om alkoholkonsumtion, konsumtionsreglering, priser, produktion av och handel med alkoholdrycker, samt om missbruk av narkotiska ämnen och läkemedel. Ytterligare presenteras uppgifter om rusmedles hälsomässiga och sociala skadeverkingar samt om rusmedelsvården.

Uppgifterna i publikationen presenteras som tidsserier. Det senaste årets uppgifter behandlas fördjupande i allmän översikt. Publikationen innehåller en stor mängd statistiska uppgifter även i grafisk form. Statistik och diagram möjliggör internationell jämförelse.

Publikationen är en fortsättning på den tidigare alkoholstatistiska årsboken, vilken Alko har publicerat sedan år 1932.

The yearbook contains information about the consumption of alcoholic beverages, the regulation of consumption, prices, the production of and trade in alcoholic beverages, narcotics and pharmaceuticals abuse. Subjects dealt with also include the ill effects of intoxicants on health and society and the welfare of intoxicants abusers.

The information in the yearbook is presented as time series, with an indepth look given at the previous year's information in overview. The publication includes a great deal of statistics and related graphics. The statistics and figures permit comparisons at an international level.

The publication complements the Alcohol Statistical Yearbook, which Alko has published since 1932.

STAKES

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus
Julkaisujen tilaukset:
p. (09) 3967 2190, fax (09) 3967 2450,
postitse: PL 220/ julkaisut 00531 Helsinki
Internet: www.stakes.fi
e-mail: orders@stakes.fi

STAKES

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården
POSTFÖRSÄLJNINGEN/Publikationer
PB 220 FIN-00531 Helsingfors
Tfn +358 9 396 71 eller +358 9 3967 2190
Telefax +358 9 3967 2450
Internet: www.stakes.fi
e-mail: orders@stakes.fi

STAKES

National Research and Development
Centre for Welfare and Health
MAIL ORDERS
P.O.B. 220/publications
FIN-00531 Helsinki, Finland
Tel: 358 9 39 671
fax 358 9 3967 2450
Internet: www.stakes.fi
e-mail: orders@stakes.fi